



หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต  
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563

คณะนิติศาสตร์  
มหาวิทยาลัยนเรศวร

ก  
สารบัญ

หน้า

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป.....	1
1. รหัสและชื่อหลักสูตร.....	1
2. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา.....	1
3. วิชาเอก (ถ้ามี).....	1
4. จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร.....	1
5. รูปแบบของหลักสูตร.....	1
5.1 รูปแบบ.....	1
5.2 ประเภทของหลักสูตร.....	1
5.3 ภาษาที่ใช้.....	1
5.4 การรับเข้าศึกษา.....	1
5.5 ความร่วมมือกับสถาบันอื่น.....	1
5.6 การให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา.....	1
6. สถานภาพของหลักสูตรและการพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร.....	2
7. ความพร้อมในการเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐาน.....	2
8. อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา.....	2
9. ชื่อ นามสกุล ตำแหน่ง และคุณวุฒิการศึกษาของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร.....	3
10. สถานที่จัดการเรียนการสอน.....	4
11. สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนหลักสูตร.....	4
11.1 สถานการณ์หรือการพัฒนาเศรษฐกิจ.....	4
11.2 สถานการณ์หรือการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม.....	4
12. ผลกระทบจาก ข้อ 11.1 และ 11.2 ต่อการพัฒนาหลักสูตรและความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน.....	5
12.1 การพัฒนาหลักสูตร.....	5
12.2 ความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน.....	5
13. ความสัมพันธ์ (ถ้ามี) กับหลักสูตรอื่นที่เปิดสอนในคณะ/ภาควิชาอื่นของสถาบัน (เช่น รายวิชาที่เปิดสอนเพื่อให้บริการคณะ/ภาควิชาอื่น หรือต้องเรียนจากคณะ/ภาควิชาอื่น).....	5
13.1 รายวิชาที่เปิดสอนโดยคณะอื่น.....	5
13.2 รายวิชาในหลักสูตรที่เปิดสอนให้คณะอื่น.....	5
13.3 การบริหารจัดการ.....	5
หมวดที่ 2 ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร.....	6
1. ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร.....	6
1.1 ปรัชญา.....	6
1.2 ความสำคัญ.....	6

1.3	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร .....	6
2.	แผนพัฒนาปรับปรุง .....	7
<b>หมวดที่ 3 ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างของหลักสูตร .....</b>		<b>13</b>
1.	ระบบการจัดการศึกษา .....	13
2.	การดำเนินการหลักสูตร .....	13
2.1	วัน – เวลาในการดำเนินการเรียนการสอน .....	13
2.2	คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา .....	13
2.3	ปัญหาของนิสิตแรกเข้า .....	13
2.4	กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา/ข้อจำกัดของนิสิตในข้อ 2.3.....	13
2.5	แผนการรับนิสิตและผู้สำเร็จการศึกษาในระยะ 5 ปี .....	14
2.6	งบประมาณตามแผน.....	14
2.7	ระบบการศึกษา .....	15
2.8	การเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชาและการลงทะเบียนเรียนข้ามมหาวิทยาลัย (ถ้ามี) .....	15
3.	หลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน .....	15
3.1	หลักสูตร .....	15
3.1.1	จำนวนหน่วยกิต .....	15
3.1.2	โครงสร้างหลักสูตร .....	15
3.1.3	รายวิชา .....	16
3.1.4	แผนการศึกษา.....	24
3.1.5	คำอธิบายรายวิชา.....	32
3.1.6	ความหมายของรหัสวิชา .....	66
3.2	ชื่อ สกุล ตำแหน่งและคุณวุฒิการศึกษาของอาจารย์ .....	67
3.2.1	อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร .....	67
3.2.2	อาจารย์ประจำหลักสูตร .....	69
3.2.3	อาจารย์ผู้สอน .....	71
3.2.4	อาจารย์พิเศษ .....	77
4.	องค์ประกอบเกี่ยวกับประสบการณ์ภาคสนาม (การฝึกงาน หรือสหกิจศึกษา) (ถ้ามี).....	80
5.	ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำโครงการหรืองานวิจัย.....	80
<b>หมวดที่ 4 ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล .....</b>		<b>81</b>
1.	การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต .....	81
2.	การพัฒนาผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน.....	82
3.	แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping).....	88

<b>หมวดที่ 5 หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนิสิต .....</b>	<b>94</b>
1. กฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ในการให้ระดับคะแนน (เกรด).....	94
2. กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิต.....	94
3. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร.....	94
<b>หมวดที่ 6 การพัฒนาคณาจารย์.....</b>	<b>96</b>
1. การเตรียมการสำหรับอาจารย์ใหม่.....	96
2. การพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่คณาจารย์.....	96
<b>หมวดที่ 7 การประกันคุณภาพหลักสูตร.....</b>	<b>98</b>
1. การกำกับมาตรฐาน .....	98
2. บัณฑิต.....	99
3. นิสิต.....	99
4. คณาจารย์.....	100
5. หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน.....	101
6. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้.....	102
7. ตัวชี้วัดผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators) ระดับปริญญาตรี .....	104
<b>หมวดที่ 8 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร .....</b>	<b>107</b>
1. การประเมินประสิทธิผลของการสอน.....	107
1.1 การประเมินกลยุทธ์การสอน .....	107
1.2 การประเมินทักษะของอาจารย์ในการใช้แผนกลยุทธ์การสอน .....	107
2. การประเมินหลักสูตรในภาพรวม .....	107
3. การประเมินผลการดำเนินงานตามรายละเอียดหลักสูตร .....	107
4. การทบทวนผลการประเมินและวางแผนปรับปรุงหลักสูตร.....	107
<b>ภาคผนวก.....</b>	<b>108</b>
1. ตารางเปรียบเทียบโครงสร้างหลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต.....	109
2. ตารางเปรียบเทียบเกณฑ์ มคอ.1 สาขานิติศาสตร์ กับ โครงสร้างหลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2563 .....	110
3. ตารางเปรียบเทียบรายวิชาในหลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560 กับหลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2563 .....	114
4. ตารางเปรียบเทียบแผนการศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560 กับ หลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2563.....	128
5. คำสั่งมหาวิทยาลัย เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร .....	132
6. รายงานการประชุมคณะกรรมการร่างหลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2563 .....	134
7. รายงานการประชุมคณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต .....	140



8. แบบสรุปผลการวิพากษ์หลักสูตรจากผู้ทรงคุณวุฒิ .....	145
9. ประวัติและผลงานทางวิชาการของอาจารย์ประจำหลักสูตร .....	148
10. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานิติศาสตร์ พ.ศ.2561 ..	159
11. ข้อบังคับมหาวิทยาลัยนเรศวร ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ.2559 .....	177
12. ข้อบังคับมหาวิทยาลัยนเรศวร ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ.2559 (แก้ไขเพิ่มเติม) ฉบับที่ 2 พ.ศ.2560 .....	188
13. ข้อบังคับมหาวิทยาลัยนเรศวร ว่าด้วย การศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ.2559 (แก้ไขเพิ่มเติม) ฉบับที่ 3 พ.ศ.2561 .....	190
14. ผลการสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต .....	193
15. Program structure of Bachelor of Laws.....	197
16. Curriculum Map of Bachelor of Laws .....	198

# หลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต

## หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา                      มหาวิทยาลัยนเรศวร  
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา                      คณะนิติศาสตร์

### หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

#### 1. รหัสและชื่อหลักสูตร

ชื่อภาษาไทย                                      : หลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต  
ชื่อภาษาอังกฤษ                                 : Bachelor of Laws Program

#### 2. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ชื่อเต็ม     : นิติศาสตร์บัณฑิต  
   : Bachelor of Laws  
ชื่อย่อ    : น.บ.  
   : LL.B.

#### 3. วิชาเอก (ถ้ามี)

ไม่มี

#### 4. จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 144 หน่วยกิต

#### 5. รูปแบบของหลักสูตร

##### 5.1 รูปแบบ

หลักสูตรระดับ 2 ปริญญาตรี (หลักสูตร 4 ปี) ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ พ.ศ.2561

##### 5.2 ประเภทของหลักสูตร

เป็นหลักสูตรระดับปริญญาตรีทางวิชาการ

##### 5.3 ภาษาที่ใช้

ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

##### 5.4 การรับเข้าศึกษา

รับนิสิตไทยเท่านั้น

##### 5.5 ความร่วมมือกับสถาบันอื่น

เป็นหลักสูตรเฉพาะของมหาวิทยาลัยนเรศวร ที่จัดการเรียนการสอนโดยตรง

##### 5.6 การให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

ให้ปริญญาเพียงสาขาวิชาเดียว

## 6. สถานภาพของหลักสูตรและการพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร

- 6.1 กำหนดเปิดสอน ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2563 เป็นต้นไป
- 6.2 เป็นหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2563 ปรับปรุงจากหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560
- 6.3 คณะกรรมการของมหาวิทยาลัยเห็นชอบ/อนุมัติหลักสูตรแล้ว ดังนี้
  - คณะกรรมการวิชาการ ในการประชุม ครั้งที่ 9/2562 เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2562
  - สภาวิชาการ ในการประชุม ครั้งที่ 10/2562 เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2562
  - สภามหาวิทยาลัยนเรศวร ในการประชุม ครั้งที่ 267(11/2562) เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2562

## 7. ความพร้อมในการเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐาน

หลักสูตรจะได้รับการเผยแพร่ว่าเป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ พ.ศ.2561 ในปีการศึกษา 2565

## 8. อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

- 8.1 ผู้พิพากษา
- 8.2 อัยการ
- 8.3 ทนายความ
- 8.4 นิติกร
- 8.5 ที่ปรึกษากฎหมาย
- 8.6 อาจารย์
- 8.7 นักกฎหมายประจำองค์การระหว่างประเทศ เช่น องค์การสหประชาชาติ (United Nations) เป็นต้น

9. ชื่อ นามสกุล ตำแหน่ง และคุณวุฒิการศึกษาของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง ทางวิชาการ	คุณวุฒิ การศึกษา	สาขาวิชา	สำเร็จการศึกษา จากสถาบัน	ประเทศ	ปีที่สำเร็จ การศึกษา	ภาระการสอน (ชั่วโมง/สัปดาห์)	
								ปัจจุบัน	เมื่อเปิดหลักสูตรนี้แล้ว
1	นางสาวบุญรัตน์ โชคบัณฑิตชัย	รองศาสตราจารย์	Ph.D.	Ph.D with specialisation in medical law and ethics Media, Communications and Information Technology Law with Distinction กฎหมายระหว่างประเทศ -	University of Durham	United Kingdom	2553	10	10
			LL.M.		University of New South wales	Australia	2542		
			น.ม.		จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ไทย	2535		
			น.บ. (เกียรตินิยมอันดับ 2)		มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ไทย	2529		
2	นางสาวจิรประภา มากลิ่น	รองศาสตราจารย์	MPhil.	International Environmental Law  International Law with Distinction กฎหมายธุรกิจ -	University of Sheffield	United Kingdom	2557	10	10
			LL.M.		University of New South wales	Australia	2542		
			น.ม.		มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	ไทย	2537		
			น.บ.		มหาวิทยาลัยรามคำแหง	ไทย	2530		
3	นางสาวจรรยาภรณ์ สุวพันธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	LL.M.	Intellectual Property Law  Information Technology Law -	The University of Queensland	Australia	2546	13	13
			LL.M.		Queensland University of Technology	Australia	2545		
			น.บ.		จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ไทย	2541		
4	นางสาวฉัตรพร ทหาระบุตร	อาจารย์	Ph.D.	Doctor of Philosophy in Energy Law Master of Laws (Oil and Gas Laws) นิติศาสตร์มหาบัณฑิต (กฎหมายระหว่างประเทศ) -	Western Sydney University	Australia	2562	12	12
			LL.M.		University of Aberdeen	United Kingdom	2553		
			น.ม.		จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ไทย	2547		
			น.บ.		มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ไทย	2542		
5	นางสาวศุทธิณี อยู่สวัสดิ์	อาจารย์	น.ม.	กฎหมายอาญา -	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ไทย	2553	13	13
			น.บ. (เกียรตินิยมอันดับ 2)		มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ไทย	2546		

## 10. สถานที่จัดการเรียนการสอน

ในที่ตั้ง ณ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

## 11. สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนหลักสูตร

### 11.1 สถานการณ์หรือการพัฒนาเศรษฐกิจ

ปัจจุบันการแข่งขันทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศมีการแข่งขันสูงมาก ทั้งทางด้านการค้า การลงทุน การผลิต รวมไปถึงการประดิษฐ์คิดค้นทางด้านเทคโนโลยีทางชีวภาพ และการพัฒนาพันธุ์พืช ซึ่งมีมูลค่ามหาศาล ดังนั้น กฎหมายจึงต้องมีการพัฒนา ปรับปรุงให้สอดคล้องต่อความเปลี่ยนแปลงและการพัฒนา เพื่อไปสู่โลกในยุคเทคโนโลยีทางชีวภาพและยุคดิจิทัล ขณะเดียวกัน นักกฎหมายก็มีความจำเป็นที่ต้องเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความชำนาญในหลายๆ ศาสตร์ไม่เพียงแต่ทางด้านกฎหมายเท่านั้น ดังนั้น ศาสตร์อื่นๆ ก็มีความจำเป็นต้องศึกษาหาความรู้โดยนำมาบูรณาการกัน เพื่อให้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ และสามารถนำกฎหมายไปปรับใช้ให้เข้ากับยุคสมัยได้เป็นอย่างดี กล่าวคือ หลักสูตรทางด้านนิติศาสตร์ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องนำมาพัฒนา ปรับปรุงเพื่อมิให้กฎหมายเป็นเพียงมาตรการเพื่อควบคุม หรือคุ้มครองเท่านั้น เช่น กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา กฎหมายอนุรักษทรัพย์ากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน กฎหมายการแข่งขันทางการค้า เป็นต้น แต่กฎหมายเหล่านั้นจะต้องมีขึ้นเพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน การผลิต ฯลฯ อย่างเหมาะสม

### 11.2 สถานการณ์หรือการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม

ปัจจุบันกฎหมายเข้ามามีบทบาทเพิ่มขึ้นในสังคมไทย ทั้งในแง่ของการเกิดขึ้นขององค์กรภาครัฐและการตรวจสอบการทำงานขององค์กรภาครัฐโดยประชาชน จนส่งผลให้สังคมเกิดความคาดหวังและความคาดหวังต่อบทบาทของนักกฎหมายทั้งในแง่ของวิชาความรู้ ทักษะ และคุณธรรมในระดับสูงมากอย่างเด่นชัด นอกจากนี้ การพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น ดังนั้น การพัฒนาทางด้านต่าง ๆ จำเป็นต้องคำนึงถึงการอนุรักษ์ หรือรักษาไว้ และการพัฒนาอย่างยั่งยืนด้วย ด้วยเหตุนี้ การปรับปรุงหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต จึงต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ความเจริญและการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังนั้น จึงมีหลายวิชาที่ได้ปรับคำอธิบายรายวิชาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน เช่น กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง กฎหมายแรงงาน กฎหมายภาษีอากร วิจัยทางกฎหมาย และกฎหมายอนุรักษทรัพย์ากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งได้เพิ่มเติมรายวิชาใหม่ลงในหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต ฉบับปี 2563 นี้ เช่น กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาระหว่างประเทศ กฎหมายพลังงาน กฎหมายเกี่ยวกับการพัฒนาเมืองและผังเมือง กฎหมายเกี่ยวกับการเกษตรและประมง กฎหมายเปรียบเทียบและสกุลกฎหมายของโลกเบื้องต้น กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำ กฎหมายและระบบธุรกิจจีน และกฎหมายการแข่งขันทางการค้า ซึ่งรายวิชาดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนได้ศึกษาถึงแนวคิด ทฤษฎี ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมายอันเป็นเรื่องที่ทันสมัย อันจะทำให้ผู้เรียนได้มีความรู้ ความสามารถ และมีองค์ความรู้ใหม่เพื่อรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ปัจจุบัน รวมทั้งสามารถช่วยพัฒนาเศรษฐกิจ การค้า และสังคมของประเทศเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

## 12. ผลกระทบจาก ข้อ 11.1 และ 11.2 ต่อการพัฒนาหลักสูตรและความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

### 12.1 การพัฒนาหลักสูตร

หลักสูตรนี้จะเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถทั้งในด้านกฎหมายและศาสตร์อื่น ๆ กล่าวคือ สามารถบูรณาการองค์ความรู้และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งในระดับชาติและนานาชาติได้ เพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

### 12.2 ความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

หลักสูตรนี้จะช่วยให้สามารถผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้มีองค์ความรู้ทั้งทางด้านกฎหมาย วิทยาศาสตร์ สังคม เทคโนโลยี รวมทั้งมีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษและสามารถบูรณาการองค์ความรู้เหล่านั้น เพื่อให้สามารถนำมาปรับใช้ หรือประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งยังสามารถนำความรู้และข้อเท็จจริงต่าง ๆ ไปศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ จนสามารถนำองค์ความรู้นั้นๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมในทุกภาคส่วนของประเทศได้อย่างเหมาะสม

## 13. ความสัมพันธ์ (ถ้ามี) กับหลักสูตรอื่นที่เปิดสอนในคณะ/ภาควิชาอื่นของสถาบัน (เช่น รายวิชาที่เปิดสอนเพื่อให้บริการคณะ/ภาควิชาอื่น หรือต้องเรียนจากคณะ/ภาควิชาอื่น)

### 13.1 รายวิชาที่เปิดสอนโดยคณะอื่น

ไม่มี

### 13.2 รายวิชาในหลักสูตรที่เปิดสอนให้คณะอื่น

230478 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย

3(3-0-6)

Introduction to Law

### 13.3 การบริหารจัดการ

13.3.1 มอบอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรประสานงานกับคณะที่จัดการเรียนการสอน รายวิชาให้คณะนิติศาสตร์ หรือคณะที่คณะนิติศาสตร์จัดการเรียนการสอนให้ เพื่อกำหนดมาตรฐาน ผลการเรียนรู้ของรายวิชาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่รายวิชาสังกัด

13.3.2 กำหนดให้อาจารย์ผู้สอน จัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ หลักสูตร และสอดคล้องกับมาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 (Thai Qualifications Framework for Higher Education : TQF) ตลอดจนจัดให้มีการประเมินผลการเรียนการสอนโดยนิสิตทุกรายวิชา เพื่อนำผลที่ได้ไปปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนในภาคเรียนถัดไป

13.3.3 มอบฝ่ายวิชาการจัดโครงการประชุมหารือระหว่างผู้รับผิดชอบรายวิชาเพื่อ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนหลักสูตร ให้สอดคล้องกับมาตรฐานของ TQF และมาตรฐานวิชาชีพ เช่น สภานายความ, เนติบัณฑิตยสภา เป็นต้น

13.3.4 มอบหมายอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ควบคุมการดำเนินการเกี่ยวกับ กระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดรายวิชา

## หมวดที่ 2 ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร

### 1. ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

#### 1.1 ปรัชญา

หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต มุ่งผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้มีความรู้คู่คุณธรรมและเป็นผู้นำสังคมไปสู่ความถูกต้อง ยุติธรรม มีความสามารถในการสื่อสารและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างเหมาะสม และผลิตบัณฑิตที่มีความเข้มแข็งทางวิชาการด้านกฎหมาย เสริมสร้างคุณธรรม สร้างสรรค์สังคมไทย

#### 1.2 ความสำคัญ

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร มีการพัฒนาและผลิตบัณฑิตให้มีความเข้าใจในแนวคิด ทฤษฎี หลักการและทักษะกระบวนการทางด้านนิเทศศาสตร์อย่างลึกซึ้ง ทั้งสามารถบูรณาการองค์ความรู้ร่วมกับศาสตร์อื่นได้เป็นอย่างดี อันจะนำไปสู่การพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและความเป็นอยู่ที่ดีของประชากรในประเทศ ภายใต้กรอบของคุณธรรมและจริยธรรมของนักกฎหมาย

#### 1.3 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีคุณธรรมและจริยธรรมในการประกอบวิชาชีพ
2. มีจิตสำนึกในการรับใช้สังคม
3. มีความรู้ความเข้าใจในแนวคิด ทฤษฎี หลักการและทักษะกระบวนการทางด้านนิเทศศาสตร์อย่างลึกซึ้งและเป็นระบบ
4. มีความเข้มแข็งทางวิชาการสามารถนำความรู้ไปใช้ร่วมกับศาสตร์อื่นให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่นได้
5. เป็นบัณฑิตที่สามารถศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง และมีความสามารถที่จะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

## 2. แผนพัฒนาปรับปรุง

แผนการพัฒนา/เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
<p><b>ด้านหลักสูตร</b></p> <p>1. พัฒนาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ระดับประเทศและระดับโลก และสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานวิชาชีพ และมีอัตลักษณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวร ได้แก่ เป็นคนดี คนเก่ง มีวินัย ภูมิใจในชาติ</p> <p>2. พัฒนาองค์ความรู้และความสามารถของนิสิตเพื่อให้เข้าใจถึงแนวคิด ทฤษฎี หลักการ กระบวนการต่างๆ ทางด้านนิติศาสตร์อย่างลึกซึ้ง และสามารถบูรณาการองค์ความรู้ร่วมกับศาสตร์อื่นได้เป็นอย่างดี เพื่อนำไปสู่การพัฒนาในด้านต่างๆ ภายใต้กรอบของคุณธรรมและจริยธรรมในวิชาชีพของนักกฎหมาย</p>	<p>1.1 มีการดำเนินการตามแผนการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร</p> <p>1.2 มีการปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง โดยปรับคำอธิบายรายวิชา รวมทั้งเปิดรายวิชาใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของประเทศและของโลก โดยบูรณาการองค์ความรู้ด้านนิติศาสตร์ร่วมกับศาสตร์อื่นๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ และกฎหมายใหม่ที่ทันสมัย อันจะนำไปสู่การพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและความเป็นอยู่ที่ดีของประชากรในประเทศ ภายใต้กรอบของคุณธรรมและจริยธรรมของนักกฎหมาย</p> <p>1.3 มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานหลักสูตร (มคอ.7) และนำผลที่ได้มาทำการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรในปีต่อไป</p> <p>2.1 มีการปรับปรุงหลักสูตรไปสู่ Problem Based Learning/Topic Based Learning แทน Content Based Learning</p> <p>2.2 มีการจัดกิจกรรมเสริมรายวิชา โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกที่มาจากหลากหลายวิชาชีพ</p>	<p>1.1 ผลการดำเนินงานตามแผนรายงานผลการดำเนินงานหลักสูตร (มคอ. 7)</p> <p>1.2 เล่มหลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2563 (มคอ.2)</p> <p>1.3 มีการจัดทำรายละเอียดของรายวิชา (มคอ.3) และรายงานผลการเรียนรายวิชา (มคอ.5) ทุกรายวิชา</p> <p>2.1 - รายละเอียดในหลักสูตร (มคอ.2) รายละเอียดของรายวิชา (มคอ.3) และรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา (มคอ.5) - จัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเพื่อนำไปสู่ Problem Based Learning ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถคิด วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็นและแก้ปัญหาต่าง ๆ อันเกิดจากการรู้จักคิด วิเคราะห์เป็น และแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้</p> <p>2.2 รายวิชาเฉพาะทั้งหมดที่เปิดสอน มีวิทยากรจากภาคธุรกิจเอกชน/ภาครัฐมาบรรยายพิเศษ อย่างน้อย 1 ครั้ง ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 25 ของรายวิชาที่เปิดสอน</p>



แผนการพัฒนา/เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
	<p>2.3 มีการจัดให้นิสิตทุกคนในชั้นปี 4 ศึกษาระเบียบวิธีวิจัยและฝึกทำวิจัย ในรายวิชาวิจัยทางกฎหมาย เพื่อให้ นิสิตนำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา และจากการลงพื้นที่มาทำวิจัยโดยนำ ข้อมูลต่างๆ มาศึกษาวิเคราะห์บูรณา การร่วมกันในหลายๆศาสตร์ เช่น แนวคิด ทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ร่วมกับนิติศาสตร์และ สามารถหาข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไข ปัญหาต่างๆ ในชุมชนหรือท้องถิ่นได้</p> <p>2.4 มีการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษ และรายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับ นักกฎหมาย 1 และ 2 ทุกภาค การศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการใช้ ภาษาอังกฤษทางวิชาการมากยิ่งขึ้น ทั้งการพูด ฟัง อ่าน เขียน และมี ความรู้ภาษาอังกฤษสำหรับนัก กฎหมายอย่างเหมาะสม</p>	<p>2.3 - นิสิตทุกคนผ่านการศึกษาคณาจารย์ ระเบียบวิธีวิจัยจากผู้ทรงคุณวุฒิ ทางด้านวิจัย และผ่านการอบรม คุณธรรม จริยธรรมจากคณะกรรมการ จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์</p> <p>- นิสิตทุกคนนำเสนองานวิจัยและ ผ่านการประเมินผลจากคณะกรรมการ ผู้สอนรายวิชาวิจัยทางกฎหมายทุกคน</p> <p>2.4 เล่มหลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2563 (มคอ.2)</p>
<p><b>ด้านนิสิต</b></p> <p>1. ปรับปรุงระบบอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อมุ่ง ให้เกิดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนิสิต</p>	<p>1.1 มีการจัดปฐมนิเทศนิสิตใหม่ เตรียมความพร้อมด้านการปรับตัว และเทคนิคการเรียนรู้ก่อนเข้าศึกษา</p> <p>1.2 มีการมอบหมายอาจารย์ที่ปรึกษา ติดตามผลการเรียนรู้และปัญหาต่าง ๆ ของนิสิตอย่างใกล้ชิด</p> <p>1.3 มีการจัดให้มีการอบรมอาจารย์ที่ ปรึกษาสำหรับอาจารย์ที่ได้รับ มอบหมายให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ทุกคน</p> <p>1.4 มีการมอบหมายภาระหน้าที่อย่าง เป็นลายลักษณ์อักษรในการเป็น อาจารย์ที่ปรึกษาแทนในกรณีอาจารย์ ที่ปรึกษาไม่อยู่ เช่น ไปราชการ ต่างจังหวัด เป็นต้น</p>	<p>1.1 มีการจัดปฐมนิเทศนิสิตใหม่เป็น ประจำทุกปี โดยนิสิตพบผู้บริหารและ อาจารย์ที่ปรึกษา</p> <p>1.2 - จัดให้อาจารย์ที่ปรึกษานัดพบ นิสิตที่ปรึกษาอย่างน้อย ภาคการศึกษาละ 1 ครั้ง</p> <p>- มีการกำหนดอาจารย์ที่ปรึกษา 1 คนต่อจำนวนนิสิตไม่เกิน 50 คน</p> <p>1.3 จัดให้อาจารย์ใหม่เข้าอบรม อาจารย์ที่ปรึกษาทุกคน</p> <p>1.4 ตัวอย่างหนังสือมอบหมาย ภาระงาน</p>

แผนการพัฒนา/เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
<p>2. ส่งเสริมให้นิสิตได้ใช้ความรู้เพื่อการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับสถานการณ์จริง ทั้งนี้ เพื่อให้นิสิตมีอัตลักษณ์ คือ เป็นคนดี คนเก่ง มีวินัย ภูมิใจในชาติ</p> <p>3. พัฒนาทักษะและความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีที่เหมาะสม</p>	<p>1.5 มีการจัดตารางเพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาพบนิสิตในที่ปรึกษาเป็นประจำทุกเดือน</p> <p>2.1 มีการจัดให้นิสิตเรียนวิชาวิจัยทางกฎหมาย โดยให้ลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลมาทำวิจัย เพื่อให้นิสิตนำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาและจากการลงพื้นที่มาทำวิจัยโดยนำข้อมูลต่างๆ มาศึกษาวิเคราะห์บูรณาการร่วมกันในหลายๆศาสตร์ เช่น แนวคิด ทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ร่วมกับนิติศาสตร์และสามารถหาข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ในชุมชนหรือท้องถิ่นได้</p> <p>3.1 มีการจัดให้นิสิตได้พัฒนาภาษาอังกฤษด้วยตนเอง ด้วยระบบ e-Learning โดยมีศูนย์ภาษา (Language Center) เป็นศูนย์ให้การสนับสนุน ในการฝึกการใช้ภาษาทุกทักษะทั้งการพูด ฟัง อ่าน เขียน เป็นต้น เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการสื่อสารและการประกอบอาชีพในอนาคต</p> <p>3.2 มีระบบ Competency Based Assessment โดยก่อนสำเร็จการศึกษา นิสิตจะต้องผ่านการสอบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ</p> <p>3.3 มีระบบ Competency Based Assessment โดยก่อนสำเร็จการศึกษา นิสิตจะต้องผ่านการสอบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p>	<p>1.5 ตารางนัดพบ / ตัวอย่างรายชื่อ นิสิตที่เข้าพบตามนัด</p> <p>2.1 - นิสิตที่ศึกษาวิชาวิจัยทางกฎหมายสามารถช่วยแก้ไขปัญหาจากโจทย์วิจัยได้ โดยนิสิตต้องนำเสนอผลการแก้ปัญหาต่อคณะกรรมการ (คณาจารย์ผู้สอนวิชาวิจัยทางกฎหมาย) และนำผลงานกลับไปสู่ชุมชนและท้องถิ่น - ตัวอย่างหนังสือรับรองจากชุมชน</p> <p>3.1 มีศูนย์ภาษา (Language Center) ให้นิสิตสามารถเข้าฝึกทักษะด้านภาษาอังกฤษ</p> <p>3.2 นิสิตทุกคนต้องสอบผ่านภาษาอังกฤษเป็นไปตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด จึงจะสำเร็จการศึกษา และสามารถมีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษได้ เพื่อการพูด ฟัง อ่าน เขียนได้</p> <p>3.3 นิสิตทุกคนต้องสอบผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นไปตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด จึงจะสำเร็จการศึกษา</p>

แผนการพัฒนา/เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
4. พัฒนาการเรียนการสอนให้เป็นไปตามประสงค์ของนิสิตและผู้ใช้บัณฑิต	<p>4.1 มีแบบสอบถามนิสิตชั้นปี 4 เพื่อให้มีการปรับปรุงหลักสูตรและพัฒนาการเรียนการสอนให้เป็นไปตามความประสงค์ของนิสิตได้อย่างเหมาะสมและมีความทันสมัย</p> <p>4.2 มีแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอนให้เหมาะสมและเป็นไปตามความประสงค์ของผู้ใช้บัณฑิตด้วย และมีความทันสมัย</p>	<p>4.1 นิสิตปีสุดท้ายมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรและคุณภาพหลักสูตร จำนวนไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5</p> <p>4.2 นายจ้าง/ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อคุณภาพบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา จำนวนไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5</p>
5. ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการสำเร็จการศึกษาของนิสิต	<p>5.1 มีการจัดการทวนสอบนิสิตทุกชั้นปี เมื่อสิ้นสุดแต่ละปีการศึกษา โดยมีคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และ คณะกรรมการประจำคณะนิติศาสตร์ คัดเลือกวิชาเพื่อจะทวนสอบ และผู้สอนในรายวิชาที่ได้รับการคัดเลือกจะต้องออกข้อสอบส่งไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกพิจารณาข้อสอบก่อน จึงจะนำมาให้นิสิตสอบได้</p> <p>5.2 มีการฝึกเขียนตอบข้อสอบในรายวิชาต่าง ๆ โดยอาจารย์ผู้สอน และรุ่นพี่ เพื่อให้นิสิตสามารถฝึกจับใจความสำคัญ ดีความ และใช้ตัวบทกฎหมายได้อย่างถูกต้อง และสามารถถ่ายทอดออกมาเป็นภาษากฎหมายในเชิงวิชาการได้อย่างเหมาะสม</p> <p>5.3 มีอาจารย์ผู้ช่วยสอน (TA) ในรายวิชาที่เชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกเพื่อทบทวนความรู้ให้นิสิตและสามารถเป็นที่ปรึกษาปัญหาต่างๆ ในรายวิชานั้นๆ เช่น วิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย วิชากฎหมายแรงงาน เป็นต้น</p>	<p>5.1 ประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการประจำคณะ ร่วมกันคัดเลือกรายวิชา</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาข้อสอบ</li> <li>- ข้อสอบในรายวิชาต่างๆ ที่ได้รับการคัดเลือก ของชั้นปี 1-4</li> <li>- ผลสอบจากการทวนสอบ</li> </ul> <p>5.2 หนังสือขออนุมัติจัดกิจกรรมฝึกเขียนตอบข้อสอบ ผลการประเมินการจัดกิจกรรมการฝึกเขียนตอบข้อสอบ จากนิสิตคือ ทำให้นิสิตมีทักษะในการเขียน การคิด วิเคราะห์ ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมายได้ดีขึ้น และสามารถตอบข้อสอบได้ดีขึ้น ส่งผลให้สอบผ่านและสำเร็จการศึกษาได้ตามกำหนดเวลาเพิ่มขึ้น เช่น ผลสอบวิชากฎหมายแพ่งหลักทั่วไป</p> <p>5.3 คำสั่งแต่งตั้งผู้ช่วยสอน (TA) เพื่อปฏิบัติหน้าที่ทบทวนความรู้ให้นิสิต ผลจากการดำเนินงานดังกล่าวทำให้นิสิตมีความรู้ความเข้าใจในวิชานั้น ๆ มากขึ้น และสามารถสอบผ่านในรายวิชาดังกล่าวนั้นได้มากยิ่งขึ้น เช่น รายวิชากฎหมายแรงงาน เป็นต้น</p>

แผนการพัฒนา/เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
<p><b>ด้านคณาจารย์</b></p> <p>1. ส่งเสริมให้คณาจารย์ศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกทางด้านกฎหมายที่สามารถนำองค์ความรู้มาพัฒนาและผลิตบัณฑิตให้เข้าใจในแนวคิด ทฤษฎี และหลักการ กระบวนการคิดทางด้านนิติศาสตร์ได้อย่างลึกซึ้ง และสามารถบูรณาการองค์ความรู้ทางนิติศาสตร์ร่วมกับศาสตร์อื่นได้เป็นอย่างดี</p> <p>2. คณาจารย์สามารถพัฒนาองค์ความรู้เพื่อให้ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก</p> <p>3. คณาจารย์มีการทำวิจัยและหรือสร้างผลงานทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการบูรณาการและพัฒนาองค์ความรู้และการเรียนการสอนทางด้านนิติศาสตร์ร่วมกับศาสตร์อื่นๆ ได้อย่างเหมาะสม</p> <p>4. คณาจารย์ได้ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม</p>	<p>1.1 มีคณาจารย์ศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกทางด้านกฎหมายภายในและต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง ในหลากหลายสาขา เช่น กฎหมาย สิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น</p> <p>2.1 มีคณาจารย์เข้าร่วมการประชุมอบรมทางวิชาการทางกฎหมายเฉพาะด้าน และศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาองค์ความรู้จากนักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกทั้งภายในและต่างประเทศ</p> <p>3.1 มีคณาจารย์ได้รับทุนสนับสนุนงานวิจัยที่เน้นการบูรณาการองค์ความรู้ทางกฎหมายกับศาสตร์อื่นๆ โดยได้รับทุนจากภายในและภายนอกสถาบันอย่างต่อเนื่อง</p> <p>3.2 มีคณาจารย์มีผลงานวิจัยหรือผลงานวิชาการที่มีคุณภาพและได้รับการยอมรับทั้งในระดับชาติหรือนานาชาติที่บูรณาการองค์ความรู้ทางนิติศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ เช่น ทางด้านวิทยาศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ เป็นต้น</p> <p>4.1 มีคณาจารย์ให้บริการทางวิชาการแก่สังคมที่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน โดยนำนิสิตลงพื้นที่เพื่อช่วยเหลือชุมชน เช่น กรณีคนไร้รัฐไร้สัญชาติ เพื่อให้ได้สัญชาติ เป็นต้น</p> <p>4.2 มีคณาจารย์ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายของกระทรวงศึกษาธิการ 4 ท่าน คือ รศ.ดร. บุญญรัตน์ โชคบรันดาลชัย, รศ.จิวประภา มากลิน, ผศ.ทริภักษ์ โล่ห์พัฒนานนท์ และ ผศ.จักรกฤษณ์ สถาปนศิริ</p>	<p>1.1 รายชื่อคณาจารย์ที่ลาศึกษาต่อทั้งในประเทศและต่างประเทศ</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ชื่อสถานที่เรียน</li> <li>- หัวข้อวิทยานิพนธ์</li> </ul> <p>2.1 จำนวนคณาจารย์ที่เข้าร่วมการประชุมอบรมทางวิชาการทางกฎหมายเฉพาะด้าน และศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ไม่น้อยกว่า 1 ครั้งต่อคนและต่อปี</p> <p>3.1 คณาจารย์ได้รับทุนสนับสนุนงานวิจัยจากภายในและภายนอกสถาบัน ไม่น้อยกว่า 3 คนต่อปีการศึกษา</p> <p>3.2 จำนวนผลงานวิจัยหรือผลงานวิชาการจากภายในและภายนอกไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ต่ออาจารย์ประจำทั้งหมด และผลงานดังกล่าว ได้รับการยอมรับหรือได้ตีพิมพ์ในระดับชาติ ร้อยละ 100 จากผลงานวิจัยหรือผลงานวิชาการทั้งหมดที่ได้สร้างสรรค์</p> <p>4.1 อาจารย์ที่มีส่วนร่วมในการให้บริการทางวิชาการแก่สังคมอย่างสม่ำเสมอ เช่น ที่ปรากฏในคำสั่ง, หนังสือเรียนเชิญ และหนังสือตอบขอบคุณ เป็นต้น</p> <p>4.2 คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจากกระทรวงศึกษาธิการ</p>

แผนการพัฒนา/เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
<p><b>ด้านทรัพยากรสนับสนุนการเรียนรู้</b></p> <p>1. ทรัพยากรสนับสนุนการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน</p>	<p>1.1 มีการติดตั้ง Wireless 8 จุดภายในคณะนิติศาสตร์ เพื่อให้นิสิตสามารถค้นคว้า หาข้อมูลได้ทุกที่ ทุกเวลา และสามารถนำเทคโนโลยีไปใช้ให้เกิดประโยชน์ และก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคม ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศได้เป็นอย่างดี</p> <p>1.2 มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับการซื้อหนังสือทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ หนังสือ ตำรากฎหมาย และศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเข้าห้องอ่านหนังสือและค้นคว้าวิจัยคณะนิติศาสตร์</p>	<p>1.1 จำนวน Wireless ที่ติดตั้งทุกชั้น ๆ ละ 2 จุด รวมทั้งสิ้น 8 จุด</p> <p>1.2 มีการจัดสรรงบประมาณให้คณาจารย์ นิสิต และบุคลากรในคณะนิติศาสตร์สั่งซื้อหนังสือเข้าห้องอ่านหนังสือประจำคณะนิติศาสตร์ จำนวนเงินไม่น้อยกว่า 150,000 บาทต่อปี</p>

## หมวดที่ 3 ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างของหลักสูตร

### 1. ระบบการจัดการศึกษา

#### 1.1 ระบบการศึกษา

ระบบทวิภาค โดย 1 ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษาปกติ 1 ภาคการศึกษาปกติ มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์

#### 1.2 การจัดการศึกษาภาคการศึกษาฤดูร้อน

ไม่มี

#### 1.3 การเทียบเคียงหน่วยกิตในระบบทวิภาค

ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยนเรศวร ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2559 (ภาคผนวก)

### 2. การดำเนินการหลักสูตร

#### 2.1 วัน – เวลาในการดำเนินการเรียนการสอน

ภาคการศึกษาต้น                      เดือนมิถุนายน – เดือนตุลาคม

ภาคการศึกษาปลาย                    เดือนพฤศจิกายน – เดือนมีนาคม

#### 2.2 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

- 1) หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาการและทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าซึ่งกระทรวงศึกษาธิการรับรอง
- 2) เป็นผู้ที่มีร่างกายแข็งแรง และไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง อันเป็นอุปสรรคต่อการศึกษา
- 3) ไม่เคยต้องโทษตามคำพิพากษาของศาลถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความที่กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ
- 4) ไม่เคยถูกคัดชื่อออก หรือถูกละออกจากสถาบันการศึกษาใดๆ เพราะความผิดทางความประพฤติ

#### 2.3 ปัญหาของนิสิตแรกเข้า

ปัญหาการปรับตัวจากการเรียนในระดับมัธยมศึกษา มาเป็นการเรียนที่มีรูปแบบแตกต่างไปจากเดิมที่คุ้นเคย มีสังคมกว้างขึ้น ต้องดูแลตนเองมากขึ้น มีกิจกรรมทั้งการเรียนในชั้นเรียนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่นิสิตต้องสามารถจัดแบ่งเวลาให้เหมาะสม

#### 2.4 กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา/ข้อจำกัดของนิสิตในข้อ 2.3

มีการจัดกิจกรรมก่อนเริ่มภาคเรียน โดยจัดกิจกรรมที่เน้นสร้างความคิดและพัฒนาสมรรถนะพื้นฐานสำคัญในการจัดการตนเอง เตรียมความพร้อมในการเรียนระดับมหาวิทยาลัย รวมทั้งสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้อง และคณาจารย์

- จัดการปฐมนิเทศนิสิตใหม่ แนะนำการวางแผนชีวิต เทคนิคการเรียนในมหาวิทยาลัย และการแบ่งเวลา

- มอบหมายหน้าที่ที่อาจารย์ที่ปรึกษาให้แก่อาจารย์ทุกคน ทำหน้าที่สอดส่องดูแล ตักเตือนให้คำปรึกษาแนะนำนิสิตทั้งในเรื่องการเรียนและการใช้ชีวิต

- มีฝ่ายกิจการนิสิตของคณะให้ความช่วยเหลือแก่อาจารย์ที่ปรึกษาในการติดต่อประสานงานต่าง ๆ กับนิสิต จัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดูแลนิสิต เช่น วันแรกพบระหว่างนิสิตกับอาจารย์ที่ปรึกษา วันพบผู้ปกครอง การติดตามการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 1 จากอาจารย์ที่ปรึกษา เป็นต้น

- ส่งเสริมให้นิสิตเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการดำรงชีวิต เช่น โครงการปฐมนิเทศสำหรับนิสิตปริญญาตรี มีจัดกิจกรรมแนะแนวการเขียนตอบกฎหมาย

## 2.5 แผนการรับนิสิตและผู้สำเร็จการศึกษาในระยะ 5 ปี

ชั้นปี	ปีการศึกษา				
	2563	2564	2565	2566	2567
ชั้นปีที่ 1	240	240	240	240	240
ชั้นปีที่ 2		240	240	240	240
ชั้นปีที่ 3			240	240	240
ชั้นปีที่ 4				240	240
รวม	240	480	720	960	960
จำนวนนิสิตที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา				240	240

## 2.6 งบประมาณตามแผน

### 2.6.1 งบประมาณการงบประมาณรายรับ (หน่วย : บาท)

รายละเอียดรายรับ	ปีงบประมาณ				
	2563	2564	2565	2566	2567
ค่าธรรมเนียมการศึกษา	3,600,000	7,200,000	10,800,000	14,400,000	14,400,000
รวมรายรับ	3,600,000	7,200,000	10,800,000	14,400,000	14,400,000

หมายเหตุ ค่าธรรมเนียมการศึกษา (ตลอดหลักสูตร) เท่ากับ 120,000 บาท

### 2.6.2 งบประมาณการงบประมาณรายจ่าย (หน่วย : บาท)

รายละเอียดรายจ่าย	ปีงบประมาณ				
	2563	2564	2565	2566	2567
1.งบบุคลากร	212,500	435,750	883,250	990,000	990,000
2.งบดำเนินการ					
2.1 ค่าตอบแทน	375,000	806,250	1,677,190	2,282,000	2,282,000
2.2 ค่าใช้สอย	225,000	463,500	941,500	1,072,000	1,072,000
2.3 ค่าวัสดุ	125,000	262,500	538,750	665,500	665,500
2.4 ค่าสาธารณูปโภค	43,250	87,000	174,675	180,000	180,000
3.งบเงินอุดหนุน	1,025,000	2,050,000	3,625,000	2,200,000	2,200,000
4.งบลงทุน					
4.1 ครุภัณฑ์	2,110,000	300,000	300,000	300,000	300,000
รวมรายจ่าย	4,115,750	4,405,000	8,140,365	7,689,500	7,689,500

### 2.6.3 ประมาณการค่าใช้จ่ายต่อหัวในการผลิตบัณฑิต

ประมาณการค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิต เป็นเงิน 26,700 บาทต่อคน โดยคิดจากรายจ่ายรวมทั้ง 5 ปีการศึกษา เท่ากับ 32,040,115 บาท หารด้วยจำนวนนิสิตตามแผนรับนิสิตทั้ง 5 ปีการศึกษา เท่ากับ 1,200 คน จะได้เท่ากับ 26,700 บาทต่อคน

### 2.7 ระบบการศึกษา

เป็นระบบการจัดการศึกษาแบบชั้นเรียน

### 2.8 การเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชาและการลงทะเบียนเรียนข้ามมหาวิทยาลัย (ถ้ามี)

ให้เป็นไปตาม ข้อบังคับมหาวิทยาลัยนเรศวร ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2559 และประกาศหลักเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนรู้ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และประกาศหรือข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง

## 3. หลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน

### 3.1 หลักสูตร

#### 3.1.1 จำนวนหน่วยกิต

รวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 144 หน่วยกิต

#### 3.1.2 โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตร แบ่งเป็นหมวดวิชาที่สอดคล้องกับที่กำหนดไว้ในเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

ลำดับ ที่	หมวดวิชา	เกณฑ์ ศธ. พ.ศ.2558	มคอ.1 สาขานิเทศศาสตร์ พ.ศ.2561	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2563
1	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า	30	30	30
	1.1 วิชาบังคับ			30
	1.2 วิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต			1
2	หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า	72	84	108
	2.1 วิชาบังคับ ไม่น้อยกว่า		66	96
	2.2 วิชาเลือก ไม่น้อยกว่า		12	12
3	หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า	6	6	6
หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า		120	120	144



## 3.1.3 รายวิชา

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า จำนวน 30 หน่วยกิต  
กำหนดให้นิสิตเรียนตามกลุ่มวิชาดังต่อไปนี้

1.1 กลุ่มวิชาภาษา ไม่น้อยกว่า จำนวน 12 หน่วยกิต

001201	ทักษะภาษาไทย Thai Language Skills	3(2-2-5)
001211	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน Fundamental English	3(2-2-5)
001212	ภาษาอังกฤษพัฒนา Developmental English	3(2-2-5)
001213	ภาษาอังกฤษเชิงวิชาการ English for Academic Purposes	3(2-2-5)

1.2 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ ไม่น้อยกว่า จำนวน 6 หน่วยกิต  
โดยเลือกจากรายวิชาดังต่อไปนี้

001221	สารสนเทศศาสตร์เพื่อการศึกษาค้นคว้า Information Science for Study and Research	3(2-2-5)
001222	ภาษา สังคมและวัฒนธรรม Language, Society and Culture	3(2-2-5)
001224	ศิลปะในชีวิตประจำวัน Arts in Daily Life	3(2-2-5)
001225	ความเป็นส่วนตัวของชีวิต Life Privacy	3(2-2-5)
001226	วิถีชีวิตในยุคดิจิทัล Ways of Living in the Digital Age	3(2-2-5)
001227	ดนตรีวิถีไทยศึกษา Music Studies in Thai Culture	3(2-2-5)
001228	ความสุขกับงานอดิเรก Happiness with Hobbies	3(2-2-5)
001229	รู้จักตัวเอง เข้าใจผู้อื่น ชีวิตที่มีความหมาย Know Yourself, Understand Others, Meaningful Life	3 (2-2-5)
001241	ดนตรีตะวันตกในชีวิตประจำวัน Western Music in Daily Life	3 (2-2-5)
001242	การคิดเชิงสร้างสรรค์และนวัตกรรม Creative Thinking and Innovation	3 (2-2-5)

**1.3 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ ไม่น้อยกว่า จำนวน 6 หน่วยกิต**  
**โดยเลือกจากรายวิชาดังต่อไปนี้**

001231	ปรัชญาชีวิตเพื่อวิถีพอเพียงในชีวิตประจำวัน Philosophy of Life for Sufficient Living	3(2-2-5)
001232	กฎหมายพื้นฐานเพื่อคุณภาพชีวิต Fundamental Laws for Quality of Life	3(2-2-5)
001233	ไทยกับประชาคมโลก Thai State and the World Community	3(2-2-5)
001234	อารยธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น Civilization and Local Wisdom	3(2-2-5)
001235	การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม Politics, Economy and Society	3(2-2-5)
001236	การจัดการการดำเนินชีวิต Living Management	3(2-2-5)
001237	ทักษะชีวิต Life Skills	3(2-2-5)
001238	การรู้เท่าทันสื่อ Media Literacy	3(2-2-5)
001239	ภาวะผู้นำกับความรัก Leadership and Compassion	3(2-2-5)
001251	พลวัตกลุ่มและการทำงานเป็นทีม Group Dynamics and Teamwork	3(2-2-5)
001252	นเรศวรศึกษา Naresuan Studies	3(2-2-5)
001253	การเป็นผู้ประกอบการ Entrepreneurship	3 (2-2-5)

**1.4 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ไม่น้อยกว่า จำนวน 6 หน่วยกิต**  
**โดยเลือกจากรายวิชาดังต่อไปนี้**

001271	มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม Man and the Environment	3(2-2-5)
001272	คอมพิวเตอร์สารสนเทศขั้นพื้นฐาน Introduction to Computer Information Science	3(2-2-5)
001273	คณิตศาสตร์และสถิติในชีวิตประจำวัน Mathematics and Statistics in Everyday Life	3(2-2-5)
001274	ยาและสารเคมีในชีวิตประจำวัน Drugs and Chemicals in Daily Life	3(2-2-5)

001275	อาหารและวิถีชีวิต Food and Life Style	3(2-2-5)
001276	พลังงานและเทคโนโลยีใกล้ตัว Energy and Technology around Us	3(2-2-5)
001277	พฤติกรรมมนุษย์ Human Behavior	3(2-2-5)
001278	ชีวิตและสุขภาพ Life and Health	3(2-2-5)
001279	วิทยาศาสตร์ในชีวิตประจำวัน Science in Everyday Life	3(2-2-5)

**1.5. กลุ่มวิชาพลานามัย บัณฑิตไม่นับหน่วยกิต จำนวน 1 หน่วยกิต**

001281	กีฬาและการออกกำลังกาย Sports and Exercises	1(0-2-1)
--------	---	----------

**2. หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า จำนวน 108 หน่วยกิต**

**2.1 วิชาบังคับ จำนวน 96 หน่วยกิต**

230100	กฎหมายแพ่ง : หลักทั่วไป Civil Law : General Principles	3(3-0-6)
230101	กฎหมายว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา Juristic Act and Contract Law	3(3-0-6)
230102	กฎหมายมหาชนเบื้องต้น Introduction to Public Law	3(3-0-6)
230200	กฎหมายลักษณะหนี้ Obligation Law	3(2-2-5)
230201	กฎหมายว่าด้วยละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลาภมิควรได้ Wrongful Acts, Management of Affairs Without Mandate, and Undue Enrichment Law	3(3-0-6)
230202	กฎหมายว่าด้วยทรัพย์สิน Property Law	3(2-2-5)
230203	กฎหมายอาญาภาคทั่วไป Criminal Law : General Principles	3(2-2-5)
230204	กฎหมายรัฐธรรมนูญ Constitutional Law	3(2-2-5)
230205	กฎหมายอาญาภาคความผิด Criminal Law : Specific Offenses	3(2-2-5)

230206	เอกเทศสัญญา 1 Specific Contracts I	3(2-2-5)
230207	กฎหมายว่าด้วยกู้ยืม ฝากทรัพย์ และหลักประกัน Loan, Deposit, and Security Transactions Law	3(2-2-5)
230208	พระธรรมนูญศาลยุติธรรม และระบบศาลไทย Constitution of Courts of Justice and the Thai Judicial System	2(2-0-4)
230271	การสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์ทางนิติศาสตร์ Communicative English for Legal Purposes	1(0-2-1)
230300	ตราสารเปลี่ยนมือ Negotiable Instruments	3(3-0-6)
230301	เอกเทศสัญญา 2 Specific Contracts II	3(2-2-5)
230302	กฎหมายว่าด้วยห้างหุ้นส่วน บริษัท Partnership and Company Law	3(2-2-5)
230303	กฎหมายว่าด้วยครอบครัว Family Law	3(2-2-5)
230304	กฎหมายว่าด้วยมรดก Succession Law	3(2-2-5)
230305	กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง Civil Procedure Law	3(2-2-5)
230307	กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา Criminal Procedure Law	3(2-2-5)
230308	กฎหมายลักษณะพยานหลักฐาน Evidence Law	3(3-0-6)
230330	กฎหมายปกครอง Administrative Law	3(2-2-5)
230371	การสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการวิเคราะห์เชิงวิชาการ ทางนิติศาสตร์ Communicative English for Academic Analysis Related to law	1(0-2-1)
230372	การสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการนำเสนอผลงานทาง นิติศาสตร์ Communicative English for Legal Research Presentation	1(0-2-1)
230400	กฎหมายล้มละลาย และการฟื้นฟูกิจการ Bankruptcy and Reconstruction Law	2(2-0-4)

230401	กฎหมายแรงงาน Labour Law	3(3-0-6)
230402	กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง Public International Law	3(2-2-5)
230403	กฎหมายภาษีอากร Taxation Law	3(3-0-6)
230404	กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล Private International Law	3(3-0-6)
230405	หลักวิชาชีพนักกฎหมาย Legal Profession	1(0-2-1)
230406	ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย Thai Legal History	2(2-0-4)
230407	นิติปรัชญา Legal Philosophy	3(3-0-6)
230408	วิจัยทางกฎหมาย Legal Research	4(2-4-6)
230452	กฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อ การพัฒนาอย่างยั่งยืน Natural Resources and Environmental Law for Sustainable Development	3(3-0-6)
230476	ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย 1 English for Lawyers I	2(1-2-3)
230477	ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย 2 English for Lawyers II	2(1-2-3)

**2.2 วิชาเลือก ไม่น้อยกว่า จำนวน 12 หน่วยกิต**  
โดยเลือกจากรายวิชาดังต่อไปนี้

**2.2.1 กลุ่มวิชากฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรม**

230306	สัมมนากฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง Seminar on Civil Procedure Law	2(2-0-4)
230409	การระงับข้อพิพาทโดยทางเลือกอื่น Alternative Dispute Resolution	2(1-2-3)
230440	กฎหมายเกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว Law on Juvenile Delinquency and Procedure of the Juvenile and Family Court	2(2-0-4)

230443	อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา Criminology and Penology	2(2-0-4)
230444	อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ Economic Crimes	2(2-0-4)
230445	สิทธิมนุษยชนกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา Human Rights and Criminal Justice	2(2-0-4)
230468	กระบวนการยุติธรรมทางอาญา Criminal Justice System	2(2-0-4)
230475	วิชาว่าความและศาลจำลอง Advocacy and Moot Court	2(1-2-3)
230481	ปัญหาพิเศษทางกฎหมายอาญา Special Topics on Criminal Law	2(1-2-3)
230483	ปัญหาพิเศษทางกฎหมายวิธีพิจารณาความ Special Topics on Procedural Law	2(1-2-3)

### 2.2.2 กลุ่มวิชากฎหมายธุรกิจและเอกชน

230309	กฎหมายว่าด้วยประกันภัย Insurance Law	2(2-0-4)
230310	กฎหมายและระบบธุรกิจจีน Law and Business Operation System of China	2(2-0-4)
230311	กฎหมายการแข่งขันทางการค้า Competition law	2(2-0-4)
230373	กฎหมายเปรียบเทียบและสกุลกฎหมายของโลก เบื้องต้น Introduction to Comparative Law : Legal Systems of the World	2(2-0-4)
230410	กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา Intellectual Property Law	2(2-0-4)
230415	กฎหมายอุตสาหกรรม Industrial Law	2(2-0-4)
230460	กฎหมายโทรคมนาคมและเศรษฐกิจดิจิทัล Telecommunication Law and Digital Economy	2(2-0-4)
230461	กฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศ Information Technology Law	2(2-0-4)
230465	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโลจิสติกส์ Logistics Laws	2(2-0-4)

230470	การร่างสัญญาและการเจรจาต่อรอง Contractual Drafting and Negotiation	2(1-2-3)
230471	กฎหมายพาณิชย์นาวีและการขนส่ง Maritime and transportation Law	2(2-0-4)
230482	ปัญหาพิเศษทางกฎหมายเอกชนและธุรกิจ Special Topics on Civil and Business Law	2(1-2-3)

### 2.2.3 กลุ่มวิชากฎหมายมหาชน

230430	ศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง Administrative Court and Procedure	2(2-0-4)
230432	กฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง Administrative Procedural Law	2(2-0-4)
230434	สัญญาของรัฐ State Contracts	2(2-0-4)
230435	กฎหมายปกครองส่วนท้องถิ่น Administrative Law on Local Administration	2(2-0-4)
230436	นิติวิธีในทางกฎหมายมหาชน Legal Methods on Public Law	2(1-2-3)
230438	กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ Laws related to constitution	2(2-0-4)
230466	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายปกครองฝรั่งเศส Introduction to French administrative law	2(2-0-4)

### 2.2.4 กลุ่มวิชากฎหมายระหว่างประเทศและธุรกิจระหว่างประเทศ

230320	กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาระหว่างประเทศ International Intellectual Property Law	2(2-0-4)
230420	กฎหมายการค้าระหว่างประเทศ International Trade Law	2(2-0-4)
230422	กฎหมายองค์การระหว่างประเทศ International Organization Law	2(2-0-4)
230423	กฎหมายสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ International Environmental Law	2(2-0-4)
230425	กฎหมายทะเลและกิจการทางทะเล Law of the Sea and Ocean Affairs	2(2-0-4)

230427	กฎหมายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ International Economic Law	2(2-0-4)
230451	กฎหมายสิทธิมนุษยชน Human Rights Law	2(2-0-4)
230480	ปัญหาพิเศษทางกฎหมายระหว่างประเทศ Special Topics on International Law	2(1-2-3)

### 2.2.5 กลุ่มวิชากฎหมายสังคมและสวัสดิการ

230413	กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค Consumer Protection Law	2(2-0-4)
230467	กฎหมายประกันสังคมและสวัสดิการสังคม Social Security and Social Welfare Law	2(2-0-4)

### 2.2.6 กลุ่มวิชากฎหมายเพื่อการพัฒนาเฉพาะด้าน

230350	กฎหมายพลังงาน Energy Laws	2(2-0-4)
230351	กฎหมายเกี่ยวกับการเกษตรและการประมง Agricultural and Fisheries Laws	2(2-0-4)
230352	กฎหมายเกี่ยวกับการพัฒนาเมืองและผังเมือง Urban Development and Urban Planning Law	2(2-0-4)
230353	กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำ Water Management Law	2(2-0-4)

### 2.3 รายวิชาที่เปิดสอนให้กับนิสิตคณะอื่น

230478	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย Introduction to law	3(3-0-6)
--------	--	----------

### 3. หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า จำนวน 6 หน่วยกิต

เป็นรายวิชาที่เปิดโอกาสให้นิสิตเลือกเรียนรายวิชาใด ๆ ในหลักสูตรระดับปริญญาตรี ยกเว้น รายวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้ทางวิชาการที่กว้างขึ้น ตลอดจนเป็นการส่งเสริมความถนัดและความสนใจของผู้เรียนให้ได้มากยิ่งขึ้น โดยให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

**หมายเหตุ** รายวิชาที่ขึ้นต้นด้วย ปัญหาพิเศษ (วิชาเลือก) ให้วัดและประเมินผลการเรียน เป็น S และ U ตามประกาศมหาวิทยาลัยนครสวรรค์ เรื่อง ระดับชั้นในการวัดและประเมินผลรายวิชาที่มีลักษณะฝึกงาน โครงการ ปัญหาพิเศษ วิทยานิพนธ์ ภูมิภาคศึกษา การศึกษาอิสระ ประกาศ ณ วันที่ 9 กันยายน 2546



## 3.1.4 แผนการศึกษา

**ชั้นปีที่ 1**  
**ภาคการศึกษาต้น**

001211	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน Fundamental English	3(2-2-5)
001xxx	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	3(2-2-5)
001xxx	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	3(2-2-5)
001281	กีฬาและการออกกำลังกาย (บังคับไม่นับหน่วยกิต) Sports and Exercises (Non-Credit)	1(0-2-1)
230100	กฎหมายแพ่ง : หลักทั่วไป Civil Law : General Principles	3(3-0-6)
230102	กฎหมายมหาชนเบื้องต้น Introduction to Public Law	3(3-0-6)
	<b>รวม</b>	<b>15 หน่วยกิต</b>

25  
ชั้นปีที่ 1  
ภาคการศึกษาปลาย

001201	ทักษะภาษาไทย Thai Language Skills	3(2-2-5)
001212	ภาษาอังกฤษพัฒนา Developmental English	3(2-2-5)
001xxx	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	3(2-2-5)
001xxx	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	3(2-2-5)
230101	กฎหมายว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา Juristic Acts and Contract Law	3(3-0-6)
230204	กฎหมายรัฐธรรมนูญ Constitutional Law	3(2-2-5)
	<b>รวม</b>	<b>18 หน่วยกิต</b>

26  
ชั้นปีที่ 2  
ภาคการศึกษาต้น

001213	ภาษาอังกฤษเชิงวิชาการ English for Academic Purposes	3(2-2-5)
001xxx	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์	3(2-2-5)
230200	กฎหมายลักษณะหนี้ Obligation Law	3(2-2-5)
230201	กฎหมายว่าด้วยละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลาภมิควรได้ Wrongful Acts, Management of Affairs without Mandate, and Undue Enrichment Law	3(3-0-6)
230202	กฎหมายว่าด้วยทรัพย์สิน Property Law	3(2-2-5)
230203	กฎหมายอาญาภาคทั่วไป Criminal Law : General Principles	3(2-2-5)
	<b>รวม</b>	<b>18 หน่วยกิต</b>

27  
ชั้นปีที่ 2  
ภาคการศึกษาปลาย

001xxx	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์	3(2-2-5)
230271	การสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์ทางนิติศาสตร์ Communicative English for Legal Purposes	1(0-2-1)
230205	กฎหมายอาญาภาคความผิด Criminal Law : Specific Offenses	3(2-2-5)
230206	เอกเทศสัญญา 1 Specific Contracts I	3(2-2-5)
230207	กฎหมายว่าด้วยกู้ยืม ฝากทรัพย์ และหลักประกัน Loan, Deposit, and Security Transactions Law	3(2-2-5)
230208	พระธรรมนูญศาลยุติธรรม และระบบศาลไทย Constitution of Courts of Justice and the Thai Judicial System	2(2-0-4)
230301	เอกเทศสัญญา 2 Specific Contracts II	3(2-2-5)
xxxxxx	วิชาเลือกเสรี Free Elective Course	3 หน่วยกิต
	<b>รวม</b>	<b>21 หน่วยกิต</b>

28  
ชั้นปีที่ 3  
ภาคการศึกษาต้น

230371	การสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการวิเคราะห์เชิงวิชาการทางนิติศาสตร์ 1(0-2-1) Communicative English for Academic Analysis Related to law	
230302	กฎหมายว่าด้วยห้างหุ้นส่วน บริษัท Partnership and Company Law	3(2-2-5)
230303	กฎหมายว่าด้วยครอบครัว Family Law	3(2-2-5)
230305	กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง Civil Procedure Law	3(2-2-5)
230307	กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา Criminal Procedure Law	3(2-2-5)
230402	กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง Public International Law	3(2-2-5)
230xxx	วิชาเลือก Elective Course	2 หน่วยกิต
	<b>รวม</b>	<b>18 หน่วยกิต</b>

29  
ชั้นปีที่ 3  
ภาคการศึกษาปลาย

230372	การสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการนำเสนอผลงานทางนิติศาสตร์ Communicative English for Legal Research Presentation	1(0-2-1)
230300	ตราสารเปลี่ยนมือ Negotiable Instruments	3(3-0-6)
230304	กฎหมายว่าด้วยมรดก Succession Law	3(2-2-5)
230308	กฎหมายลักษณะพยานหลักฐาน Evidence Law	3(3-0-6)
230330	กฎหมายปกครอง Administrative Law	3(2-2-5)
230xxx	วิชาเลือก Elective Course	2 หน่วยกิต
230xxx	วิชาเลือก Elective Course	2 หน่วยกิต
	<b>รวม</b>	<b>17 หน่วยกิต</b>

30  
ชั้นปีที่ 4  
ภาคการศึกษาต้น

230403	กฎหมายภาษีอากร Taxation Law	3(3-0-6)
230407	นิติปรัชญา Legal Philosophy	3(3-0-6)
230408	วิจัยทางกฎหมาย Legal Research	4(2-4-6)
230452	กฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนา อย่างยั่งยืน Natural Resources and Environmental Law for Sustainable Development	3(3-0-6)
230476	ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย 1 English for Lawyers I	2(1-2-3)
230xxx	วิชาเลือก Elective Course	2 หน่วยกิต
230xxx	วิชาเลือก Elective Course	2 หน่วยกิต
	<b>รวม</b>	<b>19 หน่วยกิต</b>

31  
ชั้นปีที่ 4  
ภาคการศึกษาปลาย

230400	กฎหมายล้มละลาย และการฟื้นฟูกิจการ Bankruptcy and Reconstruction Law	2(2-0-4)
230401	กฎหมายแรงงาน Labour Law	3(3-0-6)
230404	กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล Private International Law	3(3-0-6)
230405	หลักวิชาชีพนักกฎหมาย Legal Profession	1(0-2-1)
230406	ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย Thai Legal History	2(2-0-4)
230477	ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย 2 English for Lawyers II	2(1-2-3)
230xxx	วิชาเลือก Elective Course	2 หน่วยกิต
xxxxxx	วิชาเลือกเสรี Free Elective Course	3 หน่วยกิต
	<b>รวม</b>	<b>18 หน่วยกิต</b>



## 3.1.5 คำอธิบายรายวิชา

- 001201 ทักษะภาษาไทย 3(2-2-5)**  
**Thai Language Skills**  
 ความสำคัญและลักษณะของภาษาไทยในบริบทสังคมไทย และในฐานะเครื่องมือการสื่อสาร เรียนรู้ชนิดของสารประเภทวรรณกรรมร่วมสมัยอย่างกว้างขวางหลากหลาย ทั้งประเภทสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ปลูกฝังจิตวิสัยความรักการอ่าน รวมทั้งฝึกทักษะการวิเคราะห์วิจารณ์เนื้อหาเพื่อพิจารณาคุณค่าเชิงวรรณศิลป์ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณค่าหรือความเกี่ยวข้องกับสังคมไทย สังคมโลกในบริบทต่างๆ (เศรษฐกิจ การเมือง สภาวะการณ์ต่างๆ) ควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทย โดยเน้นทักษะการอ่านและการเขียนเป็นสำคัญ
- The importance and characteristics of Thai language in Thai society as a meaning making tool. Learning about various kinds of modern media, including newspapers and electronic media. Cultivating reading habits and practicing analyzing and criticizing literary values, especially relations and values in Thai and global societies in various contexts (economics and politics in different situations) along with developing Thai language skills, especially reading and writing.
- 001211 ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 3(2-2-5)**  
**Fundamental English**  
 การพัฒนาการฟังภาษาอังกฤษพื้นฐาน การพูด การอ่าน และไวยากรณ์เพื่อการสื่อสารในบริบทต่างๆ ในการเตรียมตัวสำหรับสังคมโลก
- Development of basic English listening, speaking, reading skills and grammar for communication in various contexts in preparation for a global society.
- 001212 ภาษาอังกฤษพัฒนา 3(2-2-5)**  
**Developmental English**  
 การได้รับความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ ซึ่งสามารถปลูกฝังทักษะด้านต่างๆ ในศตวรรษที่ 21 และการพัฒนาในด้านกรฟัง การพูด การอ่าน และไวยากรณ์ เพื่อให้เข้าใจและสามารถสื่อสารข้อมูลที่แท้จริงของโลกที่ใช้ในบริบทที่เกี่ยวข้องที่แตกต่างกัน
- Gain knowledge of the English language, cultivate 21st century skills and develop in the areas of listening, speaking, reading and grammar in order to understand and communicate real-world information used in different relevant context.
- 001213 ภาษาอังกฤษเชิงวิชาการ 3(2-2-5)**  
**English for Academic Purposes**  
 การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษโดยเน้นทักษะการอ่าน การเขียนงาน และการศึกษาค้นคว้าเชิงวิชาการในการเตรียมตัวสำหรับสังคมโลก
- The development of English skills with an emphasis on academic reading, writing, and researching in preparation for a global society.

- 001221**      **สารสนเทศศาสตร์เพื่อการศึกษาค้นคว้า**      **3(2-2-5)**  
**Information Science for Study and Research**  
 ความหมาย ความสำคัญของสารสนเทศ ประเภทของแหล่งสารสนเทศ การเข้าถึงแหล่งสารสนเทศต่างๆ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ การจัดการความรู้ การเลือก การสังเคราะห์ และการนำเสนอสารสนเทศ ตลอดจนการเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดี และมีนิสัยในการใฝ่หาความรู้ มีความขยัน อดทน ซื่อสัตย์และกตัญญูต่อแผ่นดิน
- The meaning and importance of information; types of information sources; access to different sources of information; application of information technology and communication; media and information literacy; knowledge managements; selection, synthesis, and presentation of information as well as creating positive attitudes and a sense of inquiry in students; diligences; patience; honesty; and gratitude to the country.
- 001222**      **ภาษา สังคมและวัฒนธรรม**      **3(2-2-5)**  
**Language, Society and Culture**  
 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาษา และความสัมพันธ์ระหว่างภาษาที่มีต่อสังคมและวัฒนธรรม พิจารณาโลกทัศน์ทางสังคมและวัฒนธรรมที่สะท้อนผ่านภาษา ทั้งภาษาพูด ภาษาสัญลักษณ์ โครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมในความหมายใหม่ที่ก้าวพ้นพรมแดน การแปรเปลี่ยนและการใช้ภาษาในโลกพรมแดน
- The relationship between language and society as well as language and culture in terms of the ways in which language reflects society and culture. The study includes verbal and symbolic communication, new meanings of social and cultural structure, changes of language, and usages in a borderless world.
- 001224**      **ศิลปะในชีวิตประจำวัน**      **3(2-2-5)**  
**Arts in Daily Life**  
 พื้นฐานความรู้ เข้าใจในคุณลักษณะเบื้องต้น ความหมายคุณค่าและความแตกต่าง รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างกัน ของศิลปกรรมประเภทต่างๆ ได้แก่ ทัศนศิลป์ ประยุกต์ศิลป์ ทัศนศิลป์ โสตศิลป์ โสตทัศนศิลป์ และศิลปะสื่อสมัยใหม่ โดยผ่านการมีประสบการณ์ทางสุนทรียภาพ และการทดลองปฏิบัติงานชิ้นพื้นฐานของศิลปกรรมประเภทต่างๆ เพื่อการพัฒนา ความรู้ เข้าใจ และการปลูกฝังรสนิยมทางสุนทรียะ ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ ให้เป็นประโยชน์ ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และสัมพันธ์กับบริบทต่างๆ ทั้งในระดับท้องถิ่นและสากลได้
- Art fundamentals and understanding in the basic features, meaning, value, differences and the relationship between the various categories of works of art, including fine art, applied art, visual art, audio art, audiovisual art, and new media art through the artistic experience and basic practice on various types of art for developing knowledge, understanding and indoctrinating aesthetic judgment that can be applied in daily life, harmonized with the social context in both the global and local levels.

- 001225**      **ความเป็นส่วนตัวของชีวิต**      **3(2-2-5)**  
**Life Privacy**  
 ปรัชญาและความรู้พื้นฐานทางด้านความเป็นส่วนตัว หลักสิทธิมนุษยชน กฎหมายทางด้านความเป็นส่วนตัว ความเป็นส่วนตัวด้านข้อมูล ด้านสุขภาพ ด้านที่อยู่อาศัยและเคหสถาน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การพิทักษ์สิทธิความเป็นส่วนตัว ความเป็นส่วนตัวในชีวิตประจำวัน  
 Philosophy and basic knowledge of privacy. Human rights, privacy law. Privacy regarding private information, health, residence, and information technology. Protection of privacy, privacy in daily life.
- 001226**      **วิถีชีวิตในยุคดิจิทัล**      **3(2-2-5)**  
**Ways of Living in the Digital Age**  
 พัฒนาทักษะความสามารถในการใช้สื่อ การใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์สื่อสารประเภทต่างๆ การสืบค้น วิเคราะห์ ประเมินค่า สิทธิและการสร้างสรรค์ ตระหนักรู้ถึงจริยธรรมและความรับผิดชอบของตนต่อสังคมจากพฤติกรรมการสื่อสาร  
 Development of skills in media usage, various computer equipment utilization, inquiries, analysis, measurement, rights and creation, including ethical awareness and individual responsibility to the society in communication behaviors.
- 001227**      **ดนตรีวิถีไทยศึกษา**      **3(2-2-5)**  
**Music Studies in Thai Culture**  
 ลักษณะและพัฒนาการของดนตรีประเภทต่างๆ ในวิถีชีวิต รวมทั้งบทบาทหน้าที่คุณค่าด้านสุนทรียภาพและความสำคัญต่อสังคมและวัฒนธรรม  
 Uniqueness and development of various genres of music in Thai culture, Including their roles and functions, aesthetic values, and significance to Thai society and Thai culture.
- 001228**      **ความสุขกับงานอดิเรก**      **3(2-2-5)**  
**Happiness with Hobbies**  
 แนวคิดความสุข องค์ประกอบพื้นฐานของการสร้างความสุขในการดำเนินชีวิต การคิดอย่างสร้างสรรค์ การสร้างสรรค์ผลงานจากงานอดิเรกเพื่อส่งเสริมความสุขในชีวิตและสังคม  
 Concept of happiness, basic elements of happiness in life, creative thinking, creation of works from hobbies to promote life and social happiness.

- 001229      **รู้จักตัวเอง เข้าใจผู้อื่น ชีวิตที่มีความหมาย**      3(2-2-5)  
**Know Yourself, Understand Others, Meaningful Life**  
 สติ การไตร่ตรองทบทวนตนเอง คุณค่าความหมายในการใช้ชีวิต การรู้จักรับฟังผู้อื่น  
 อย่างลึกซึ้ง การดูแลอารมณ์ความรู้สึกของตน การเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น การคำนึงถึงบริบท  
 ด้านสังคมเศรษฐกิจวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม การใช้ชีวิตและทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์  
 Mindfulness; self-reflection; meaning of life; deep listening; handling  
 emotions; empathy and consideration of the social, economic, cultural,  
 and environmental context; living and working constructively with others.
- 001231      **ปรัชญาชีวิตเพื่อวิถีพอเพียงในชีวิตประจำวัน**      3(2-2-5)  
**Philosophy of Life for Sufficient Living**  
 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับปรัชญาและแนวคิด โลกทัศน์ ชีวทัศน์ ปรัชญาชีวิต และวิถีการ  
 ดำเนินชีวิต ประสบการณ์อันทรงคุณค่า ตลอดจนปัจจัยหรือเงื่อนไขที่ส่งผลต่อความสำเร็จในชีวิตและ  
 งานในทุกมิติของผู้มีชื่อเสียง เพื่อประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ พัฒนาชีวิตที่มีคุณภาพ มีประโยชน์และ  
 คุณค่าต่อสังคม  
 Basic philosophical and conceptual knowledge on worldviews, attitudes,  
 philosophy for life, lifestyle, valuable experiences and factors or  
 conditions which influence success in all aspects of life and professions, develop one's  
 quality of life to benefit society.
- 001232      **กฎหมายพื้นฐานเพื่อคุณภาพชีวิต**      3(2-2-5)  
**Fundamental Laws for Quality of Life**  
 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของนิสิต เช่น สิทธิขั้นพื้นฐาน สิทธิมนุษยชน  
 จริยธรรมการใช้สื่อในยุคดิจิทัล กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา กฎหมายสิ่งแวดล้อมและกฎหมายที่  
 เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองศิลปวัฒนธรรม รวมทั้งกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสู่ศตวรรษที่ 21  
 The laws concerning the quality of student life, such as basic rights,  
 human rights, media ethics in the digital age, intellectual property law, environmental  
 laws, the laws relating to the protection of art and culture as well as the laws pertaining  
 to the developments in the 21<sup>st</sup> century.

- 001233**      **ไทยกับประชาคมโลก**      **3(2-2-5)**  
**Thai State and the World Community**  
 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับสังคมโลก ภายใต้การเปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาต่างๆ ตั้งแต่ก่อนสมัยใหม่จนถึงสังคมในปัจจุบัน และบทบาทของไทยบนเวทีโลก ตลอดจนแนวโน้มในอนาคต การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง การดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรม และการเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคมไทยและสังคมโลก  
 Relations between Thailand and the world community under changes over time from the premodern period to the present day and roles of Thailand in the world forum, including future trends, applications of knowledge in self-improvement, ethic of life management and being a good citizen of Thailand and the world.
- 001234**      **อารยธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น**      **3(2-2-5)**  
**Civilization and Local Wisdom**  
 อารยธรรมในยุคต่าง ๆ วิถีวัฒนธรรม วิถีชีวิต ประเพณี พิธีกรรม คติความเชื่อ ภูมิปัญญา-ท้องถิ่น และการอนุรักษ์ สืบทอด และพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น  
 Civilizations throughout history, cultural evolution, ways of life, traditions, ritual practices, beliefs, and conservation, development and preservation of local wisdom.
- 001235**      **การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม**      **3(2-2-5)**  
**Politics, Economy and Society**  
 ความหมายและความสัมพันธ์ของการเมือง เศรษฐกิจ สังคม พัฒนาการการเมืองระดับสากล การเมืองพื้นฐาน การเมืองและการปรับตัวของประเทศพัฒนาและกำลังพัฒนา การปกครองประเทศไทย ระบบเศรษฐกิจโลก ผลกระทบของโลกาภิวัตน์ทางเศรษฐกิจ เศรษฐกิจพื้นฐาน การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย มนุษย์กับสังคม สังคมวิทยาพื้นฐาน การจัดระเบียบสังคม การขัดเกลาทางสังคม ลักษณะสังคม เอกลักษณ์สังคมไทย รวมถึงการประยุกต์หลักวิชา เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตให้อยู่รอดได้ตามกระแสโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงทั้งการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ความสัมพันธ์ของระบบโลกกับประเทศไทย  
 Meaning and relationship of politics, economy, and society; development of international politics; fundamental politics; politics and the adjustment of developed and developing countries; Thai politics; world-economic systems; influences of globalization in terms of economy; fundamental economy; the development of the economy and society of Thailand; man and society; fundamental sociology; social order; social refinement; social characteristics; uniqueness of Thai society; the application of the body of knowledge to one's living in a dynamic world of change in politics, economy, and society; and relationships of the world and Thai systems.

- 001236**      **การจัดการการดำเนินชีวิต**      **3(2-2-5)**  
**Living Management**  
 ความรู้และทักษะ เกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ ธรรมชาติของมนุษย์ และปัจจัยสู่ความสำเร็จที่ยั่งยืนในชีวิตมีความรับผิดชอบ ฉลาดคิด และรู้เท่าทันพัฒนาการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการใช้ชีวิตให้ทันสมัยรู้จักการดำเนินชีวิตตามหลักคุณธรรมจริยธรรม รวมทั้งการดำเนินชีวิตท่ามกลางพลวัตของโลกในศตวรรษที่ 21 ที่จำเป็นต้องมีบทบาทเป็นประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก  
 Living management: knowledge and skills concerning role, duty, and human nature as well as factors relating to sustainable development in improving responsibility, thinking skills, and being updated with modern science and technology in daily life. Living ethically along the dynamics of the 21<sup>st</sup> century, which is essential to the members of the ASEAN community as well as the world community.
- 001237**      **ทักษะชีวิต**      **3(2-2-5)**  
**Life Skills**  
 ความรู้ บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบต่อครอบครัว และสังคม การปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ทักษะชีวิตและอาชีพการงานในศตวรรษที่ 21 ทักษะในการยืดหยุ่น และการปรับตัว ทักษะความคิดสร้างสรรค์และการกำหนดทิศทางชีวิตของตนเอง ทักษะการสร้างปฏิสัมพันธ์ในสังคมและในสังคมข้ามวัฒนธรรม ทักษะการเพิ่มผลผลิตและรับผิดชอบต่อผลผลิต และทักษะการสร้างภาวะผู้นำและการรับผิดชอบต่อหน้าที่  
 Knowledge, relating to role, duty, and responsibility of an individual both as a member of a family and a member of a society which includes an adaptation to changes in a society, life and 21<sup>st</sup> century career skills, flexibility and adaptability skills, creativity and self-direction skills, intra-social and cross culture interaction skills, productivity and accountability skills, leadership and responsibility skills.
- 001238**      **การรู้เท่าทันสื่อ**      **3(2-2-5)**  
**Media Literacy**  
 กระบวนการรู้เท่าทันสื่อในยุคดิจิทัล มีความรู้ความเข้าใจในทฤษฎีผลกระทบของสื่อ ทฤษฎีสื่อศึกษา ได้แก่ มายาคติ สัญลักษณ์ศาสตร์ แนวคิดการโฆษณา คุณลักษณะ และอิทธิพลของสื่อร่วมสมัย และสื่อดิจิทัล รวมทั้งวิเคราะห์สารที่มาพร้อมกับสื่อแต่ละประเภทดังกล่าวได้อย่างเท่าทันสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในยุคปัจจุบัน  
 Processes of media analysis and acknowledgements in digital literacy. Understanding of media effect theories, such as myth semiology and advertising concept, attributes and influence of contemporary and digital media, including analyzing contents on every current platform.

- 001239**      **ภาวะผู้นำกับความรัก**      **3(2-2-5)**  
**Leadership and Compassion**  
 ความสำคัญของผู้นำ ผู้นำในศตวรรษที่ 21 การเรียนรู้ด้วยความรัก การใช้ชีวิตด้วยความรัก การเป็นพลโลก พลเมืองที่ดี ศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีในการทำกิจกรรมเชิงสาธารณะที่สามารถเป็นแนวทางในการทำจริงของผู้เรียน  
 The importance of a leader, leadership in the 21<sup>st</sup> century, learning and living with love, good global citizenship, studying good practices of conducting public activities as a guideline for learner's own activities.
- 001241**      **ดนตรีตะวันตกในชีวิตประจำวัน**      **3 (2-2-5)**  
**Western Music in Daily Life**  
 สุนทรียภาพทางดนตรี องค์ประกอบ โครงสร้าง และยุคสมัยของดนตรีตะวันตก ประเภทของบทเพลงในชีวิตประจำวัน หลักการวิจารณ์และชื่นชมทางดนตรี กระบวนการประยุกต์ทางดนตรีตะวันตกในชีวิตประจำวัน  
 Aesthetics of music, elements, structure, and the history of Western music. Style of music in daily life. Criticism and admiration of music. The application and process of Western music in daily life.
- 001242**      **การคิดเชิงสร้างสรรค์และนวัตกรรม**      **3 (2-2-5)**  
**Creative Thinking and Innovation**  
 กระบวนการพัฒนานวัตกรรม วิธีการเข้าถึงจิตใจลูกค้าและค้นพบรากเหง้าของปัญหา การสร้างและการเลือกแนวความคิด การสร้างต้นแบบของสินค้าหรือบริการ ทดสอบในสนามจริงและเก็บข้อมูล การดำเนินผ่านวงจรของการออกแบบ/สร้าง/ทดสอบซ้ำๆ อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ การทำงานให้สำเร็จในทีมงาน พหุสาขา การระดมความคิด การตัดสินใจ การวิจารณ์อย่างสร้างสรรค์และการจัดการกับความขัดแย้ง  
 Innovation development process; means of accessing customers' mind and discovering the roots of problems; generating and selecting ideas, creating rough prototypes, testing in the field and extracting information, quick and efficient design-build-test cycles, getting things done as a multidisciplinary team: brainstorming, making decisions, giving constructive comments, and managing conflicts.

- 001251**      **พลวัตกลุ่มและการทำงานเป็นทีม**      **3(2-2-5)**  
**Group Dynamics and Teamwork**  
 พฤติกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมรวมกลุ่ม การพัฒนาการของลักษณะต่างๆ ของกลุ่ม สิ่งแวดล้อมชนิดต่างๆ ของกลุ่ม การเข้าเกี่ยวข้องกับกลุ่มของบุคคล การคล้อยตามกลุ่ม การเปลี่ยนทัศนคติของกลุ่ม การสื่อสารภายในกลุ่ม รูปแบบของการทำงานเป็นทีม แนวทาง การสร้างทีมงาน และเครือข่าย ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของกลุ่ม ปัจจัยที่ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและฝึกการปฏิบัติงานเป็นทีม  
 Various behaviors regarding group behavior, development of group characterization, group environments, interpersonal relations versus group involvement, group persuasion, change in group attitudes, intra-group communication, teamwork model, guideline to create team and network, group unity, factors enhancing teamwork, and practice of teamwork.
- 001252**      **นเรศวรศึกษา**      **3(2-2-5)**  
**Naresuan Studies**  
 พระราชประวัติสมเด็จพระนเรศวรมหาราช มุ่งเน้นศึกษาพระราชกรณียกิจในการบริหารราชการแผ่นดินในด้านต่างๆ เช่น เศรษฐกิจ สังคมและการต่างประเทศที่สะท้อนให้เห็นอัตลักษณ์ของคนไทยที่พึงประสงค์ในด้านต่างๆ เช่น การแสวงหาความรู้ ความเพียรพยายาม ความกล้าหาญ ความเสียสละ ความซื่อสัตย์ และความอดทนต่อการเผชิญปัญหา  
 Biography of King Naresuan the Great; his royal duties while reigning over the kingdom, such as economy, society, and international affairs reflecting Thai identity in various aspects, namely the pursuit of knowledge, perseverance, endeavour, courage, sacrifice, loyalty, and tolerance in the face of problems.
- 001253**      **การเป็นผู้ประกอบการ**      **3 (2-2-5)**  
**Entrepreneurship**  
 การปฏิบัติการในการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ โดยเน้นการค้นหาแนวความคิดใหม่ทางธุรกิจ การประเมินโอกาสในการหาตลาดใหม่ และการเริ่มธุรกิจใหม่โดยเน้นการระบุงธุรกิจใหม่ที่เป็นไปได้และการประเมินความอยู่รอดของธุรกิจใหม่นั้น การวิเคราะห์สิ่งกีดขวางความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจใหม่นั้น เรียนรู้ความกดดันจากการก่อตั้งธุรกิจใหม่ ความไม่แน่นอนที่เกี่ยวข้อง และพฤติกรรมของผู้ประกอบการ แนะนำมุมมองเชิงทฤษฎีทั้งด้านการเป็นผู้ประกอบการ และความเชื่อมโยงกับสาขาวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เครือข่ายทางการประกอบการ และพันธมิตรธุรกิจ กลยุทธ์เพื่อความอยู่รอดอย่างยั่งยืน  
 The entrepreneurial practices with an emphasis on learning how to find business ideas, evaluation of new market opportunities and starting a new venture; focuses on identifying and evaluating new ventures, and how to recognize the barriers to success. Exposure to the stresses of a start-up business, the uncertainties that exist, and the behavior of entrepreneurs. Theoretical overview, entrepreneurs, entrepreneurship's



links with other disciplines, and entrepreneurial networks and alliances. Strategies for sustainable survival.

- 001271 มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม 3(2-2-5)**  
**Man and the Environment**  
 ระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ และระบบนิเวศบริการ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและระบบมนุษย์ที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ขอบเขตการรองรับมลภาวะของโลก การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน จริยธรรมสิ่งแวดล้อมและการสร้างจิตสำนึกและความตระหนัก และการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม
- Ecosystems and biodiversity, man-nature and ecosystems, human structure and system change that effects the environment, planetary boundary, climate change, sustainable development goals, environmental ethics and consciousness building, and environmental public participation.

- 001272 คอมพิวเตอร์สารสนเทศขั้นพื้นฐาน 3(2-2-5)**  
**Introduction to Computer Information Science**  
 วิวัฒนาการของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์จากอดีตถึงปัจจุบันและความเป็นไปได้ของเทคโนโลยีในอนาคต องค์ประกอบของระบบคอมพิวเตอร์ ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ วิธีการทำงานของคอมพิวเตอร์ พื้นฐานระบบเครือข่าย เครือข่ายอินเทอร์เน็ตและการประยุกต์ใช้งาน ความเสี่ยงในการใช้งานระบบ การจัดการข้อมูล ระบบสารสนเทศ โปรแกรมสำนักงานอัตโนมัติ เทคโนโลยีสื่อผสม การเผยแพร่สื่อทางเว็บ การออกแบบและพัฒนาเว็บ อิทธิพลของเทคโนโลยีต่อมนุษย์และสังคม
- Evolution of computer technology from past to present and a possible future, computer hardware, software and data, how a computer works, basic computer network, Internet and applications on the Internet, risks of system usage, data management, information system, office automation software, multimedia technology, web-based media publishing, web design and development, and the influence of technology on man and society.

- 001273 คณิตศาสตร์และสถิติในชีวิตประจำวัน 3(2-2-5)**  
**Mathematics and Statistics in Everyday Life**  
 ความรู้เบื้องต้นทางคณิตศาสตร์และสถิติในชีวิตประจำวัน ประกอบด้วย การวัดในมาตราวัดต่างๆ การหาพื้นที่ผิวและปริมาตร การคำนวณภาษี กำไร ค่าเสื่อมราคา ดอกเบี้ย และส่วนลด ขั้นตอนในการสำรวจข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูลเบื้องต้น ความน่าจะเป็น และการตัดสินใจเชิงสถิติเบื้องต้น
- Fundamental knowledge of mathematics and statistics for everyday life, including measurement in different types of unit systems, surface area and volume of geometric shapes, tax, profit, depreciation, interest and discount, process of data survey,

data collection methods, introduction to data analysis and presentation, probability, and introduction to statistical decision making.

- 001274 ยาและสารเคมีในชีวิตประจำวัน 3(2-2-5)**  
**Drugs and Chemicals in Daily Life**  
 ความรู้เบื้องต้นของยาและเคมีภัณฑ์ โภชนาการ ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร รวมถึงเครื่องสำอางและยาจากสมุนไพรที่ใช้ในชีวิตประจำวันที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ ตลอดจนการเลือกใช้และการจัดการเพื่อให้เกิดความปลอดภัยกับสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

Basic knowledge of drugs and chemicals, nutrition, food supplements, including cosmetics and herbal medicinal products commonly used in daily life and related to health as well as their proper selection and management for health and environmental safety.

- 001275 อาหารและวิถีชีวิต 3(2-2-5)**  
**Food and Life Style**  
 บทบาทและความสำคัญของอาหารในชีวิตประจำวัน วัฒนธรรมและพฤติกรรมการบริโภคอาหารในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลกและในประเทศไทย รวมถึงอิทธิพลของอารยธรรมต่างประเทศต่อพฤติกรรมการบริโภคของไทย เอกลักษณะและภูมิปัญญาด้านอาหารของไทย การเลือกอาหารที่เหมาะสมต่อความต้องการของร่างกาย อาหารทางเลือก ข้อมูลประกอบการพิจารณาเลือกซื้ออาหาร และอาหารและวิถีชีวิตกับการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ ความตระหนัก และรักษาสังแวดล้อม

Roles and importance of food in daily life, cultures and consumption behavior around the world, including the influence of foreign cultures on Thai consumption behavior, identity and wisdom of food in Thailand, proper food selection according to basic needs, food choices, information for purchasing food, and food and life style in the age of globalization with the awareness of environmental conservation.

- 001276 พลังงานและเทคโนโลยีใกล้ตัว 3(2-2-5)**  
**Energy and Technology around Us**  
 ความรู้พื้นฐานด้านพลังงาน และเทคโนโลยีใกล้ตัว ที่มาของพลังงาน พลังงานไฟฟ้า พลังงาน เชื้อเพลิง พลังงานทางเลือก เทคโนโลยีและการบริโภคพลังงาน การบริโภคพลังงานทางอ้อม สถานการณ์พลังงานกับสภาวะโลกร้อน สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพลังงานและเทคโนโลยี การอนุรักษ์พลังงานอย่างมีส่วนร่วม การใช้พลังงานอย่างฉลาด การเตรียมความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงด้านพลังงาน

Fundamental knowledge of energy and technology around us; energy sources and knowledge about electrical energy, fuel energy, and alternative energy; relationship between technology and energy consumption; direct and indirect energy consumption; global warming and related energy situation; current issues and relationship to energy and technology; participation in energy conservation; efficient energy use; and proactive approach to energy issues.

- 001277**      **พฤติกรรมมนุษย์**      **3(2-2-5)**  
**Human Behavior**  
 ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ ในด้านต่างๆ เช่น แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม พื้นฐานทางชีวภาพของพฤติกรรมและกลไกการเกิดพฤติกรรม การมีสติสัมปชัญญะ สมาธิ และสารที่เกี่ยวข้องกับการมีสติ การรับรู้ เรียนรู้ ความจำ และภาษา เซาว์นปัญญาและความฉลาดด้านต่างๆ พฤติกรรมมนุษย์ทางสังคม พฤติกรรมปกติ รวมทั้งการวิเคราะห์พฤติกรรมอื่นๆ เพื่อการประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน  
 Knowledge of human behavior such as behavioral concepts; biological basics and mechanisms of human behaviors; mindfulness, meditation, consciousness and involved substances; sensory perception, learning and memory, language; intelligence and other quotients; social behaviors; abnormal behaviors; human behavioral analysis and applications in daily life.
- 001278**      **ชีวิตและสุขภาพ**      **3(2-2-5)**  
**Life and Health**  
 ชีวิตและพฤติกรรมสุขภาพ การดูแลและสร้างเสริมสุขภาพของแต่ละช่วงวัย รวมถึง การประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะ เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างต่อเนื่อง  
 Life and health behavior, health care and promotion for each age group, including the implementation of health knowledge and skills for continuous improvement of the quality of life for oneself and others.
- 001279**      **วิทยาศาสตร์ในชีวิตประจำวัน**      **3(2-2-5)**  
**Science in Everyday Life**  
 บทบาทของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางด้านชีวภาพ กายภาพ และบูรณาการความรู้ ทางด้านวิทยาศาสตร์ของโลกทั้งระบบที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ได้แก่ สิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม เคมี พลังงานและไฟฟ้า การสื่อสารโทรคมนาคม อุตุนิยมวิทยา โลกและอวกาศ และความรู้ใหม่ๆ ทาง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี  
 The role of science and technology with concentration on both biological and physical science and integration of earth science in everyday life, including organisms and environments, chemicals, energy and electricity, telecommunications, meteorology, earth, space and the new frontier of science and technology.
- 001281**      **กีฬาและการออกกำลังกาย**      **1(0-2-1)**  
**Sports and Exercises**  
 การเล่นกีฬา การออกกำลังกายเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพทางร่างกาย และการทดสอบ สมรรถภาพทางกาย  
 Playing sports, exercises for improvement of physical fitness, and physical fitness test.

230100      **กฎหมายแพ่ง : หลักทั่วไป**      **3(3-0-6)**

**Civil Law : General Principles**

ความหมาย วิวัฒนาการ หลักพื้นฐานของกฎหมายแพ่งและกฎหมายเอกชน บ่อเกิดของกฎหมาย การแบ่งประเภทของกฎหมาย การใช้และการตีความกฎหมาย การอุดช่องว่างกฎหมาย หลักผู้ทรงสิทธิในกฎหมาย ประเภทของสิทธิ การใช้สิทธิ ที่มาของสิทธิ การเปลี่ยนแปลง การโอน และการระงับซึ่งสิทธิ และสาระสำคัญของกฎหมายแพ่งตามที่ปรากฏในลักษณะ 1-2 ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บรรพ 1

Meaning, evolution, fundamental principles of civil and private law ; sources of law, division of law; application and interpretation of law; filling gaps of law; principles of right holders. Types, exercising, sources, changes, transference and extinction of rights including principles under the Civil and Commercial Code, Book I : (General Provisions and Persons).

230101      **กฎหมายว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา**      **3(3-0-6)**

**Juristic Act and Contract Law**

ลักษณะของนิติกรรม การแสดงเจตนา ผลของการแสดงเจตนา ระยะเวลา อายุความ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 1 ลักษณะ 4 ถึง 6 และลักษณะของสัญญา การก่อให้เกิดและผลของสัญญา ความระงับแห่งสัญญา ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 2 ลักษณะ 2 และกฎหมายเกี่ยวกับข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม

The law of juristic act under the Civil and Commercial Code, Book I, title IV to V, declaration and effect of intention, periods of time and prescription; The Law of contract under the Civil and Commercial Code, Book II, Title II, (the formation, effect, and termination of contract), Law pertaining to unfair contract terms.

230102      **กฎหมายมหาชนเบื้องต้น**      **3(3-0-6)**

**Introduction of Public Law**

วิวัฒนาการ บ่อเกิด ปรัชญา ความหมาย ลักษณะทั่วไป และประเภทของกฎหมายมหาชน ทฤษฎีการจัดโครงสร้างทางปกครองในรัฐ อำนาจและทฤษฎีสำคัญเกี่ยวกับการใช้อำนาจ โดยเฉพาะการแบ่งแยกการใช้อำนาจอธิปไตย อำนาจดุลยพินิจและอำนาจผูกพัน

Evolution, sources, philosophy, meaning, characteristics and types of public law; Theories about state's administrative structuring; power and significant theories pertaining to the exercise of power, especially separation of powers; discretionary power and mandatory power.

- 230200      กฎหมายลักษณะหนี้      3(2-2-5)**  
**Obligation Law**  
 ความหมายของหนี้ บ่อเกิดแห่งหนี้ วัตถุประสงค์แห่งหนี้ ผลแห่งหนี้ ลูกหนี้ร่วม เจ้าหนี้ร่วม การระงับแห่งหนี้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 2 รวมถึงกรณีศึกษาต่าง ๆ  
 Meaning, sources, subjects, and effects of obligations, joint debtors and creditors, including the extinction of obligations under the Civil and Commercial Code, Book II including various case studies.
- 230201      กฎหมายว่าด้วยละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลากมิควรได้      3(3-0-6)**  
**Wrongful Acts, Management of Affairs without Mandate, and Undue Enrichment Law**  
 ความรับผิดในทางละเมิด ค่าสินไหมทดแทน นิรโทษกรรม จัดการงานนอกสั่ง และ ลากมิควรได้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 2 ลักษณะ 3, 4 และ 5 ตลอดจนจนถึงความรับผิดในทางละเมิดของพนักงานเจ้าหน้าที่  
 Law of the liability and the compensation for wrongful acts, justifiable acts, management of affairs without mandate and undue enrichment under the Civil and Commercial Code, Book II, Title III, IV and V, including liability for wrongful acts of officials.
- 230202      กฎหมายว่าด้วยทรัพย์สิน      3(2-2-5)**  
**Property Law**  
 ความหมาย ประเภทของทรัพย์สิน ตามบรรพ 1 และกฎหมายว่าด้วยทรัพย์สิน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บรรพ 4 รวมถึงกรณีศึกษาต่าง ๆ  
 Meaning, division things under the Civil and Commercial Code, Book I and the law of property under the Civil and Commercial Code, Book IV including various case studies.
- 230203      กฎหมายอาญาภาคทั่วไป      3(2-2-5)**  
**Criminal Law : General Principles**  
 หลักทั่วไปของกฎหมายอาญา การใช้กฎหมายอาญา โทษและวิธีการเพื่อความปลอดภัย ความรับผิดในทางอาญา การพยายามกระทำความผิด ตัวการและผู้สนับสนุน การกระทำความผิดหลาย บทหรือหลายกระทง การกระทำความผิดอีก อายุความ และหลักกฎหมายที่ใช้แก่ความผิดลหุโทษ ตามประมวลกฎหมายอาญาภาค 1 รวมถึงกรณีศึกษาต่าง ๆ  
 General principles of criminal law, application of criminal law, punishments and measures of safety, criminal liability, criminal attempt, principals and accessortes, concurrence of offences, recidive, prescription, and laws applicable to petty offences according to the Penal Code, Book I including various case studies.



History of courts of justice and the law relating to their jurisdiction. The court systems; single court system, dual, and specialized court systems. The panel of judges in deciding cases, the structure and judicial administration of courts of justice, administrative court, military court, and constitutional court.

- 230271 การสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์ทางนิติศาสตร์ 1(0-2-1)**  
**Communicative English for Legal Purposes**  
 ฝึกฟัง-พูดภาษาอังกฤษโดยเน้นการออกเสียง การใช้คำศัพท์ สำนวน และรูปประโยค เพื่อวัตถุประสงค์ทางวิชาการและวิชาชีพด้านกฎหมาย  
 Practice listening and speaking English with emphasis on pronunciation, vocabulary, expressions, and sentence structures for academic and professional purposes for lawyer.
- 230300 ตราสารเปลี่ยนมือ 3(3-0-6)**  
**Negotiable Instruments**  
 กฎหมายเกี่ยวกับตั๋วเงิน บัญชีเดินสะพัด อันได้แก่ หลักทั่วไปเกี่ยวกับตั๋วเงิน ตั๋วแลกเงิน การออกและการสลักหลังตั๋วแลกเงิน การรับรองและอาวัล เป็นต้น ตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 รวมทั้งตราสารเปลี่ยนมือประเภทต่าง ๆ  
 Legal principles pertaining to bills and current account; the general provisions of bill, bill of exchange, drawing and endorsement of bill of exchange, acceptance and aval according to the Civil and Commercial Code, Book III, including types of negotiable instruments.
- 230301 เอกเทศสัญญา 2 3(2-2-5)**  
**Specific Contracts II**  
 กฎหมายเกี่ยวกับตัวแทนและนายหน้า จ้างทำของ และรับขน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 รวมถึงกรณีศึกษาต่าง ๆ  
 Legal principles pertaining to agency, brokerage and carriage according to the Civil and Commercial Code, Book III including various case studies.
- 230302 กฎหมายว่าด้วยห้างหุ้นส่วน บริษัท 3(2-2-5)**  
**Partnership and Company Law**  
 กฎหมายเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วน บริษัท เช่น การระดมทุน การบริหารจัดการ ความเกี่ยวพันระหว่างผู้เป็นหุ้นส่วนด้วยกันกับบุคคลภายนอก อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของกรรมการและผู้บริหาร การจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนสามัญ ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัดและอื่น ๆ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 ความรับผิดทางอาญาขององค์กรธุรกิจ กรรมการและผู้บริหาร และสาระสำคัญของพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด รวมถึงกรณีศึกษาต่าง ๆ  
 Legal principles pertaining to partnership and companies such as fund raising, management, relation of partners between themselves and with third persons,





- 230307                      กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา    3(2-2-5)**  
**Criminal Procedure Law**  
 หลักกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา อำนาจพนักงานสอบสวนและศาล การฟ้องคดีอาญา วิธีพิจารณาในศาลชั้นต้น อุทธรณ์และฎีกา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญารวมถึงกรณีศึกษาต่าง ๆ  
 Legal principles pertaining to criminal procedure, power of inquiry officials and competency of courts, prosecution of criminal cases, procedures in court of first instance, appeal and revision according to the Criminal Procedure Code including various case studies.
- 230308                      กฎหมายลักษณะพยานหลักฐาน    3(3-0-6)**  
**Evidence Law**  
 ลักษณะและหลักเกณฑ์การสืบพยานหลักฐานของศาล ทั้งคดีแพ่งและคดีอาญา การรับฟังหรือไม่รับฟังพยานหลักฐาน พยานบอกเล่าและพยานความเห็น ข้อเสนอพื้นฐานของกฎหมายและหน้าที่นำสืบ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค 1 และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค 5  
 Characteristics and criteria for taking evidence in court in both civil suits and criminal cases, the admissibility and exclusion of evidence, hearsay evidence and opinions in evidence, legal presumptions and burden of proof according to the Civil Procedure Code, Section I, and the of Criminal Procedure Code, Section V.
- 230309                      กฎหมายว่าด้วยประกันภัย    2(2-0-4)**  
**Insurance Law**  
 กฎหมายการประกันภัย อันได้แก่ หลักทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมายประกันภัย ประกันวินาศภัย วิธีเฉพาะการประกันภัยในการรับขน การประกันภัยค้ำจุนและการประกันชีวิต ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3  
 Legal principles pertaining to insurance, general principles of insurance law, insurance against loss, special rules for insurance on carriage, guarantee insurance and insurance on life according to the Civil and Commercial Code, Book III.
- 230310                      กฎหมายและระบบธุรกิจจีน    2(2-0-4)**  
**Law and Business Operation System of China**  
 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับระบบกฎหมายและการยุติธรรมของจีน กฎหมายสำคัญของประเทศจีนที่เกี่ยวกับการเงินการค้า การลงทุน รวมทั้งระบบเขตเศรษฐกิจพิเศษของจีน  
 General notions regarding Chinese laws and justice systems. Significant regulations of China, which have govern trade, investment and economic system of China.

230311      **กฎหมายการแข่งขันทางการค้า**      2(2-0-4)

**Competition law**

แนวคิดและหลักการของการแข่งขันทางการค้าอย่างเสรีและเป็นธรรม หลักการสำคัญของกฎหมายว่าด้วยการแข่งขันทางการค้าของไทย การกำกับดูแลโครงสร้างทางธุรกิจหรือการกระทำที่กระทบกระเทือนต่อการแข่งขันทางการค้าอย่างเป็นธรรม ตลอดจนกลไกการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการแข่งขันทางการค้า

Concepts and principles of free and fair trade competition, principles of Thai competition law, the regulation of business structures or practices that threaten fair competition, and mechanisms of competition law enforcement.

230320      **กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาระหว่างประเทศ**      2(2-0-4)

**International Intellectual Property Law**

ศึกษาการวิวัฒนาการของความคุ้มครองระหว่างประเทศว่าด้วยทรัพย์สินทางปัญญา ภายใต้ความตกลงและสนธิสัญญาระหว่างประเทศที่สำคัญว่าด้วยความคุ้มครองลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และความลับทางการค้า เช่น อนุสัญญากรุงเบิร์นว่าด้วยการคุ้มครองวรรณกรรมและศิลปกรรม อนุสัญญาปารีสว่าด้วยคุ้มครองทรัพย์สินอุตสาหกรรม และความตกลงทางการค้าเกี่ยวเนื่องกับทรัพย์สินทางปัญญา หรือ ความตกลงทริปส์ ศึกษาปัญหาทางทฤษฎี และการปรับใช้หลักกฎหมายพื้นฐาน เช่น หลักดินแดน หลักปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ ระดับความคุ้มครองขั้นต่ำ ปัญหาเขตอำนาจศาล และการขัดกันแห่งกฎหมาย สำรวจปัญหาเชิงนโยบาย และการเมืองอันเกี่ยวเนื่องกับความพยายามที่จะเพิ่มความเข้มงวดของการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในระดับนานาชาติ

Examination of the evolution of international protection of intellectual property under the key international agreements and treaties for copyrights, patents, trademarks, geographical indication and trade secrets, such as the Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Work (Berne Convention), Paris Convention for the Protection of Industrial Property (Paris Convention), and Agreement on Trade Related Aspects of Intellectual Property (TRIPs Agreement) of the World Trade Organization. Consideration of the theory and the application of basic concepts of IP protection, such as territoriality, national treatment, minimum standards, jurisdiction and venue, and conflict of laws. Survey of political and policy concerns related to efforts to secure and strengthen protection of intellectual property internationally, including international trade and human rights issues.

230330      **กฎหมายปกครอง**      3(2-2-5)

**Administrative Law**

หลักทั่วไป และลักษณะสำคัญของกฎหมายปกครอง ฝ่ายปกครอง การกระทำในทางการปกครอง ผลบังคับของคำสั่งทางปกครอง การเพิกถอนคำสั่งทางปกครอง มาตรการบังคับทางปกครอง วิธีปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง บริการสาธารณะ การจัดระเบียบบริหารราชการ รวมทั้งศึกษาถึงองค์การศาลปกครอง อำนาจของศาลปกครอง วิธีพิจารณาคดีในศาลปกครอง และการบังคับคดีปกครอง รวมถึงกรณีศึกษาต่าง ๆ

General principles and significant characteristics of administrative law, administrative organs, administrative acts, legal effect of administrative acts, revocation of administrative acts, administrative execution, procedures performed by administrative officials, public service, administration of state organs. The topics include organization and jurisdiction of administrative courts, administrative court's procedure and execution of administrative judgments including various case studies.

- |               |   |                 |
|---------------|---|-----------------|
| <b>230350</b> | <b>กฎหมายพลังงาน</b>  | <b>2(2-0-4)</b> |
|               | <b>Energy Laws</b>  |                 |
|               | แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการจัดการพลังงาน นโยบาย กฎหมาย และการกำกับดูแลกิจการพลังงาน จากแหล่งกำเนิดต่าง ๆ ทั้งพลังงานหลัก และพลังงานหมุนเวียน รวมทั้งองค์กรที่เกี่ยวข้องในการจัดการพลังงานทั้งภายในและระหว่างประเทศ   |                 |
|               | Concepts, principles relating to energy management, policies, laws and regulation of energy industries from relevant sources including main stream and renewable energy, the energy institutions in terms of both national and international contexts.  |                 |
|               |   |                 |
| <b>230351</b> | <b>กฎหมายเกี่ยวกับการเกษตรและการประมง</b>   | <b>2(2-0-4)</b> |
|               | <b>Agricultural and Fisheries Laws</b>  |                 |
|               | กฎหมายและนโยบายเกี่ยวกับการเกษตร เช่น ตลาดสินค้าเกษตร มาตรฐานสินค้าเกษตร สถาบันเกษตรกร การจัดการดินและที่ดินเพื่อเกษตรกรรม การจัดสรรและถือครองที่ดิน ตลอดจนปัญหาของกฎหมายและนโยบายในการถือครองที่ดินเพื่อการประกอบเกษตรกรรม กฎหมายเกี่ยวกับการจัดการน้ำเพื่อการเกษตร การชลประทาน การส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน และกฎหมายเกี่ยวกับการประมง เช่น มาตรการการควบคุมการทำประมง การจัดการลุ่มน้ำเพื่อการประมง ความตกลงระหว่างประเทศ |                 |
|               | Agricultural laws and policies e. g. agricultural markets, standards, institutions, land management, land allocation for agricultural purposes, problems relating to agricultural laws and policies, water resources management for agriculture e.g. irrigation, promotion of sustainable agriculture, fisheries law including fisheries standards, watershed management for fishery industry, international agreement.     |                 |
|               |   |                 |
| <b>230352</b> | <b>กฎหมายเกี่ยวกับการพัฒนาเมืองและผังเมือง</b>  | <b>2(2-0-4)</b> |
|               | <b>Urban Development and Urban Planning Law</b>   |                 |
|               | กฎหมายเกี่ยวกับการพัฒนาเมืองและผังเมือง กฎหมายเกี่ยวกับการวางแผนพัฒนาเมือง และการวางผังเมือง กฎหมายโดยตรงและโดยอ้อม เกี่ยวกับการพัฒนาเมือง การใช้ที่ดิน การวางแผน และการวางผังเมือง   |                 |
|               | Urban Development and Urban Planning Law, Laws related to urban development planning and urban planning; laws which directly and indirectly related to urban development, land use, urban development planning and urban planning.  |                 |

**230353      กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำ      2(2-0-4)**  
**Water Management Law**

การประเมินและทดสอบกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำในประเทศไทย รวมถึงบทบัญญัติทางกฎหมายและนโยบายตลอดจนองค์กรทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับการกำกับและบริหารจัดการน้ำ โดยหัวข้อที่จะต้องศึกษาจะประกอบไปด้วย ภาพรวมของระบบอุทกวิทยากับการบริหารจัดการน้ำ รวมทั้งหลักการจัดการน้ำอย่างยั่งยืน ภาพรวมของการจัดการน้ำในระดับระหว่างประเทศ สิทธิในน้ำผิวดินและสิทธิในน้ำใต้ดินตามกฎหมายภายในประเทศไทยและในต่างประเทศ พัฒนาการของระบบการบริหารจัดการน้ำในไทยและในต่างประเทศ การกำกับดูแลคุณภาพน้ำ หลักการ หลักกฎหมายและแนวปฏิบัติในไทยและต่างประเทศ การกำกับดูแลปริมาณน้ำ หลักการ หลักกฎหมายและแนวปฏิบัติในไทยและต่างประเทศ พัฒนาการของการจัดการพื้นที่ลุ่มน้ำ และแนวคิดในการรักษาระดับน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม ประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำในเมือง ประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำในภาคการเกษตร ภาคพลังงาน และภาคอุตสาหกรรม บทบาทที่เป็นไปได้ของกฎหมายในการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำในอนาคต และการลดลงของคุณภาพน้ำ

An examination of the law relating to water resources in Thailand including legislative controls, policies and water institutions which regulate water use and management. Topics may include; A brief overview of hydrology relating to law and water management, sustainable water management principles ; A brief overview of water management at the international level; Rights in relation to surface and groundwater in Thailand and foreign countries; The development of statutory regimes for water management in Thailand and foreign countries; The regulation of water's quality, principles, legal principles and practices in Thailand and other countries; The regulation of water quantity, principles, legal principles and practices in Thailand and other countries; The development of catchment management systems and the concept of environmental flows; Issues associated with water in the urban context; Issues relating to water and agriculture sector/energy sector and industrial sector; The possible role for law in resolving future issues of water scarcity and declining water quality.

**230371      การสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการวิเคราะห์เชิงวิชาการทางนิติศาสตร์      1(0-2-1)**  
**Communicative English for Academic Analysis related to law**

ฝึกฟัง-พูดภาษาอังกฤษโดยเน้นการสรุปความ การวิเคราะห์ การตีความ และการแสดงความคิดเห็น เพื่อวัตถุประสงค์ทางวิชาการด้านกฎหมาย

Practice listening and speaking English with emphasis on summarizing, analyzing, interpreting, and expressing opinions for legal purposes.

**230372      การสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อนำเสนอผลงานทางนิติศาสตร์      1(0-2-1)**  
**Communicative English for Legal Research Presentation**

ฝึกนำเสนอผลงานการค้นคว้า หรือผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชานิติศาสตร์เป็นภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Practice giving oral presentations on legal research with effective delivery in English.

**230373      กฎหมายเปรียบเทียบและสกุลกฎหมายของโลกเบื้องต้น      2(2-0-4)**

**Introduction to Comparative Law : Legal Systems of the World**

ศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับระบบและสกุลกฎหมายต่างๆ ของโลก อันได้แก่ ระบบกฎหมายซีวิลลอว์ และคอมมอนลอว์ ระบบกฎหมายของชนพื้นเมือง ระบบกฎหมายศาสนา และระบบกฎหมายอื่นๆ ในเอเชีย การศึกษาจะเป็นการศึกษาในภาพรวมของระบบกฎหมายและการศึกษาหลักกฎหมาย แต่ละข้อ เช่น กฎหมายครอบครัว กฎหมายละเมิด และสัญญา กระบวนการระงับข้อพิพาท ทั้งนี้ ในรายวิชานี้ จะเน้นที่กระบวนการศึกษาเปรียบเทียบกฎหมาย โดยเปรียบเทียบลักษณะ และหน้าที่ของกฎหมายในฐานะปทัสถานของสังคม นิสิตจะต้องทำรายงานส่วนบุคคล เพื่อเปรียบเทียบและประเมินคุณค่าของกฎหมายที่มาจากต่างระบบและที่มา รวมทั้งมีมุมมองในทางกฎหมายที่แตกต่างกัน

Study to the different legal systems of the world: the civil law and common law traditions, indigenous legal systems, religion-based legal systems and legal systems in Asia. The systems of both at the general level and in relation to specific laws such as family law, torts, contracts, dispute resolution and procedure concerning nature and function of comparative law as a discipline including encouragement to undertaking individual research and to evaluating legal information deriving from a variety of different sources and perspectives.

**230400      กฎหมายล้มละลาย และการฟื้นฟูกิจการ      2(2-0-4)**

**Bankruptcy and Reconstruction Law**

วิวัฒนาการ ลักษณะและวัตถุประสงค์ของกฎหมายล้มละลาย วิธีการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ บทบาทของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ อำนวยศาล กระบวนการพิจารณาคดีล้มละลาย และการฟื้นฟูกิจการ

Evolution, characteristic and objective of bankruptcy law, debtors' asset management, roles of receivers, court's competence, bankruptcy procedures, reconstruction and debt restructuring.

**230401      กฎหมายแรงงาน      3(3-0-6)**

**Labour Law**

หลักกฎหมายแรงงาน วิวัฒนาการของกฎหมายแรงงานในมิติของสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยีตามหลักการพัฒนาแรงงานและสังคมอย่างยั่งยืน สัญญาจ้างแรงงาน กฎหมายคุ้มครองแรงงานสำหรับลูกจ้างทั้งที่เป็นไทยและต่างด้าว กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ การระงับข้อพิพาทแรงงาน การพิจารณาคดีที่เกี่ยวข้องกับแรงงาน รวมถึงตลอดถึงกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

Legal principles pertaining to labour law, evolution of labour law, concerning social, economic, political and technological dimensions of Principal of Sustainable Development of Labour and Society, Hier of Work Agreements, Labour Protection for thai and foreign employees, Labour Relation Law, Labour Dispute Settlement, Procedures in labour cases and other related laws.

- 230402**      **กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง**      **3(2-2-5)**  
**Public International Law**  
ลักษณะบ่งเกิดของกฎหมายระหว่างประเทศ บุคคลในกฎหมายระหว่างประเทศ รัฐ เขตแดนของรัฐ อำนาจของรัฐ เขตอำนาจของรัฐทางทะเลและกำหนดเขตทางทะเล ความสัมพันธ์ของกฎหมายระหว่างประเทศกับกฎหมายภายใน ความรับผิดชอบระหว่างประเทศของรัฐ การระงับข้อพิพาทของรัฐ รวมถึงกรณีศึกษาต่าง ๆ  
Characteristics and sources of public international law, legal persons in public international law, exercising of state jurisdiction, state maritime jurisdiction and maritime delimitation, relationship between international law and domestic law, international liability of states, dispute settlement among states including various case studies.
- 230403**      **กฎหมายภาษีอากร**      **3(3-0-6)**  
**Taxation Law**  
หลักการการคลังและภาษีอากร หลักกฎหมายภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรว่าด้วยภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิตและอากรแสตมป์ รวมทั้งสนธิสัญญาภาษี  
Principles of public Finance and taxation, legal principles pertaining to personal income tax, corporate income tax, value added tax, specific business tax and stamp duty according to the Revenue Code and tax treaties.
- 230404**      **กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล**      **3(3-0-6)**  
**Private International Law**  
ความหมายและลักษณะของกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล สัญชาติ สถานะของชนชาติและคนต่างด้าว การขัดกันแห่งกฎหมาย การดำเนินคดีที่มีองค์ประกอบพัวพันกับต่างประเทศ  
Meaning and characteristics of private international law, nationality, status of nationals and aliens, conflict of laws, proceeding of cases with foreign elements.
- 230405**      **หลักวิชาชีพนักกฎหมาย**      **1(0-2-1)**  
**Legal Profession**  
วิวัฒนาการของวิชาชีพกฎหมาย ความรับผิดชอบ หน้าที่และงานของนักกฎหมายในหน่วยงานต่าง ๆ มารยาทและวินัย อุดมคติ องค์กรก่อตั้งและควบคุมผู้ประกอบการวิชาชีพตามกฎหมาย  
Evolution of legal profession, responsibilities, duties and works of lawyers in various branches, ethics, discipline and the ideal of lawyers, establishing organizations and means to control those in the profession.

- 230406 ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย 2(2-0-4)**  
**Thai Legal History**  
 ประวัติศาสตร์ทางสังคมและวัฒนธรรมในอดีตของไทย และฐานความคิดเกี่ยวกับระบบกฎหมายอินเดียโบราณ ตลอดจนอิทธิพลต่อกฎหมายไทยในอดีต ที่มาและวิวัฒนาการของระบบกฎหมายไทยนับแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะสภาพของระบบกฎหมายไทยก่อนการปฏิรูประบบกฎหมาย ตลอดจนอิทธิพลของระบบกฎหมายสกุลต่าง ๆ ของตะวันตกที่มีต่อกฎหมายไทย  
 Social history and ancient cultures of the Thai society, the fundamental ideas of the ancient Indian legal system, including the influences of Indian legal system and ancient Thai cultures on Thai laws, sources and evolution of ancient Thai laws (from Thai law in the historical eras to Thai law in the present time), especially the circumstances of the ancient Thai legal system before the legal system and judicial process reformation in Thailand, including the influences of major western legal systems on Thai laws.
- 230407 นิติปรัชญา 3(3-0-6)**  
**Legal Philosophy**  
 ประวัติและผลงานของนักปรัชญากฎหมายในสำนักความคิดทางกฎหมายต่าง ๆ ปรัชญาที่เป็นรากฐานของทฤษฎีกฎหมายโดยเน้นความหมายของกฎหมาย แนวความคิดเกี่ยวกับรัฐ อำนาจอธิปไตย โทษ สิทธิ ความยุติธรรม ความเป็นธรรมในสังคม ความเสมอภาค สภาพบังคับของกฎหมาย อิทธิพลของนิติปรัชญาต่อการสร้างและการใช้กฎหมาย  
 Biography and works of renown legal philosophers in schools of thoughts; fundamental philosophy of legal theories, with emphasis on the meaning of law; concept of state, sovereignty, penalty, right, justice, social fairness, equality, and law enforcement; influence of legal philosophy on law making and applying.
- 230408 วิจัยทางกฎหมาย 4(2-4-6)**  
**Legal Research**  
 ลักษณะของงานวิจัยทางกฎหมาย การคัดเลือกข้อมูลทางกฎหมายทั้งในระดับปฐมภูมิและทุติยภูมิ ประเภทของงานวิจัย การเขียนเค้าโครง วิธีการ เทคนิค กระบวนการการทำวิจัย การอ้างอิงจริยธรรมในการทำวิจัย รวมถึง การพัฒนาและนำเสนอผลงานวิจัยที่ทำร่วมกันระหว่างผู้เรียนและอาจารย์ที่ปรึกษา โดยบูรณาการกับปัญหาทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศิลปวัฒนธรรม  
 Characteristics of legal research, topic including access to primary and secondary sources, types of legal research, writing a proposal, research methods, techniques, process, writing and editing a research paper, citation and ethics for legal research. The course requires a presentation of research paper joint developed between student and a supervisor.

- 230409 การระงับข้อพิพาทโดยทางเลือกอื่น** **2(1-2-3)**  
**Alternative Dispute Resolution**  
 วิธีการระงับข้อพิพาทในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งนอกศาลและในศาล เช่น การเจรจา อนุญาโตตุลาการ การไกล่เกลี่ย และประนีประนอมข้อพิพาท และปัญหาปัจจุบันต่าง ๆ อันเกิดจากการระงับข้อพิพาทในศาล ตลอดจนแนวทางแก้ไข้ปัญหาของศาล และฝึกปฏิบัติการระงับข้อพิพาทโดยทางเลือกต่าง ๆ  
 Procedure of alternative dispute resolution both in and out of court; for example, arbitration, conciliation and compromise, and current problems caused by dispute resolution in court as well as court resolution guidelines using the basic ideas of the law of court procedure, practice in case study on alternative dispute resolution.
- 230410 กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา** **2(2-0-4)**  
**Intellectual Property Law**  
 แนวคิด ที่มาและความสำคัญของทรัพย์สินทางปัญญา ประเภทของทรัพย์สินทางปัญญา ต่างๆ เช่น ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร และสิทธิในเครื่องหมายการค้า ความคุ้มครองตามกฎหมาย การบังคับใช้ ตลอดจนการตรวจสอบสิทธิ และวิธีการขอรับการคุ้มครอง  
 Principles, sources, and the importance of intellectual property, the classifications of intellectual property rights such as copyright, patent and trademark including legal protection and enforcement, right examination and protection eligibility.
- 230413 กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค** **2(2-0-4)**  
**Consumer Protection Law**  
 แนวความคิดเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของผู้บริโภค และหลักกฎหมาย ที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคในด้านต่างๆ และการบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค  
 Concepts relating to the protection of rights and benefits of consumers; consumer protection law and its enforcement.
- 230415 กฎหมายอุตสาหกรรม** **2(2-0-4)**  
**Industrial Law**  
 หลักสำคัญของกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินงานอุตสาหกรรม การจัดตั้งโรงงาน การควบคุมโรงงาน กฎหมายโรงงาน กฎหมายการนิคมอุตสาหกรรม การจดทะเบียนเครื่องจักร กฎหมายวัตถุอันตราย ขอบเขตของกฎหมายที่ใช้ในการควบคุมการประกอบอุตสาหกรรม รวมทั้ง การควบคุมสิ่งที่เป็นพิษที่เกิดจากการประกอบอุตสาหกรรม  
 Laws involving establishment and control of factory operation; industrial estate law; machine registration law; hazardous substance law; including the law controlling pollution produced by industrial conduction.



- 230420 กฎหมายการค้าระหว่างประเทศ 2(2-0-4)**  
**International Trade Law**  
 วิวัฒนาการและลักษณะธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ กฎหมายและข้อตกลงทางการค้าที่เกี่ยวข้องกับสัญญาซื้อขายระหว่างประเทศ ได้แก่ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยสัญญาซื้อขายระหว่างประเทศและอินโคเทอม การชำระเงินค่าสินค้าระหว่างประเทศ การขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ โดยเฉพาะทางทะเล และการระงับข้อพิพาททางการค้าระหว่างประเทศ  
 Evolution and natures of international trade business; law and trade terms relating to international sale contract, United Nations Convention on Contracts for the International sale of Goods (CISG) and Incoterms; International payment methods; International carriage of Goods especially by sea and dispute settlement in international trade.
- 230422 กฎหมายองค์การระหว่างประเทศ 2(2-0-4)**  
**International Organization Law**  
 วิวัฒนาการและการก่อตั้งองค์การระหว่างประเทศ ทฤษฎีทั่วไปทางกฎหมายว่าด้วยองค์การระหว่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศระดับสากลและระดับภูมิภาค ความสัมพันธ์ระหว่างองค์การระหว่างประเทศระดับสากลกับองค์การระหว่างประเทศระดับภูมิภาค  
 Evolution and establishment of international organizations, general legal theories relating to international organizations, universal and regional international organizations, and their relationships.
- 230423 กฎหมายสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ 2(2-0-4)**  
**International Environmental Law**  
 วิวัฒนาการและแนวคิดที่สำคัญของกฎหมายสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ สถาบันและข้อตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศกับการค้า การลงทุน สังคม และการเมืองระหว่างประเทศ อิทธิพลของกฎหมายสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศต่อนโยบายและกฎหมายของรัฐ  
 Evolution of international environmental law and its key concepts, international institutions and agreements concerning environment, relationship between international environmental law and trade, investment, society, and international politics, influence of international environmental law on states' policy and legislation.
- 230425 กฎหมายทะเลและกิจกรรมทางทะเล 2(2-0-4)**  
**Law of the Sea and Ocean Affairs**  
 วิวัฒนาการกฎหมายทะเลนับแต่อดีตสู่ปัจจุบัน สาระสำคัญของอนุสัญญาแห่งสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ.1982 เช่น เขตทางทะเล อำนาจอริรัฐทางทะเล เป็นต้น รวมทั้งศึกษากฎหมายภายในที่สำคัญเกี่ยวกับกิจการทางทะเล เช่น กฎหมายประมง การจัดการทรัพยากรทางทะเล เป็นต้น

An introduction and evolution of Law of the Sea; The principles and Framework of the United Nation Convention on the Law of the sea 1982 such as maritime delimitation, maritime one and State Jurisdiction etc; Substantial Law and current issues of maritime zone and Ocean Affairs such as Fishery Law, the Law of Conservation and Resources Management.

**230427                      กฎหมายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ                      2(2-0-4)**  
**International Economic Law**

ศึกษาวิวัฒนาการของกฎหมายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ และการจัดระเบียบโลกในด้านเศรษฐกิจนับตั้งแต่สิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่สองเป็นต้นมา บทบาทขององค์การระหว่างประเทศที่สำคัญ เช่น การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา (UNCTAD), กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) และองค์การการค้าโลก (WTO). ศึกษากฎเกณฑ์ และกลไกในการระงับข้อพิพาทขององค์การการค้าโลก (WTO). ศึกษาหลักการทางกฎหมายที่สำคัญของความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (GATT) และความตกลงอื่นภายใต้ WTO เช่น กฎเกณฑ์ควบคุมมาตรการการนำเข้า และภาษีศุลกากร, หลักปฏิบัติอย่างชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง (MFN), หลักปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (NT), การใช้มาตรการอุดหนุน, การทุ่มตลาดและมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด, การปฏิบัติไม่เป็นธรรมทางการค้า และมาตรการปกป้อง. นอกจากนี้ยังศึกษาประเด็นพิพาททางการค้าใหม่ ๆ ที่ขึ้นสู่การพิจารณาของ WTO อาทิเช่น การออกกฎควบคุมสินค้า และบริการ, การตั้งข้อจำกัดทางสุขอนามัย, การกำหนดมาตรฐานสินค้า, และทรัพย์สินทางปัญญา

An introductory course exploring the evolution of international economic law and the establishment of world economic order following the end of World War II. The roles played by important international organisations such as the World Trade Organisation (WTO), the United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD), and the International Monetary Fund (IMF). Studying the World Trade Organization (WTO) rules and its dispute settlement system; addressing key legal principles applicable to General Agreement on Tariffs and Trade (GATT) and all other Agreements of the WTO, namely laws regulating customs and tariffs, most-favored nation (MFN) treatment, national treatment (NT), subsidies, dumping and anti-dumping measures, unfair trade practices, and safeguard measures. The course also examines some of the recent developments in trade law, based on WTO adjudicatory decisions on issues such as regulation of goods, regulation of services, sanitary restrictions, product standards, investment measures, and intellectual property.

**230430                      ศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง                      2(2-0-4)**  
**Administrative Court and Procedure**

ที่มา ระบบต่าง ๆ ของศาลปกครอง การควบคุมการใช้อำนาจของรัฐฝ่ายปกครองโดยองค์กรตุลาการ เขตอำนาจของศาลปกครอง องค์กรปกครอง วิธีพิจารณาคดีปกครอง และการบังคับคดีปกครอง

Development, system of administrative courts, judicial control over state power exercised by administrative organs; jurisdiction of administrative courts, administrative court's procedure, execution of administrative judgements.

**230432      กฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง      2(2-0-4)**  
**Administrative Procedural Law**

หลักทั่วไปทางสารบัญญัติ หลักวิธีสารบัญญัติชั้นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง คำสั่งทางปกครอง การพิจารณาเรื่องทางปกครอง อำนาจดุลยพินิจ การอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง การเพิกถอนคำสั่งทางปกครอง การขอให้พิจารณาใหม่ การบังคับทางปกครอง และคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

Substantive and procedural principles of administrative law relating to administrative acts, administrative procedure, discretionary power, internal control of administrative acts, revocation of administrative acts, request for retrial, administrative execution and commission on administrative procedure.

**230434      สัญญาของรัฐ      2(2-0-4)**  
**State Contracts**

หลักกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาของรัฐ องค์ประกอบ กระบวนการ และรูปแบบของสัญญาของรัฐ สัญญาของรัฐตามกฎหมายแพ่ง สัญญาทางปกครอง ประเด็นสำคัญในการเจรจาต่อรองทำสัญญาของรัฐและกรณีศึกษา

Legal principles relating to state contracts, components, process, and forms of state contracts; state contracts in accordance to civil law; administrative contracts; significant issues in negotiating state contracts and case studies.

**230435      กฎหมายปกครองส่วนท้องถิ่น      2(2-0-4)**  
**Administrative Law on Local Administration**

ศึกษาถึงระเบียบบริหารราชการแผ่นดินโดยเฉพาะอย่างยิ่งการกระจายอำนาจความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและราชการบริหารส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ทั้งในแง่ของการกำกับดูแลและความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมของประชาชนกับกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงการปกครองส่วนท้องถิ่นเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ

Study on Thai National Government Organization, Particularly the decentralization and its relation with Central Government and Provincial Government. The administration of Local Government and the participation of people in community and study comparative with another countries.

- 230436**      **นิติวิธีในทางกฎหมายมหาชน**      **2(1-2-3)**  
**Legal methods on Public Law**  
 คัดเลือกประเด็นสำคัญทางกฎหมายมหาชน มอบหมายให้นักศึกษาค้นคว้าแล้วนำมาอภิปรายวิเคราะห์  
 Selected issues on public law topics; students' assignments, discussion and analysis.
- 230438**      **กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ**      **2(2-0-4)**  
**Laws Related to Constitution**  
 ประวัติ ความหมาย และวิวัฒนาการของกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ หลักการสำคัญของกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญต่าง ๆ อาทิเช่น หลักการสำคัญของกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง และว่าด้วยพรรคการเมือง  
 History, meaning and evolution of laws related to Constitution, substantial principles of laws related to Constitution as enshrined in some important laws related to Constitution, e.g., the laws on the election of members of the house of representatives and senators, the Election Commission, and political parties.
- 230440**      **กฎหมายเกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน**      **2(2-0-4)**  
**และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว**  
**Law on Juvenile Delinquency and Procedure of the Juvenile and Family Court**  
 หลักทั่วไปของกฎหมายที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน การจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว วิธีพิจารณาความในศาลเยาวชนและครอบครัว  
 General principles of juvenile Delinquency; establishment of and procedures in the Juvenile and Family Court.
- 230443**      **อาชญวิทยาและทัณฑวิทยา**      **2(2-0-4)**  
**Criminology and Penology**  
 สาเหตุของอาชญากรรม ปัจจัยต่าง ๆ อันมีส่วนสำคัญกับอาชญากรรม และการป้องกันอาชญากรรม วิธีการต่าง ๆ ในอันที่จะปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด และแก้ไขผู้กระทำความผิดต่อกฎหมายให้กลับเป็นคนดี  
 Crime causation and factors related to crime, the prevention of crime including the handling and correction of offenders.

- 230444**      **อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ**      **2(2-0-4)**  
**Economic Crimes**  
 ความหมายของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ความผิดทางอาญาที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ มาตรการและกลไกของรัฐในการป้องปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ รวมทั้งศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมทางธุรกิจ เช่น กฎหมายป้องกันการฟอกเงิน  
 Meaning of economic crime, criminal offenses relating to business, state's preventive measures and mechanisms for economic crime including a study of laws related to economic crime such as money laundering law.
- 230445**      **สิทธิมนุษยชนกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา**      **2(2-0-4)**  
**Human Rights and Criminal Justice**  
 ปรัชญา และหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยเฉพาะเกี่ยวกับมาตรฐาน องค์การสหประชาชาติ (United Nations Standard, Norms and Guidelines) ที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ การให้ความคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ต้องหา จำเลย ผู้ต้องขัง ผู้เสียหายและพยานในคดีอาญา การคุ้มครองสิทธิเด็กและผู้หญิง  
 Philosophy and principles of human rights protection in criminal Justice; the United Nations Standard, Norms and Guidelines related to the issues; fundamental rights of the accused, defendant, injured person, and witness in criminal case ; the protection of children and woman rights.
- 230451**      **กฎหมายสิทธิมนุษยชน**      **2(2-0-4)**  
**Human Rights Law**  
 ความหมายและปรัชญาของสิทธิมนุษยชน การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนขององค์การสหประชาชาติ การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในระดับระหว่างประเทศ ระดับภูมิภาค และการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามกฎหมายไทย  
 Meaning and philosophy of human rights, protection of human rights by the United Nations, protection of human rights at the international and regional levels, protection of human rights under Thai law.
- 230452**      **กฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน**      **3(3-0-6)**  
**Natural Resources and Environmental Law for Sustainable Development**  
 แนวคิด นโยบายของรัฐและกฎหมายในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การควบคุมมลพิษ การอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนศึกษากฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และศิลปวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน  
 Concepts, state policy, and domestic law relating to the sustainable management of natural resources, promotion and protection of environmental quality, pollution control, conservation and development of art and cultural sites,

and the international law on the sustainable development of natural resources, environment, art, and culture.

**230460                              กฎหมายโทรคมนาคมและเศรษฐกิจดิจิทัล                              2(2-0-4)**

**Telecommunication Law and Digital Economy**

ศึกษาพัฒนาการเทคโนโลยีอนาล็อกและดิจิทัล และประเภทของบริการกิจการโทรคมนาคม ทั้งหลายในยุคหลอมรวมสื่อ พัฒนาการนโยบาย และกฎหมายโทรคมนาคมของรัฐ ตลอดจนการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล หน่วยงานกำกับดูแล กิจการโทรคมนาคมและเศรษฐกิจดิจิทัล รวมทั้งกฎหมายโทรคมนาคมและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล

Study on analog and digital technology development and all categories of telecommunication services in convergence age, state policy and regulation development on telecommunication law and digital economy development, regulatory body on telecommunication sector and digital economy including telecommunication law and law concerning digital economy development.

**230461                              กฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศ                              2(2-0-4)**

**Information Technology Law**

แนวคิดในการบัญญัติกฎหมายเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดจากพัฒนาการของเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเรียนรู้จากปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริงในสังคม เช่น กฎหมายที่เกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศ รวมถึงกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น ลิขสิทธิ์ และโดเมนเนม

Ideas for legal enactment to solve problems caused by information technology development by learning from real problems, for example, laws related to electronic transactions, personal information protection, computer-related crimes, development of information infrastructures, and intellectual property laws related to information technology such as copyright and domain name.

**230465                              กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโลจิสติกส์                              2(2-0-4)**

**Logistics Laws**

กฎหมายและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการโลจิสติกส์ เช่น การจัดซื้อจัดจ้างสำหรับสินค้าและ บริการ การซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ การชำระราคาในทางการค้าระหว่างประเทศ การขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ การขนส่งสินค้าต่อเนื่องหลายรูปแบบ การนำเข้าสินค้าและการส่งออกสินค้า รูปแบบการขนส่งต่างๆ ทางทะเล ทางอากาศ ทางบก ทางราง นอกจากนี้ยังมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องและมีส่วนสำคัญ เช่น กฎหมายเกี่ยวกับมาตรฐานสิ่งแวดล้อมของการให้บริการโลจิสติกส์ กฎหมายคนเข้าเมืองที่เกี่ยวข้องกับการขนส่ง กฎหมายฝากทรัพย์สินในคลังสินค้า เป็นต้น

Laws and regulations related to the logistics handling such as procurement of goods and services for trading of goods between countries; international trade expenses; International freight including Multimodal transportation namely by sea,

air, road and rail; law relating to in Green Logistic measures, Labour Law and also The Warehouse Law etc.

- 230466**      **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายปกครองฝรั่งเศส**      **2(2-0-4)**  
**Introduction to French Administrative law**  
 ศึกษาที่มาของกฎหมายปกครองฝรั่งเศสอันเป็นที่มาส่วนหนึ่งของระบบกฎหมายปกครองไทย ตั้งแต่พัฒนาการของระบบกฎหมายปกครอง ระบบการบริหารราชการแผ่นดิน การกระทำทางปกครองประเภทต่าง ๆ และคำวินิจฉัยในคดีปกครองที่สำคัญ รวมถึงคำวินิจฉัยขององค์การตุลาการระดับยุโรปที่ส่งผลกระทบต่อระบบกฎหมายปกครอง  
 Sources of French administrative law, evolution, administration, administrative act and court decision influencing principals of Thai administrative law.
- 230467**      **กฎหมายประกันสังคมและสวัสดิการสังคม**      **2(2-0-4)**  
**Social Security and Social Welfare Law**  
 แนวคิด หลักการเกี่ยวกับระบบความมั่นคงของสังคม ระบบประกันสังคม และระบบสวัสดิการสังคม กฎหมายประกันสังคมกรณีต่าง ๆ ทั้งองค์กรที่เกี่ยวข้อง หน้าที่และสิทธิของนายจ้างและของผู้ประกันตน ประโยชน์ทดแทนตามกฎหมายประกันสังคม และกฎหมายสวัสดิการสังคมสำหรับกลุ่มเป้าหมายหลัก อันได้แก่ สำหรับเด็ก สำหรับผู้สูงอายุ และสำหรับคนพิการ รวมตลอดถึงปัญหาที่เกี่ยวข้องและแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว  
 Concepts and principles relating to social security, social security system and social welfare system; social security law on various issues including relevant authorities, duties and rights of employers and employees (insured persons); benefits according to social security law and social welfare law on targeted groups, i.e., children, the elderly and the disabled; problems occurred from such law and possible solutions.
- 230468**      **กระบวนการยุติธรรมทางอาญา**      **2(2-0-4)**  
**Criminal Justice System**  
 แนวคิด หลักการเกี่ยวกับระบบกระบวนการยุติธรรมทางอาญา การคุ้มครองสิทธิกระบวนการยุติธรรมทางอาญาทางเลือก การแก้ไขปัญหาและการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมทางอาญา  
 Concepts and principles relating to criminal justice system, the protection of rights, alternative justice system, the improvement and reform of criminal justice system.
- 230470**      **การร่างสัญญาและการเจรจาต่อรอง**      **2(1-2-3)**  
**Contractual Drafting and Negotiation**  
 หลักเกณฑ์และวิธีการยกร่างนิติกรรม และสัญญาแบบต่าง ๆ ตลอดจนการใช้ถ้อยคำภาษาให้ถูกต้องตามกฎหมาย รวมทั้งศึกษาถึงการฝึกทักษะ และเตรียมการเจรจาต่อรอง  
 Juristic act, contractual drafting, types of contracts, including the use of legal terminologies, Including preparation and skills in negotiating.

- 230471           **กฎหมายพาณิชย์นาวีและขนส่ง**   **2(2-0-4)**  
**Maritime and transportation Law**  
 วัฒนาการระบบการขนส่งและกฎหมายขนส่งของไทย ผู้ประกอบการพาณิชย์นาวีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กฎหมายสำคัญเกี่ยวกับการขนส่งทางทะเล เช่น ระบบการจดทะเบียนเรือและสัญชาติเรือ การรับขนของทางทะเล การเช่าเหมาระวางเรือ การประกันภัยทางทะเล การจำนองเรือและบูริมสิทธิทางทะเล เป็นต้น กฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางอื่น และระบบการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ
- A Study of evolution of transportation system and Legal of Thailand; Common Carrier present Statutory Law and Administrative Agency governing Maritime transportation in Thai boundaries; Substantial Maritime law such as contract of carriage of Goods by Sea, Charter Party Contract; Marine Insurance, Maritime Lien etc. A study of The Law governing other Mode of Carriage such as carriage by Air and Land including Multimodal transportation.
- 
- 230475           **วิชาว่าความและศาลจำลอง**   **2(1-2-3)**  
**Advocacy and Moot Court**  
 ศึกษาหลักวิชาว่าความ การเตรียมคดี การเรียบเรียงคำคู่ความ วิธีปฏิบัติภายหลังยื่นคำคู่ความและการพิจารณาคดีในศาล หลักสำคัญของกฎหมายทนายความและข้อบังคับเกี่ยวกับทนายความ รวมทั้งศึกษาหลักวิชาและศิลปะในการร่างนิติกรรมสัญญาต่างๆและการให้คำแนะนำ หรือให้คำปรึกษาทางด้านกฎหมาย
- A study of the methods of advocacy; case preparation; pleading arrangement; proceeding after sending the pleading and trial; cross-examination; re-examination; of prepared statements; principles and rules governing the professional conduct of lawyers including the principle of drafting contracts and legal consulting.
- 
- 230476           **ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย 1**   **2(1-2-3)**  
**English for Lawyers I**  
 การใช้ภาษาอังกฤษพื้นฐานที่เกี่ยวกับกฎหมาย การใช้คำศัพท์และวลีทางกฎหมาย โดยจะเน้นการฟัง พูด อ่านและเขียนเบื้องต้น ในหัวข้อกฎหมายที่สำคัญ เช่น ความสำคัญของการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย ระบบกฎหมาย ที่มาของกฎหมาย ระบบศาล กฎหมายแพ่ง นิติกรรมสัญญา ละเมิด และกฎหมายอาญา เป็นต้น
- The use of fundamental English language relating to the law; The use of legal terminologies and phrases; Basic listening, speaking, reading and writing on important legal topics such as the importance of English for lawyers, legal systems, sources of law, court systems, civil law, juristic acts, contracts, tort, and criminal law.



- |               |  |                 |
|---------------|--|-----------------|
| <b>230477</b> | <b>ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย 2</b><br><b>English for Lawyers II</b><br>พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ และการแปลความหมาย เพื่อเพิ่มระดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการค้นคว้าวิจัยทางกฎหมาย ผู้เรียนจะได้รับการสอนให้อ่าน ตีความ และมีความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบ และโครงสร้างของเอกสารอันเป็นแหล่งที่มาทางกฎหมายที่สำคัญ ในระบบกฎหมายที่ใช้ภาษาอังกฤษ เช่น คำพิพากษา ตั๋วบทกฎหมาย สนธิสัญญา รวมไปถึงเอกสารธุรกรรมทางกฎหมายประเภทต่างๆ สัญญา หรือ หนังสือแจ้ง ความรู้ทักษะพื้นฐานทางการเขียน และไวยากรณ์ จะมีเสริมไว้ในเนื้อหาเท่าที่จำเป็น | <b>2(1-2-3)</b> |
|               | <p>Develop students' reading comprehension and translation skills to enhance their ability to do legal research in English-language materials. Student will learn how to read, to interpret, and to understand the structures of legal authorities in an Anglo-Saxon legal system(s), including case law, statutes and legal codes, treaties, commentaries, and other transactional documents. Basic knowledge in practical writing skills and grammar will be covered as necessary.</p>   |                 |
| <b>230480</b> | <b>ปัญหาพิเศษทางกฎหมายระหว่างประเทศ</b><br><b>Special Topics on International Law</b><br>คัดเลือกประเด็นสำคัญทางกฎหมายระหว่างประเทศ มอบหมายให้นักศึกษาค้นคว้าแล้วนำมาอภิปราย วิเคราะห์   | <b>2(1-2-3)</b> |
|               | <p>Selected issues on international law topics, students' assignments, discussion and analysis.</p>  |                 |
| <b>230481</b> | <b>ปัญหาพิเศษทางกฎหมายอาญา</b><br><b>Special Topics on Criminal Law</b><br>คัดเลือกประเด็นสำคัญทางกฎหมายอาญา มอบหมายให้นักศึกษาค้นคว้าแล้วนำมาอภิปราย วิเคราะห์  | <b>2(1-2-3)</b> |
|               | <p>Selected issues on Criminal Law topics; students' assignments, discussion and analysis.</p>   |                 |
| <b>230482</b> | <b>ปัญหาพิเศษทางกฎหมายเอกชนและธุรกิจ</b><br><b>Special Topics on Civil and Business Law</b><br>คัดเลือกประเด็นสำคัญทางกฎหมายแพ่ง มอบหมายให้นักศึกษาค้นคว้าแล้วนำมาอภิปราย วิเคราะห์  | <b>2(1-2-3)</b> |
|               | <p>Selected issues on civil and business law topics; students' assignments, discussion and analysis.</p>   |                 |

- 230483      ปัญหาพิเศษทางกฎหมายวิธีพิจารณาความ      2(1-2-3)  
**Special Topics on Procedural Law**  
 คัดเลือกประเด็นสำคัญทางกฎหมายวิธีพิจารณาความ มอบหมายให้นักศึกษาค้นคว้าแล้ว  
 นำมาอภิปราย วิเคราะห์  
 Selected issues on procedural law topics; students' assignments,  
 discussion and analysis.

**รายวิชาที่เปิดสอนให้กับนิสิตคณะอื่น**

- 230478      ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย      3(3-0-6)  
**Introduction to law**  
 ศึกษาความหมายและลักษณะทั่วไปของกฎหมาย ที่มา วิวัฒนาการและระบบกฎหมาย  
 ประเภทและศักดิ์ของกฎหมาย แนวคิดต่างๆ ในทางกฎหมาย สิทธิและการกระทำ การจัดทำกฎหมาย  
 ลายลักษณ์อักษร สาธารณคดีของกฎหมายรัฐธรรมนูญและกฎหมายปกครอง สาธารณคดีของกฎหมาย  
 แพ่งและพาณิชย์ กระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง สาธารณคดีของกฎหมายอาญา กระบวนการยุติธรรมทาง  
 อาญากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน  
 A study of Meaning and general characteristics of law, sources of law;  
 evolution, of law and legal system; types and hierarchy of law, concepts of law;  
 principles of right and action, law making process; essential principles under  
 constitutional and administrative law; principles under Civil and Commercial Code and  
 civil procedure; principles under criminal law and criminal procedure, including laws  
 related to daily life.

### 3.1.6 ความหมายของรหัสวิชา

ประกอบด้วยตัวเลข 6 ตัว แยกเป็น 3 ชุด มีความหมาย ดังนี้

1. ความหมายของเลขรหัสวิชา 3 ตัวแรก ชุดที่ 1  
เลขรหัสสามตัวแรก 001 หมายถึงเป็นหมวดวิชาศึกษาทั่วไป
2. ความหมายของเลขรหัสวิชา 3 ตัวแรก ชุดที่ 3
  - 2.1 เลขรหัสสามตัวแรก 230 หมายถึงเป็นกลุ่มเลขประจำสาขาวิชา  
นิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์
  - 2.2 เลขรหัสสามตัวหลัง หมายถึงเป็นกลุ่มเลขประจำวิชา
    - 2.2.1 เลขรหัสตัวแรก (หลักร้อย) หมายถึง ชั้นปีที่ควรเรียน
    - 2.2.2 เลขรหัสตัวกลาง (หลักสิบ) หมายถึง หมวดหมู่ในสาขาวิชา  
ซึ่งประกอบด้วย
      - เลข 0 หมายถึง รายวิชาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์  
และประมวลกฎหมายอาญา
      - เลข 1 หมายถึง รายวิชาทางด้านกฎหมายธุรกิจ
      - เลข 2 หมายถึง รายวิชาทางด้านกฎหมายระหว่างประเทศ
      - เลข 3 หมายถึง รายวิชาทางด้านกฎหมายมหาชน
      - เลข 4 หมายถึง รายวิชาทางด้านกระบวนการยุติธรรม
      - เลข 5 หมายถึง รายวิชาทางด้านกฎหมายเพื่อการพัฒนา
      - เลข 6 หมายถึง รายวิชาทางด้านกฎหมายเกี่ยวกับการสื่อสารและ  
เทคโนโลยีสารสนเทศ
      - เลข 7 หมายถึง รายวิชาทางด้านกฎหมายทั่วไป,ภาษาอังกฤษ
      - เลข 8 หมายถึง รายวิชาปัญหาพิเศษ
    - 2.2.3 เลขรหัสตัวสุดท้าย (หลักหน่วย) หมายถึง ลำดับรายวิชาของ  
หมวดหมู่ในสาขาวิชา

### 3.2 ชื่อ สกุล ตำแหน่งและคุณวุฒิการศึกษาของอาจารย์

#### 3.2.1 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ลำดับ ที่	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง ทางวิชาการ	คุณวุฒิ การศึกษา	สาขาวิชา	สำเร็จการศึกษา จากสถาบัน	ประเทศ	ปีที่สำเร็จ การศึกษา	ภาระการสอน (ชั่วโมง/สัปดาห์)	
								ปัจจุบัน	เมื่อเปิดหลักสูตรนี้แล้ว
1	นางสาวบุญรัตน์ โชคบัณฑิตชัย	รองศาสตราจารย์	Ph.D.	Ph.D with specialisation in medical law and ethics	University of Durham	United Kingdom	2553	10	10
			LL.M.	Media, Communications and Information Technology Law with Distinction	University of New South wales	Australia	2542		
			น.ม.	กฎหมายระหว่างประเทศ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ไทย	2535		
			น.บ.	-	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ไทย	2529		
			(เกียรติคุณอันดับ 2)						
2	นางสาวจิรประภา มากลิ่น	รองศาสตราจารย์	MPhil.	International Environmental Law	University of Sheffield	United Kingdom	2557	10	10
			LL.M.	International Law with Distinction	University of New South wales	Australia	2542		
			น.ม.	กฎหมายธุรกิจ	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	ไทย	2537		
			น.บ.	-	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	ไทย	2530		
3	นางสาวจรรยาภรณ์ สุวพันธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	LL.M.	Intellectual Property Law	The University of Queensland	Australia	2546	13	13
			LL.M.	Information Technology Law	Queensland University of Technology	Australia	2545		
			น.บ.	-	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ไทย	2541		

ลำดับ ที่	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง ทางวิชาการ	คุณวุฒิ การศึกษา	สาขาวิชา	สำเร็จการศึกษา จากสถาบัน	ประเทศ	ปีที่สำเร็จ การศึกษา	ภาระการสอน (ชั่วโมง/สัปดาห์)	
								ปัจจุบัน	เมื่อเปิดหลักสูตรนี้แล้ว
4	นางสาวฉัตรพร ทาระบุตร	อาจารย์	Ph.D.	Doctor of Philosophy in Energy Law	Western Sydney University	Australia	2562	12	12
			LL.M.	Master of Laws (Oil and Gas Laws)	University of Aberdeen	United Kingdom	2553		
			น.ม.	นิติศาสตรมหาบัณฑิต (กฎหมายระหว่างประเทศ)	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ไทย	2547		
			น.บ.	-	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ไทย	2542		
5	นางสาวศุทธิณี อยู่สวัสดิ์	อาจารย์	น.ม.	กฎหมายอาญา	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ไทย	2553	13	13
			น.บ. (เกียรตินิยมอันดับ 2)	-	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ไทย	2546		

### 3.2.2 อาจารย์ประจำหลักสูตร

ลำดับ ที่	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง ทางวิชาการ	คุณวุฒิ การศึกษา	สาขาวิชา	สำเร็จการศึกษา จากสถาบัน	ประเทศ	ปีที่สำเร็จ การศึกษา	ภาระการสอน (ชั่วโมง/สัปดาห์)	
								ปัจจุบัน	เมื่อเปิดหลักสูตรนี้แล้ว
1*	นางสาวบุญรัตน์ โชคบัณฑิตชัย	รองศาสตราจารย์	Ph.D.	Ph.D with specialisation in medical law and ethics Media, Communications and Information Technology Law with Distinction กฎหมายระหว่างประเทศ -	University of Durham	United Kingdom	2553	10	10
			LL.M.		University of New South wales	Australia	2542		
			น.ม.		จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ไทย	2535		
			น.บ. (เกียรตินิยมอันดับ 2)		มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ไทย	2529		
2*	นางสาวจิรประภา มากกลิ่น	รองศาสตราจารย์	MPhil.	International Environmental Law  International Law with Distinction กฎหมายธุรกิจ -	University of Sheffield	United Kingdom	2557	10	10
			LL.M.		University of New South wales	Australia	2542		
			น.ม.		มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	ไทย	2537		
			น.บ.		มหาวิทยาลัยรามคำแหง	ไทย	2530		
3*	นางสาวจรรยาธิษั สุวพันธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	LL.M.	Intellectual Property Law  Information Technology Law -	The University of Queensland	Australia	2546	13	13
			LL.M.		Queensland University of Technology	Australia	2545		
			น.บ.		จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ไทย	2541		

ลำดับ ที่	ชื่อ – นามสกุล	ตำแหน่ง ทางวิชาการ	คุณวุฒิ การศึกษา	สาขาวิชา	สำเร็จการศึกษา จากสถาบัน	ประเทศ	ปีที่สำเร็จ การศึกษา	ภาระการสอน (ชั่วโมง/สัปดาห์)	
								ปัจจุบัน	เมื่อเปิดหลักสูตรนี้แล้ว
4*	นางสาวฉัตรพร ทาระบุตร	อาจารย์	Ph.D.	Doctor of Philosophy in Energy Law	Western Sydney University	Australia	2562	12	12
			LL.M.	Master of Laws (Oil and Gas Laws)	University of Aberdeen	United Kingdom	2553		
			น.ม.	นิติศาสตรมหาบัณฑิต (กฎหมายระหว่างประเทศ)	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ไทย	2547		
			น.บ.	-	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ไทย	2542		
5*	นางสาวศุทธิณี อยู่สวัสดิ์	อาจารย์	น.ม.	กฎหมายอาญา	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ไทย	2553	13	13
			น.บ. (เกียรตินิยมอันดับ 2)	-	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ไทย	2546		

หมายเหตุ \* เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

### 3.2.3 อาจารย์ผู้สอน

ลำดับ ที่	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง ทางวิชาการ	คุณวุฒิ การศึกษา	สาขาวิชา	สำเร็จการศึกษา จากสถาบัน	ประเทศ	ปีที่สำเร็จ การศึกษา	ภาระการสอน (ชั่วโมง/สัปดาห์)	
								ปัจจุบัน	เมื่อเปิด หลักสูตรนี้ แล้ว
1	นางสาวจิรประภา มากกลิ่น	รองศาสตราจารย์	MPhil.	- International Environmental Law	University of Sheffield	United Kingdom	2557	10	10
			LL.M.	- International Law with Distinction	University of New South wales	Australia	2542		
			น.ม.	- นิติศาสตรมหาบัณฑิต (กฎหมายธุรกิจ)	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	ไทย	2537		
			น.บ.	- นิติศาสตรบัณฑิต	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	ไทย	2530		
2	นางสาวบุญฤณีรัตน์ โขכןดาลชัย	รองศาสตราจารย์	Ph.D.	- Ph.D with specialisation in medical law and ethics	University of Durham	United Kingdom	2553	10	10
			LL.M.	- Media, Communications and Information Technology Law with Distinction	University of New South wales	Australia	2542		
			น.ม.	- นิติศาสตรมหาบัณฑิต (กฎหมายระหว่างประเทศ)	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ไทย	2535		
			น.บ. (เกียรตินิยมอันดับ 2)	- นิติศาสตรบัณฑิต	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ไทย	2529		
3	นางสาวกิติวรา รัตนมณี	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	น.ม.	- นิติศาสตรมหาบัณฑิต (กฎหมายระหว่างประเทศ)	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ไทย	2552	12	12
			น.บ.	- นิติศาสตรบัณฑิต	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ไทย	2547		
4	นายจตุพล หวังสุวรรณ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	น.ม.	- นิติศาสตรมหาบัณฑิต (กฎหมายเอกชน)	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ไทย	2540	10	10
			น.บ.	- นิติศาสตรบัณฑิต	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ไทย	2528		



ลำดับ ที่	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง ทางวิชาการ	คุณวุฒิ การศึกษา	สาขาวิชา	สำเร็จการศึกษา จากสถาบัน	ประเทศ	ปีที่สำเร็จ การศึกษา	ภาระการสอน (ชั่วโมง/สัปดาห์)	
								ปัจจุบัน	เมื่อเปิด หลักสูตรนี้ แล้ว
5	นางสาวจรรยาธิษั สุวพันธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	LL.M.	- Intellectual Property Law	The University of Queensland	Australia	2546	13	13
			LL.M.	- Information Technology Law	Australia Queensland University of Technology	Australia	2545		
			น.บ.	- นิติศาสตรบัณฑิต	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ไทย	2541		
6	นายจักรกฤษณ์ สถาปนศิริ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	น.ม.	- นิติศาสตรมหาบัณฑิต (กฎหมายมหาชน)	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ไทย	2549	12	12
			น.บ.	- นิติศาสตรบัณฑิต	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ไทย	2545		
7	นางจินตนา พนมชัยวัฒน์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	น.ม.	- นิติศาสตรมหาบัณฑิต (กฎหมายระหว่างประเทศ)	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ไทย	2541	10	10
			น.บ.	- นิติศาสตรบัณฑิต	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ไทย	2537		
8	นางสาวนฤมล เสกธีระ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	น.ด.	- นิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ไทย	2562	12	12
			น.ม.	- นิติศาสตรมหาบัณฑิต (กฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม)	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ไทย	2548		
			น.บ.	- นิติศาสตรบัณฑิต	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ไทย	2539		
9	นางสาวนาถวดี พิภก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	น.ม.	- นิติศาสตรมหาบัณฑิต (กฎหมายอาญาและกระบวนการ ยุติธรรมทางอาญา)	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ไทย	2536	12	12
			น.บ.	- นิติศาสตรบัณฑิต	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ไทย	2531		
10	นายยอดพล เทพสิทธิ์า	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	Ph.D.	- Docteur en droit public (mention tres honorable)	Aix-Marseille Universite จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	France	2557	12	12
			น.ม.	- นิติศาสตรมหาบัณฑิต (กฎหมายมหาชน)	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ไทย	2550		
			น.บ.	- นิติศาสตรบัณฑิต	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ไทย	2546		
11	นายหริรักษ์ โล่ห์พัฒนานนท์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	LL.M.	- International Commercial and European Law	University of Sheffield	United Kingdom	2541	12	12
			น.บ.	- นิติศาสตรบัณฑิต	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ไทย	2537		

ลำดับ ที่	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง ทางวิชาการ	คุณวุฒิ การศึกษา	สาขาวิชา	สำเร็จการศึกษา จากสถาบัน	ประเทศ	ปีที่สำเร็จ การศึกษา	ภาระการสอน (ชั่วโมง/สัปดาห์)	
								ปัจจุบัน	เมื่อเปิด หลักสูตรนี้ แล้ว
12	นายกันภักดิ์ ตันทสิทธิ์	อาจารย์	น.ม.  น.บ.	- นิติศาสตรมหาบัณฑิต (กฎหมายระหว่างประเทศ) - นิติศาสตรบัณฑิต	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ไทย	2560	10	10
					มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ไทย	2555		
13	นางสาวเกศราภรณ์ ปานงาม	อาจารย์	Ph.D.  LL.M.  น.บ.	- Doctor of Philosophy in Taxation and Business Law - Master of Laws (Commercial Law with Distinction) - นิติศาสตรบัณฑิต	The University of New South Wales, Sydney	Australia	2562	12	12
					Monash University	Australia	2548		
					มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ไทย	2538		
14	นางสาวจณัญญา ไผทพันธ์	อาจารย์	LL.M.  LL.M.  น.บ.	- Master of Laws (International Trade Law with Merit) - Master of Laws (Commercial Law) - นิติศาสตรบัณฑิต	University of Essex	United Kingdom	2554	10	10
					Monash University	Australia	2552		
					จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ไทย	2546		
15	นายจตุภูมิ ภูมิบุญชู	อาจารย์	Ph.D.  LL.M.  น.ม.  น.บ.	- Doctor of Philosophy (Water Law and Sustainable Development) - Master of Laws (Law and Sustainable Development) - นิติศาสตรมหาบัณฑิต (กฎหมายระหว่างประเทศ) - นิติศาสตรบัณฑิต	Western Sydney University	Australia	2562	12	12
					University of Aberdeen	United Kingdom	2553		
					จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ไทย	2546		
					จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ไทย	2542		
16	นายจักรี อุดลนรินทร์	อาจารย์	LL.M.  น.ม.  น.บ.	- Master of Laws (International Business Law with Merit) - นิติศาสตรมหาบัณฑิต (กฎหมายเอกชน) - นิติศาสตรบัณฑิต	The University of Exeter	United Kingdom	2547	10	10
					มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ไทย	2546		
					มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ไทย	2537		

ลำดับ ที่	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง ทางวิชาการ	คุณวุฒิ การศึกษา	สาขาวิชา	สำเร็จการศึกษา จากสถาบัน	ประเทศ	ปีที่สำเร็จ การศึกษา	ภาระการสอน (ชั่วโมง/สัปดาห์)	
								ปัจจุบัน	เมื่อเปิด หลักสูตรนี้ แล้ว
17	นางสาวฉัตรพร ทาระบุตร	อาจารย์	Ph.D.	- Doctor of Philosophy (Energy Law)	Western Sydney University	Australia	2562	12	12
			LL.M.	- Master of Laws (Oil and Gas Laws)	University of Aberdeen	United Kingdom	2553		
			น.ม.	- นิติศาสตรมหาบัณฑิต (กฎหมายระหว่างประเทศ)	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ไทย	2547		
			น.บ.	- นิติศาสตรบัณฑิต	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ไทย	2542		
18	นายนิติภัทร หอมละออ	อาจารย์	LL.M.	- Master of Law (Law and Technology)	University of California Berkeley	United States of America	2560	13	13
			LL.M.	- Master of Commercial Laws	University of Melbourne	Australia	2558		
			น.บ.	- นิติศาสตรบัณฑิต (กฎหมายธุรกิจ)	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ไทย	2552		
19	นางสาวปณิธาน เขียมเพชร	อาจารย์	LL.M.	- Master of Laws (Commercial law)	University of Sheffield	United Kingdom	2552	10	10
			LL.B. (2nd Class Honour)	- Bachelor of Laws	University of Wolverhampton	United States of America	2549		
20	นายปณณวิชญ์ ตปนียากร	อาจารย์	LL.M.	- Master of Laws (International Commercial Law)	Glasgow University	United Kingdom	2557	12	12
			LL.M.	- Master of Laws (Environmental Regulation and Sustainable Development) (with Merit)	Newcastle University	United Kingdom	2556		
			น.บ.	- นิติศาสตรบัณฑิต	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ไทย	2553		

ลำดับ ที่	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง ทางวิชาการ	คุณวุฒิ การศึกษา	สาขาวิชา	สำเร็จการศึกษา จากสถาบัน	ประเทศ	ปีที่สำเร็จ การศึกษา	ภาระการสอน (ชั่วโมง/สัปดาห์)	
								ปัจจุบัน	เมื่อเปิด หลักสูตรนี้ แล้ว
21	นายพงศ์กานต์ คงศรี	อาจารย์	LL.M.	- Master of Laws (International Trade Law with Merit)	University of Sussex	United Kingdom	2556	12	12
			LL.M.	- Master of Laws (International Law)	La Trobe University	Australia	2555		
			น.บ. (เกียรตินิยมอันดับ 2)	- นิติศาสตรบัณฑิต	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ไทย	2550		
			วศ.บ.	- วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (วิศวกรรมโยธา)	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระ จอมเกล้าธนบุรี	ไทย	2546		
22	นายพูลลาภ กันทา	อาจารย์	น.ม.	- นิติศาสตรมหาบัณฑิต (กฎหมายอาญา)	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ไทย	2543	10	10
			น.บ.	- นิติศาสตรบัณฑิต	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ไทย	2535		
23	นางสาวกณิษฐ์ สุทนต์	อาจารย์	LL.M. น.บ. (เกียรตินิยมอันดับ 2)	- Master of Laws - นิติศาสตรบัณฑิต (กฎหมายระหว่างประเทศ)	University of Melbourne จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	Australia ไทย	2558 2556	12	12
24	นายเมธยา ศิริจิตร	อาจารย์	Ph.D.	- Doctor of Juridical Science (S.J.D. in Intellectual property laws)	The George Washington University	United States of America	2561	13	13
			LL.M.	- Master of Laws (Intellectual Property Laws by research)	The George Washington University	United States of America	2555		
			LL.M.	- Master of Law (Intellectual Property Laws)	George Washington University	United States of America	2548		
			LL.M.	- Master of Law (International Commercial Laws with Merit)	University of Kent at Canterbury	United Kingdom	2546		
			น.บ.	- นิติศาสตรบัณฑิต	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ไทย	2543		

ลำดับ ที่	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง ทางวิชาการ	คุณวุฒิ การศึกษา	สาขาวิชา	สำเร็จการศึกษา จากสถาบัน	ประเทศ	ปีที่สำเร็จ การศึกษา	ภาระการสอน (ชั่วโมง/สัปดาห์)	
								ปัจจุบัน	เมื่อเปิด หลักสูตรนี้ แล้ว
25	นางสาวเมธิณี สุวรรณกิจ	อาจารย์	LL.M.	- Master of Laws (Commercial Law)	Monash University	Australia	2555	12	12
			LL.M.	- Master of Laws (Intellectual Property)	University of Aberdeen	United Kingdom	2553		
			น.บ. (เกียรติคุณอันดับ 2)	- นิติศาสตรบัณฑิต	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ไทย	2550		
26	นางสาววิลาสินี หมายเจริญศรี	อาจารย์	น.ม.	- นิติศาสตรมหาบัณฑิต (กฎหมายระหว่างประเทศ)	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ไทย	2560	10	10
			น.บ.	- นิติศาสตรบัณฑิต	มหาวิทยาลัยนเรศวร	ไทย	2556		
27	นางสาวศุทธิณี อยู่สวัสดิ์	อาจารย์	น.ม.	- นิติศาสตรมหาบัณฑิต (กฎหมายอาญา)	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ไทย	2553	13	13
			น.บ. (เกียรติคุณอันดับ 2)	- นิติศาสตรบัณฑิต	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ไทย	2546		
28	นางสาวสุชานัน ทรัพย์อุดม	อาจารย์	LL.M.	- Master of Laws (Energy and Environmental Law with Commendation)	University of Aberdeen	United Kingdom	2562	12	12
			น.ม.	- นิติศาสตรมหาบัณฑิต (กฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม)	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ไทย	2557		
			น.บ.	- นิติศาสตรบัณฑิต	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ไทย	2551		
29	นางสาวอชิญา อีอตวงษ์	อาจารย์	LL.M.	- Master of Laws (Environmental Law)	University of Oregon	United States of America	2559	10	10
			น.บ.	- นิติศาสตรบัณฑิต	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ไทย	2552		

## 3.2.4 อาจารย์พิเศษ

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน	คุณวุฒิ	สาขาวิชา	สถาบันที่สำเร็จการศึกษา
1	นางวิจิตรา (ฟุ้งถัดดา) วิเชียรชม	ศาสตราจารย์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	Ph.D.  น.ม. น.บ.	- Doctorat de l'Université de Paris II, Spécialité : Droit du Travail - นิติศาสตรมหาบัณฑิต - นิติศาสตรบัณฑิต	Université de Paris II, France  จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2	นายสหอน รัตนไพจิตร	ศาสตราจารย์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	น.ด. LL.M.  LL.M.  น.ม. น.บ.	- นิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต - Master of Law (Commercial Law) - Diploma in English Legal Studies - นิติศาสตรมหาบัณฑิต - นิติศาสตรบัณฑิต	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ University of Bristol, United Kingdom University of Bristol, United Kingdom มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
3	นางพันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร	รองศาสตราจารย์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	Ph.D.  LL.M.  น.บ. (เกียรติคุณ อันดับ 2)	- Doctorat de l'Université Robert Schuman de Strasbourg (Honorable) (nouveau régime) - Diplôme d'Etudes approfondies de Droit international (l'Université Robert Schuman de Strasbourg), - นิติศาสตรบัณฑิต	Université Robert Schuman, France  Université Robert Schuman, France  มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
4	นายสมเกียรติ วรปัญญาอนันต์	รองศาสตราจารย์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	Ph.D.  LL.M.  น.บ. (เกียรติคุณ อันดับ 2)	- Doctorat de l'Université Robert Schuman Mention Très Honorable avec Eloge Spécial du Jury (Droit Privé) - Diplôme d'études approfondies De Droit Privé (Mention Très Honorable avec Éloge Special du Jury) - นิติศาสตรบัณฑิต	Université Robert Schuman, France  Université Robert Schuman, France  มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน	คุณวุฒิ	สาขาวิชา	สถาบันที่สำเร็จการศึกษา
5	นายธำปนนท์ นิพิฏฐกุล	อาจารย์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	Ph.D.  LL.M.  น.ม.  น.บ.	- Doctorat de l'Université des Sciences sociales (Histoire du droit et des Institutions)  - Diplôme d'Etudes approfondies Histoire de la Science juridique européenne  - นิติศาสตรมหาบัณฑิต (กฎหมายเอกชน)  - นิติศาสตรบัณฑิต	Mention Très honorable avec Félicitations, Toulouse, France  Université Robert Schuman, Strasbourg, France  มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์  มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
6	นายครรชิตพล มีผดุง	กรรมการฝ่ายช่วยเหลือ ประชาชนทางกฎหมาย สภานายความจังหวัด พิษณุโลก	น.บ.	- นิติศาสตรบัณฑิต	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
7	นางณัฐธนิชา เลอพิไลแบร์ต	ผู้ประสานงานโครงการ องค์การแรงงาน ระหว่างประเทศ (ILO) สหประชาชาติ	LL.M.  LL.B.	- Master of Law (European Legal Studies)  - Bachelor of Law	Universsity of Bristol, United Kingdom  University of Bristol, United Kingdom.
8	นายทงศักดิ์ ดุลยกาญจน์	ผู้พิพากษา ศาลอุทธรณ์ ภาค 1	น.บ.	- นิติศาสตรบัณฑิต	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
9	นายธีรทัย เจริญวงศ์	ผู้พิพากษา ศาลอุทธรณ์	ร.บ.ม.  น.บ.	- รัฐประศาสนศาสตร์ มหาบัณฑิต  - นิติศาสตรบัณฑิต	สถาบันบัณฑิตพัฒน- บริหารศาสตร์  มหาวิทยาลัยรามคำแหง
10	นางสาวนุศรา กลั่นกระจ่าย	นักตรวจสอบภาษี ชำนาญการพิเศษ สำนักงานสรรพากรพื้นที่ พิษณุโลก	น.ม. บธ.ม. น.บ. ศศ.บ.	- นิติศาสตรมหาบัณฑิต  - บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต  - นิติศาสตรบัณฑิต  - ศิลปศาสตรบัณฑิต	มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูล สงคราม
11	นางสาวเพียงพนา บุญกล้า	รองกรรมการผู้จัดการ ใหญ่ สำนักงานกฎหมาย บริษัท ปตท.จำกัด (มหาชน)	LL.M.  น.ม.  น.บ. (เกียรตินิยม)	- Master of Law  - นิติศาสตรมหาบัณฑิต (กฎหมายธุรกิจ)  - นิติศาสตรบัณฑิต	Columbia University, United States of America  จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย  จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน	คุณวุฒิ	สาขาวิชา	สถาบันที่สำเร็จการศึกษา
12	นายวรงค์ อัครวงษ์ชัย	ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ประจำสำนักประธาน ศาลฎีกา สำนักงานศาลยุติธรรม	Ph.D.  LL.M.  LL.M.  LL.M.  น.บ.	- Doctor of Philosophy  - Master of Law (International Trade Law)  - Master of Law (Intellectual Property and Information Technology Law)  - Master of Law (International Comparative Law)  - นิติศาสตรบัณฑิต	The University of Hong Kong, Hong Kong, China  University of Durham, United Kingdom  National University of Singapore, Singapore   Chicago-Kent College of Law, United States of America  มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
13	นายวินิจ วิเศษสุวรรณภูมิ	ผู้อำนวยการกอง มาตรฐานการจัดเก็บภาษี	Ph.D.  LL.M.  LL.B.  น.บ. (เกียรติคุณ อันดับ 2)	- Doctor of Philosophy (Economics)  - M.S.Sc. (Public policy) (with honours)  - B.S.Sc. with honours (Public policy)  - นิติศาสตรบัณฑิต	University of Sydney, Australia  University of Waikato, New Zealand  University of Waikato, New Zealand  มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
14	นายสมชาย เทพรักษ์	ที่ปรึกษาไกล่เกลี่ย สำนักงานบังคับคดี จังหวัดพิษณุโลก	ร.บ.ม.  น.บ. (เกียรติคุณ อันดับ 2)  วท.บ.	- รัฐประศาสนศาสตร์ มหาบัณฑิต  - นิติศาสตรบัณฑิต    - วิทยาศาสตร์บัณฑิต (สาขาฟิสิกส์)	สถาบันบัณฑิตพัฒนา บริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง    มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
15	นายสมบัติ พถมิพงศภัก	ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะ ในศาลแพ่ง	น.ด.  LL.M.  น.ม.  น.บ.	- นิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต  - Master of Law (European Business Law)  - นิติศาสตรมหาบัณฑิต  - นิติศาสตรบัณฑิต	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์  University of Aix-Marseille3, France  จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
16	นายสัตยา อรุณธารี	อัยการอาวุโส สำนักงานอัยการสูงสุด	น.ม.  น.บ. (เกียรติคุณ เต็ม)	- นิติศาสตรมหาบัณฑิต  - นิติศาสตรบัณฑิต	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
17	นายสาโรจน์ จันทร์ศิริ	ประธานสภาพนายความ จังหวัดพิษณุโลก	น.บ.	- นิติศาสตรบัณฑิต	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
18	นายอดุลย์ ญาณกิตต์กูร	ผู้พิพากษาหัวหน้า ศาลเยาวชนและ ครอบครัวจังหวัด อุดรดิตถ์	น.ม.  น.บ. (เกียรติคุณ อันดับ 2)	- นิติศาสตรมหาบัณฑิต (กฎหมายธุรกิจ)  - นิติศาสตรบัณฑิต	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย  จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



4. องค์ประกอบเกี่ยวกับประสบการณ์ภาคสนาม (การฝึกงาน หรือสหกิจศึกษา) (ถ้ามี)  
ไม่มี

5. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำโครงการหรืองานวิจัย

5.1 คำอธิบายโดยย่อ

ลักษณะของงานวิจัยทางกฎหมาย การคัดเลือกข้อมูลทางกฎหมายทั้งในระดับปฐมภูมิและทุติยภูมิ ประเภทของงานวิจัย การเขียนเค้าโครง วิธีการ เทคนิค กระบวนการการทำวิจัย การอ้างอิงจริยธรรมในการทำวิจัย รวมถึง การพัฒนาและนำเสนอผลงานวิจัยที่ทำร่วมกันระหว่างผู้เรียนและอาจารย์ที่ปรึกษา โดยบูรณาการกับปัญหาทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศิลปวัฒนธรรม

5.2 มาตรฐานผลการเรียนรู้

5.2.1 นิสิตสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาวิเคราะห์และเสนอแนะแนวทางที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าวิจัยและไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์แก่สังคมได้ในระดับหนึ่ง

5.2.2 นิสิตมีทักษะด้านการวิจัยเบื้องต้นและสามารถแก้ไขปัญหาจากโจทย์วิจัยได้

5.2.3 นิสิตมีทักษะในการค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งค้นคว้าได้มากขึ้นและรู้จักใช้เทคโนโลยีในการค้นคว้า สืบหาข้อมูลได้ทั้งในและต่างประเทศ

5.2.4 นิสิตรู้จักใช้ภาษาเขียนเชิงวิชาการและวิเคราะห์ข้อมูลได้เป็นอย่างดี

5.3 ช่วงเวลา

ภาคการศึกษาต้น ชั้นปี 4

5.4 จำนวนหน่วยกิต

จำนวน 4(2-4-6) หน่วยกิต

5.5 การเตรียมการ

5.5.1 มีอาจารย์ที่ปรึกษาคอยให้คำปรึกษาในการทำวิจัย โดยกำหนดให้อาจารย์ให้คำปรึกษาต่อจำนวนนิสิตที่เหมาะสม

5.5.2 ทำบันทึกในการให้คำปรึกษาและมีตารางพบอาจารย์ที่ปรึกษาทุกสัปดาห์

5.5.3 จัดกิจกรรมบรรยายให้ความรู้ ข้อมูล และเทคนิควิธีการทำวิจัย

5.5.4 จัดให้นิสิตเข้ารับการฝึกอบรมหลักจริยธรรมและการขอรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

5.5.5 อาจารย์ที่ปรึกษาคอยชี้แนะแหล่งข้อมูลข่าวสารรวมถึงการเสนอแนะแหล่งข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการค้นคว้าวิจัย

5.6 กระบวนการประเมินผล

การประเมินผลเป็นไปตามระเบียบ/ข้อบังคับของมหาวิทยาลัย โดยอาจารย์ที่ปรึกษาจะทำการประเมินผลจากการสอบกลางภาค วิจัยฉบับสมบูรณ์ที่ได้ส่งรูปเล่ม และจากการนำเสนอของนิสิตซึ่งต้องนำเสนอผลการวิจัย ตามรูปแบบและระยะเวลาที่คณะนิติศาสตร์กำหนด

## หมวดที่ 4 ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล

### 1. การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนิสิต
1.1 สร้างนิสิตให้มีความกล้าหาญ ขยัน อดทน ซื่อสัตย์ เสียสละ กตัญญูต่อแผ่นดิน	บูรณาการเพิ่มเนื้อหาและกิจกรรมตามรอยเบื้องพระยุคลบาทของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช เพื่อสร้างนิสิตให้มีความกล้าหาญ ขยัน อดทน ซื่อสัตย์ เสียสละ กตัญญู ต่อแผ่นดิน
1.2 มีความรู้ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ	<ul style="list-style-type: none"> <li>- มีการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นโดยสโมสรนิสิตคณะนิติศาสตร์</li> <li>- มีโครงการให้คำปรึกษากฎหมายที่ฝึกทักษะในเรื่องของการนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและชุมชน</li> <li>- มีการจัดอบรมและเพิ่มพูนทักษะด้านการทำงานเป็นทีม</li> <li>- มีการจัดกิจกรรมลงพื้นที่ให้ความรู้ประชาชนเพื่อให้เกิดจิตสาธารณะและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้</li> </ul>
1.3 เป็นผู้มีความประพฤติ จริยธรรม	<ul style="list-style-type: none"> <li>- มีการจัดกิจกรรมปฐมนิเทศนิสิตใหม่</li> <li>- มีการจัดอบรม และปฏิบัติธรรม เพื่อส่งเสริมให้เป็นผู้มีความประพฤติ จริยธรรม</li> <li>- มีการจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศนิสิตที่จะสำเร็จการศึกษา โดยเชิญนักกฎหมายที่เป็นแบบอย่างที่ดีในวิชาชีพทางด้านกฎหมาย</li> <li>- มีการบรรจุรายวิชาหลักวิชานักกฎหมายที่นิสิตจะได้ศึกษาเรียนรู้ ซึ่งบทบาทหน้าที่และจริยธรรมทางวิชาชีพของนักกฎหมาย</li> </ul>
1.4 มีความสามารถด้านการใช้ภาษาอังกฤษ	<ul style="list-style-type: none"> <li>- จัดให้มีกิจกรรมต่างๆ เพื่อเสริมทักษะด้านการใช้ภาษาอังกฤษให้กับนิสิต เพื่อให้สามารถสื่อสารได้และนำไปใช้ประโยชน์ในวิชาชีพได้ในอนาคต โดยมหาวิทยาลัยและคณะนิติศาสตร์</li> <li>- นิสิตสามารถพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษได้ที่สถาบันภาษาของมหาวิทยาลัยได้</li> <li>- มีการจัดให้นิสิตได้เรียนวิชาภาษาอังกฤษทุกภาคการศึกษาตลอดทั้ง 4 ปี ซึ่งจะทำให้นิสิตมีทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษครบทุกทักษะ อีกทั้งในชั้นปีที่ 4 นิสิตต้องเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย จำนวน 2 รายวิชา และสามารถนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพด้านกฎหมายรวมทั้งวิชาชีพที่เกี่ยวข้องได้</li> </ul>
1.5 เป็นผู้มีความรู้ รู้จักดูแลส่งเสริมสุขภาพตนเองให้แข็งแรง และตระหนักถึงสภาพแวดล้อม รวมถึงสิ่งแวดล้อมที่ดี	<ul style="list-style-type: none"> <li>- มีการจัดอบรม เสวนาทางวิชาการและกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ เช่น รมรณรงค์ การงดสูบบุหรี่หรือการแข่งขันกีฬา เป็นต้น เพื่อให้นิสิตเป็นผู้มีสุขภาพกายและจิตที่ดี และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข</li> </ul>
1.6 ให้เป็นผู้มีความรู้ รู้จักคิด วิเคราะห์และบูรณาการองค์ความรู้ทางด้านนิติศาสตร์เข้ากับศาสตร์อื่นๆ เพื่อให้สามารถเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาให้กับท้องถิ่นชุมชนได้	<ul style="list-style-type: none"> <li>- มีการบรรจุวิชาวิจัยสำหรับนักกฎหมาย เพื่อให้นิสิตมีองค์ความรู้ด้านการวิจัย มีทักษะในการทำวิจัย มีโอกาสได้ลงพื้นที่เพื่อเข้าถึงประชาชนในชุมชนท้องถิ่นอย่างแท้จริง อีกทั้ง เพื่อรับทราบปัญหาของท้องถิ่นและนำข้อมูลมาศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์อย่างบูรณาการองค์ความรู้ ทำให้สามารถเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาให้กับชุมชนได้</li> </ul>

## 2. การพัฒนาผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน

### 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม

#### 1.1 ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

1.1.1 มีความรับผิดชอบต่องาน วิชาชีพ และสังคม ตรงต่อเวลา มีจิตสาธารณะ

1.1.2 มีความกล้าหาญ มีจริยธรรม มีความซื่อสัตย์ มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

1.1.3 มีจิตสำนึกของนักกฎหมายที่ดีและหรือตระหนักรู้ เข้าใจและยึดมั่นในหลักความยุติธรรม หลักนิติธรรม มีความประพฤติที่สอดคล้องกับหลักจรรยาบรรณในวิชาชีพ

1.1.4 มีวินัยเคารพกฎระเบียบ ข้อบังคับขององค์กรและหรือสังคม

#### 1.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

1.2.1 กำหนดให้เป็นวัฒนธรรมขององค์กรในการให้นิสิตมีวินัย เช่น การเข้าชั้นเรียนตรงต่อเวลา เป็นต้น

1.2.2 นิสิตจะต้องไม่ทุจริตในการสอบ

1.2.3 เมื่อนำงานผู้สร้างสรรค์มาใช้ต้องอ้างอิง ชื่อผู้แต่งแหล่งที่มาให้ครบถ้วน นิสิตต้องไม่คัดลอก (Copy) งานเพื่อนมาส่งอาจารย์

1.2.4 การสร้างจิตสำนึกที่ดีและหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามจรรยาบรรณของนักกฎหมาย โดยสอดแทรกเรื่องคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณนักกฎหมายที่ดีในการสอนแต่ละวิชา

1.2.5 ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับขององค์กร เช่น การแต่งกายของนิสิต การเข้าชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ ตรงต่อเวลา เป็นต้น

#### 1.3 วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

1.3.1 ประเมินจากความตรงต่อเวลาในการเข้าชั้นเรียน การส่งงานตามระยะเวลาที่กำหนด และหรือมีการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดในรายวิชา

1.3.2 ประเมินจากการสอบที่ไม่มีการทุจริตในการสอบ และหรืองานที่มอบหมาย

1.3.3 ประเมินจากความรับผิดชอบในหน้าที่และหรือผลงานที่ได้รับมอบหมาย เช่น ส่งตรงเวลา ถูกต้องตามกฎเกณฑ์ข้อบังคับ เป็นต้น

1.3.4 ประเมินจากผลของการทำงานเป็นกลุ่ม

1.3.5 ประเมินจากพฤติกรรมการทำงานวิจัยที่มีอาจารย์ที่ปรึกษา

1.3.6 ประเมินจากความคิดเห็นในชั้นเรียน

## 2. ด้านความรู้

### 2.1 ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

2.1.1 มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ/ทฤษฎีที่สำคัญในเนื้อหา ทั้งในสาขาวิชาคณิตศาสตร์และศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และให้มีความรู้และทักษะการใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร และเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ให้นิสิตมีรสนิยมทางสุนทรียะทางศิลปะและดนตรี และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

2.1.2 ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถติดตามความก้าวหน้าและ การเปลี่ยนแปลงขององค์ความรู้ ทั้งทางด้านคณิตศาสตร์และศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และมีความรู้รอบทั้ง ด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ เพื่อทำให้เกิดการรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของ สถานการณ์โลก ทำให้รักโลก รักธรรมชาติ รักสิ่งแวดล้อม และสามารถอยู่รอดในการเปลี่ยนแปลงใน อนาคต ทั้งนี้ เพื่อทำให้เกิดการปรับตัวให้เข้ากับสังคมไทย สังคมอาเซียน และสังคมโลก

2.1.3 สามารถนำองค์ความรู้ด้านกฎหมายไปปรับใช้กับข้อเท็จจริงต่างๆ ที่เกิดขึ้น หรือค้นคว้าในระดับสูงขึ้นไป หรือวิจัยอย่างมีนิตินัยควบคู่กับคุณธรรม และสามารถบูรณาการ เชื่อมโยงกับศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้

2.1.4 มีทักษะทางวิชาชีพ ทักษะการใช้ชีวิต การดูแลตนเอง และดำรงตน อย่างมีความสุข ดำเนินชีวิตบนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

### 2.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช่พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้

2.2.1 ให้อาจารย์ผู้สอนถ่ายทอดความรู้ ด้วยการเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่น การอภิปรายกรณีศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ ฝึกคิด และแสดงความคิดเห็น เพื่อให้ วิเคราะห์ข้อเท็จจริงปรับเข้ากับข้อกฎหมายได้อย่างถูกต้องในลักษณะการเรียนการสอนแบบปัญหา เป็นฐาน (Problem-based Learning)

2.2.2 ในรายวิชาส่วนใหญ่จะมีการเชิญวิทยากรทั้งภาครัฐและเอกชนมาบรรยาย เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในองค์ความรู้ใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง

2.2.3 ใช้การเรียนการสอนหลายรูปแบบ เช่น การอภิปราย วิเคราะห์ การพานิสิตไปดูงานศาล การฝึกงานสำนักงานทนายความ หรือการฝึกงานจากสำนักงานที่ปรึกษา กฎหมาย ซึ่งได้ปฏิบัติงานกับแหล่งประสบการณ์ในวิชาชีพ (Professional Training)

2.2.4 ใช้รูปแบบการเรียนการสอนให้นิสิตมีความชำนาญในทักษะ เช่น การฝึกให้วิเคราะห์และหาคำพิพากษาฎีกา ตัวบทกฎหมาย การฝึกให้ว่าความในศาลจำลอง การร่างสัญญา การเจรจาต่อรอง การฝึกให้คำปรึกษากฎหมายแก่ประชาชนที่สำนักงานช่วยเหลือ ประชาชนทางกฎหมายของคณะ เป็นต้น

### 2.3 วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้

2.3.1 ประเมินผู้เรียนในทุกรายวิชา เช่น จากการสอบ แบบฝึกหัดในชั้นเรียน ผลการวิเคราะห์ การแสดงความคิดเห็น เป็นต้น

2.3.2 ประเมินผลจากการอภิปรายกลุ่มจากการสังเกตการณ์ และการทำวิจัย ของผู้เรียนจากการคิด วิเคราะห์ และแก้ปัญหาได้รวมทั้งประเมินจากการทำงานเป็นทีม

2.3.3 ประเมินผลจากผลงานที่นิสิตได้รับมอบหมาย

2.3.4 ประเมินผลจากแหล่งที่ผลิตไปฝึกงาน เช่น จากสำนักงานทนายความ หรือสำนักงานที่ปรึกษาทนายความ

2.3.5 ประเมินทักษะความสามารถในทางปฏิบัติ เช่น ร่างฟ้อง ร่างสัญญา ได้ให้คำปรึกษาทนายความได้ สามารถตีความตัวบทกฎหมายได้ เป็นต้น

### 3. ด้านทักษะทางปัญญา

#### 3.1 ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

3.1.1 สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ โดยการนำความรู้ทางด้านนิติศาสตร์และศาสตร์ทางด้านอื่นๆ เช่น ทางด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ มาบูรณาการให้เกิดองค์ความรู้ หรือองค์ความรู้ใหม่ เพื่อให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง แก้ปัญหาสิ่งต่างๆ ได้ อีกทั้งยังสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพการณ์ต่างๆ และเข้ากับสังคมไทย อาเซียน และสังคมโลกได้

3.1.2 สามารถระบุแหล่งข้อมูลต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเอกสาร ตัวเลขและจำนวน ข้อมูลสถิติ สำหรับการค้นคว้า/สืบค้น ข้อเท็จจริง แหล่งที่มาของปัญหา ทั้งประเมินความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลที่หลากหลายได้ ตลอดจนการทำความเข้าใจ เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ได้ และคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุป และแปลผลข้อมูลที่ได้มาเหล่านั้น

3.1.3 มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามศตวรรษที่ 21 เช่น เป็นผู้ที่สามารถรวบรวมข้อมูล/ค้นคว้า เพื่อการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปข้อเท็จจริงที่ได้มา หรือสรุปประเด็นความต้องการของปัญหา และหรือความสามารถเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาจากโจทย์วิจัยและหรือแก้ปัญหาข้อเท็จจริงต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม อันเป็นทักษะสำคัญในการทำงานด้านกฎหมาย

3.1.4 สามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในการวิเคราะห์และหรือแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์เป็นระบบคิดได้แบบองค์รวมโดยเชื่อมโยงความรู้ระหว่างนิติศาสตร์และศาสตร์อื่นๆ ได้ รวมถึงตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความใฝ่รู้ ติดตามความเปลี่ยนแปลงของสังคม เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

#### 3.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช่พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

3.2.1 ฝึกปฏิบัติการใช้ฐานข้อมูลทั้งในประเทศและหรือต่างประเทศ ในการสืบค้นข้อเท็จจริง แหล่งที่มาของปัญหา

3.2.2 ฝึกให้มีการทำวิจัย รายงานโดยประเมินความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล ทางด้านนิติศาสตร์ เพื่อบ่งชี้ความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล ทั้งในประเทศและหรือต่างประเทศ ในการสืบค้นข้อเท็จจริง แหล่งที่มาของปัญหา และฝึกให้ลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูล โดยใช้การเรียนการสอนแบบเป็นกิจกรรม (Activity-based Learning)

3.2.3 ใช้การเรียนที่ฝึกให้มีการวิเคราะห์ข้อมูลในหลายมิติ เพื่อสรุปประเด็นความต้องการของปัญหาในการสร้างโจทย์วิจัย และหรือรู้จักเสนอแนะแนวทางเพื่อแก้ปัญหาจากโจทย์วิจัยหรือข้อเท็จจริงต่าง ๆ ได้ โดยใช้การเรียนการสอนแบบปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning)

3.2.4 ฝึกการทำงานเป็นทีม หรือระดมความคิดโดยการใช้ความรู้ในการแก้ปัญหา ด้านกฎหมายและข้อเท็จจริงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายที่เกิดขึ้นจริงในสังคม ซึ่งเป็นการเรียนการสอนแบบเน้นการทำงานเป็นทีม (Team-based Learning)

### 3.3 วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามทักษะทางปัญญา

3.3.1 ประเมินนิสิตจากความรู้และทักษะในการคัดเลือกข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า เช่น จากการอ้างอิงฐานข้อมูลในรายงานการวิจัย เป็นต้น ซึ่งได้ใช้ฐานข้อมูลทั้งในประเทศและหรือต่างประเทศในการสืบค้นข้อเท็จจริง แหล่งที่มาของปัญหา

3.3.2 ประเมินนิสิตจากผลงานจากการทำวิจัย

3.3.3 ประเมินจากการทำงานเป็นทีมและจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ และจากการนำเสนอผลงานจากการทำวิจัย หรือรายงานโดยมีข้อมูลที่เชื่อถือได้

3.3.4 ประเมินนิสิตจากผลงานความสามารถในการสร้างโจทย์วิจัยจากประเด็นความต้องการของปัญหาและหรือเสนอแนะเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาจากโจทย์วิจัยและหรือข้อเท็จจริงต่าง ๆ ได้ เป็นต้น ซึ่งเป็นการประเมินจากความสามารถในการคิด วิเคราะห์ และแก้ปัญหาจากโจทย์วิจัยได้

3.3.5 ประเมินจากผลงานการใช้องค์ความรู้ในการแก้ปัญหาจากข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เกิดขึ้นจริง เช่น ผลวิเคราะห์ กรณีศึกษา สามารถแก้ปัญหาอย่างมีส่วนร่วมได้ การอภิปรายโดยสะท้อนความคิดอย่างสร้างสรรค์ได้ และมีการบูรณาการองค์ความรู้ทั้งทางด้านนิเทศศาสตร์และศาสตร์อื่นๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

## 4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

### 4.1 ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

4.1.1 มีภาวะความเป็นผู้นำและหรือมีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

4.1.2 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างใส่ใจและให้เกียรติเท่ากัน และสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมที่ต่างวัฒนธรรมร่วมกับผู้อื่นได้

4.1.3 มีความรับผิดชอบต่อตนเองและหรือสังคม ใช้สิทธิเสรีภาพโดยไม่กระทบผู้อื่น และมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อประพฤตินั้นเป็นพลเมืองดี

4.1.4 สามารถใช้กระบวนการในการทำงานเป็นกลุ่มในการแก้ไขปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ และมีประสิทธิภาพ

4.1.5 สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์และหรือองค์กรได้อย่างเหมาะสม

### 4.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช่พัฒนาการเรียนรู้ตามทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

4.2.1 ใช้การเรียนการสอนแบบบูรณาการ (Integrated Learning Approach)

4.2.2 ใช้การเรียนการสอนที่เน้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้สอนกับผู้เรียน

4.2.3 ใช้การเรียนการสอนที่เน้นให้เรียนรู้ ค้นคว้าด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (Investigative and Life Long Learning) โดยมีการสอนที่มอบหมายงานให้นิสิตทำในชั้นเรียนและหรือการค้นคว้าด้วยตนเองนอกชั้นเรียน

4.2.4 ใช้การเรียนการสอนแบบเน้นทำงานเป็นทีม (Team-based Learning) การสอนที่มีการมอบหมายงานให้นิสิตทำงานหรือกิจกรรมที่ทำเป็นกลุ่ม เช่น การทำรายงาน อภิปรายกลุ่มในชั้นเรียน เป็นต้น

4.2.5 ใช้การเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Co-operative and Collaborative Learning) กำหนดให้นิสิตเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ขององค์กร ทั้งกิจกรรมในมหาวิทยาลัย และหรือนอกมหาวิทยาลัย เช่น กิจกรรมเชิงวิชาการระหว่างสถาบัน เป็นต้น โดยส่งเสริมความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ร่วมกัน

#### 4.3 วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

4.3.1 ประเมินจากผลงานในการทำงานเป็นทีม เช่น ประเมินจากทักษะในการแสดงออกถึงความเป็นผู้นำตามสถานการณ์การเรียนรู้ การอภิปรายกลุ่มย่อย จากกระบวนการระดมความคิด เป็นต้น

4.3.2 ประเมินการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและหรือยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างจากผู้อื่นของนิสิตตามสถานการณ์การเรียนรู้ เช่น จากการอภิปรายกลุ่ม ในรายวิชาต่าง ๆ การระดมความคิด การถาม-ตอบในชั้นเรียน เป็นต้น โดยวัดผลจากผลงานที่ได้มอบหมายและแบบเพื่อประเมินเพื่อน (Peer Evaluation)

4.3.3 ประเมินจากผลงานนิสิตที่แสดงออกถึงความรับผิดชอบในการเรียนรู้ เช่น ส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามกำหนด และหรือความสนใจในการพัฒนาองค์ความรู้ของตนเอง เป็นต้น

4.3.4 ประเมินจากผลงานนิสิตในการใช้กระบวนการการทำงานเป็นกลุ่มและหรือการแก้ปัญหาาร่วมกัน เป็นต้น

4.3.5 ประเมินจากความสามารถในการปรับตัวของนิสิตในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น ทำงานเป็นทีมได้ แสดงความคิดเห็นร่วมกันได้ การทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันได้ เก็บข้อมูลการทำวิจัยภาคสนามร่วมกับคนในชุมชน หรือท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นต้น

4.3.6 ประเมินทัศนคติของการใช้ชีวิตและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากการใช้ชีวิตทั้งในและนอกห้องเรียน โดยการใช้แบบสอบถาม หรือแบบประเมินตนเอง

### 5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

#### 5.1 ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5.1.1 สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเก็บรวบรวมข้อมูลความรู้ทางด้านคณิตศาสตร์และสถิติ ในการวิเคราะห์ข้อมูล การแปลผลและหรือการนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างถูกต้อง รู้เท่าทัน และรายงานได้อย่างเหมาะสม รวมถึงใช้ในการประกอบวิชาชีพหรืออาชีพ ได้อย่างเหมาะสมแก่กรณี

5.1.2 สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสาร สืบค้น วิเคราะห์ สังเคราะห์ รวบรวม ประมวลผล แปลความหมายและนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม สรุปประเด็นเนื้อหา ทั้งการพูด การเขียน ในรูปแบบการสื่อสาร วิเคราะห์ สังเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์ในการใช้กฎหมาย การปรับปรุงพัฒนากฎหมาย และกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้อง

5.1.3 สามารถสื่อสารทั้งการพูด การฟัง การอ่านและการเขียน และเลือกใช้รูปแบบของการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งมีความสามารถในการนำเสนอ ตลอดจนการตั้งคำถามหรือการตอบคำถามที่ชัดเจนทำให้บุคคลอื่นเข้าใจได้ง่าย

5.1.4 มีความสามารถในการใช้ภาษาเขียนในทางกฎหมาย และมีทักษะในการใช้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่เหมาะสมแก่กรณี

## 5.2 กลยุทธ์การสอนที่ไขพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5.2.1 บรรยายในชั้นเรียนถาม-ตอบ และแสดงความคิดเห็นร่วมกัน

5.2.2 ใช้การเรียนการสอนแบบเน้นการทำงานเป็นทีม (Team-based Learning) โดยเน้นการสอนที่ให้นิสิตฝึกคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล รู้จักค้นคว้าหาข้อมูล โดยใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการวิเคราะห์และเรียนรู้

5.2.3 มอบหมายงานที่นิสิตต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้น รวบรวม ประมวลผล แปลความหมายและหรือนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม

5.2.4 มอบหมายงานที่ให้นิสิตมานำเสนอหน้าชั้นเรียน และหรือเปิดโอกาสให้มีการถาม-ตอบ เพื่อฝึกทักษะการสื่อสารทั้งการพูด การฟัง การอ่านและหรือการเขียนและเลือกใช้รูปแบบของการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม

5.2.5 ใช้การเรียนการสอนโดยบูรณาการความรู้ด้านนิติศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ กับการทำงาน (Work-integrated Learning)

5.2.6 ใช้การเรียนการสอนแบบปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning)

## 5.3 วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5.3.1 ประเมินจากผลงาน นิสิตจากความสามารถในการใช้ความรู้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และหรือการนำเสนอผลงานวิจัย รายงาน เป็นต้น

5.3.2 ประเมินจากผลงานนิสิตจากความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้น รวบรวม ประมวลผล แปลความหมายและหรือนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม

5.3.3 ประเมินจากผลงานนิสิตจากความสามารถในการสื่อสารทั้งการพูด การฟัง การอ่าน การเขียน และเลือกใช้รูปแบบของการสื่อสารได้อย่างเหมาะสมและเชื่อถือได้ เช่น การอภิปรายกลุ่ม การระดมความคิด การถาม-ตอบ เป็นต้น



### 3. แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping)

#### 3.1 แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้สู่รายวิชา

● หมายถึง ความรับผิดชอบหลัก

○ หมายถึง ความรับผิดชอบรอง

ผลการเรียนรู้	1. คุณธรรม จริยธรรม				2. ความรู้				3. ทักษะทางปัญญา				4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ					5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ				
	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2	3.3	3.4	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5	5.1	5.2	5.3	5.4	
หมวดวิชาศึกษาทั่วไป																						
กลุ่มวิชาภาษา																						
001201   ทักษะภาษาไทย	●				●	○	○		○	●	○		○	○				○	●			
001211   ภาษาอังกฤษพื้นฐาน	●				●	○	●		●	○	●		●	●				○	○			
001212   ภาษาอังกฤษพัฒนา	●				●	○	●		●	○	●		●	●				○	○			
001213   ภาษาอังกฤษเชิงวิชาการ	●				●	○	●		●	○	●		●	●				○	○			
กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์																						
001221   สารสนเทศศาสตร์เพื่อการศึกษาขั้นสูง	●				●	○	○		○	○	●		●	○				●	○			
001222   ภาษา สังคมและวัฒนธรรม	●				●	●	●				●		●						○			
001224   ศิลปะในชีวิตประจำวัน	○				●	○			○	●			○	○					○			
001225   ความเป็นส่วนตัวของชีวิต	●					●	○		●	○			●	○				○	●			
001226   วิถีชีวิตในยุคดิจิทัล	○				●		○		○		●		●						●			
001227   ดนตรีวิถีไทยศึกษา	●				●				○					●					○			
001228   ความสุขกับงานอดิเรก	●					○	●		○	●	○		●						●			
001229   รู้จักตัวเอง เข้าใจผู้อื่น ชีวิตที่มีความหมาย	●					○	●		●	○			●	○					●			
001241   ดนตรีตะวันตกในชีวิตประจำวัน	○				●					●			○						○			
001242   การคิดเชิงสร้างสรรค์และนวัตกรรม	●				●	○	○		○	○	●		●	○				●	○			

ผลการเรียนรู้		1. คุณธรรม จริยธรรม				2. ความรู้				3. ทักษะทางปัญญา				4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ					5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ			
		1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2	3.3	3.4	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5	5.1	5.2	5.3	5.4
<b>กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์</b>																						
001231	ปรัชญาชีวิตเพื่อวิถีพอเพียงในชีวิตประจำวัน	●				○	●	●		●	●	○		●	○				●	●		
001232	กฎหมายพื้นฐานเพื่อคุณภาพชีวิต	●					●	●		●				●						●		
001233	ไทยกับประชาคมโลก	●				●	●	●		●	●	●		○	○				○	○		
001234	อารยธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	●				○	●	○		●	●	○		●	○				○	●		
001235	การเมือง เศรษฐกิจและสังคม	●				●	●	●		●	○	○		○	●				○	○		
001236	การจัดการการค้าในชีวิต	●				●	○	●		●	○	●		●	●				○	●		
001237	ทักษะชีวิต	●				○	○	●		●	○	○		●	○				○	●		
001238	การรู้เท่าทันสื่อ	○				●	●	●		●	●	●		○	●				●	●		
001239	ภาวะผู้นำกับความรัก	●				○					○			●						○		
001251	พลวัตกลุ่มและการทำงานเป็นทีม	●				●	○	○			○	●		●	●				○	○		
001252	นเรศวรศึกษา	●				○	●	●		●	●	○		●	○				○	●		
001253	การเป็นผู้ประกอบการ	●				●	●	●		●	●	●		○	●				○	○		
<b>กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์</b>																						
001271	มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม	●				●		○		●	○	○		●	○				●	○		
001272	คอมพิวเตอร์สารสนเทศขั้นพื้นฐาน	●				●				●				●					●			
001273	คณิตศาสตร์และสถิติในชีวิตประจำวัน	●				○	●			○	●			○					●	○		
001274	ยาและสารเคมีในชีวิตประจำวัน	●					●	○		●	○			●						●		
001275	อาหารและวิถีชีวิต	●						○		●	○			○						○		
001276	พลังงานและเทคโนโลยีใกล้ตัว	●				●	●	●		●	●				○					○		
001277	พฤติกรรมมนุษย์	●					○	●		○	●			●					●			
001278	ชีวิตและสุขภาพ	○						●			●			●						●		
001279	วิทยาศาสตร์ในชีวิตประจำวัน	●				●	●	●		●	●	●		○	○				●	●		

ผลการเรียนรู้		1. คุณธรรม จริยธรรม				2. ความรู้				3. ทักษะทางปัญญา				4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ					5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ			
		1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2	3.3	3.4	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5	5.1	5.2	5.3	5.4
กลุ่มวิชาพลานามัย																						
001281	กีฬาและออกกำลังกาย	●						●			●			●	○					●		
หมวดวิชาเฉพาะ																						
วิชาบังคับ																						
230100	กฎหมายแพ่ง หลักทั่วไป	○	●		○	●	●			○	○			○	○	●		○	○	○	○	
230101	กฎหมายว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา		○	○		●		●		○					○					○	○	
230102	กฎหมายมหาชนเบื้องต้น				●	○	●						●				○			○	○	
230200	กฎหมายลักษณะหนี้		○	○		●		●		○					○					○	○	
230201	กฎหมายว่าด้วยละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลาภมิควรได้	●				●		●					●					○		○	○	
230202	กฎหมายว่าด้วยทรัพย์	○	●	○		●		○		●				○			○			○	○	
230203	กฎหมายอาญาภาคทั่วไป			○		●	●						○		○					○	○	
230204	กฎหมายรัฐธรรมนูญ				●	●			●				●				○			○	○	
230205	กฎหมายอาญาภาคความผิด	●	○	○	●	●							●	○		○				○	○	
230206	เอกเทศสัญญา 1	●	●		○	●	●	○		○	○		●		○	○				○	○	
230207	กฎหมายว่าด้วยกู้ยืม ฝากทรัพย์ และหลักประกัน	●	●	○	●	●	●	○	○	●	●	○	○	●	●	●	○	○	●	●	●	
230208	พระธรรมนูญศาลยุติธรรม และระบบศาลไทย	●		●		●							●				○			○	○	
230271	การสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์ทางนิติศาสตร์	○	●	○	○	●				●			○	●			○			○	●	
230300	ตราสารเปลี่ยนมือ	○	○	○	●	●	●	○	○	○	○	●	●	○	○	○	●	○	○	○	○	
230301	เอกเทศสัญญา 2	●				●		●				●								○	○	
230302	กฎหมายว่าด้วยห้างหุ้นส่วน บริษัท	●	○		○	●	○	○		○					○	●				●	○	
230303	กฎหมายว่าด้วยครอบครัว	○	○	●	●	●	●	○					●		○	○				○	○	
230304	กฎหมายว่าด้วยมรดก	●	○	●	○	●	●	○	○	●	●	○	○	○	●	○	○	●	○	●	○	

ผลการเรียนรู้		1. คุณธรรม จริยธรรม				2. ความรู้				3. ทักษะทางปัญญา				4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ					5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ			
		1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2	3.3	3.4	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5	5.1	5.2	5.3	5.4
230305	กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง	○	●	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○				○		○			○
230307	กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	●	●	○	○	●	●	○		○	○		●		○	○					○	○
230308	กฎหมายลักษณะพยานหลักฐาน	●				●	●	●	●				●		●						○	○
230330	กฎหมายปกครอง			○	●	●	○	○	○	●		○	○		○	●	○		○	○	○	○
230371	การสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการวิเคราะห์เชิงวิชาการทางนิติศาสตร์	○	●	○	○	●				●			○	●			○			○	●	●
230372	การสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการนำเสนอผลงานทางนิติศาสตร์	○	●	○	○	●	○	○	○	●			○	●			○			○	●	●
230400	กฎหมายล้มละลาย และการฟื้นฟูกิจการ	○	●	○		●		○		●				○			○				○	○
230401	กฎหมายแรงงาน	●	○	○	○	●	●	○	○	●	●	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○	○
230402	กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง	●	○	○	●	●	●	○	○	○	○	●	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○
230403	กฎหมายภาษีอากร	●			○	●		○	○				○		○	○			○		○	○
230404	กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล	○	●		○	●	●	○		○	●	○	○	○	●	●	●	○	○	●	○	○
230405	หลักวิชาขึ้นกับกฎหมาย	●			●	●		●	○				○		○	○					●	○
230406	ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย	○				●				●						○					○	○
230407	นิติปรัชญา		○	○		●	●		●				○		○	○					○	○
230408	วิจัยทางกฎหมาย	●	●	○	●	●	○	●	○	●	○	●	○	●	●	●	○	○	●	●	●	●
230452	กฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน	●	○	●		●	○	●		○		○	●			●	○			○	○	○
230476	ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย 1	○	●	○	○	●	●	○	○	●	○		○		○	○	○	○		○	○	●
230477	ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย 2	○	●	○	○	●	●	○	○	●	○		○		○	○	○	○		○	○	●
วิชาเลือก																						
230306	สัมมนากฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง	○	●	○	○	●	●	○	○	○	○	○				○			○			○
230309	กฎหมายว่าด้วยประกันภัย	○	●	○	○	●	○	○		●	○	○	○	○	●	○	○				●	○

ผลการเรียนรู้		1. คุณธรรม จริยธรรม				2. ความรู้				3. ทักษะทางปัญญา				4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ					5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ				
		1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2	3.3	3.4	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5	5.1	5.2	5.3	5.4	
230310	กฎหมายและระบบธุรกิจจีน			○		●	●			●						○			●			○	
230311	กฎหมายการแข่งขันทางการค้า			○		●	●			○			●			○					●	○	
230320	กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาระหว่างประเทศ			○		●				○						○				●		○	
230350	กฎหมายพลังงาน			○		●	●			○							○				○	○	
230351	กฎหมายเกี่ยวกับการเกษตรและการประมง		●	○		●	●		○	○			○			○			○	○		○	
230352	กฎหมายเกี่ยวกับการพัฒนาเมืองและผังเมือง		●	○		●	●			○			●			○			○	○		○	
230353	กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำ	●		○		●	●			○						○			○	○		○	
230373	กฎหมายเปรียบเทียบและสกุลกฎหมายของโลกเบื้องต้น			○	●	●				○			●			○				●		○	
230409	การระงับข้อพิพาทโดยทางเลือกอื่น	○	○	○	○	●	○	○	○				○		○	○						○	○
230410	กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา	○	○	●	●	●	●	○	●	●	○	●	●	○	●	○				●	○	○	
230413	กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
230415	กฎหมายอุตสาหกรรม	●	○		○	○					○					○			○			○	
230420	กฎหมายการค้าระหว่างประเทศ	○	○	○	○	●	●	○		○	○	○	○	○	○					○	○	○	
230422	กฎหมายองค์การระหว่างประเทศ	●	●		○	●	●			●						○			○	●	○	○	
230423	กฎหมายสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ				●	●	○	○		○			●			●	○			○	●	○	
230425	กฎหมายทะเลและกิจกรรมทางทะเล	●				●	○				●			○		○						○	○
230427	กฎหมายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ	○	○	○	○	●	●	○		○	○	○		○		○				○	○	○	
230430	ศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง		○	●	○			●	○			○	●		○	●			○	○	○	○	
230432	กฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง		○						○				●								●	○	
230434	สัญญาของรัฐ		○	●	○			●	○			○	●						○	○	○	○	
230435	กฎหมายปกครองส่วนท้องถิ่น		○	●	○			●	○			○	●						○	○	○	○	
230436	นิติวิธีในทางกฎหมายมหาชน		○	●	○			○				●	○		○	●			○	○	○	○	

ผลการเรียนรู้		1. คุณธรรม จริยธรรม				2. ความรู้				3. ทักษะทางปัญญา				4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ					5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ				
		1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2	3.3	3.4	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5	5.1	5.2	5.3	5.4	
230438	กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ	○			○	●	●			○				○	○	○					○	○	
230440	กฎหมายเกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว	●	●	○	●	●	●	○	○	●	●	○	○	○	●	○	○	●	○	●	○	○	
230443	อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา	●			●	●						●					○				○	○	
230444	อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ	●	○		●	●				○		○			●						○	○	
230445	สิทธิมนุษยชนกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา	●	○		●	●				○		○			●						○	○	
230451	กฎหมายสิทธิมนุษยชน	●	●		●	●	●	○	●	○	○	○	○	●	●	●	●	○	○	●	●	○	
230460	กฎหมายโทรคมนาคมและเศรษฐกิจดิจิทัล	○	○	○	●	●	●	○	○	●	●	○	○	●	●	○	○	○	○	○	●	●	○
230461	กฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศ	●	●		●	●	●	○	●	○	○	○	○	●	●	●	●	○	○	●	●	○	
230465	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโลจิสติกส์	○	○	○	○	●	●		○	○	○	○	○		○		○			○	○	○	
230466	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายปกครองฝรั่งเศส	○	○	●	●	●		○					●			○	●	○	○	○	○	○	
230467	กฎหมายประกันสังคมและสวัสดิการสังคม	●	●			●		●		○								○			●	○	
230468	กระบวนการยุติธรรมทางอาญา	●			●	●						●					○				○	○	
230470	การร่างสัญญาและการเจรจาต่อรอง	●	●		○	●	●	○	○	○			○	○	○	○					○	○	
230471	กฎหมายพาณิชย์นาวีและขนส่ง	●				●	○			●				○		○					○	○	
230475	วิชาว่าความและศาลจำลอง			○		●	●	●	●				○		○						○	○	
230480	ปัญหาพิเศษทางกฎหมายระหว่างประเทศ	○	●	●	●	●	●	○	○	●	●	○	○	●	●	○	○	○	○	○	●	●	○
230481	ปัญหาพิเศษทางกฎหมายอาญา			○		●	●	○					○	○	○		○				○	○	
230482	ปัญหาพิเศษทางกฎหมายแพ่งและธุรกิจ		○	○		●		●		○		○		○	○						○	○	○
230483	ปัญหาพิเศษทางกฎหมายวิธีพิจารณาความ		○	○		●		●		○		○		○	○						○	○	○
รายวิชาที่เปิดสอนให้กับนิสิตคณะอื่น																							
230478	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย	●				●				●						○					○		

## หมวดที่ 5 หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนิสิต

### 1. กฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ในการให้ระดับคะแนน (เกรด)

เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยนเรศวร ว่าด้วย การศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2559 (ข้อ 14 การวัดและการประเมินผลการศึกษา)

### 2. กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิต

#### 2.1 การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ขณะนิตินิสิตรังเรียนยังไม่สำเร็จการศึกษา

2.1.1 การทวนสอบของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา อย่างน้อยร้อยละ 25 ของรายวิชาที่เปิดสอน โดยให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเป็นผู้คัดเลือกรายวิชา เพื่อให้ นิสิตทำการทวนสอบ การเรียนการสอนในรายวิชา

2.1.2 การสอบถามระดับความพึงพอใจของนิสิตปีสุดท้ายที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร ค่าเฉลี่ย ไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5.0

#### 2.2 การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้หลังจากนิตินิสิตสำเร็จการศึกษา

2.2.1 สสำรวจภาวะการดำเนินงานทำของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ระยะเวลาในการหางานทำ ความเห็นต่อความรู้สึก ความสามารถ ความมั่นใจในการประกอบอาชีพ จากการสัมภาษณ์ และ/หรือ แบบสอบถาม

2.2.2 ประเมินความพึงพอใจในบัณฑิตจากนายจ้างหรือผู้ใช้บัณฑิต โดยการขอสัมภาษณ์ และหรือการส่งแบบสอบถามไปยังหน่วยงานหรือสถานประกอบการของผู้ใช้บัณฑิต ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

2.2.3 การสอบถามจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่มาประเมินหลักสูตรหรือเป็นอาจารย์พิเศษ ต่อความพร้อมของนิสิตในภาคเรียน และคุณสมบัติอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู การพัฒนา องค์ความรู้ของนิสิต

### 3. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยนเรศวร ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2559 ข้อ 19 การเสนอให้ได้รับปริญญาตรี

19.1 ในภาคการศึกษาสุดท้ายที่นิสิตจะสำเร็จการศึกษา นิสิตจะต้องยื่นใบรายงาน คาดว่าจะสำเร็จ การศึกษา โดยผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาต่อมหาวิทยาลัยภายในระยะเวลา 1 เดือน นับจากวันเปิดภาคเรียน ทั้งนี้ นิสิตต้องมีสถานภาพการเป็นนิตินิสิตในภาคการศึกษาที่ยื่นใบรายงาน

19.2 นิสิตที่ได้รับการเสนอให้ได้รับปริญญาตรี ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

19.2.1 เรียนรายวิชาต่างๆ ครบตามหลักสูตรและเงื่อนไขของสาขาวิชานั้น และ ไม่มี รายวิชาใดได้รับอักษร I หรืออักษร P โดยใช้เวลาเรียน ดังนี้

19.2.1.1 การศึกษาเพื่อปริญญาตรี 4 ปี สำเร็จการศึกษาได้ ไม่ก่อน 6 ภาค การศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่ก่อน 14 ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการ ลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

19.2.2 นิสิตที่ขอเทียบโอนรายวิชาต้องใช้เวลาศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยนเรศวรอย่างน้อย

1 ปีการศึกษา

19.2.3 มีค่าระดับชั้นสะสมเฉลี่ยตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 2.00

19.2.4 ได้รับการทดสอบความรู้ภาษาอังกฤษ และความรู้ด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี

สารสนเทศ



## หมวดที่ 6 การพัฒนาคณาจารย์

### 1. การเตรียมการสำหรับอาจารย์ใหม่

ในกรณีมีอาจารย์ใหม่คณะนิติศาสตร์ได้เตรียมการดังต่อไปนี้

- 1.1 ให้อาจารย์ใหม่ทุกคนเขาอบรมโครงการปฐมนิเทศอาจารย์ที่ปรึกษาของมหาวิทยาลัย
- 1.2 ให้อาจารย์เข้าร่วมกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ด้านการพัฒนาการเรียนการสอน การวิจัย การวัดและประเมินผลและการประกันคุณภาพการศึกษา เช่น อบรมการจัดทำรายละเอียดของรายวิชา (มคอ.3) เป็นต้น
- 1.3 จัดทำคู่มือให้อาจารย์ เช่น คู่มือการวัดและประเมินผล คู่มือการทำวิจัย เป็นต้น
- 1.4 ให้อาจารย์ใหม่ทุกคนเตรียมความพร้อมทางด้านภาษาต่างประเทศและข้อมูลทางวิชาการสำหรับกรณีที่จะต้องไปศึกษาต่อระดับปริญญาเอกทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- 1.5 ให้อาจารย์เข้าร่วมอบรม ประชุม สัมมนา เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ทั้งทางด้านนิติศาสตร์ และศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และการทำวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น
- 1.6 จัดอาจารย์พี่เลี้ยง (Mentor) ให้อาจารย์ใหม่ เพื่อเรียนรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ต่างๆ มากขึ้น

### 2. การพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่คณาจารย์

#### 2.1 การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล

- 2.1.1 สนับสนุนให้อาจารย์เข้าร่วมประชุมวิชาการและดูงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลรายวิชาที่อาจารย์รับผิดชอบสอน เพื่อจะได้มีโอกาสสร้างเครือข่ายทางวิชาการด้านต่างๆ เช่น ด้านการเรียนการสอน การทำวิจัยเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน หรือสร้างเครือข่ายงานวิจัยที่จะทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ๆ เพิ่มมากขึ้น เป็นต้น
- 2.1.2 สนับสนุนการพัฒนาสื่อการสอนที่มีความหลากหลายและทันสมัย เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลทางการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น
- 2.1.3 สนับสนุนงบประมาณและส่งเสริมอาจารย์ให้ทำวิจัย เพื่อนำผลจากการทำวิจัยมาพัฒนาศักยภาพในการจัดการเรียนการสอน
- 2.1.4 จัดอบรมเทคนิคและวิธีการถ่ายทอดการสอนแก่คณาจารย์ในลักษณะบรรยายและปฏิบัติการ การออกแบบแผนการสอน การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนการสอนและการประเมินผล
- 2.1.5 สนับสนุนอาจารย์เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาการเรียนการสอนและการประเมินผลให้ดียิ่งขึ้นต่อไปกับหน่วยงานภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย
- 2.1.6 สนับสนุนให้มีการทำวิจัยมากขึ้น และต่อเนื่องเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และเพื่อการสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ และนำมาใช้พัฒนาการเรียนการสอน โดยบูรณาการองค์ความรู้ทั้งทางด้านนิติศาสตร์และศาสตร์อื่นๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อนิสิตต่อไป
- 2.1.7 พัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา

## 2.2 การพัฒนาวิชาการและวิชาชีพด้านอื่น ๆ

2.2.1 ส่งเสริมให้อาจารย์ศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกกฎหมายเฉพาะทางให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาในระดับปริญญาเอกที่ศึกษาทางด้านกฎหมายที่เชื่อมโยงกับศาสตร์อื่นๆ เช่น ศาสตร์ทางวิทยาศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ เพื่อให้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่หลากหลาย และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ใหม่อย่างลึกซึ้งให้กับนิสิตได้ อันจะส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาในด้านต่างๆ ของสังคมและประเทศชาติต่อไป

2.2.2 สนับสนุนงบประมาณให้กับอาจารย์ในการเข้าร่วมประชุมวิชาการตามศาสตร์และวิชาชีพที่ตนสนใจ เพื่อให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ และนำมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนรวมทั้ง การทำวิจัยให้มีความทันสมัยทันต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

2.2.3 จัดประชุมนานาชาติเพื่อพัฒนาทางวิชาการที่มีความทันสมัยและเป็นสากล ให้กับอาจารย์และนิสิต ตลอดจนเพื่อให้มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และองค์ความรู้รวมทั้งการสร้างเครือข่ายทางวิชาการกับนักวิชาการระดับนานาชาติ

2.2.4 สนับสนุนงบประมาณในการศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนประสบการณ์และการสร้างองค์ความรู้ที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างเครือข่ายทางวิชาการเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง

2.2.5 เชิญผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภายในประเทศและต่างประเทศที่เชี่ยวชาญกฎหมายด้านต่างๆ และศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ให้กับอาจารย์ภายในคณะ

2.2.6 สนับสนุนให้อาจารย์ Sabbatical leave เพื่อไปพัฒนาตนเองทั้งด้านองค์ความรู้ใหม่ๆ และด้านการทำวิจัยรวมทั้งการทำผลงานทางวิชาการให้ต่อเนื่องและสูงขึ้นตามลำดับ

## 2.3 การพัฒนาเชิงวิชาชีพแก่บุคลากรสายสนับสนุน

2.3.1 กำหนดระบบการประเมินผลอย่างมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานและเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

2.3.2 สนับสนุนการฝึกอบรม ศึกษาดูงานทั้งภายในและภายนอกคณะนิติศาสตร์ให้แก่บุคลากรสายสนับสนุนเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างเครือข่ายในการพัฒนาการทำงาน การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน

2.3.3 จัดอบรมเสริมทักษะการทำงานที่ทันสมัยให้แก่บุคลากรทุกคน เช่น การฝึกอบรมการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยงานให้เป็นระบบมากขึ้น และลดระยะเวลาการทำงานลงได้

2.3.4 จัดโครงการและกิจกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอกคณะนิติศาสตร์

## หมวดที่ 7 การประกันคุณภาพหลักสูตร

### 1. การกำกับมาตรฐาน

มีการกำกับมาตรฐานหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย ดังนี้

1.1 กำกับ ดูแล รับผิดชอบ บริหารจัดการและพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน พัฒนาอาจารย์ โดยต้องกำกับ ดูแล รับผิดชอบ ควบคุมดำเนินการดังกล่าวให้เป็นไปตามข้อกำหนดของหลักสูตรและตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ตลอดทั้งต้องพัฒนา ปรับปรุงรายวิชาในหลักสูตร เพื่อให้มีความทันสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจสภาพการณ์ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ และเพื่อให้เกิดการบูรณาการองค์ความรู้ใหม่ทั้งทางด้านนิเทศศาสตร์และศาสตร์อื่นๆ ให้เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม

1.2 การดำเนินการจัดทำและติดตาม มคอ.ต่าง ๆ ของหลักสูตร ให้ดำเนินการตามแผนการบริหารจัดการหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) ภาคการศึกษาต้น/ภาคการศึกษาปลาย โดยให้มีการกำกับติดตามโดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตร รายละเอียดดังนี้

- จัดทำและส่ง มคอ.3, 5, 7 และรายงานตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา โดยอัปโหลดผ่านระบบบริหารจัดการหลักสูตร TQF

- คณะกรรมการจัดส่ง มคอ.3, 5, 7 เสนอที่ประชุมคณะกรรมการวิชาการ และคณะกรรมการสภาวิชาการ ตามลำดับ

1.3 ติดตาม ตรวจสอบให้อาจารย์ที่รับผิดชอบรายวิชา ต้องจัดการเรียนการสอน และประเมินผลการเรียนให้เป็นไปตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในรายวิชา

1.4 ติดตาม ตรวจสอบให้อาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการที่ปรึกษางานวิจัยในรายวิชาวิจัยทางกฎหมาย ต้องควบคุมการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียน ให้เป็นไปตามคุณภาพของการศึกษา

1.5 กำกับและควบคุมให้คณะนิติศาสตร์มีอาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 5 คน ที่มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าในสาขานิติศาสตร์ หรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ ในสาขาที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอน

1.6 กำกับและควบคุมให้อาจารย์ประจำหลักสูตรทุกคน ต้องมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 1 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง

1.7 กำกับและควบคุมให้อาจารย์ประจำหลักสูตร ต้องอยู่ประจำหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา เพื่อทำหน้าที่วางแผน ควบคุมคุณภาพ การติดตามประเมินผล พัฒนาหลักสูตรและดำเนินการให้เป็นไปตามตัวบ่งชี้ของการประกันคุณภาพหลักสูตรและการเรียนการสอนตามกรอบมาตรฐานหลักสูตรอุดมศึกษาแห่งชาติ

1.8 กำกับและควบคุมให้คุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอนที่เป็นอาจารย์ประจำ มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าในสาขานิติศาสตร์ สำหรับอาจารย์พิเศษ มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าสาขาวิชาที่สัมพันธ์กับรายวิชาที่สอน และมีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอนมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 6 ปี

1.9 กำกับและควบคุมให้การรับอาจารย์ประจำเข้ามาใหม่ โดยต้องมีผลสอบภาษาอังกฤษผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง มาตรฐานความสามารถภาษาอังกฤษของอาจารย์ประจำ

1.10 กำกับ ติดตาม ตรวจสอบและรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรทุกปีการศึกษา และนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรเป็นระยะๆ หรือทุกรอบ 5 ปี เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัยและก่อให้เกิดการสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่บูรณาการความรู้ทางนิเทศศาสตร์กับศาสตร์อื่นๆ ได้อย่างเหมาะสม

## 2. บัณฑิต

จากการสำรวจความต้องการของตลาดแรงงาน โดยการสอบถามความพึงพอใจของนายจ้าง หรือผู้ใช้บัณฑิต เป็นประจำทุกปี จึงได้นำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการปรับปรุงการบริหารหลักสูตรให้มีความทันสมัยและเป็นไปตามความต้องการของนายจ้างหรือผู้ใช้บัณฑิต ตลอดทั้งทำให้บัณฑิตเป็นผู้มีความรู้คู่คุณธรรมและนำสังคมได้โดยสามารถนำความรู้ความสามารถที่ได้รับจากการศึกษาไปพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและประเทศชาติได้เป็นอย่างดี

## 3. นิสิต

3.1 การรับนิสิตเข้าศึกษา กำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2558 และข้อบังคับมหาวิทยาลัยนเรศวร ว่าด้วย การศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ.2559

3.1.1 กำหนดเป้าหมายจำนวนรับนิสิตในแต่ละปีการศึกษา จำนวน 240 คน

3.1.2 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรประชุมเพื่อกำหนดเกณฑ์การรับเข้านิสิตและร่วมกันวิเคราะห์เพื่อประเมินผลการดำเนินการในการรับนิสิตเข้าศึกษา เพื่อหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินการดังกล่าวต่อไป

3.2 การเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษา ได้จัดกิจกรรมให้กับนิสิตก่อนเข้าศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย นิสิตเข้าร่วมกิจกรรม Beginning camps ก่อนเปิดภาคการศึกษา ทั้งได้จัดปฐมนิเทศนิสิตใหม่ โดยนิสิตใหม่จะได้พบกับผู้บริหาร คณาจารย์และอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อทราบรายละเอียดต่างๆ ในการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย การแนะนำหลักสูตรการเรียนการสอน แผนการเรียน กฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ของมหาวิทยาลัย ตลอดทั้งนิสิตใหม่จะได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะนำการเรียนและเขียนตอบข้อสอบกฎหมายให้กับนิสิตใหม่ด้วย

3.3 การช่วยเหลือและให้คำปรึกษา คณะจัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษา 1 คนต่อนิสิตจำนวนไม่เกิน 50 คน ตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อดูแลให้คำปรึกษา แนะนำการเรียนและการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย ตั้งแต่แรกเข้าศึกษาจนสำเร็จการศึกษา ทั้งนี้อาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องเข้ารับการอบรมเตรียมความพร้อมการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและรับมอบคู่มืออาจารย์ที่ปรึกษาของมหาวิทยาลัย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา

3.4 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรทำหน้าที่กำกับ ติดตามการบริหารจัดการเรื่องการเรียนการสอน ตลอดทั้งอัตราการคงอยู่ของนิสิต และอัตราการสำเร็จการศึกษาให้เป็นไปตามแผนการศึกษาของหลักสูตร

3.5 คณะเปิดโอกาสรับฟังความคิดเห็นและการเรียกร้องของนิสิตเพื่อนำปัญหาเสนอต่อคณะกรรมการกิจการนิสิตของคณะ และเสนอคณะกรรมการประจำคณะพิจารณาต่อไป ทั้งนี้ กรณีที่นิสิตกระทำผิดและถูกลงโทษ ทางคณะเปิดโอกาสให้นิสิตดังกล่าวมีสิทธิขอยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนิสิต เพื่อวินิจฉัยตามลำดับต่อไป

3.6 คณะจัดให้มีการประเมินระบบอาจารย์ที่ปรึกษาและประเมินอาจารย์ผู้สอนทุกภาคการศึกษาโดยนิสิต

3.7 ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพของนิสิตและเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามอัตลักษณ์ที่มหาวิทยาลัยนเรศวรกำหนด ได้แก่ เป็นคนดี คนเก่ง มีวินัย ภูมิใจในชาติ ทั้งนี้ การจัดกิจกรรมและโครงการต่างๆ จะมีอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการให้คำแนะนำและควบคุมการจัดกิจกรรม เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อให้บรรลุแผนและเป้าหมายตามที่คณะได้กำหนดไว้ ดังนั้น เมื่อดำเนินกิจกรรมและหรือโครงการแล้วเสร็จ จะมีการประเมินผลการดำเนินกิจกรรมและหรือโครงการดังกล่าวและสรุปผลรายงานต่อคณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตร เพื่อรายงานไปยังคณะกรรมการประจำคณะ เพื่อจะนำผลการดำเนินการดังกล่าวไปพัฒนาและปรับปรุงกิจกรรมและหรือโครงการนั้นๆ ให้ดียิ่งขึ้นในปีต่อไป

#### 4. คณาจารย์

4.1 กำหนดระบบและกลไก กระบวนการรับอาจารย์ใหม่ และแต่งตั้งอาจารย์ประจำหลักสูตร โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการประจำคณะ และคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ คุณสมบัติการรับอาจารย์ใหม่และการแต่งตั้งอาจารย์ประจำหลักสูตรต้องเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2558

4.2 กำหนดให้อาจารย์ใหม่ทุกคน เข้ารับการอบรมอาจารย์ที่ปรึกษา

4.3 มีระบบพี่เลี้ยงให้กับอาจารย์ใหม่ โดยคณบดี รองคณบดีฝ่ายวิชาการ และอาจารย์รุ่นพี่ที่มีประสบการณ์ในการสอนที่ดีและมีตำแหน่งทางวิชาการแล้วปฏิบัติหน้าที่ เช่น การให้คำแนะนำเทคนิควิธีการสอน การเขียนเอกสารประกอบการสอน การเขียนบทความ การขอตำแหน่งทางวิชาการ และการให้คำปรึกษาในการแก้ไขปัญหาต่างๆ

4.4 การแต่งตั้งอาจารย์พิเศษสอนรายวิชาในหลักสูตร และจัดให้มีอาจารย์ประจำเป็นผู้ช่วยสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์ใหม่ เพื่อให้อาจารย์ประจำและนิสิตได้รับความรู้และประสบการณ์ทางวิชาชีพโดยตรงจากผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งนี้ อาจารย์พิเศษจะต้องมีคุณวุฒิการศึกษาอย่างต่ำในระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่าและหรือมีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวกับสาขาวิชาที่สอนมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 ปี และเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางในแวดวงวิชาการของนักกฎหมาย

4.5 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรมีหน้าที่กำกับดูแลการเรียนการสอนให้เป็นไปตามเกณฑ์ TQF เช่น การกำหนดตัวผู้สอน การเปิดรายวิชาในภาคการศึกษา การติดตาม มคอ.3, มคอ.5 และ มคอ.7 เป็นต้น

4.6 มีระบบการส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์ โดยการสนับสนุนให้คณาจารย์มีโอกาสเข้าร่วมฝึกอบรม/สัมมนา/ประชุมวิชาการ/ทำวิจัย/เสนอผลงานวิชาการ มีการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายให้กับอาจารย์ทุกคนเพื่อเดินทางเข้าร่วมอบรม สัมมนา ประชุมทางวิชาการ

4.7 มีการสนับสนุนให้อาจารย์ประจำศึกษาต่อระดับปริญญาเอกทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้อาจารย์ได้พัฒนาองค์ความรู้ที่มีความหลากหลาย ไม่เพียงแต่พัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆ ที่ทันสมัยทางด้านนิเทศศาสตร์เท่านั้น แต่ได้ส่งเสริมให้อาจารย์ศึกษาหาความรู้ทางด้านศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง อันจักก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งขึ้นและสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้มาพัฒนาการเรียนการสอนให้นิสิตตลอดทั้งจักก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติได้ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อไป

4.8 มีการกำหนดให้อาจารย์ประจำจัดทำภาระงานให้ครบ 4 ด้าน ได้แก่ การสอน การวิจัย การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และการบริการแก่สังคม โดยให้จัดส่งภาระงานเป็นประจำทุก 6 เดือน

## 5. หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน

5.1 กำหนดให้ออกแบบหลักสูตรและสาระสำคัญของรายวิชาในหลักสูตร โดยให้ปรับปรุงหรือจัดทำหลักสูตรให้เป็นไปตามนโยบายและสอดคล้องกับหลักเกณฑ์การพัฒนาหลักสูตรของมหาวิทยาลัยนเรศวร และกำหนดให้มีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย เมื่อครบรอบการปรับปรุงหลักสูตรทุก ๆ 5 ปี ทั้งนี้ โดยคณะนิเทศศาสตร์ได้ทำการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของคณะอย่างเหมาะสม

5.2 ควบคุมการบริหารหลักสูตรจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรทำหน้าที่ออกแบบหลักสูตร ควบคุมกำกับการจัดทำรายวิชา กำหนดอาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชา

5.3 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรทำหน้าที่กำกับ ติดตามการจัดทำ มคอ.3, มคอ.5 ทุกรายวิชาที่เปิดสอนและจัดทำรายงานผลการดำเนินงานของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.7 ภายใน 60 วัน หลังสิ้นปีการศึกษา เพื่อนำผลการดำเนินการดังกล่าวไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินการในปีการศึกษาถัดไป

5.4 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรควบคุมการจัดการเรียนการสอนทุกรายวิชาที่เปิดสอนให้ครบ 15 สัปดาห์ ตามกำหนดไว้ในแผนการสอน โดยทุกรายวิชาต้องมีการประเมินคุณภาพการเรียนการสอนโดยผู้เรียนทุกรายวิชา

5.5 สนับสนุนให้ทุกรายวิชาจัดกิจกรรมเสริม โดยการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายพิเศษในรายวิชาที่รับผิดชอบสอนทุกปี เพื่อให้นิสิตและอาจารย์ประจำได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ที่หลากหลายจากภายนอก

5.6 ทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิต เมื่อจัดการเรียนการสอนครบปีการศึกษา โดยอาจารย์ประจำหลักสูตรเป็นผู้พิจารณาคัดเลือกรายวิชาชั้นปี 1-4 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของรายวิชาที่เปิดสอนในปีการศึกษา เพื่อทำการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิต

5.7 จัดให้มีการประเมินความพึงพอใจของการเรียนการสอนตลอดหลักสูตร โดยนิสิตชั้นปี 4 และมีการสำรวจความพึงพอใจบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาแล้วจากนายจ้าง หรือผู้ใช้บัณฑิต เพื่อนำผลการประเมินมาพัฒนาและปรับปรุงการบริหารหลักสูตรในปีถัดไป

## 6. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

6.1 คณะนิติศาสตร์จัดสรรงบประมาณประจำปี เพื่อจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน โสตทัศนูปกรณ์อย่างเพียงพอ เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน และสร้างสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนิสิต

6.2 ทรัพยากรการเรียนการสอนที่มีอยู่เดิม

มหาวิทยาลัยมีความพร้อมทางด้านหนังสือ ตำรา เอกสารทางวิชาการด้านกฎหมาย ทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ และด้านอื่น ๆ รวมถึงฐานข้อมูลในการสืบค้น ในส่วนคณะนิติศาสตร์ มีห้องอ่านหนังสือและค้นคว้าวิจัย ที่มีหนังสือ ตำรากฎหมายเฉพาะด้านทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ เช่น กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา กฎหมายสิ่งแวดล้อม กฎหมายปกครอง เป็นต้น นอกจากนี้ คณะมีอุปกรณ์ที่ใช้สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ รวมทั้งมีฐานข้อมูลต่าง ๆ (ดูได้จาก Web site ของคณะนิติศาสตร์)

6.3 คณะนิติศาสตร์ได้ประเมินความพึงพอใจในการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ที่เป็นสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้นิสิตทุกปีการศึกษา และนำผลการประเมินความพึงพอใจมาพิจารณาโดยคณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตรเสนอต่อคณะกรรมการประจำคณะเพื่อพิจารณาหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขอย่างสม่ำเสมอ

6.4 คณะจัดให้มีระบบกลไกบริหารจัดการสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ โดยคณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตรเป็นผู้มีส่วนร่วมพิจารณาและเสนอต่อคณะกรรมการประจำคณะเพื่อพิจารณาให้มีสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้อันเหมาะสมและเพียงพอ

### จำนวนทรัพยากรสารสนเทศของสำนักหอสมุด

รายการ	กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	
<b>ตำราเรียน</b>		
ภาษาไทย	159,372	รายการ
ภาษาต่างประเทศ	32,785	รายการ
<b>วารสาร</b>		
*ภาษาไทย	310	ชื่อเรื่อง
*ภาษาต่างประเทศ	83	ชื่อเรื่อง
<b>โสตทัศนวัสดุ</b> (วีดิทัศน์, แผ่นดิสก์, เทป บันทึกเสียง, ซีดีรอม)	4,946	รายการ
<b>ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>● ABI/INFORM Complete</li> <li>● Academic Search Complete</li> <li>● Asia this Week</li> <li>● A to Z search</li> <li>● CINAHL plus with Full Text</li> </ul>	

รายการ	กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
	<ul style="list-style-type: none"> <li>● CHE: PDF Dissertation Full Text</li> <li>● Communication &amp; Mass Media Complete</li> <li>● Education Research Complete</li> <li>● Emerald</li> <li>● H.W. Wilson</li> <li>● JSTOR</li> <li>● Matichon e-Library</li> <li>● ProQuest Arts &amp; Humanities Full Text</li> <li>● ProQuest Asian Business and Reference</li> <li>● ProQuest Dissertations &amp; Theses</li> <li>● ProQuest Humanities Module</li> <li>● ProQuest Social Science Journals</li> <li>● SAGE Journals Online</li> <li>● ScienceDirect</li> <li>● SCOPUS</li> <li>● SpringerLink - Journal</li> <li>● ThaiLis Digital Collection (TDC)</li> <li>● Web of Science (ISI)</li> <li>● Wiley InterScience</li> </ul>

**จำนวนทรัพยากรสารสนเทศของคณะนิติศาสตร์**

รายการ	คณะนิติศาสตร์
ตำราเรียน	
กฎหมายภาษาไทย	14,669 รายการ
กฎหมายภาษาอังกฤษ	647 รายการ
อื่น ๆ	
วารสารวิชาการ	10 ชื่อเรื่อง
นิตยสาร	6 ชื่อเรื่อง
หนังสือทั่วไป	3,148 รายการ



## 7. ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators) ระดับปริญญาตรี

### 7.1 ตัวบ่งชี้หลัก ( Core KPIs)

การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการการเรียนการสอนที่จะทำให้บัณฑิตมีคุณภาพอย่างน้อยตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนด โดยมีตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน ดังนี้

ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีการศึกษา				
	2563	2564	2565	2566	2567
1.อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ 80 มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร	X	X	X	X	X
2.มีรายละเอียดของหลักสูตรตาม มคอ.2 ที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์	X	X	X	X	X
3.มีการจัดทำรายละเอียดของรายวิชา และประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตาม มคอ.3 และ มคอ.4 อย่างน้อยก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกรายวิชา	X	X	X	X	X
4.มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา และรายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตาม มคอ.5 และ มคอ.6 ภายใน 30 วัน หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาที่เปิดสอนให้ครบทุกรายวิชา	X	X	X	X	X
5.มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร ตาม มคอ.7 หรือเกณฑ์มาตรฐานอื่นภายใน 60 วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา	X	X	X	X	X
6.มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ที่กำหนดใน มคอ.3 และ มคอ.4 (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ 25 ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา	X	X	X	X	X
7.มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือการประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.7 หรือเกณฑ์มาตรฐานอื่น ของปีการศึกษาที่ผ่านมา		X	X	X	X
8.อาจารย์ใหม่ (ถ้ามี) ทุกคน ได้รับการปฐมนิเทศหรือคำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอน	X	X	X	X	X
9.อาจารย์ประจำหลักสูตรทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ อย่างน้อยปีการศึกษาละหนึ่งครั้ง	X	X	X	X	X
10.จำนวนบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน (ถ้ามี) ได้รับการพัฒนาวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ต่อปีการศึกษา	X	X	X	X	X
11.ระดับความพึงพอใจของนิสิตปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5.0				X	X
12.ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตใหม่ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.51 จากคะแนนเต็ม 5.0					X

### เกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานเพื่อการรับรองและเผยแพร่หลักสูตร

เกณฑ์การประเมินผลการดำเนินการ เป็นไปตามที่กำหนดในมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ หลักสูตรที่ได้มาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ต้องมีผลดำเนินการบรรลุ เป้าหมายตัวบ่งชี้บังคับ (ตัวบ่งชี้ที่ 1-5) และตัวบ่งชี้ที่ 6-12 จะต้องดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมายอย่าง น้อยร้อยละ 80 ของตัวบ่งชี้ในปีที่ประเมิน การดำเนินการจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์นี้ต่อเนื่องกัน 2 ปี จึงจะได้รับการรับรองว่าหลักสูตรมีมาตรฐานเพื่อเผยแพร่ต่อไป และจะต้องรับการประเมินให้อยู่ในระดับดีตาม หลักเกณฑ์นี้ตลอดไป เพื่อการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตอย่างต่อเนื่อง

### 7.2 ตัวบ่งชี้ของหลักสูตร/สาขาวิชา ( Expected Learning Outcomes )

Expected Learning Outcomes ที่เป็นตัวบ่งชี้ของหลักสูตร/สาขาวิชาที่กำหนดใน มคอ.2 จะถูกควบคุมตัวบ่งชี้ให้บรรลุเป้าหมายโดยคณะ/หลักสูตร/สาขา

ที่	ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานในระดับคณะ	ค่าเป้าหมาย
1	ร้อยละของรายวิชาเฉพาะด้านทั้งหมดที่เปิดสอนมีวิทยากรจากภาคธุรกิจเอกชน/ ภาครัฐมาบรรยายพิเศษอย่างน้อย 1 ครั้ง	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
2	ร้อยละของนิสิตที่สอบภาษาอังกฤษผ่านตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด	ร้อยละ 100*
3	ร้อยละของนิสิตที่สอบเทคโนโลยีสารสนเทศผ่านตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด	ร้อยละ 100**
4	ร้อยละของบัณฑิตที่ได้งานทำ/ประกอบอาชีพอิสระใน 1 ปี หลังสำเร็จการศึกษา	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 30***
5	จำนวนเครือข่ายที่คณะนิสิตศาสตร์ทำความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน	ไม่น้อยกว่า 1 หน่วยงาน ต่อปีการศึกษา

หมายเหตุ \* ก่อนสำเร็จการศึกษานิสิตทุกคนต้องสอบภาษาอังกฤษผ่านตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด

\*\* ก่อนสำเร็จการศึกษานิสิตทุกคนต้องสอบเทคโนโลยีสารสนเทศผ่านตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด

\*\*\* บัณฑิตหลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต ร้อยละ 70 จะมุ่งศึกษาต่อในสถาบันวิชาชีพ และในระดับบัณฑิตศึกษา เช่น ศึกษาต่อเนติบัณฑิต ณ สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, ฝึกอบรมนายความของสภานายความ แห่งประเทศไทย, ศึกษาต่อปริญญาโท เอกในประเทศหรือต่างประเทศ เป็นต้น

### 7.3 ตัวบ่งชี้ในระดับมหาวิทยาลัย

ตัวบ่งชี้ในระดับมหาวิทยาลัย จะควบคุมโดยการออกประกาศ มาตรการ กำกับ ติดตาม ประเมิน ตัวบ่งชี้ให้บรรลุเป้าหมาย โดยมหาวิทยาลัย (อ้างอิงจากกองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร)

ที่	ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานในระดับมหาวิทยาลัย	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5
		2563	2564	2565	2566	2567
1	ร้อยละของรายวิชาเฉพาะด้านทั้งหมดที่เปิดสอนมีวิทยากรจากภาค ธุรกิจเอกชน/ภาครัฐมาบรรยายพิเศษอย่างน้อย 1 ครั้ง	45	50	55	60	
2	ร้อยละของนิสิตที่สอบภาษาอังกฤษผ่านตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัย กำหนด				50	
3	ร้อยละของนิสิตที่สอบเทคโนโลยีสารสนเทศผ่านตามเกณฑ์ที่ มหาวิทยาลัยกำหนด				85	
4	ร้อยละของบัณฑิตที่ได้งานทำ/ประกอบอาชีพอิสระใน 1 ปี หลัง สำเร็จการศึกษา					85

ที่	ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานในระดับมหาวิทยาลัย	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5
		2563	2564	2565	2566	2567
5	นิสิต/บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วสร้างชื่อเสียงในระดับชาติและนานาชาติ					
6	ร้อยละของจำนวนรายวิชาที่มีการเรียนการสอนในลักษณะบูรณาการศาสตร์		40	50	60	
7	ร้อยละของจำนวนโครงการ/วิจัย/วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาตรีในลักษณะบูรณาการศาสตร์				10	
8	จำนวนนวัตกรรมที่สร้างขึ้นโดยนิสิตในระดับปริญญาตรี					
9	จำนวน start-up/ entrepreneurship					
10	จำนวนเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับภาครัฐ เอกชน สถานประกอบการ ในประเทศ และ หรือต่างประเทศ					
11	จำนวนพื้นที่เป้าหมาย (target area) ให้ผู้เรียนได้พัฒนาองค์ความรู้ และสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ และคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน					

### คำนิยาม

**พื้นที่เป้าหมาย** หมายถึง พื้นที่เป้าหมายตามแผนยุทธศาสตร์ของ ภาคเหนือ ภาคเหนือตอนล่าง

**นวัตกรรม** หมายถึง นวัตกรรม หมายถึง การนำความรู้และความคิด มาสร้างสรรค์ มาใช้ในการสร้างหรือปรับปรุงผลิตภัณฑ์ บริการ กระบวนการจัดการ และสิ่งอื่น ๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดสิ่งใหม่เพื่อทำให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม

**สตาร์ทอัพ (Startup)** หมายถึง ธุรกิจเกิดใหม่ที่ต้องการสร้างความเปลี่ยนแปลงด้วยนวัตกรรมที่แตกต่าง เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและมีการเติบโตทางธุรกิจอย่างรวดเร็ว

**ผู้ประกอบการ** หมายถึง บุคคลที่ทำธุรกิจ โดยมุ่งมั่นที่จะทำให้สิ่งที่ตนต้องการเป็นจริง และเมื่อต้องเผชิญกับปัญหาก็จะค้นหาหนทางเพื่อให้ธุรกิจประสบผลสำเร็จตามที่ตั้งใจ

## หมวดที่ 8 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร

### 1. การประเมินประสิทธิผลของการสอน

#### 1.1 การประเมินกลยุทธ์การสอน

- 1.1.1 มีการประเมินผลการเรียนรู้ของนิสิตโดยการสอบ
- 1.1.2 มีการประเมินผลการเรียนรู้ของนิสิตโดยการปฏิบัติงานกลุ่มในบางรายวิชา โดยสังเกตจากพฤติกรรมกรรมการแสดงออกหรือการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันของนิสิต
- 1.1.3 มีคณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตรนำผลการประเมินผู้สอนจากแบบสอบถามของนิสิต และหรือจากผลของการสอบถามนิสิตซึ่งเป็นผู้เรียนโดยตรง ตลอดทั้งนำผลสอบในรายวิชาต่างๆ มาศึกษาวิเคราะห์และสรุปผลเสนอคณะกรรมการประจำคณะ เพื่อหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นต่อไป

#### 1.2 การประเมินทักษะของอาจารย์ในการใช้แผนกลยุทธ์การสอน

ให้นิสิตได้มีการประเมินผลการสอนของอาจารย์ในทุกด้าน ทั้งด้านทักษะกลยุทธ์การสอน การตรงต่อเวลา การชี้แจงเป้าหมาย วัตถุประสงค์รายวิชา การชี้แจงเกณฑ์การประเมินผลรายวิชา และการใช้สื่อการสอนในทุกรายวิชา

### 2. การประเมินหลักสูตรในภาพรวม

- 2.1 ประเมินความพึงพอใจของนิสิตชั้นปีสุดท้าย
- 2.2 ประเมินความพึงพอใจของบัณฑิต ซึ่งได้ทำแบบสอบถามบัณฑิตที่มารับปริญญาทุกปี
- 2.3 ประเมินหลักสูตรผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายจากภายนอก
- 2.4 ประเมินความพึงพอใจต่อคุณภาพบัณฑิต โดยผู้ใช้บัณฑิต

### 3. การประเมินผลการดำเนินงานตามรายละเอียดหลักสูตร

การประเมินคุณภาพการศึกษาประจำปี ตามดัชนีบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุในหมวดที่ 7 ขอ 7 โดยคณะกรรมการประเมินอย่างน้อย 3 คน ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาอย่างน้อย 1 คน ที่ได้รับการแต่งตั้งจากมหาวิทยาลัย

### 4. การทบทวนผลการประเมินและวางแผนปรับปรุงหลักสูตร

จากการรวบรวมข้อมูล จะทำให้ทราบปัญหาของการบริหารหลักสูตรทั้งในภาพรวม และในแต่ละรายวิชากรณีที่พบปัญหาของรายวิชาที่สามารถที่จะดำเนินการปรับปรุงรายวิชานั้น ๆ ได้ทันที ซึ่งจะเป็นการปรับปรุงย่อย ในการปรับปรุงย่อยนั้น จะทำไต่ตลอดเวลาที่พบปัญหาโดยคณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตรจะเป็นผู้นำเสนอวิเคราะห์ สรุปผลและนำเสนอปัญหา ตลอดทั้งแนวทางแก้ไขปัญหา ให้คณะกรรมการประจำคณะพิจารณาและดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ต่อไป สำหรับการปรับปรุงหลักสูตรทั้งฉบับนั้น จะกระทำทุก ๆ 5 ปี ทั้งนี้ เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต ตลอดทั้งเพื่อให้นิสิตและบัณฑิตเกิดองค์ความรู้และสามารถบูรณาการองค์ความรู้ทั้งทางด้านนิติศาสตร์และศาสตร์อื่นๆ ร่วมกันได้อย่างเหมาะสมและสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน สังคมและประเทศชาติได้ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อไป

## ภาคผนวก

## 1. ตารางเปรียบเทียบโครงสร้างหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต

ลำดับ ที่	รายการ	เกณฑ์ ศธ. พ.ศ.2558	มคอ.1 สาขา นิเทศศาสตร์ พ.ศ.2561	หลักสูตร ปรับปรุง พ.ศ.2560	หลักสูตร ปรับปรุง พ.ศ.2563
1	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า	30	30	30	30
	1.1 วิชาบังคับ			30	30
	1.2 วิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต			1	1
2	หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า	72	84	108	108
	2.1 วิชาบังคับ ไม่น้อยกว่า		66	100	96
	2.2 วิชาเลือก ไม่น้อยกว่า		12	8	12
3	หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า	6	6	6	6
หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า		120	120	144	144

2. ตารางเปรียบเทียบเกณฑ์ มคอ.1 สาขานิติศาสตร์ กับ โครงสร้างหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต  
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2563

ตามเกณฑ์ มคอ.1 สาขานิติศาสตร์	โครงสร้างหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2563
1.หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต	1.หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต
2.หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 84 หน่วยกิต	2.หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 108 หน่วยกิต
2.1 วิชาแกน (วิชาบังคับทางกฎหมาย) กลุ่มวิชา 8 กลุ่ม ไม่น้อยกว่า 66 หน่วยกิต	2.1 วิชาบังคับ จำนวน 96 หน่วยกิต
2.1.1 กลุ่มวิชาหลักทั่วไปแห่งกฎหมาย ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต	1.230100 กฎหมายแพ่ง : หลักทั่วไป 3(3-0-6) 2.230405 หลักวิชาซีพนักกฎหมาย 1(0-2-1) 3.230406 ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย 2(2-0-4) 4.230407 นิติปรัชญา 3(3-0-6)  รวม 9 หน่วยกิต
2.1.2 กลุ่มวิชากฎหมายแพ่ง ไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต	1.230101 กฎหมายว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา 3(3-0-6) 2.230200 กฎหมายลักษณะหนี้ 3(2-2-5) 3.230201 กฎหมายว่าด้วยละเมิดฯ 3(3-0-6) 4.230202 กฎหมายว่าด้วยทรัพย์ 3(2-2-5) 5.230303 กฎหมายว่าด้วยครอบครัว 3(2-2-5) 6.230304 กฎหมายว่าด้วยมรดก 3(2-2-5)  รวม 18 หน่วยกิต
2.1.3 กลุ่มวิชากฎหมายอาญา ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต	1.230203 กฎหมายอาญาภาคทั่วไป 3(2-2-5) 2.230205 กฎหมายอาญาภาคความผิด 3(2-2-5)  รวม 6 หน่วยกิต
2.1.4 กลุ่มวิชากฎหมายมหาชน ไม่น้อยกว่า 8 หน่วยกิต	1.230102 กฎหมายมหาชนเบื้องต้น 3(3-0-6) 2.230204 กฎหมายรัฐธรรมนูญ 3(2-2-5) 3.230330 กฎหมายปกครอง 3(2-2-5)  รวม 9 หน่วยกิต
2.1.5 กลุ่มวิชากฎหมายพาณิชย์และธุรกิจ ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต	1.230206 เอกเทศสัญญา 1 3(2-2-5) 2.230207 กฎหมายว่าด้วยกู้ยืมฯ 3(2-2-5) 3.230300 ตราสารเปลี่ยนมือ 3(3-0-6) 4.230301 เอกเทศสัญญา 2 3(2-2-5) 5.230302 กฎหมายว่าด้วยห้างหุ้นส่วนบริษัท 3(2-2-5) 6.230403 กฎหมายภาษีอากร 3(3-0-6)  รวม 18 หน่วยกิต

ตามเกณฑ์ มคอ.1 สาขานิติศาสตร์	โครงสร้างหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2563	
2.1.6 กลุ่มวิชากฎหมายวิธีสบัญญัติ ไม่น้อยกว่า 8 หน่วยกิต	1.230208 พระธรรมนูญศาลยุติธรรม 2(2-0-4) 2.230305 กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง 3(2-2-5) 3.230307 กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา 3(2-2-5) 4.230308 กฎหมายลักษณะพยานหลักฐาน 3(3-0-6) 5.230400 กฎหมายล้มละลายและการฟื้นฟูฯ 2(2-0-4)	
2.1.7 กลุ่มวิชากฎหมายระหว่างประเทศ ไม่น้อยกว่า 5 หน่วยกิต	1.230402 กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง 3(2-2-5) 2.230404 กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล 3(3-0-6)	
2.1.8 กลุ่มวิชากฎหมายเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การพัฒนาชุมชน หรือวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต	1.230401 กฎหมายแรงงาน 3(3-0-6) 2.230408 วิจัยทางกฎหมาย 4(2-4-6) 3.230452 กฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน 3(3-0-6)	
2.1.9 กลุ่มวิชาทักษะภาษาต่างประเทศ กลุ่มวิชาเฉพาะด้านของหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2563 เน้นการพัฒนาทักษะทางภาษา ตามจุดเน้นการพัฒนานิสิตและตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	1.230271 การสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อ วัตถุประสงค์ทางนิติศาสตร์ 1(0-2-1) 2.230371 การสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการ วิเคราะห์เชิงวิชาการทางนิติศาสตร์ 1(0-2-1) 3.230372 การสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อนำเสนอ ผลงานทางนิติศาสตร์ 1(0-2-1) 4.230476 ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย 1 2(1-2-3) 5.230477 ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย 2 2(1-2-3)	




ตามเกณฑ์ มคอ.1 สาขานิติศาสตร์	โครงสร้างหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2563
2.2 กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (วิชาเลือกที่เป็นความรู้ในกฎหมายเฉพาะเรื่อง ได้แก่ ต่อเนื่องจากวิชาบังคับ) ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต	2.2 กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (วิชาเลือก) จำนวน 12 หน่วยกิต
2.2.1 กลุ่มวิชากฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรม	1.230306 สัมมนากฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง 2(2-0-4) 2.230409 การระงับข้อพิพาทโดยทางเลือกอื่น 2(1-2-3) 3.230440 กฎหมายเกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว 2(2-0-4) 4.230443 อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา 2(2-0-4) 5.230444 อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ 2(2-0-4) 6.230445 สิทธิมนุษยชนกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา 2(2-0-4) 7.230468 กระบวนการยุติธรรมทางอาญา 2(2-0-4) 8.230475 วิชาว่าความและศาลจำลอง 2(1-2-3) 9.230481 ปัญหาพิเศษทางกฎหมายอาญา 2(1-2-3) 10.230483 ปัญหาพิเศษทางกฎหมายวิธีพิจารณาความ 2(1-2-3)
2.2.2 กลุ่มวิชากฎหมายธุรกิจและเอกชน	1.230309 กฎหมายว่าด้วยประกันภัย 2(2-0-4) 2.230310 กฎหมายและระบบธุรกิจเงิน 2(2-0-4) 3.230311 กฎหมายการแข่งขันทางการค้า 2(2-0-4) 4.230373 กฎหมายเปรียบเทียบและสกุลกฎหมายของโลกเบื้องต้น 2(2-0-4) 5.230410 กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา 2(2-0-4) 6.230415 กฎหมายอุตสาหกรรม 2(2-0-4) 7.230460 กฎหมายโทรคมนาคมและเศรษฐกิจดิจิทัล 2(2-0-4) 8.230461 กฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศ 2(2-0-4) 9.230465 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโลจิสติกส์ 2(2-0-4) 10.230470 การร่างสัญญาและการเจรจาต่อรอง 2(1-2-3) 11.230471 กฎหมายพาณิชย์นาวีและการขนส่ง 2(2-0-4) 12.230482 ปัญหาพิเศษทางกฎหมายเอกชนและธุรกิจ 2(1-2-3)

ตามเกณฑ์ มคอ.1 สาขานิติศาสตร์	โครงสร้างหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2563
2.2.3 กลุ่มวิชากฎหมายมหาชน	1.230430 ศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง 2(2-0-4) 2.230432 กฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง 2(2-0-4) 3.230434 สัญญาของรัฐ 2(2-0-4) 4.230435 กฎหมายปกครองส่วนท้องถิ่น 2(2-0-4) 5.230436 นิติวิธีในทางกฎหมายมหาชน 2(1-2-3) 6.230438 กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ 2(2-0-4) 7.230466 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายปกครองฝรั่งเศส 2(2-0-4)
2.2.4 กลุ่มกฎหมายระหว่างประเทศและธุรกิจระหว่างประเทศ	1.230320 กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาระหว่างประเทศ 2(2-0-4) 2.230420 กฎหมายการค้าระหว่างประเทศ 2(2-0-4) 3.230422 กฎหมายองค์การระหว่างประเทศ 2(2-0-4) 4.230423 กฎหมายสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ 2(2-0-4) 5.230425 กฎหมายทะเลและกิจการทางทะเล 2(2-0-4) 6.230427 กฎหมายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ 2(2-0-4) 7.230451 กฎหมายสิทธิมนุษยชน 2(2-0-4) 8.230480 ปัญหาพิเศษทางกฎหมายระหว่างประเทศ 2(1-2-3)
2.2.5 กลุ่มวิชากฎหมายสังคมและสวัสดิการ	1.230413 กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค 2(2-0-4) 2.230467 กฎหมายประกันสังคมและสวัสดิการสังคม 2(2-0-4)
2.2.6 กลุ่มวิชากฎหมายเพื่อการพัฒนาเฉพาะด้าน	1.230350 กฎหมายพลังงาน 2(2-0-4) 2.230351 กฎหมายเกี่ยวกับการเกษตรและประมง 2(2-0-4) 3.230352 กฎหมายเกี่ยวกับการพัฒนาเมืองและผังเมือง 2(2-0-4) 4.230353 กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำ 2(2-0-4)
3.หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต	3.หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า จำนวน 6 หน่วยกิต
รวมจำนวนหน่วยกิต ไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต	รวมจำนวนหน่วยกิต ตลอดหลักสูตร 144 หน่วยกิต

3. ตารางเปรียบเทียบรายวิชาในหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560  
กับหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2563

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2563	สาระที่ปรับปรุง
1.หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่าจำนวน 30 หน่วยกิต กำหนดให้หนังสือเรียนตามกลุ่มวิชาดังต่อไปนี้	1.หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่าจำนวน 30 หน่วยกิต กำหนดให้หนังสือเรียนตามกลุ่มวิชาดังต่อไปนี้	คงเดิม
1.1 วิชาบังคับ	1.1 วิชาบังคับ	
1.1.1 กลุ่มวิชาภาษา ไม่น้อยกว่า จำนวน 12 หน่วยกิต	1.1.1 กลุ่มวิชาภาษา ไม่น้อยกว่า จำนวน 12 หน่วยกิต	
001201 ทักษะภาษาไทย 3(2-2-5) Thai Language Skills	001201 ทักษะภาษาไทย 3(2-2-5) Thai Language Skills	
001211 ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 3(2-2-5) Fundamental English	001211 ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 3(2-2-5) Fundamental English	
001212 ภาษาอังกฤษพัฒนา 3(2-2-5) Developmental English	001212 ภาษาอังกฤษพัฒนา 3(2-2-5) Developmental English	
001213 ภาษาอังกฤษเชิงวิชาการ 3(2-2-5) English for Academic Purposes	001213 ภาษาอังกฤษเชิงวิชาการ 3(2-2-5) English for Academic Purposes	
1.1.2 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ ไม่น้อยกว่า จำนวน 6 หน่วยกิต โดยเลือกจากรายวิชาดังต่อไปนี้	1.1.2 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ ไม่น้อยกว่า จำนวน 6 หน่วยกิต โดยเลือกจากรายวิชาดังต่อไปนี้	
001221 สารสนเทศศาสตร์เพื่อการศึกษาค้นคว้า 3(2-2-5) Information Science for Study and Research	001221 สารสนเทศศาสตร์เพื่อการศึกษาค้นคว้า 3(2-2-5) Information Science for Study and Research	
001222 ภาษา สังคมและวัฒนธรรม 3(2-2-5) Language, Society and Culture	001222 ภาษา สังคมและวัฒนธรรม 3(2-2-5) Language, Society and Culture	
001223 ดุริยางควิจารณ์ 3(2-2-5) Music Appreciation	001223 ดุริยางควิจารณ์ 3(2-2-5) Music Appreciation	
001224 ศิลปะในชีวิตประจำวัน 3(2-2-5) Arts in Daily Life	001224 ศิลปะในชีวิตประจำวัน 3(2-2-5) Arts in Daily Life	
001225 ความเป็นส่วนตัวของชีวิต 3(2-2-5) Life Privacy	001225 ความเป็นส่วนตัวของชีวิต 3(2-2-5) Life Privacy	
001226 วิถีชีวิตในยุคดิจิทัล 3(2-2-5) Ways of Living in the Digital Age	001226 วิถีชีวิตในยุคดิจิทัล 3(2-2-5) Ways of Living in the Digital Age	
001227 ดนตรีวิถีไทยศึกษา 3(2-2-5) Music Studies in Thai Culture	001227 ดนตรีวิถีไทยศึกษา 3(2-2-5) Music Studies in Thai Culture	
001228 ความสุขกับงานอดิเรก 3(2-2-5) Happiness with Hobbies	001228 ความสุขกับงานอดิเรก 3(2-2-5) Happiness with Hobbies	
001229 รู้จักตัวเอง เข้าใจผู้อื่น ชีวิตที่มีความหมาย 3(2-2-5) Know Yourself, Understand Others, Meaningful Life	001229 รู้จักตัวเอง เข้าใจผู้อื่น ชีวิตที่มีความหมาย 3(2-2-5) Know Yourself, Understand Others, Meaningful Life	
001241 ดนตรีตะวันตกในชีวิตประจำวัน 3 (2-2-5) Western Music in Daily Life	001241 ดนตรีตะวันตกในชีวิตประจำวัน 3 (2-2-5) Western Music in Daily Life	
001242 การคิดเชิงสร้างสรรค์และนวัตกรรม 3(2-2-5) Creative Thinking and Innovation	001242 การคิดเชิงสร้างสรรค์และนวัตกรรม 3(2-2-5) Creative Thinking and Innovation	

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2563	สาระที่ปรับปรุง
<b>1.1.3 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ ไม่น้อยกว่า จำนวน 6 หน่วยกิต</b> <b>โดยเลือกจากรายวิชาดังต่อไปนี้</b>	<b>1.1.3 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ ไม่น้อยกว่า จำนวน 6 หน่วยกิต</b> <b>โดยเลือกจากรายวิชาดังต่อไปนี้</b>	 คงเดิม
001231 ปรัชญาชีวิตเพื่อวิถีพอเพียงในชีวิตประจำวัน 3(2-2-5) Philosophy of Life for Sufficient living	001231 ปรัชญาชีวิตเพื่อวิถีพอเพียงในชีวิตประจำวัน 3(2-2-5) Philosophy of Life for Sufficient living	
001232 กฎหมายพื้นฐานเพื่อคุณภาพชีวิต 3(2-2-5) Fundamental Laws for Quality of Life	001232 กฎหมายพื้นฐานเพื่อคุณภาพชีวิต 3(2-2-5) Fundamental Laws for Quality of Life	
001233 ไทยกับประชาคมโลก 3(2-2-5) Thai State and the World Community	001233 ไทยกับประชาคมโลก 3(2-2-5) Thai State and the World Community	
001234 อารยธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น 3(2-2-5) Civilization and Local Wisdom	001234 อารยธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น 3(2-2-5) Civilization and Local Wisdom	
001235 การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม 3(2-2-5) Politics, Economy and Society	001235 การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม 3(2-2-5) Politics, Economy and Society	
001236 การจัดการการดำเนินชีวิต 3(2-2-5) Living Management	001236 การจัดการการดำเนินชีวิต 3(2-2-5) Living Management	
001237 ทักษะชีวิต 3(2-2-5) Life Skills	001237 ทักษะชีวิต 3(2-2-5) Life Skills	
001238 การรู้เท่าทันสื่อ 3(2-2-5) Media Literacy	001238 การรู้เท่าทันสื่อ 3(2-2-5) Media Literacy	
001239 ภาวะผู้นำกับความรัก 3(2-2-5) Leadership and Compassion	001239 ภาวะผู้นำกับความรัก 3(2-2-5) Leadership and Compassion	
001251 พลวัตกลุ่มและการทำงานเป็นทีม 3(2-2-5) Group Dynamics and Teamwork	001251 พลวัตกลุ่มและการทำงานเป็นทีม 3(2-2-5) Group Dynamics and Teamwork	
001252 นเรศวรศึกษา 3(2-2-5) Naresuan Studies	001252 นเรศวรศึกษา 3(2-2-5) Naresuan Studies	
001253 การเป็นผู้ประกอบการ 3(2-2-5) Entrepreneurship	001253 การเป็นผู้ประกอบการ 3(2-2-5) Entrepreneurship	

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2563	สาระที่ปรับปรุง
<p>1.1.4 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ไม่น้อยกว่า จำนวน 6 หน่วยกิต โดยเลือกจากรายวิชาดังต่อไปนี้</p> <p>001271 มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม 3(2-2-5) Man and Environment</p> <p>001272 คอมพิวเตอร์สารสนเทศขั้นพื้นฐาน 3(2-2-5) Introduction to Computer Information Science</p> <p>001273 คณิตศาสตร์และสถิติในชีวิตประจำวัน 3(2-2-5) Mathematics and Statistics in Everyday life</p> <p>001274 ยาและสารเคมีในชีวิตประจำวัน 3(2-2-5) Drugs and Chemicals in Daily Life</p> <p>001275 อาหารและวิถีชีวิต 3(2-2-5) Food and Life Style</p> <p>001276 พลังงานและเทคโนโลยีใกล้ตัว 3(2-2-5) Energy and Technology Around Us</p> <p>001277 พฤติกรรมมนุษย์ 3(2-2-5) Human Behavior</p> <p>001278 ชีวิตและสุขภาพ 3(2-2-5) Life and Health</p> <p>001279 วิทยาศาสตร์ในชีวิตประจำวัน 3(2-2-5) Science in Everyday Life</p>	<p>1.1.4 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ไม่น้อยกว่า จำนวน 6 หน่วยกิต โดยเลือกจากรายวิชาดังต่อไปนี้</p> <p>001271 มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม 3(2-2-5) Man and Environment</p> <p>001272 คอมพิวเตอร์สารสนเทศขั้นพื้นฐาน 3(2-2-5) Introduction to Computer Information Science</p> <p>001273 คณิตศาสตร์และสถิติในชีวิตประจำวัน 3(2-2-5) Mathematics and Statistics in Everyday life</p> <p>001274 ยาและสารเคมีในชีวิตประจำวัน 3(2-2-5) Drugs and Chemicals in Daily Life</p> <p>001275 อาหารและวิถีชีวิต 3(2-2-5) Food and Life Style</p> <p>001276 พลังงานและเทคโนโลยีใกล้ตัว 3(2-2-5) Energy and Technology Around Us</p> <p>001277 พฤติกรรมมนุษย์ 3(2-2-5) Human Behavior</p> <p>001278 ชีวิตและสุขภาพ 3(2-2-5) Life and Health</p> <p>001279 วิทยาศาสตร์ในชีวิตประจำวัน 3(2-2-5) Science in Everyday Life</p>	<p>คงเดิม</p>
<p>1.2 วิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต กลุ่มวิชาพลานามัย จำนวน 1 หน่วยกิต</p> <p>001281 กีฬาและการออกกำลังกาย 1(0-2-1) Sports and Exercises</p>	<p>1.2 วิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต กลุ่มวิชาพลานามัย จำนวน 1 หน่วยกิต</p> <p>001281 กีฬาและการออกกำลังกาย 1(0-2-1) Sports and Exercises</p>	

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2563	สาระที่ปรับปรุง
2.หมวดวิชาเฉพาะ จำนวน 108 หน่วยกิต	2.หมวดวิชาเฉพาะ จำนวน 108 หน่วยกิต	
2.1 วิชาแกน จำนวน 76 หน่วยกิต	2.1 วิชาบังคับ จำนวน 96 หน่วยกิต	
230100 กฎหมายแพ่ง : หลักทั่วไป 3(3-0-6)	230100 กฎหมายแพ่ง : หลักทั่วไป 3(3-0-6)	คงเดิม
230101 กฎหมายว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา 3(3-0-6)	230101 กฎหมายว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา 3(3-0-6)	
230102 กฎหมายมหาชนเบื้องต้น 3(3-0-6)	230102 กฎหมายมหาชนเบื้องต้น 3(3-0-6)	
230200 กฎหมายลักษณะหนี้ 3(2-2-5)	230200 กฎหมายลักษณะหนี้ 3(2-2-5)	
230201 กฎหมายว่าด้วยละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลากมิควรถัด 3(3-0-6)	230201 กฎหมายว่าด้วยละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลากมิควรถัด 3(3-0-6)	
230202 กฎหมายว่าด้วยทรัพย์ 3(2-2-5)	230202 กฎหมายว่าด้วยทรัพย์ 3(2-2-5)	
230203 กฎหมายอาญาภาคทั่วไป 3(2-2-5)	230203 กฎหมายอาญาภาคทั่วไป 3(2-2-5)	
230204 กฎหมายรัฐธรรมนูญ 3(2-2-5)	230204 กฎหมายรัฐธรรมนูญ 3(2-2-5)	
230205 กฎหมายอาญาภาคความผิด 3(2-2-5)	230205 กฎหมายอาญาภาคความผิด 3(2-2-5)	
230206 เอกเทศสัญญา 1 3(2-2-5)	230206 เอกเทศสัญญา 1 3(2-2-5)	
230207 กฎหมายว่าด้วยกู้ยืม ฝากทรัพย์ และหลักประกัน 3(2-2-5)	230207 กฎหมายว่าด้วยกู้ยืม ฝากทรัพย์ และหลักประกัน 3(2-2-5)	
230208 พระธรรมนูญศาลยุติธรรม และระบบศาลไทย 2(2-0-4)	230208 พระธรรมนูญศาลยุติธรรม และระบบศาลไทย 2(2-0-4)	
230300 ตราสารเปลี่ยนมือ 3(3-0-6)	230300 ตราสารเปลี่ยนมือ 3(3-0-6)	
230301 เอกเทศสัญญา 2 3(2-2-5)	230301 เอกเทศสัญญา 2 3(2-2-5)	
230302 กฎหมายว่าด้วยห้างหุ้นส่วน บริษัท 3(2-2-5)	230302 กฎหมายว่าด้วยห้างหุ้นส่วน บริษัท 3(2-2-5)	
230303 กฎหมายว่าด้วยครอบครัว 3(2-2-5)	230303 กฎหมายว่าด้วยครอบครัว 3(2-2-5)	
230304 กฎหมายว่าด้วยมรดก 3(2-2-5)	230304 กฎหมายว่าด้วยมรดก 3(2-2-5)	
230305 กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง 1 3(2-2-5) หลักกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ว่าด้วยบททั่วไป และวิธีพิจารณาในศาลชั้นต้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค 1 และภาค 2 รวมถึงกรณีศึกษาต่าง ๆ Legal principles pertaining to civil procedure, general provisions and procedure in courts of first instance according to the Civil Procedure Code, Books I and II including various case studies.	230305 กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง 3(2-2-5) หลักกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยบททั่วไป วิธีพิจารณาในศาลชั้นต้น การอุทธรณ์ ฎีกา รวมถึงวิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษา และการบังคับคดีตามคำพิพากษา Legal principles pertaining civil procedure, general provisions, procedure in Courts of first instance, Court of Appeal and the Supreme Court, including provisional measures before judgments, execution of judgments or order.	ปรับชื่อวิชาและปรับคำอธิบายรายวิชา
230306 กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง 2 3(3-0-6) หลักกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ว่าด้วยอุทธรณ์และฎีกา และวิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษาและการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค 3 และ 4 Legal principles pertaining to civil procedure, appeal and revision, provisional measures before judgment, execution of judgments or orders according to the Civil Procedure Code Books III and IV.		1.ย้ายไปเป็นวิชาเลือก 2.เปลี่ยนชื่อวิชา 3.ปรับหน่วยกิต 4.ปรับคำอธิบายรายวิชา

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560		หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2563		สาระที่ปรับปรุง	
230307	กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา 3(2-2-5)	230307	กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา 3(2-2-5)	คงเดิม	
230308	กฎหมายลักษณะพยานหลักฐาน 3(3-0-6)	230308	กฎหมายลักษณะพยานหลักฐาน 3(3-0-6)		
230330	กฎหมายปกครอง 3(2-2-5)	230330	กฎหมายปกครอง 3(2-2-5)		
230402	กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง 3(2-2-5)	230402	กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง 3(2-2-5)		
230404	กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล 3(3-0-6)	230404	กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล 3(3-0-6)		
230405	หลักวิชาขึ้นนักกฎหมาย 2(2-0-4)	230405	หลักวิชาขึ้นนักกฎหมาย 1(0-2-1)		ปรับลดหน่วยกิต
230407	นิติปรัชญา 3(3-0-6)	230407	นิติปรัชญา 3(3-0-6)		คงเดิม
<b>2.2 วิชาเฉพาะ จำนวน 32 หน่วยกิต</b>					
<b>2.2.1 วิชาบังคับ จำนวน 24 หน่วยกิต</b>					
205200	การสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ 1(0-2-1) Communicative English for Specific Purposes ฝึกฟัง-พูดภาษาอังกฤษโดยเน้นการออกเสียง การใช้คำศัพท์ สำนวน และรูปประโยคเพื่อวัตถุประสงค์ทางวิชาการและวิชาชีพ Practice listening and speaking English with emphasis on pronunciation, vocabulary, expressions, and sentence structures for academic and professional purposes.	230271	การสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์ทางนิติศาสตร์ 1(0-2-1) Communicative English for Legal Purposes ฝึกฟัง-พูดภาษาอังกฤษโดยเน้นการออกเสียง การใช้คำศัพท์ สำนวน และรูปประโยคเพื่อวัตถุประสงค์ทางวิชาการและวิชาชีพด้านกฎหมาย Practice listening and speaking English with emphasis on pronunciation, vocabulary, expressions, and sentence structures for academic and professional purposes for lawyer.	เปลี่ยนรหัสวิชา และปรับคำอธิบายรายวิชา	
205201	การสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการวิเคราะห์เชิงวิชาการ 1(0-2-1) Communicative English for Academic Analysis ฝึกฟัง-พูดภาษาอังกฤษโดยเน้นการสรุปความ การวิเคราะห์ การตีความ และการแสดงความคิดเห็น เพื่อวัตถุประสงค์ทางวิชาการตามสาขาของผู้เรียน Practice listening and speaking English with emphasis on summarizing, analyzing, interpreting, and expressing opinions for academic purposes applicable to students' educational fields.	230371	การสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการวิเคราะห์เชิงวิชาการทางนิติศาสตร์ 1(0-2-1) Communicative English for Academic Analysis related to law ฝึกฟัง-พูดภาษาอังกฤษโดยเน้นการสรุปความ การวิเคราะห์ การตีความ และการแสดงความคิดเห็น เพื่อวัตถุประสงค์ทางวิชาการด้านกฎหมาย Practice listening and speaking English with emphasis on summarizing, analyzing, interpreting, and expressing opinions for legal purposes.		
205202	การสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการนำเสนอผลงาน 1(0-2-1) Communicative English for Research Presentation ฝึกนำเสนอผลงานการค้นคว้า หรือผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสาขาของผู้เรียนเป็นภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ Practice giving oral presentations on academic research related to students' educational fields with effective delivery in English.	230372	การสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการนำเสนอผลงานทางนิติศาสตร์ 1(0-2-1) Communicative English for Legal Research Presentation ฝึกนำเสนอผลงานการค้นคว้า หรือผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชานิติศาสตร์เป็นภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ Practice giving oral presentations on legal research with effective delivery in English.		
230400	กฎหมายล้มละลาย และการฟื้นฟูกิจการ 2(2-0-4)	230400	กฎหมายล้มละลาย และการฟื้นฟูกิจการ 2(2-0-4)		คงเดิม

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2563	สาระที่ปรับปรุง
<p>230401 กฎหมายแรงงาน 3(3-0-6)</p> <p>หลักกฎหมายแรงงาน วิวัฒนาการของกฎหมายแรงงาน สัญญาจ้างแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายคุ้มครองแรงงาน การคุ้มครองแรงงานของคนต่างด้าว การระงับข้อพิพาทแรงงาน การพิจารณาคดีที่เกี่ยวกับแรงงาน ตลอดจนกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>Legal principles pertaining to labour law, evolution of labour law, hire-of-work agreements; Labour relation law, labour protection, alien labour protection, labour dispute settlement and procedures in labour cases and other related laws.</p>	<p>230401 กฎหมายแรงงาน 3(3-0-6)</p> <p>หลักกฎหมายแรงงาน วิวัฒนาการของกฎหมายแรงงานในมิติของสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยีตามหลักการพัฒนาแรงงานและสังคมอย่างยั่งยืน สัญญาจ้างแรงงาน กฎหมายคุ้มครองแรงงานสำหรับลูกจ้างทั้งที่เป็นไทยและต่างด้าว กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ การระงับข้อพิพาทแรงงาน การพิจารณาคดีที่เกี่ยวกับแรงงาน รวมตลอดถึงกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>Legal principles pertaining to labour law, evolution of labour law, concerning social, economic, political and technological dimensions of Principal of Sustainable Development of Labour and Society, Hier of Work Agreements, Labour Protection for thai and foreign employees, Labour Relation Law, Labour Dispute Settlement, Procedures in labour cases and other related laws.</p>	<p>ปรับคำอธิบายรายวิชา</p>
<p>230403 กฎหมายภาษีอากร 3(3-0-6)</p> <p>หลักการของการภาษีอากร หลักกฎหมายภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร ว่าด้วย ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะและอากรแสตมป์ รวมทั้งสนธิสัญญาภาษี</p> <p>Principles of taxation, legal principles pertaining to personal income tax, corporate income tax, value added tax, specific business tax and stamp duty according to the Revenue Code and tax treaties.</p>	<p>230403 กฎหมายภาษีอากร 3(3-0-6)</p> <p>หลักการการคลังและภาษีอากร หลักกฎหมายภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรว่าด้วย ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะและอากรแสตมป์ รวมทั้งสนธิสัญญาภาษี</p> <p>Principles of public Finance and taxation, legal principles pertaining to personal income tax, corporate income tax, value added tax, specific business tax and stamp duty according to the Revenue Code and tax treaties.</p>	<p>ปรับคำอธิบายรายวิชา</p>
<p>230406 ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย 2(2-0-4)</p>	<p>230406 ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย 2(2-0-4)</p>	<p>คงเดิม</p>
<p>230408 วิจัยทางกฎหมาย 4(2-4-6)</p> <p>การจัดลำดับความสำคัญ คัดเลือกข้อมูลทางกฎหมายทั้งในระดับปฐมภูมิและทุติยภูมิ ประเภทของงานวิจัย การเขียนเค้าโครง วิธีการ เทคนิค กระบวนการการทำวิจัย การอ้างอิง นำเสนอผลงานวิจัยทางกฎหมายซึ่งได้รับการพัฒนาร่วมกันระหว่างผู้เรียนและอาจารย์ที่ปรึกษา รวมทั้งศึกษาจริยธรรมในการทำวิจัยของนักวิจัยทางด้านกฎหมาย</p> <p>Characteristics of legal research distinct from research in other fields ;topic including access to primary and secondary sources and authorities, ranking and weighing thereof, types of legal research, writing a proposal, research methods, techniques, and process; Writing and editing a research paper, citation and presentation of a research paper joint -developed by a student and a supervisor; ethics for legal research.</p>	<p>230408 วิจัยทางกฎหมาย 4(2-4-6)</p> <p>ลักษณะของงานวิจัยทางกฎหมาย การคัดเลือกข้อมูลทางกฎหมายทั้งในระดับปฐมภูมิและทุติยภูมิ ประเภทของงานวิจัย การเขียนเค้าโครง วิธีการ เทคนิค กระบวนการการทำวิจัย การอ้างอิง จริยธรรมในการทำวิจัย รวมถึง การพัฒนาและนำเสนอผลงานวิจัยที่ทำร่วมกันระหว่างผู้เรียนและอาจารย์ที่ปรึกษา โดยบูรณาการกับปัญหาทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศิลปวัฒนธรรม</p> <p>Characteristics of legal research, topic including access to primary and secondary sources, types of legal research, writing a proposal, research methods, techniques, process, writing and editing a research paper, citation and ethics for legal research.The course requires a presentation of research paper joint developed between student and a supervisor.</p>	<p>ปรับคำอธิบายรายวิชา</p>



หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2563	สาระที่ปรับปรุง
<p>230452 กฎหมายอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และศิลปวัฒนธรรม</p> <p>Law on Conservation of Natural Resources, Environment, Art, and Culture 3(3-0-6)</p> <p>แนวคิด นโยบายของรัฐและกฎหมายในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่ยั่งยืน การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การควบคุมมลพิษ การอนุรักษ์แหล่งศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนศึกษากฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และศิลปวัฒนธรรม</p> <p>Concepts, state policy, and domestic law relating to the conservation and sustainable management of natural resources, promotion and protection of environmental quality, pollution control, conservation of art and cultural sites, and the international law on the conservation of natural resources, environment, art, and culture.</p>	<p>230452 กฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน</p> <p>Natural Resources and Environmental Law for Sustainable Development 3(3-0-6)</p> <p>แนวคิด หลักการ นโยบายและกฎหมายว่าด้วยการอนุรักษ์ คุ้มครอง การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนและสมดุล ตลอดจนศึกษากฎหมายว่าด้วยการอนุรักษ์ พื้นฟูศิลปวัฒนธรรม ทั้งภายในและระหว่างประเทศ</p> <p>Concepts, principles, state policies relating to conservation, protection, management on natural resources and biodiversity for sustainable development and laws relating to conservation and restoration art and culture both in national and international perspectives.</p>	<p>เปลี่ยนชื่อวิชาและปรับคำอธิบายรายวิชา</p>
<p>230476 ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย 1 2(1-2-3)</p>	<p>230476 ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย 1 2(1-2-3)</p>	<p>คงเดิม</p>
<p>230477 ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย 2 2(1-2-3)</p> <p>English for Lawyers II</p> <p>การอ่าน สรุปความ และการเขียนเชิงกฎหมาย การทำความเข้าใจขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับเอกสารทางกฎหมาย เช่น บันทึกข้อความ ความเห็นทางกฎหมาย บทความทางกฎหมาย คดีความ การโต้แย้งทางกฎหมาย และสัญญา เป็นต้น</p> <p>Reading, summarizing and writing legal documents; Understanding the basic legal documents such as memoranda, legal opinions, journal articles, case briefs, legal arguments and contracts.</p>	<p>230477 ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย 2 2(1-2-3)</p> <p>English for Lawyers II</p> <p>พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ และการแปลความหมายของผู้เรียน เพื่อเพิ่มระดับความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการค้นคว้าวิจัยทางกฎหมาย ผู้เรียนจะได้รับการสอนให้อ่าน ตีความ และมีความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบ และโครงสร้างของเอกสารอันเป็นแหล่งที่มาทางกฎหมายที่สำคัญ ในระบบกฎหมายที่ใช้ภาษาอังกฤษ เช่น คำพิพากษา ตั๋วบทกฎหมาย สนธิสัญญา รวมไปถึงเอกสารธุรกรรมทางกฎหมาย ประเภทต่างๆ เช่น สัญญา หรือ หนังสือแจ้ง (notices). ความรู้ทักษะพื้นฐานทางการเขียน และไวยากรณ์ จะมีเสริมไว้ในเนื้อหาเท่าที่จำเป็น</p> <p>Develop students' reading comprehension and translation skills to enhance their ability to do legal research in English-language materials. Student will learn how to read, to interpret, and to understand the structures of legal authorities in an Anglo-Saxon legal system(s), including case law, statutes and legal codes, treaties, commentaries, and other transactional documents. Basic knowledge in practical writing skills and grammar will be covered as necessary.</p>	<p>ปรับคำอธิบายรายวิชา</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2563	สาระที่ปรับปรุง
<p>2.2.2 วิชาเลือก จำนวน 8 หน่วยกิต ให้เลือกเรียนวิชาต่อไปนี้</p> <p>230309 กฎหมายว่าด้วยประกันภัย 2(2-0-4)</p>	<p>2.2.2 วิชาเลือก จำนวน 12 หน่วยกิต ให้เลือกเรียนวิชาต่อไปนี้</p> <p>230306 สัมมนากฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง 2(2-0-4) สัมมนาประเด็นปัญหากฎหมาย และกรณีศึกษาต่างๆที่ เกี่ยวข้องกับวิธีพิจารณาความแพ่ง Seminar on legal problems and case studies pertaining to civil procedure.</p> <p>230309 กฎหมายว่าด้วยประกันภัย 2(2-0-4)</p> <p>230310 กฎหมายและระบบธุรกิจจีน Law and Business Operation System of China 2(2-0-4) ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับระบบกฎหมายและการยุติธรรมของ จีน กฎหมายสำคัญของประเทศจีนที่เกี่ยวกับการเงินการค้า การลงทุน รวมทั้งระบบเขตเศรษฐกิจพิเศษของจีน General notions regarding Chinese laws and justice systems. Significant regulations of China, which have govern trade, investment and economic system of China.</p> <p>230311 กฎหมายการแข่งขันทางการค้า Competition law 2(2-0-4) แนวคิดและหลักการของการแข่งขันทางการค้าอย่างเสรี และเป็นธรรม หลักการสำคัญของกฎหมายว่าด้วยการแข่งขัน ทางการค้าของไทย การกำกับดูแลโครงสร้างทางธุรกิจหรือการ กระทำที่กระทบกระเทือนต่อการแข่งขันทางการค้าอย่างเป็น ธรรม ตลอดจนกลไกการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการแข่งขัน ทางการค้า Concepts and principles of free and fair trade competition, principles of Thai competition law, the regulation of business structures or practices that threaten fair competition, and mechanisms of competition law enforcement.</p>	<p>1.ย้ายมาจากวิชาบังคับ 2.เปลี่ยนชื่อวิชา 3.ปรับหน่วยกิต 4.ปรับคำอธิบาย รายวิชา</p> <p>คงเดิม เปิดรายวิชาใหม่</p> <p>เปิดรายวิชาใหม่</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2563	สาระที่ปรับปรุง
	<p>230320 กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาระหว่างประเทศ International Intellectual Property Law 2(2-0-4)</p> <p>ศึกษาการวิวัฒนาการของความคุ้มครองระหว่างประเทศว่าด้วยทรัพย์สินทางปัญญา ภายใต้ความตกลงและสนธิสัญญาระหว่างประเทศที่สำคัญว่าด้วยความคุ้มครองลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และความลับทางการค้า เช่น อนุสัญญากรุงเบิร์นว่าด้วยการคุ้มครองวรรณกรรมและศิลปะกรรม อนุสัญญาปารีสว่าด้วยคุ้มครองทรัพย์สินอุตสาหกรรม และความตกลงทางการค้าเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา หรือ ความตกลงทริปส์ ศึกษาปัญหาทางทฤษฎี และการปรับใช้หลักกฎหมายพื้นฐาน เช่น หลักดินแดน หลักปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ ระดับความคุ้มครองขั้นต่ำ ปัญหาเขตอำนาจศาล และการขัดกันแห่งกฎหมาย สำรองปัญหาเชิงนโยบาย และการเมืองอันเกี่ยวเนื่องกับความพยายามที่จะเพิ่มความเข้มงวดของการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในระดับนานาชาติ</p> <p>Examination of the evolution of international protection of intellectual property under the key international agreements and treaties for copyrights, patents, trademarks, geographical indication and trade secrets, such as the Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Work (Berne Convention), Paris Convention for the Protection of Industrial Property (Paris Convention), and Agreement on Trade Related Aspects of Intellectual Property (TRIPs Agreement) of the World Trade Organization. Consideration of the theory and the application of basic concepts of IP protection, such as territoriality, national treatment, minimum standards, jurisdiction and venue, and conflict of laws. Survey of political and policy concerns related to efforts to secure and strengthen protection of intellectual property internationally, including international trade and human rights issues.</p>	เปิดรายวิชาใหม่

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2563	สาระที่ปรับปรุง
	<p>230350 กฎหมายพลังงาน Energy Laws 2(2-0-4) แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการจัดการพลังงาน นโยบาย กฎหมาย และการกำกับดูแลกิจการพลังงาน จากแหล่งกำเนิด ต่าง ๆ ทั้งพลังงานหลัก และพลังงานหมุนเวียน รวมทั้งองค์กรที่ เกี่ยวข้องในการจัดการพลังงานทั้งภายในและระหว่างประเทศ Concepts, principles relating to energy management, policies, laws and regulation of energy industries from relevant sources including main stream and renewable energy, the energy institutions in terms of both national and international contexts.</p> <p>230351 กฎหมายเกี่ยวกับการเกษตรและการประมง Agricultural and fisheries laws 2(2-0-4) กฎหมายและนโยบายเกี่ยวกับการเกษตร เช่น ตลาดสินค้า เกษตร มาตรฐานสินค้าเกษตร สถาบันเกษตรกร การจัดการดิน และที่ดินเพื่อเกษตรกรรม การจัดสรรและถือครองที่ดิน ตลอดจนปัญหาของกฎหมายและนโยบายในการถือครองที่ดิน เพื่อการประกอบเกษตรกรรม กฎหมายเกี่ยวกับการจัดการน้ำ เพื่อการเกษตร การชลประทาน การส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน และกฎหมายเกี่ยวกับการประมง เช่น มาตรการการควบคุมการ ทำประมง การจัดการลุ่มน้ำเพื่อการประมง ความตกลงระหว่าง ประเทศ Agricultural laws and policies e.g. agricultural markets, standards, institutions, land management, land allocation for agricultural purposes, problems relating to agricultural laws and policies, water resources management for agriculture e.g. irrigation, promotion of sustainable agriculture, fisheries law including fisheries standards, watershed management for fishery industry, international agreement.</p> <p>230352 กฎหมายเกี่ยวกับการพัฒนาเมืองและผังเมือง Urban Development and Urban Planning Law 2(2-0-4) กฎหมายเกี่ยวกับการพัฒนาเมืองและผังเมือง กฎหมาย เกี่ยวกับการวางแผนพัฒนาเมืองและการวางผังเมือง กฎหมาย โดยตรงและโดยอ้อม เกี่ยวกับการพัฒนาเมือง การใช้ที่ดิน การ วางแผน และการวางผังเมือง</p>	<p>เปิดรายวิชาใหม่</p> <p>เปิดรายวิชาใหม่</p> <p>เปิดรายวิชาใหม่</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2563	สาระที่ปรับปรุง
	<p>Urban Development and Urban Planning Law, Laws related to urban development planning and urban planning; laws which directly and indirectly related to urban development, land use, urban development planning and urban planning.</p> <p>230353 กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำ Water Management Law 2(2-0-4) การประเมินและทดสอบกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำในประเทศไทย รวมถึงบทบัญญัติทางกฎหมายและนโยบายตลอดจนองค์กรทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับการกำกับและบริหารจัดการน้ำ โดยหัวข้อที่จะต้องศึกษาจะประกอบไปด้วย ภาพรวมของระบบอุทกวิทยากับการจัดการน้ำ รวมทั้งหลักการจัดการน้ำอย่างยั่งยืน ภาพรวมของการจัดการน้ำในระดับระหว่างประเทศ สิทธิในน้ำผิวดินและสิทธิในน้ำใต้ดินตามกฎหมายภายในประเทศไทยและในต่างประเทศ พัฒนาการของระบบการบริหารจัดการน้ำในไทยและในต่างประเทศ การกำกับดูแลคุณภาพน้ำ หลักการหลักกฎหมายและแนวปฏิบัติในไทยและต่างประเทศ การกำกับดูแลปริมาณน้ำ หลักการ หลักกฎหมายและแนวปฏิบัติในไทยและต่างประเทศ พัฒนาการของการจัดการพื้นที่ลุ่มน้ำ และแนวคิดในการรักษาระดับน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อมประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำในเมือง ประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำในภาคการเกษตร ภาคพลังงาน และภาคอุตสาหกรรม บทบาทที่เป็นไปได้ของกฎหมายในการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำในอนาคต และการลดลงของคุณภาพน้ำ</p> <p>An examination of the law relating to water resources in Thailand including legislative controls, policies and water institutions which regulate water use and management. Topics may include; A brief overview of hydrology relating to law and water management, sustainable water management principles ; A brief overview of water management at the international level; Rights in relation to surface and groundwater in Thailand and foreign countries; The development of statutory regimes for water management in Thailand and foreign countries; The regulation of water's quality, principles, legal principles and practices in Thailand and other countries;</p>	เปิดรายวิชาใหม่

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2563	สาระที่ปรับปรุง
	<p>The regulation of water quantity, principles, legal principles and practices in Thailand and other countries; The development of catchment management systems and the concept of environmental flows; Issues associated with water in the urban context; Issues relating to water and agriculture sector/energy sector and industrial sector; The possible role for law in resolving future issues of water scarcity and declining water quality.</p> <p>230373 กฎหมายเปรียบเทียบและสกุลกฎหมายของโลกเบื้องต้น</p> <p>Introduction to Comparative Law: Legal Systems of the World 2(2-0-4)</p> <p>ศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับระบบและสกุลกฎหมายต่างๆ ของโลก อันได้แก่ ระบบกฎหมายซีวิลลอว์ และคอมมอนลอว์ ระบบกฎหมายของชนพื้นเมือง ระบบกฎหมายศาสนา และระบบกฎหมายอื่นๆ ในเอเชีย การศึกษาจะเป็นการศึกษาในภาพรวมของระบบกฎหมายและการศึกษาหลักกฎหมาย แต่ละข้อ เช่น กฎหมายครอบครัว กฎหมายละเมิด และสัญญา กระบวนการระงับข้อพิพาท ทั้งนี้ ในรายวิชานี้ จะเน้นที่กระบวนการศึกษาเปรียบเทียบกฎหมาย โดยเปรียบเทียบลักษณะ และหน้าที่ของกฎหมายในฐานะปทัสถานของสังคม นิสิตจะต้องทำรายงานส่วนบุคคล เพื่อเปรียบเทียบและประเมินคุณค่าของกฎหมายที่มาจากต่างระบบและที่มารวมทั้งมีมุมมองในทางกฎหมายที่แตกต่างกัน</p> <p>Study to the different legal systems of the world: the civil law and common law traditions, indigenous legal systems, religion-based legal systems and legal systems in Asia. The systems of both at the general level and in relation to specific laws such as family law, torts, contracts, dispute resolution and procedure concerning nature and function of comparative law as a discipline including encouragement to undertaking individual research and to evaluating legal information deriving from a variety of different sources and perspectives.</p>	<p>เปิดรายวิชาใหม่</p>
<p>230409 การระงับข้อพิพาทโดยทางเลือกอื่น 2(1-2-3)</p> <p>230410 กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา 2(2-0-4)</p> <p>230413 กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค 2(2-0-4)</p> <p>230415 กฎหมายอุตสาหกรรม 2(2-0-4)</p> <p>230420 กฎหมายการค้าระหว่างประเทศ 2(2-0-4)</p> <p>230422 กฎหมายองค์การระหว่างประเทศ 2(2-0-4)</p> <p>230423 กฎหมายสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ 2(2-0-4)</p>	<p>230409 การระงับข้อพิพาทโดยทางเลือกอื่น 2(1-2-3)</p> <p>230410 กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา 2(2-0-4)</p> <p>230413 กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค 2(2-0-4)</p> <p>230415 กฎหมายอุตสาหกรรม 2(2-0-4)</p> <p>230420 กฎหมายการค้าระหว่างประเทศ 2(2-0-4)</p> <p>230422 กฎหมายองค์การระหว่างประเทศ 2(2-0-4)</p> <p>230423 กฎหมายสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ 2(2-0-4)</p>	<p>คงเดิม</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2563	สาระที่ปรับปรุง
230425 กฎหมายทะเลและกิจกรรมทางทะเล 2(2-0-4)	230425 กฎหมายทะเลและกิจกรรมทางทะเล 2(2-0-4)	คงเดิม
<p>230427 กฎหมายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ 2(2-0-4)</p> <p>ศึกษาวิวัฒนาการของกฎหมายเศรษฐกิจระหว่างประเทศนับตั้งแต่สิ้นสุดสงครามโลก ครั้งที่สองเป็นต้นมา การจัดระเบียบโลกในด้านเศรษฐกิจภายใต้ระบบ Bretton Woods อันประกอบไปด้วย องค์การการเงินระหว่างประเทศ ธนาคารเพื่อการบูรณะและพัฒนา ประวัติและภาครวมขององค์การการค้าโลก วิวัฒนาการและความสำคัญที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องของกฎหมายการลงทุนระหว่างประเทศ และวิธีการระงับข้อพิพาทการลงทุนระหว่างประเทศภายใต้กฎเกณฑ์ของศูนย์ระหว่างประเทศเพื่อการระงับข้อพิพาททางการลงทุน</p> <p>An introductory course exploring the evolution of international economic law subsequent to the end of World War II; The establishment of a world economic order under the Bretton Woods System composed of the International Monetary Fund (IMF) and the International Bank for Reconstruction and Development (IBRD). A history and an overview of the World Trade Organization (WTO); A study of the evolution of international investment law and its continuously increasing importance as well as settlement of international investment disputes under the rules of the International Centre for Settlement of Investment Disputes (ICSID).</p>	<p>230427 กฎหมายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ 2(2-0-4)</p> <p>ศึกษาวิวัฒนาการของกฎหมายเศรษฐกิจระหว่างประเทศและการจัดระเบียบโลกในด้านเศรษฐกิจนับตั้งแต่สิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่สองเป็นต้นมา บทบาทขององค์การระหว่างประเทศที่สำคัญ เช่น การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา (UNCTAD), กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) และองค์การการค้าโลก (WTO). ศึกษากฎเกณฑ์ และกลไกในการระงับข้อพิพาทขององค์การการค้าโลก (WTO). ศึกษาหลักการทางกฎหมายที่สำคัญของความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า (GATT) และความตกลงอื่นภายใต้ WTO เช่น กฎเกณฑ์ควบคุมมาตรการการนำเข้า และภาษีศุลกากร, หลักปฏิบัติอย่างชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง (MFN), หลักปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (NT), การใช้มาตรการอุดหนุน, การทุ่มตลาดและมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด, การปฏิบัติไม่เป็นธรรมทางการค้า และมาตรการปกป้อง. นอกจากนี้ยังศึกษาประเด็นพิพาททางการค้าใหม่ ๆ ที่ขึ้นสู่การพิจารณาของ WTO อาทิเช่น การออกกฎควบคุมสินค้าและบริการ, การตั้งข้อจำกัดทางสุขอนามัย, การกำหนดมาตรฐานสินค้า, และทรัพย์สินทางปัญญา</p> <p>An introductory course exploring the evolution of international economic law and the establishment of world economic order following the end of World War II. The roles played by important international organisations such as the World Trade Organisation (WTO), the United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD), and the International Monetary Fund (IMF). Studying the World Trade Organization (WTO) rules and its dispute settlement system; addressing key legal principles applicable to General Agreement on Tariffs and Trade (GATT) and all other Agreements of the WTO, namely laws regulating customs and tariffs, most-favored nation (MFN) treatment, national treatment (NT), subsidies, dumping and anti-dumping measures, unfair trade practices, and safeguard measures. The course also examines some of the recent developments in trade law, based on WTO adjudicatory decisions on issues such as regulation of goods, regulation of services, sanitary restrictions, product standards, investment measures, and intellectual property.</p>	<p>คงเดิม</p> <p>ปรับคำอธิบายรายวิชา</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560		หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2563		สาระที่ปรับปรุง
230430 ศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง	2(2-0-4)	230430 ศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง	2(2-0-4)	คงเดิม
230432 กฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง	2(2-0-4)	230432 กฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง	2(2-0-4)	
230434 สัญญาของรัฐ	2(2-0-4)	230434 สัญญาของรัฐ	2(2-0-4)	
230435 กฎหมายปกครองส่วนท้องถิ่น	2(2-0-4)	230435 กฎหมายปกครองส่วนท้องถิ่น	2(2-0-4)	
230436 นิติวิธีในทางกฎหมายมหาชน	2(1-2-3)	230436 นิติวิธีในทางกฎหมายมหาชน	2(1-2-3)	เปลี่ยนรหัสวิชา
230437 ปัญหาพิเศษทางกฎหมายระหว่างประเทศ	2(1-2-3)	230480 ปัญหาพิเศษทางกฎหมายระหว่างประเทศ	2(1-2-3)	
230438 กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ	2(2-0-4)	230438 กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ	2(2-0-4)	คงเดิม
230440 กฎหมายเกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว	2(2-0-4)	230440 กฎหมายเกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว	2(2-0-4)	
230443 อาชญาวินัยและทัณฑวิทยา	2(2-0-4)	230443 อาชญาวินัยและทัณฑวิทยา	2(2-0-4)	
230444 อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ	2(2-0-4)	230444 อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ	2(2-0-4)	
230445 สิทธิมนุษยชนกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา	2(2-0-4)	230445 สิทธิมนุษยชนกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา	2(2-0-4)	เปลี่ยนรหัสวิชา
230446 ปัญหาพิเศษทางกฎหมายอาญา	2(1-2-3)	230481 ปัญหาพิเศษทางกฎหมายอาญา	2(1-2-3)	
230451 กฎหมายสิทธิมนุษยชน	2(2-0-4)	230451 กฎหมายสิทธิมนุษยชน	2(2-0-4)	คงเดิม
230460 กฎหมายโทรคมนาคมและเศรษฐกิจดิจิทัล	2(2-0-4)	230460 กฎหมายโทรคมนาคมและเศรษฐกิจดิจิทัล	2(2-0-4)	
230461 กฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศ	2(2-0-4)	230461 กฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศ	2(2-0-4)	
230465 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโลจิสติกส์	2(2-0-4)	230465 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโลจิสติกส์	2(2-0-4)	
230466 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายปกครองฝรั่งเศส	2(2-0-4)	230466 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายปกครองฝรั่งเศส	2(2-0-4)	คงเดิม
230467 กฎหมายประกันสังคมและสวัสดิการสังคม	2(2-0-4)	230467 กฎหมายประกันสังคมและสวัสดิการสังคม	2(2-0-4)	
230468 กระบวนการยุติธรรมทางอาญา	2(2-0-4)	230468 กระบวนการยุติธรรมทางอาญา	2(2-0-4)	เปลี่ยนรหัสวิชา
230470 การร่างสัญญาและการเจรจาต่อรอง	2(1-2-3)	230470 การร่างสัญญาและการเจรจาต่อรอง	2(1-2-3)	
230471 กฎหมายพาณิชย์นาวีและขนส่ง	2(2-0-4)	230471 กฎหมายพาณิชย์นาวีและขนส่ง	2(2-0-4)	
230475 วิชาว่าความและศาลจำลอง	2(1-2-3)	230475 วิชาว่าความและศาลจำลอง	2(1-2-3)	
230486 ปัญหาพิเศษทางกฎหมายแพ่งและธุรกิจ	2(1-2-3)	230482 ปัญหาพิเศษทางกฎหมายแพ่งและธุรกิจ	2(1-2-3)	เปลี่ยนรหัสวิชา
230487 ปัญหาพิเศษทางกฎหมายวิธีพิจารณาคความ	2(1-2-3)	230483 ปัญหาพิเศษทางกฎหมายวิธีพิจารณาคความ	2(1-2-3)	



4. ตารางเปรียบเทียบแผนการศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560  
กับ หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2563

ชั้นปี 1

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560 (เดิม)	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2563	สาระการปรับปรุง
<p><b>ภาคการศึกษาต้น</b></p> <p>001211 ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 3(2-2-5)</p> <p>001xxx วิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มมนุษยศาสตร์ 3(2-2-5)</p> <p>001xxx วิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มสังคมศาสตร์ 3(2-2-5)</p> <p>001xxx วิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ 3(2-2-5)</p> <p>001281 กีฬาและการออกกำลังกาย (บังคับไม่นับหน่วยกิต) 1(0-2-1)</p> <p>230100 กฎหมายแพ่ง : หลักทั่วไป 3(3-0-6)</p> <p><b>รวม 15 หน่วยกิต</b></p>	<p><b>ภาคการศึกษาต้น</b></p> <p>001211 ภาษาอังกฤษพื้นฐาน 3(2-2-5)</p> <p>001xxx วิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มมนุษยศาสตร์ 3(2-2-5)</p> <p>001xxx วิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มสังคมศาสตร์ 3(2-2-5)</p> <p>001xxx วิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ 3(2-2-5)</p> <p>001281 กีฬาและการออกกำลังกาย (บังคับไม่นับหน่วยกิต) 1(0-2-1)</p> <p>230100 กฎหมายแพ่ง : หลักทั่วไป 3(3-0-6)</p> <p>230102 กฎหมายมหาชนเบื้องต้น 3(3-0-6)</p> <p><b>รวม 15 หน่วยกิต</b></p>	<p>ย้ายไปเรียนภาคต้น ปี 2 (ปรับตามนโยบายมหาวิทยาลัย)</p> <p>ย้ายมาจากภาคต้น ปี 2 (ปรับตามนโยบายมหาวิทยาลัยที่ต้องการให้เรียนวิชาบังคับของคณะในปี 1 เพิ่มขึ้น)</p>
<p><b>ภาคการศึกษาปลาย</b></p> <p>001201 ทักษะภาษาไทย 3(2-2-5)</p> <p>001212 ภาษาอังกฤษพัฒนา 3(2-2-5)</p> <p>001xxx วิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มมนุษยศาสตร์ 3(2-2-5)</p> <p>001xxx วิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มสังคมศาสตร์ 3(2-2-5)</p> <p>001xxx วิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ 3(2-2-5)</p> <p>230101 กฎหมายว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา 3(3-0-6)</p> <p><b>รวม 18 หน่วยกิต</b></p>	<p><b>ภาคการศึกษาปลาย</b></p> <p>001201 ทักษะภาษาไทย 3(2-2-5)</p> <p>001212 ภาษาอังกฤษพัฒนา 3(2-2-5)</p> <p>001xxx วิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มมนุษยศาสตร์ 3(2-2-5)</p> <p>001xxx วิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มสังคมศาสตร์ 3(2-2-5)</p> <p>001xxx วิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ 3(2-2-5)</p> <p>230101 กฎหมายว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา 3(3-0-6)</p> <p>230204 กฎหมายรัฐธรรมนูญ 3(2-2-5)</p> <p><b>รวม 18 หน่วยกิต</b></p>	<p>ย้ายไปเรียนภาคปลาย ปี 2 (ปรับตามนโยบายมหาวิทยาลัย)</p> <p>ย้ายมาจากภาคปลาย ปี 2 (ปรับตามนโยบายมหาวิทยาลัยที่ต้องการให้เรียนวิชาบังคับของคณะในปี 1 เพิ่มขึ้น)</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560 (เดิม)	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2563	สาระการปรับปรุง
<p><b>ภาคการศึกษาต้น</b></p> <p>001213 ภาษาอังกฤษเชิงวิชาการ 3(2-2-5)</p> <p>230200 กฎหมายลักษณะหนี้ 3(2-2-5)</p> <p>230201 กฎหมายว่าด้วยละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลากมิควรถูกได้ 3(3-0-6)</p> <p>230202 กฎหมายว่าด้วยทรัพย์ 3(2-2-5)</p> <p>230203 กฎหมายอาญาภาคทั่วไป 3(2-2-5)</p> <p>230102 กฎหมายมหาชนเบื้องต้น 3(3-0-6)</p> <p><b>รวม 18 หน่วยกิต</b></p>	<p><b>ภาคการศึกษาต้น</b></p> <p>001xxx วิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ 3(2-2-5)</p> <p>001213 ภาษาอังกฤษเชิงวิชาการ 3(2-2-5)</p> <p>230200 กฎหมายลักษณะหนี้ 3(2-2-5)</p> <p>230201 กฎหมายว่าด้วยละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลากมิควรถูกได้ 3(3-0-6)</p> <p>230202 กฎหมายว่าด้วยทรัพย์ 3(2-2-5)</p> <p>230203 กฎหมายอาญาภาคทั่วไป 3(2-2-5)</p> <p>230102 กฎหมายมหาชนเบื้องต้น 3(3-0-6)</p> <p><b>รวม 18 หน่วยกิต</b></p>	<p>→ ย้ายมาจากภาคต้น ปี 1 (ปรับตามนโยบายมหาวิทยาลัย)</p> <p>→ ย้ายไปเรียนภาคต้น ปี 1 (ปรับตามนโยบายมหาวิทยาลัยที่ต้องการให้เรียนวิชาบังคับของคณะในปี 1 เพิ่มขึ้น)</p>
<p><b>ภาคการศึกษาปลาย</b></p> <p>230205 กฎหมายอาญาภาคความผิด 3(2-2-5)</p> <p>230206 เอกเทศสัญญา 1 3(2-2-5)</p> <p>230207 กฎหมายว่าด้วยกู้ยืม ผากทรัพย์และหลักประกัน 3(2-2-5)</p> <p>230208 พระธรรมนูญศาลยุติธรรมและระบบศาลไทย 2(2-0-4)</p> <p>230301 เอกเทศสัญญา 2 3(2-2-5)</p> <p>205200 การสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ 1(0-2-1)</p> <p>xxxxxx วิชาเลือกเสรี 3 หน่วยกิต</p> <p>230204 กฎหมายรัฐธรรมนูญ 3(2-2-5)</p> <p><b>รวม 21 หน่วยกิต</b></p>	<p><b>ภาคการศึกษาปลาย</b></p> <p>001xxx วิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ 3(2-2-5)</p> <p>230205 กฎหมายอาญาภาคความผิด 3(2-2-5)</p> <p>230206 เอกเทศสัญญา 1 3(2-2-5)</p> <p>230207 กฎหมายว่าด้วยกู้ยืม ผากทรัพย์และหลักประกัน 3(2-2-5)</p> <p>230208 พระธรรมนูญศาลยุติธรรมและระบบศาลไทย 2(2-0-4)</p> <p>230301 เอกเทศสัญญา 2 3(2-2-5)</p> <p>230271 การสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์ทางนิติศาสตร์ 1(0-2-1)</p> <p>xxxxxx วิชาเลือกเสรี 3 หน่วยกิต</p> <p>230204 กฎหมายรัฐธรรมนูญ 3(2-2-5)</p> <p><b>รวม 21 หน่วยกิต</b></p>	<p>→ ย้ายมาจากภาคปลาย ปี 1 (ปรับตามนโยบายมหาวิทยาลัย)</p> <p>→ เปลี่ยนรหัสและชื่อวิชา</p> <p>→ ย้ายไปเรียนภาคปลาย ปี 1 (ปรับตามนโยบายมหาวิทยาลัยที่ต้องการให้เรียนวิชาบังคับของคณะในปี 1 เพิ่มขึ้น)</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560 (เดิม)	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2563	สาระการปรับปรุง
<p><b>ภาคการศึกษาต้น</b></p> <p>205201 การสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการวิเคราะห์เชิงวิชาการ 1(0-2-1)</p> <p>230302 กฎหมายว่าด้วยห้างหุ้นส่วนบริษัท 3(2-2-5)</p> <p>230303 กฎหมายว่าด้วยครอบครัว 3(2-2-5)</p> <p>230305 กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง 1 3(2-2-5)</p> <p>230307 กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา 3(2-2-5)</p> <p>230402 กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง 3(2-2-5)</p> <p>230xxx วิชาเลือก 2 หน่วยกิต</p> <p><b>รวม 18 หน่วยกิต</b></p>	<p><b>ภาคการศึกษาต้น</b></p> <p>230371 การสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการวิเคราะห์เชิงวิชาการทางนิติศาสตร์ 1(0-2-1)</p> <p>230302 กฎหมายว่าด้วยห้างหุ้นส่วนบริษัท 3(2-2-5)</p> <p>230303 กฎหมายว่าด้วยครอบครัว 3(2-2-5)</p> <p>230305 กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง 3(2-2-5)</p> <p>230307 กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา 3(2-2-5)</p> <p>230402 กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง 3(2-2-5)</p> <p>230xxx วิชาเลือก 2 หน่วยกิต</p> <p><b>รวม 18 หน่วยกิต</b></p>	<p>➔ เปลี่ยนรหัสและชื่อวิชา</p>
<p><b>ภาคการศึกษาปลาย</b></p> <p>230306 กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง 2 3(3-0-6)</p> <p>230300 ตราสารเปลี่ยนมือ 3(3-0-6)</p> <p>230304 กฎหมายว่าด้วยมรดก 3(2-2-5)</p> <p>230308 กฎหมายลักษณะพยานหลักฐาน 3(3-0-6)</p> <p>230330 กฎหมายปกครอง 3(2-2-5)</p> <p>205202 การสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการนำเสนอผลงาน 1(0-2-1)</p> <p>230xxx วิชาเลือก 2 หน่วยกิต</p> <p><b>รวม 18 หน่วยกิต</b></p>	<p><b>ภาคการศึกษาปลาย</b></p> <p>230306 กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง 2 3(3-0-6)</p> <p>230300 ตราสารเปลี่ยนมือ 3(3-0-6)</p> <p>230304 กฎหมายว่าด้วยมรดก 3(2-2-5)</p> <p>230308 กฎหมายลักษณะพยานหลักฐาน 3(3-0-6)</p> <p>230330 กฎหมายปกครอง 3(2-2-5)</p> <p>230372 การสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อการนำเสนอผลงานทางนิติศาสตร์ 1(0-2-1)</p> <p>230xxx วิชาเลือก 2 หน่วยกิต</p> <p>230xxx วิชาเลือก 2 หน่วยกิต</p> <p><b>รวม 17 หน่วยกิต</b></p>	<p>➔ ย้ายเป็นวิชาเลือก (ปรับเพื่อให้สามารถเพิ่มจำนวนหน่วยกิตของวิชาเลือกตาม มคอ.1)</p> <p>➔ เปลี่ยนรหัสและชื่อวิชา</p> <p>➔ เรียนวิชาเลือกเพิ่ม 1 วิชา (ปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้อง มคอ.1)</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2560 (เดิม)	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2563	สาระการปรับปรุง
<p><b>ภาคการศึกษาต้น</b></p> <p>230452 กฎหมายอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และศิลปวัฒนธรรม 3(3-0-6)</p> <p>230403 กฎหมายภาษีอากร 3(3-0-6)</p> <p>230407 นิติปรัชญา 3(3-0-6)</p> <p>230476 ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย 1 2(1-2-3)</p> <p>230408 วิจัยทางกฎหมาย 4(2-4-6)</p> <p>230xxx วิชาเลือก 2 หน่วยกิต</p> <p><b>รวม 17 หน่วยกิต</b></p>	<p><b>ภาคการศึกษาต้น</b></p> <p>230452 กฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน 3(3-0-6)</p> <p>230403 กฎหมายภาษีอากร 3(3-0-6)</p> <p>230407 นิติปรัชญา 3(3-0-6)</p> <p>230476 ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย 1 2(1-2-3)</p> <p>230408 วิจัยทางกฎหมาย 4(2-4-6)</p> <p>230xxx วิชาเลือก 2 หน่วยกิต</p> <p>230xxx วิชาเลือก 2 หน่วยกิต</p> <p><b>รวม 19 หน่วยกิต</b></p>	<p>➔ เปลี่ยนชื่อวิชาและคำอธิบายรายวิชา (ปรับเพื่อความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน)</p> <p>➔ เรียนวิชาเลือกเพิ่ม 1 วิชา (ปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้อง มคอ.1)</p>
<p><b>ภาคการศึกษาปลาย</b></p> <p>230401 กฎหมายแรงงาน 3(3-0-6)</p> <p>230404 กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล 3(3-0-6)</p> <p>230405 หลักวิชาซีพนักกฎหมาย 2(2-0-4)</p> <p>230406 ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย 2(2-0-4)</p> <p>230400 กฎหมายล้มละลาย และการฟื้นฟูกิจการ 2(2-0-4)</p> <p>230477 ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย 2 2(1-2-3)</p> <p>230xxx วิชาเลือก 2 หน่วยกิต</p> <p>xxxxxx วิชาเลือกเสรี 3 หน่วยกิต</p> <p><b>รวม 19 หน่วยกิต</b></p>	<p><b>ภาคการศึกษาปลาย</b></p> <p>230401 กฎหมายแรงงาน 3(3-0-6)</p> <p>230404 กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล 3(3-0-6)</p> <p>230405 หลักวิชาซีพนักกฎหมาย 1(0-2-1)</p> <p>230406 ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย 2(2-0-4)</p> <p>230400 กฎหมายล้มละลาย และการฟื้นฟูกิจการ 2(2-0-4)</p> <p>230477 ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย 2 2(1-2-3)</p> <p>230xxx วิชาเลือก 2 หน่วยกิต</p> <p>xxxxxx วิชาเลือกเสรี 3 หน่วยกิต</p> <p><b>รวม 18 หน่วยกิต</b></p>	<p>➔ ปรับลดหน่วยกิต (ปรับเพื่อให้สามารถเพิ่มจำนวนหน่วยกิตของวิชาเลือกตาม มคอ.1)</p>
<p><b>รวมทั้งสิ้น 144 หน่วยกิต</b></p>	<p><b>รวมทั้งสิ้น 144 หน่วยกิต</b></p>	

## 5. คำสั่งมหาวิทยาลัย เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร



คำสั่งมหาวิทยาลัยนเรศวร

ที่ ๐๐๙๙๔ / ๒๕๖๒

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร

หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓

คณะนิติศาสตร์

ด้วยคณะนิติศาสตร์ จะดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) พ.ศ.๒๕๕๒ เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.๒๕๕๘ และมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ พ.ศ.๒๕๖๑ เพื่อใช้ในปปีการศึกษา ๒๕๖๓

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการพัฒนาหรือปรับปรุงรายละเอียดของหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓ ของคณะนิติศาสตร์ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ ฉะนั้น อาศัยอำนาจความตามมาตรา ๑๗ มาตรา ๒๐ และมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนเรศวร พ.ศ. ๒๕๓๓ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) พ.ศ.๒๕๕๒ เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.๒๕๕๘ และมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ พ.ศ.๒๕๖๑ ดังนี้

**ที่ปรึกษา**

1. อธิการบดีมหาวิทยาลัยนเรศวร
2. รองอธิการบดี (รองศาสตราจารย์ ดร.วารินทร์ แก้วอุไร)

**หน้าที่** ให้คำปรึกษาด้านต่าง ๆ เพื่อให้การพัฒนาหรือปรับปรุงรายละเอียดของหลักสูตร ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๓

**คณะกรรมการร่างหลักสูตร**

1. ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตรา	(ฟุ้งลัดดา) วิเชียรชม	ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก	ประธาน
2. นายสัตยา	อรุณธารี	ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก	กรรมการ
3. รองศาสตราจารย์ ดร.บุญญรัตน์	โชคบันดาลชัย	อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	กรรมการ
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรรยาภักษ์	สุวพันธ์	อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	กรรมการ
5. อาจารย์ศุทธิณี	อยู่สวัสดิ์	อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	กรรมการ
6. อาจารย์เกศราภรณ์	ปานงาม	อาจารย์	กรรมการ
7. นางวิภา	อินทรสุข		เลขานุการ
8. นางอภิญา	ชุนหะทิพากร		ผู้ช่วยเลขานุการ

/คณะกรรมการ...

คณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตร

1. ศาสตราจารย์ ดร.สหธน	รัตน์ไพจิตร	ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก	ประธาน
2. นางสาวเพ็ญพนอ	บุญกล้า	ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก	กรรมการ
3. รองศาสตราจารย์จรัสประภา	มากลีน	อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	กรรมการ
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์หริรักษ์	โล่ห์พัฒนานนท์	อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	กรรมการ
5. อาจารย์ฉัตรพร	หาระบุตร	อาจารย์	กรรมการ
6. นางวิภา	อินทรสุข		เลขานุการ
7. นางอภิญา	ชุนหะทิพาการ		ผู้ช่วยเลขานุการ

**หน้าที่** พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TOF) พ.ศ.2552  
เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2558 และมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์  
พ.ศ.2561

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562 เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562



(รองศาสตราจารย์ ดร.วารินทร์ แก้วอุไร)  
รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน  
อธิการบดีมหาวิทยาลัยนเรศวร

## 6. รายงานการประชุมคณะกรรมการร่างหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2563

รายงานการประชุมคณะกรรมการร่างหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2563

เมื่อวันพุธที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2562

ณ ห้องประชุม ชั้น 3 คณะนิติศาสตร์

.....

**รายนามคณะกรรมการร่างหลักสูตร**

1. ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตรา	(ฟุ้งลัดดา) วิเชียรชม	ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก	ประธาน
2. นายสัตยา	อรุณธานี	ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก	กรรมการ
3. รองศาสตราจารย์ ดร.บุญญรัตน์	โชคบันดาลชัย	อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	กรรมการ
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรรยาธิษั	สุวพันธ์	อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	กรรมการ
5. อาจารย์ศุทธิณี	อยู่สวัสดิ์	อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	กรรมการ
6. ดร.เกศราภรณ์	ปานงาม	อาจารย์ประจำ	กรรมการ

**ผู้เข้าร่วมประชุม**

1. ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตรา	(ฟุ้งลัดดา) วิเชียรชม
2. นายสัตยา	อรุณธานี
3. รองศาสตราจารย์จิริประภา	มากลั่น
4. รองศาสตราจารย์ ดร.บุญญรัตน์	โชคบันดาลชัย
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์หริรัักษ์	โล่ห์พัฒนานนท์
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรรยาธิษั	สุวพันธ์
7. ดร.เกศราภรณ์	ปานงาม
8. อาจารย์ศุทธิณี	อยู่สวัสดิ์
9. อาจารย์ฉัตรพร	หาระบุตร
10. นางษมาภรณ์	อินชำนาญ
11. นางวิภา	อินทรสุข
12. นางอภิญญา	ชุนหะทิพากร

เริ่มประชุมเวลา 09.00 น.

รศ.จิระประภา มากกลิ่น คณะศึกษาศาสตร์ ได้กล่าวต้อนรับผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานภายนอกที่ได้ให้เกียรติร่วมเป็นคณะกรรมการร่างหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2563 พร้อมทั้งชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ในการปรับปรุงหลักสูตรฉบับนี้ โดยการปรับหลักสูตรในครั้งนี้เป็นการปรับปรุงเล็กน้อยเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัย และให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) พ.ศ.2552 เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2558 และมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ พ.ศ.2561 เพื่อใช้ในการศึกษา 2563

รศ.ดร.บุญญรัตน์ โชคบัณฑิตชัย ประธานหลักสูตร ได้ชี้แจงถึงวัตถุประสงค์การปรับปรุงหลักสูตรในครั้งนี้ เพื่อปรับตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขา นิเทศศาสตร์ พ.ศ.2561 (มคอ.1) ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2561 โดยให้สถาบันอุดมศึกษา ที่จัดการศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ ต้องปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นไปตามประกาศ ภายใต้นปีการศึกษา 2563

อนึ่ง ในปี 2560 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรนิเทศศาสตร บัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 เนื่องจากครบวงรอบการปรับปรุง ซึ่งขณะนั้นยังไม่มี มคอ.1 สาขาวิชานิติศาสตร์ หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 กำหนดให้บัณฑิตเรียนตลอดหลักสูตรจำนวน 144 หน่วยกิต ซึ่ง ดูแล้วอาจจะมีจำนวนหน่วยกิตมาก แต่เนื่องจากทางคณะกำหนดให้บัณฑิตเรียนวิชาภาษาอังกฤษทุกภาคการศึกษา รวมจำนวน 7 หน่วยกิต และเรียนวิชาวิจัยทางกฎหมาย จำนวน 4 หน่วยกิต นอกเหนือจากวิชากฎหมาย

โดยภาพรวมหลักสูตรมีกลุ่มวิชากฎหมายสอดคล้องตามที่ มคอ.1 กำหนดอยู่แล้ว มีเพียงกลุ่ม วิชาเลือกซึ่ง มคอ.1 กำหนดไว้ 12 หน่วยกิต แต่หลักสูตรนิเทศศาสตรของมหาวิทยาลัยนเรศวร มี 8 หน่วยกิต ด้วยเหตุนี้ จึงต้องดำเนินการปรับปรุงโดยเพิ่มหน่วยกิตวิชาเลือก และลดจำนวนหน่วยกิตวิชาบังคับบางส่วน

#### ตารางเปรียบเทียบ มคอ.1 กับ หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560

มคอ.1	หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560
1.หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต	1.หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (รวมจำนวน 30 หน่วยกิต สอดคล้อง มคอ.1)
2.หมวดวิชาเฉพาะ (วิชากฎหมาย) ไม่น้อยกว่า 84 หน่วยกิต 2.1 กลุ่มวิชาหลักทั่วไปแห่งกฎหมาย ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต	2.หมวดวิชาเฉพาะ (วิชากฎหมาย) (รวมจำนวน 108 หน่วยกิต สอดคล้อง มคอ.1) 2.1 กลุ่มวิชาหลักทั่วไปแห่งกฎหมาย ได้แก่ กฎหมายแพ่งหลักทั่วไป หลักวิชาชีพนักกฎหมาย ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย นิติปรัชญา (รวมจำนวน 10 หน่วยกิต สอดคล้อง มคอ.1)
2.2 กลุ่มวิชากฎหมายแพ่ง ไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต	2.2 กลุ่มวิชากฎหมายแพ่ง ได้แก่ กฎหมายว่าด้วยนิติกรรมและ สัญญา กฎหมายลักษณะหนี้ กฎหมายว่าด้วยละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลาภมิควรได้ กฎหมายว่าด้วยทรัพย์ กฎหมายว่าด้วยกู้ยืม ผกทรัพย์ และหลักประกัน กฎหมายว่าด้วยห้างหุ้นส่วนบริษัท กฎหมายว่าด้วย ครอบครัว กฎหมายว่าด้วยมรดก (รวมจำนวน 24 หน่วยกิต สอดคล้อง มคอ.1)



## ตารางเปรียบเทียบ มคอ.1 กับ หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560

มคอ.1	หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560
2.3 กลุ่มวิชากฎหมายอาญา ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต	2.3 กลุ่มวิชากฎหมายอาญา ได้แก่ กฎหมายอาญาภาคทั่วไป กฎหมายอาญาภาคความผิด (รวมจำนวน 6 หน่วยกิต สอดคล้อง มคอ.1)
2.4 กลุ่มวิชากฎหมายมหาชน ไม่น้อยกว่า 8 หน่วยกิต	2.4 กลุ่มวิชากฎหมายมหาชน ได้แก่ กฎหมายมหาชนเบื้องต้น กฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายปกครอง (รวมจำนวน 9 หน่วยกิต สอดคล้อง มคอ.1)
2.5 กลุ่มวิชากฎหมายพาณิชย์และธุรกิจ ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต	2.5 กลุ่มวิชากฎหมายพาณิชย์และธุรกิจ ได้แก่ เอกเทศสัญญา 1 เอกเทศสัญญา 2 ตราสารเปลี่ยนมือ กฎหมายภาษีอากร (รวมจำนวน 12 หน่วยกิต สอดคล้อง มคอ.1)
2.6 กลุ่มวิชากฎหมายวิธีสบัญญัติ ไม่น้อยกว่า 8 หน่วยกิต	2.6 กลุ่มวิชากฎหมายวิธีสบัญญัติ ได้แก่ พระธรรมนูญศาลยุติธรรม และระบบศาลไทย กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง 1 กฎหมายวิธี พิจารณาความแพ่ง 2 กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมาย ลักษณะพยานหลักฐาน การล้มละลายและการฟื้นฟูกิจการ (รวมจำนวน 16 หน่วยกิต สอดคล้อง มคอ.1)
2.7 กลุ่มวิชากฎหมายระหว่างประเทศ ไม่น้อยกว่า 5 หน่วยกิต	2.7 กลุ่มวิชากฎหมายระหว่างประเทศ ได้แก่ กฎหมายระหว่าง ประเทศแผนกคดีเมือง กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล (รวมจำนวน 6 หน่วยกิต สอดคล้อง มคอ.1)
2.8 กลุ่มวิชากฎหมายเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การพัฒนาชุมชน หรือวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต	2.8 กลุ่มวิชากฎหมายเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การพัฒนาชุมชน หรือวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แก่ กฎหมาย แรงงาน วิจัยทางกฎหมาย กฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (รวมจำนวน 10 หน่วยกิต สอดคล้อง มคอ.1)
	2.9 กลุ่มวิชาภาษา (เป็นกลุ่มวิชาที่คณะนิติศาสตร์ ม.นเรศวร ต้องการ ให้บัณฑิตพัฒนาทักษะทางภาษาเป็นพิเศษ) ได้แก่ การสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ การสื่อสาร ภาษาอังกฤษเพื่อวิเคราะห์เชิงวิชาการ การสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อ นำเสนอผลงาน ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย 1 ภาษาอังกฤษ สำหรับนักกฎหมาย 2 (รวมจำนวน 7 หน่วยกิต สอดคล้อง มคอ.1)
2.10 กลุ่มวิชาเลือก ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต	2.10 กลุ่มวิชาเลือก ** กำหนดเรียนเพียง 8 หน่วยกิต จึงต้องมีการเพิ่มให้สอดคล้องตาม มคอ.1

### สรุปการแก้ไข

1. การแก้ไขให้สอดคล้องตามเกณฑ์ มคอ.1
  - 1.1 ยุบรายวิชากฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง 1 และรายวิชากฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง 2 ให้เหลือวิชาบังคับเพียงวิชาเดียว
  - 1.2 ลดหน่วยกิตรายวิชาหลักวิชาซีพนักกฎหมาย
  - 1.3 เพิ่มรายวิชาเลือก
2. การแก้ไขเพื่อความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน
  - 2.1 เพิ่มรายวิชาเลือกให้ทันสมัย
  - 2.2 ปรับคำอธิบายรายวิชา (บางรายวิชาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน)
  - 2.3 ปรับแผนการศึกษาให้มีการเรียนรายวิชากฎหมายเพิ่มขึ้นในชั้นปี 1 สลับกับการเรียนรายวิชาศึกษาทั่วไป ตามนโยบายมหาวิทยาลัย

### ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ (ศ.ดร.วิจิตรา (ฟุ้งลัดดา) วิเชียรชม)

1. หากเปลี่ยนรายวิชา 230306 กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง 2 เป็นวิชาเลือก เห็นควรให้ปรับชื่อและคำอธิบายรายวิชา 230305 กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง 1 และรายวิชา 230306 กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง 2 ใหม่
2. ขอเสนอให้คงหน่วยกิตรายวิชา 230305 กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง 1 จำนวน 3 หน่วยกิต เหมือนเดิม สำหรับรายวิชา 230306 กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง 2 ปรับลดหน่วยกิต จาก 3 เหลือจำนวน 2 หน่วยกิต
3. วิชาเลือกบางวิชา มีความซ้ำซ้อนกับวิชาบังคับ จึงควรปรับเนื้อหาให้เหมาะสม รายวิชาบางรายวิชาอาจสามารถพิจารณาปรับลดหน่วยกิตได้ เช่น นิติปรัชญา กฎหมายแพ่งหลักทั่วไป กฎหมายมหาชนเบื้องต้น กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล แต่ทั้งนี้จะต้องระวังไม่ให้ขัดกับ มคอ.1
4. รายวิชา 230300 ตราสารเปลี่ยนมือ ควรปรับชื่อเป็น กฎหมายตราสารเปลี่ยนมือ
5. รายวิชา 230206 เอกเทศสัญญา 1 และรายวิชา 230301 เอกเทศสัญญา 2 ควรเปลี่ยนชื่อวิชาเป็น กฎหมายสัญญาทางพาณิชย์ และอาจแบ่งเป็น กฎหมายสัญญาทางพาณิชย์ 1 และ กฎหมายสัญญาทางพาณิชย์ 2 โดยรวม เอกเทศสัญญาในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ตามความเหมาะสม

6. ศ.ดร.วิจิตรา ได้ปรับคำอธิบายรายวิชา 230401 กฎหมายแรงงาน มาให้ใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของวิชานี้ที่ต้องการให้สะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ดังนี้

หลักกฎหมายแรงงาน วิวัฒนาการของกฎหมายแรงงานในมิติของสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยีตามหลักการพัฒนาแรงงานและสังคมอย่างยั่งยืน สัญญาจ้างแรงงาน กฎหมายคุ้มครองแรงงานสำหรับลูกจ้างทั้งที่เป็นไทยและต่างด้าว กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ การระงับข้อพิพาทแรงงาน การพิจารณาคดีที่เกี่ยวกับแรงงาน รวมตลอดถึงกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

Legal principles pertaining to labour law, evolution of labour law, concerning social, economic, political and technological dimensions of Principal of Sustainable Development of Labour and Society, Hier of Work Agreements, Labour Protection for thai and foreign employees, Labour Relation Law, Labour Dispute Settlement, Procedures in labour cases and other related laws.

7. เปิดโอกาสให้นิสิตเลือกวิชาบังคับเลือกเพื่อเป็น specialize ได้

โดยสรุป การปรับหลักสูตรควรจะให้สอดคล้องกับสังคม มีวิชาเลือกใหม่ๆ ที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และภาพรวมอยากให้ลดหน่วยกิต

#### ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ (อาจารย์สัตยา อรุณธารี)

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง กรรมการเนติบัณฑิตยสภา ฝ่ายวิชาการ, กรรมการมาตรฐานการศึกษา, และเป็นอนุกรรมการพิจารณาวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมายของเนติบัณฑิตยสภา ได้ให้ความเห็นสรุปได้ดังนี้

1. การปรับปรุงหลักสูตรจะต้องคำนึงถึงหลักสูตรของเนติบัณฑิตยสภาด้วย เนื่องจากหลักสูตรของเนติบัณฑิตยสภายังมีรายวิชาในประมวลกฎหมายแพ่ง ประมวลกฎหมายอาญาอยู่มาก หากตัดรายวิชาสำคัญๆออก อาจกระทบต่อการศึกษาต่อในหลักสูตรของเนติบัณฑิตยสภา รวมถึงต้องพิจารณาถึงการรับรองหลักสูตรของเนติบัณฑิตยสภาด้วย
2. มคอ.1 หน้า 4 ข้อ 6 ควรรวมองค์การทางวิชาชีพไว้ให้ชัดเจนอันได้แก่ สภานายความในพระบรมราชูปถัมภ์ หรือสำนักอบรมศึกษากฎหมายเนติบัณฑิตยสภา
3. รายวิชากฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เป็นวิชาหลักของหลักสูตรเนติบัณฑิต ดังนั้น การปรับลดหน่วยกิตและเนื้อหาวิชาจึงต้องควรทำอย่างระมัดระวัง การนำเนื้อหาของกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง 2 มารวมไว้ในกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง 1 จะต้องกระทำอย่างเหมาะสมไม่ให้เป็นการกระทบผู้เรียนหนักเกินไป

4. รายวิชาหลักวิชาชีพนักกฎหมาย เป็นวิชาที่สอดคล้องกับนโยบายขององค์กรตุลาการ และอัยการ เพื่อสร้างคุณธรรมจริยธรรม ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนวิชานี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งหากมีการลดหน่วยกิตก็จะต้องดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เวลาในภาคปฏิบัติ 2 ชั่วโมงเหมือนเดิม
5. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี ปัจจุบันมีความสำคัญมาก ซึ่งหลักสูตรได้กำหนดไว้แล้ว เป็นรายวิชาเลือก คือ 230461 กฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศ
6. การจัดทำหลักสูตรให้มีการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษเป็นสิ่งดี และสอดคล้องกับนโยบายของเนติบัณฑิตยสภา เนื่องจากรายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย เป็นวิชาที่จะมีการสอนและการสอบในระดับเนติบัณฑิตยสภาต่อไป ทั้งนี้ ทางเนติบัณฑิตยสภาจะกำหนดให้มีการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย พร้อมออกข้อสอบ 1 ข้อ โดยข้อสอบจะต้องออกจากรายวิชาที่เนติบัณฑิตยสภาสอน โดยเน้นคำศัพท์กฎหมายและการแปล ดังนั้น การสอนควรเน้นแผนการเรียนด้านภาษาให้มีความต่อเนื่องที่จะไปเรียนต่อที่เนติบัณฑิตยสภาได้
7. การจัดทำแผนการเรียนให้นิสิตได้รับอนุปริญญาก่อนจบปริญญาตรี ต้องพิจารณารายวิชาที่ต้องจัดให้นิสิตได้เรียนรายวิชาที่สอดคล้องกับสภาพนายความ และเนติบัณฑิตยสภา

ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 2 ท่าน ให้ข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

1. การจัดให้นิสิตเรียนรายวิชาศึกษาทั่วไป ควรจัดแผนการศึกษาให้เรียนชั้นปี 1 ให้เสร็จสิ้น เพื่อให้ชั้นปี 2-4 ได้เรียนวิชาทางกฎหมายอย่างเดียว นิสิตจะได้ไม่ต้องกังวลในการเรียนวิชาศึกษาทั่วไป เนื่องจากวิชาทางกฎหมายแต่ละรายวิชามีเนื้อหาที่ยากมากอยู่แล้ว
2. ปัจจุบันคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ เป็นคณะที่เกิดจากการก่อตั้งจากสภามหาวิทยาลัย และได้ผ่านการรับรองจากสำนักอบรมศึกษากฎหมายเนติบัณฑิตยสภา และสภาพนายความในพระบรมราชูปถัมภ์แล้ว ซึ่งเป็นคณะที่มีความสำคัญ ได้สร้างชื่อเสียงไว้ มีผลงานที่โดดเด่นมาก จึงขอให้รักษามาตรฐานในการบริหารหลักสูตรและการจัดองค์กรให้ได้มาตรฐานตลอดไป

ปิดประชุมเวลา 12.00 น.



(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญญรัตน์ โชคบันดาลชัย)  
ประธานหลักสูตร



(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรรยาธิษ สุวพันธ์)  
ผู้ตรวจรายงานการประชุม



(ดร.เอกกรภรณ์ ปานงาม)  
ผู้ตรวจรายงานการประชุม



(นางวิภา อินทรสุข)  
ผู้ตรวจรายงานการประชุม



7. รายงานการประชุมคณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต  
วันพุธที่ 24 กรกฎาคม 2562  
ณ ห้องประชุม ชั้น 3 คณะนิติศาสตร์  
มหาวิทยาลัยนเรศวร

รายนามคณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตร

1. ศาสตราจารย์ ดร.สหชน	รัตน์ไพจิตร	ผู้ทรงคุณวุฒิ	ประธาน
2. นางสาวเพียงพนอก	บุญกล้า	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
3. รองศาสตราจารย์จิริประภา	มากลีน	ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	กรรมการ
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์หริรักษ์	โล่ห์พัฒนานนท์	ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	กรรมการ
5. อาจารย์ฉัตรพร	หาระบุตร	อาจารย์ประจำ	กรรมการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. รองศาสตราจารย์ ดร.บุญรัตน์	โชคบันดาลชัย	ประธานหลักสูตร
2. รองศาสตราจารย์จิริประภา	มากลีน	ผู้รับผิดชอบหลักสูตร
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์หริรักษ์	โล่ห์พัฒนานนท์	ผู้รับผิดชอบหลักสูตร
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรรยาธิ์	สุวพันธ์	ผู้รับผิดชอบหลักสูตร
5. อาจารย์ศุทธิณี	อยู่สวัสดิ์	ผู้รับผิดชอบหลักสูตร
6. ดร.เกศราภรณ์	ปานงาม	อาจารย์
7. นางชมภรณ์	อินชำนาญ	หัวหน้าสำนักงานเลขานุการคณะ
8. นางวิภา	อินทรสุข	หัวหน้างานบริการการศึกษา
9. นางอภิญา	ชุนหะทิพากร	นักวิชาการศึกษา

ผู้ไม่เข้าร่วมประชุม

1. ศาสตราจารย์ ดร.สหชน	รัตน์ไพจิตร	ติดภารกิจ*
2. นางสาวเพียงพนอก	บุญกล้า	ติดภารกิจ*
3. อาจารย์ฉัตรพร	หาระบุตร	ติดราชการ

เริ่มประชุมเวลา 15.00 น.

การวิพากษ์หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2563 ทางคณะนิติศาสตร์ ได้รับเกียรติจากผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ท่านคือ ศาสตราจารย์ ดร.สหชน รัตน์ไพจิตร อาจารย์ประจำคณะ

\* คณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตร (ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก) ได้ส่งข้อเสนอแนะและความเห็น โดยส่งทางไปรษณีย์มาให้ คณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตร เพื่อนำมาพิจารณาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งได้ให้เกียรติเป็นประธานกรรมการวิพากษ์หลักสูตร และนางสาวเพียงพอน บัญเกล้า รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ สำนักงานกฎหมายบริษัท ปตท.จำกัด (มหาชน) ก็ได้ให้เกียรติเป็นกรรมการวิพากษ์หลักสูตร แต่การวิพากษ์หลักสูตรในครั้งนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 2 ท่านติดภารกิจ และไม่สามารถจัดหาเวลาให้ตรงกันเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 2 ท่าน มาร่วมวิพากษ์หลักสูตรที่คณะนิติศาสตร์ได้ ทางคณะฯ จึงจัดส่งร่างหลักสูตรและรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 2 ท่าน เพื่อทำการวิพากษ์หลักสูตรดังกล่าว โดยผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 2 ท่านได้ทำการพิจารณาและส่งเอกสารรวมทั้งข้อเสนอแนะ ตลอดจนทั้งความคิดเห็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการวิพากษ์หลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิตในครั้งนี้นี้กลับมาที่คณะ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

### **ความเห็นและข้อเสนอแนะของประธานกรรมการวิพากษ์หลักสูตร (ศาสตราจารย์ ดร.สทรน รัตนไพจิตร)**

#### **ข้อเสนอแนะต่อรายละเอียดของหลักสูตร**

1. คำอธิบายรายวิชา กฎหมายการแข่งขันทางการค้า Competition Law ควรเขียนใหม่ เนื่องจากของเดิมไม่ชัด อีกทั้ง เนื้อหาเป็นเรื่องของการป้องกันการผูกขาด ซึ่งในปัจจุบัน Concept กฎหมายดังกล่าวเปลี่ยนแปลงไปแล้ว เป็นการส่งเสริมแทนการป้องกัน อีกทั้งควรมีรายละเอียดเกี่ยวกับกฎหมายไทยให้มากกว่านี้ นอกจากนี้ คำแปลภาษาอังกฤษ ก็ไม่สอดคล้องกับภาษาไทย

2. รายวิชาเดิม 230305 กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง 1 กับรายวิชา 230306 กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง 2 ทั้ง 2 วิชาดังกล่าว เป็นวิชาบังคับ ซึ่งเนื้อหาลงรายละเอียดมาก หากรวมสองวิชานี้ให้เป็นวิชาเดียวกัน แล้วสอนหลักการก็น่าจะเพียงพอ และเปิดวิชาสัมมนาเพื่อให้นักศึกษาที่สนใจลงเรียนเพิ่มเติมเป็นวิชาเลือก เพื่อเป็นทางเลือกให้นักศึกษา หากนักศึกษาท่านใดต้องการเน้นหนักทางวิชาชีพกฎหมายก็ให้มาลงวิชาเลือกสัมมนาเพิ่มเติม แต่หากนักศึกษาท่านใดไม่ต้องการประกอบอาชีพทางวิชาชีพกฎหมายก็จะไม่ถูกบังคับเรียน แล้วสามารถลงวิชาอื่นที่ควรสนใจได้

3. จำนวนหน่วยกิตของการศึกษา มีถึง 144 หน่วยกิต แม้ว่าจะดูมากเมื่อเทียบกับคณะอื่น แต่เมื่อพิจารณาถึงเนื้อหาของการเรียนการสอนและความจำเป็นของการศึกษา ก่อนได้วุฒินิติศาสตร์บัณฑิตก็เห็นว่าเหมาะสมแล้ว ไม่ว่าจะ เป็นวิชาภาษาอังกฤษ หรือวิชาวิจัย ซึ่งทั้งสองวิชาดังกล่าวจำเป็นสำหรับการศึกษาต่อในอนาคต

### **ความเห็นและข้อเสนอแนะของกรรมการวิพากษ์หลักสูตร (นางสาวเพียงพอน บัญเกล้า)**

โดยทั่วไปหลักสูตรมีความเหมาะสม และรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี

อย่างไรก็ตามมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเพื่อให้คณะนิติศาสตร์ พิจารณาเปิดวิชาบังคับหรือวิชาเลือกตามที่เหมาะสม

#### **1. ตรรกศาสตร์**

2. บัญชีเบื้องต้น
  3. ทักษะดิจิทัล (Digital Literacy)
  4. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของสื่อยุคใหม่ เช่น คอมพิวเตอร์ กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Data Privacy)
  5. ความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายกับธุรกิจ
  6. การระงับข้อพิพาท โดยวิธีอนุญาโตตุลาการ
  7. เพิ่มลักษณะวิชาที่เป็นการสัมมนาให้มากขึ้นเพื่อเพิ่มทักษะการนำไปใช้งานได้จริง
- นอกจากนี้ มีข้อสังเกต วิชาลำดับที่ 3.1 ในเอกสารหมายเลข 4.3 ว่า เนื่องจากไม่พบว่ามี วิชาทรัพย์สินทางปัญญาเป็นวิชาบังคับ ซึ่งเท่ากับว่าวิชาที่จะเปิดสอนใหม่นี้ จะต้องมีการปูพื้นฐานกฎหมาย ทรัพย์สินทางปัญญาให้กับนิสิตก่อน

คณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตรร่วมกับคณะกรรมการบริหารหลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต ร่วมประชุมสรุปผลการวิพากษ์หลักสูตร ซึ่งจำแนกเป็นประเด็น ดังนี้

### สาระการปรับปรุงหลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2563

1. การเสนอขอปรับชื่อรายวิชาและคำอธิบายรายวิชา โดยเสนอขอปรับเพื่อให้มีความทันสมัยและจะเป็น ประโยชน์ต่อนิสิต ทั้งในการประกอบวิชาชีพและการศึกษาต่อในระดับสูง อีกทั้ง เพื่อให้สอดคล้องกับ มคอ.1 โดยมีทั้งสิ้น 8 รายวิชา ดังนี้

1.1 รายวิชา 230305 กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง 1 ปรับชื่อรายวิชา เป็น กฎหมายวิธีพิจารณา ความแพ่ง เนื่องจากปรับโครงสร้างให้เรียนเพียงวิชาเดียวและเป็นการปรับให้สอดคล้องกับ มคอ.1 และปรับ คำอธิบายรายวิชา

1.2 รายวิชา 230306 กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง 2 เปลี่ยนจากวิชาบังคับ เป็นวิชาเลือก และปรับ ชื่อรายวิชาเป็น สัมมนากฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ตามที่ ศ.ดร.สทธร รัตน์ไพจิตร ประธาน คณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตรให้ความเห็นและขอเสนอแนะไว้ และปรับคำอธิบายรายวิชาให้เน้นการ สัมมนาในประเด็นสำคัญของกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

1.3 รายวิชา 230401 กฎหมายแรงงาน ปรับคำอธิบายรายวิชา เพื่อให้สอดคล้องกับ มคอ.1 กลุ่มวิชากฎหมายเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมการพัฒนาชุมชนหรือวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี โดย ศ.ดร.วิจิตรา (ฟุ้งลัดดา) วิเชียรชม ประธานคณะกรรมการร่างหลักสูตร ได้พิจารณาการปรับคำอธิบาย รายวิชา

1.4 รายวิชา 230403 กฎหมายภาษีอากร ปรับคำอธิบายรายวิชา เพื่อให้เหมาะสมกับ สถานการณ์ปัจจุบันโดยเพิ่มหัวข้อเกี่ยวกับการคลัง

1.5 รายวิชา 230408 วิจัยทางกฎหมาย ปรับคำอธิบายรายวิชา เพื่อให้สอดคล้องกับ มคอ.1 ในกลุ่มวิชากฎหมายเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การพัฒนาชุมชน หรือวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1.6 รายวิชา 230452 กฎหมายอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และศิลปวัฒนธรรม ปรับชื่อรายวิชา เป็น กฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน และปรับ คำอธิบายรายวิชา เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันที่มุ่งเน้นการพัฒนาอย่างยั่งยืน

1.7 รายวิชา 230477 ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย 2 ปรับคำอธิบายรายวิชา เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

1.8 รายวิชา 230427 กฎหมายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ปรับคำอธิบายรายวิชา เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

## 2. การเสนอขอเปิดรายวิชาเลือกเพิ่มเติม ดังนี้

- 3.1 รายวิชา 230469 กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาระหว่างประเทศ หน่วยกิต 2(2-0-4)
- 3.2 รายวิชา 230473 กฎหมายพลังงาน หน่วยกิต 2(2-0-4)
- 3.3 รายวิชา 230489 กฎหมายเกี่ยวกับการพัฒนาเมืองและผังเมือง หน่วยกิต 2(2-0-4)
- 3.4 รายวิชา 230490 กฎหมายเกี่ยวกับการเกษตรและประมง หน่วยกิต 2(2-0-4)
- 3.5 รายวิชา 230493 กฎหมายเปรียบเทียบและสกุลกฎหมายของโลกเบื้องต้น หน่วยกิต 2(2-0-4)
- 3.6 รายวิชา 230494 กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำ หน่วยกิต 2(2-0-4)
- 3.7 รายวิชา 230495 กฎหมายและระบบธุรกิจจีน หน่วยกิต 2(2-0-4)
- 3.8 รายวิชา 230496 กฎหมายการแข่งขันทางการค้า หน่วยกิต 2(2-0-4)

## 3. การปรับแผนการศึกษา

ตามนโยบายของมหาวิทยาลัยต้องการให้นิสิตเรียนรายวิชาวิชาศึกษาทั่วไปกระจายทุกชั้นปี และกำหนดให้ 1 ภาคการศึกษา มีการลงทะเบียนเรียนรายวิชาศึกษาทั่วไปได้ไม่เกิน 12 หน่วยกิต จึงปรับรายวิชาบังคับของชั้นปี 2 คือ รายวิชา 230102 กฎหมายมหาชนเบื้องต้น และรายวิชา 230204 กฎหมายรัฐธรรมนูญ ลงมาเรียนในชั้นปี 1 ในภาคการศึกษาต้น และภาคการศึกษาปลายตามลำดับ สลับกับรายวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ซึ่งจะเรียนในชั้นปี 2 ภาคการศึกษาต้น และภาคการศึกษาปลาย จึงทำให้รายวิชาศึกษาทั่วไปในแต่ละภาคการศึกษาไม่เกิน 12 หน่วยกิต ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

## 4. จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร

ตามเกณฑ์ มคอ.1 กำหนดให้หลักสูตรจัดการเรียนการสอนวิชาเลือก จำนวน 12 หน่วยกิต จากหลักสูตรเดิมกำหนดให้เรียนวิชาเลือก 8 หน่วยกิต จึงทำให้การปรับปรุงหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต ในครั้งนี้ ต้องปรับลดหน่วยกิตรายวิชา 230405 หลักวิชาชีพนักกฎหมาย จากเดิม 2(2-0-4) เปลี่ยนเป็น 1(0-2-1) เพื่อให้จำนวนหน่วยกิตของวิชาเลือก ได้เรียนครบตามโครงสร้างของ มคอ.1 ทั้งนี้ การปรับลดจำนวนหน่วยกิตในวิชาหลักวิชาชีพนักกฎหมาย จะไม่กระทบต่อเนื้อหาและการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากยังคงมีการเรียนการสอน 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์เหมือนเดิม อีกทั้ง การเรียนการสอนมีลักษณะเป็นการเรียนภาคปฏิบัติที่มุ่งเน้นฝึกฝนให้นิสิตมีคุณธรรมจริยธรรมตามมาตรฐานของวิชาชีพ

สำหรับจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร รวมทั้งสิ้น 144 หน่วยกิต ซึ่งเท่ากับหลักสูตรฉบับ พ.ศ.



คณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตร พิจารณาแล้วเห็นว่าการปรับปรุงหลักสูตรในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อปรับปรุงให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตรบัณฑิต พ.ศ.2561 เกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) พ.ศ.2552 และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2558 เพื่อใช้ในปีการศึกษา 2563 จึงเห็นควรให้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นลงในหลักสูตร ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2563 ต่อไป

ปิดประชุมเวลา 17.30 น.



.....  
(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญญรัตน์ โชคบันดาลชัย)  
ประธานหลักสูตร



.....  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรรยาภักษ์ สุวพันธ์)  
ผู้ตรวจรายงานการประชุม



.....  
(นางวิภา อินทรสุข)  
ผู้จดยรายงานการประชุม

8. แบบสรุปผลการวิพากษ์หลักสูตรจากผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบสรุปผลการวิพากษ์หลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2563  
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

รายชื่อ.....ศาสตราจารย์ ดร.สหธรณ์ รัตนไพจิตร.....  
ตำแหน่งทางวิชาการ.....ศาสตราจารย์ ดร.....  
ตำแหน่งบริหาร.....  
สังกัดหน่วยงาน.....คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์  
ที่อยู่ 71/303 หมู่ที่ 4 หมู่บ้านเมืองเอก  
ก.พ.พลียถิ่น ต.หลักหก อ.เมือง  
จ.ปทุมธานี  
12000  
เบอร์โทร 0818231941 เบอร์โทรสาร.....

ข้อเสนอแนะต่อรายละเอียดของหลักสูตร

1. คำอธิบายรายวิชา กฎหมายการแข่งขันทางการค้า  
Competition Law ควรเขียนใหม่ เมื่อเวลาเดิมในอดีต  
อีกทีว่าเป็นระเบียบเพื่อควบคุมการค้าเสรีในต่างประเทศ ซึ่งในต่างประเทศ  
concept กฎหมายดังกล่าว เปลี่ยนไปแล้ว เป็นกรณีเสริม  
แทนที่อีกที อีกทีควรจะมีรายละเอียดเกี่ยวกับกฎหมายในภาคต่างประเทศ  
นอกจากนั้น ถ้าเปลี่ยนชื่อกฎหมาย ก็ให้สอดคล้องกับ  
ประเทศไทย

2. รายวิชา เดิม 230305 กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง 1  
กับ รายวิชา 230306 กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง 2  
คือ 2 วิชา ตัวกล่าว เป็นวิชา ป่าดั้น ซึ่งเมื่อเวลาและเนื้อหา  
มาก หากรวมสองวิชานี้ให้เป็นวิชา เดิมตัวกัน แล้วลดเนื้อหาสาระ  
ก็น่าจะเพียงพอ และเมื่อวิชา สัมมนา เพื่อให้มีนักศึกษาที่สนใจ  
ควรเรียนเพิ่มเติม เป็นวิชาเลือก เพื่อให้มีทางเลือกให้นักศึกษา  
หากนักศึกษาที่สนใจสมัครเรียนเข้าทำวิทยานิพนธ์ก็ได้  
กล่าวคือเลือก สัมมนา เพิ่มเอง แต่หากนักศึกษาที่สนใจ  
สมัครเรียนขอเข้ารับทำวิทยานิพนธ์ ก็อาจดูตัวด้วยเรื่อง  
แล้วลดรายวิชาอีกทีตามสนใจได้

3 จำนวนหน่วยกิต สาขาวิชา มี 144 หน่วยกิต  
 แบ่งออกเป็น ๕๐ หน่วยกิต กับ ๙๔ หน่วยกิต  
 สำหรับวิชา การเรียนการสอน และ การปฏิบัติ  
 ๖๐ หน่วยกิต มี ๓๐ หน่วยกิต เป็น วิชา  
 วิชาจะเป็น วิชาเอก วิชาโท หรือ วิชาช่วย ซึ่ง วิชา  
 วิชาเอก จะ เป็น วิชาเอก วิชาโท วิชาช่วย

วิเศษ

ลงนาม วิเศษ  
 (ศาสตราจารย์ ดร.สทนต์ รัตนไพจิตร)  
 ประธานคณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตร  
 (20/5/2569)



แบบสรุปผลการวิพากษ์หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2563

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

รายชื่อ.....นางสาวเพียงพนอ บุญกล้า.....  
 ตำแหน่งทางวิชาการ.....  
 ตำแหน่งบริหาร.....รองกรรมการผู้จัดการใหญ่.....  
 สังกัดหน่วยงาน.....สำนักงานกฎหมาย บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน).....  
 ที่อยู่...16/57.ซอยสุขุมวิท.10..แขวงคลองเตย..เขตคลองเตย..กรุงเทพมหานคร...  
 เบอร์โทร.....02-537-3957.....เบอร์โทรสาร.....-

ข้อเสนอแนะต่อรายละเอียดของหลักสูตร

โดยทั่วไปหลักสูตรมีความเหมาะสม และรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี

อย่างไรก็ตามมีข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเพื่อให้คณะนิติศาสตร์ พิจารณาเปิดวิชาบังคับหรือวิชาเลือกตามความเห็นสมควร

1. ตรรกศาสตร์
2. บัญชีเบื้องต้น
3. ทักษะดิจิทัล (Digital Literacy)
4. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของสื่อยุคใหม่...เช่น...คอมพิวเตอร์...กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Data Privacy)
5. ความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายกับธุรกิจ
6. การระงับข้อพิพาท โดยวิธีอนุญาโตตุลาการ
7. เพิ่มลักษณะวิชาที่เป็นการสัมมนาให้มากขึ้นเพื่อเพิ่มทักษะการนำไปใช้งานได้จริง

นอกจากนี้ มีข้อสังเกต วิชาลำดับที่ 3.1 ในเอกสารหมายเลข 4.3 ว่า เนื่องจากไม่พบว่ามิวิชาทรัพย์สินทางปัญญาเป็นวิชาบังคับ ซึ่งเท่ากับว่าวิชาที่เปิดสอนใหม่นี้ จะต้องมีการปูพื้นฐานกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาให้กับนิสิตก่อน

ลงนาม.....

(นางสาวเพียงพนอ บุญกล้า)

คณะกรรมการวิพากษ์หลักสูตร

(.23 / 07 / 62)

## 9. ประวัติและผลงานทางวิชาการของอาจารย์ประจำหลักสูตร

ชื่อ – สกุล

(ภาษาไทย) : รองศาสตราจารย์ ดร.บุญญรัตน์ โชคบัณฑิตชัย


(ภาษาอังกฤษ) : Assoc.Prof. Dr. Boonyarat Chokebandanchai

ผลงานทางวิชาการตามเกณฑ์มาตรฐานย้อนหลัง 5 ปี	น้ำหนัก
1. งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับความร่วมมือระหว่างประเทศ -	0.8
2. งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับชาติ -	0.6
3. งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับนานาชาติ -	1
4. งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับภูมิภาคอาเซียน -	1
5. งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับสถาบัน -	0.4
6. งานสร้างสรรค์ที่มีการเผยแพร่สู่สาธารณะในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง หรือผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ online -	0.2
7. ตำราหรือหนังสือที่ได้รับการประเมินผ่านเกณฑ์การขอรับตำแหน่งทางวิชาการแล้ว <b>บุญญรัตน์ โชคบัณฑิตชัย. (2558). กฎหมายสื่อสารมวลชน: การคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลและชื่อเสียงเกียรติคุณ. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.</b>	1
8. ตำราหรือหนังสือที่ผ่านการพิจารณาตามหลักเกณฑ์การประเมินตำแหน่งทางวิชาการแต่ไม่ได้นำมาขอรับการประเมินตำแหน่งทางวิชาการ -	1
9. บทความวิจัยหรือบทความทางวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการที่ปรากฏในฐานข้อมูลกลุ่มที่ 2 -	0.6
10. บทความวิจัยหรือบทความวิชาการฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ -	0.2
11. บทความวิจัยหรือบทความวิชาการฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ หรือในวารสารวิชาการระดับชาติที่มีอยู่ในฐานข้อมูล ตามประกาศ ก.พ.อ. หรือระเบียบคณะกรรมการการอุดมศึกษาว่าด้วย หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ.2556 -	0.4

ผลงานทางวิชาการตามเกณฑ์มาตรฐานย้อนหลัง 5 ปี	น้ำหนัก
<p>12. บทความวิจัยหรือบทความวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่อยู่ในฐานข้อมูล ตามประกาศ ก.พ.อ. หรือระเบียบคณะกรรมการการอุดมศึกษาว่าด้วย หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ.2556 -</p>	1
<p>13. บทความวิจัยหรือบทความวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่ไม่อยู่ในฐานข้อมูล ตามประกาศ ก.พ.อ. หรือระเบียบคณะกรรมการการอุดมศึกษาว่าด้วย หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ.2556 แต่สถาบันนำเสนอสภาสถาบันอนุมัติและจัดทำเป็นประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไป และแจ้งให้ กพอ./กกอ. ทราบภายใน 30 วันนับแต่วันที่ออกประกาศ (ซึ่งไม่อยู่ใน Beall's list) หรือตีพิมพ์ไว้ในวารสารวิชาการที่ปรากฏในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 1</p> <p><u>บุญรัตน์ โขชน์บันดาลชัย</u>. (2561). การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศอังกฤษตามหลัก Common law duty of confidence. <i>วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร</i>, 11(2), 131-148. (TCI กลุ่ม 1)</p> <p><u>บุญรัตน์ โขชน์บันดาลชัย</u>. (2560). การใช้ดุลพินิจของฝ่ายปกครอง: กรณีศึกษาการปฏิบัติตามคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 10/2559. <i>วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร</i>, 10(1), 7-28. (TCI กลุ่ม 1)</p> <p>Tonboot, S., Pannarunothai, S., Chuakamfoo, N., &amp; <u>Chokebandanchai, B.</u> (2016). Accountability for reasonableness: Case study of Thapho sub-district, Phitsanulok, Thailand. <i>Asia Business and Economics Journal</i>, 2(1), 62-69.</p>	0.8
<p>14. ผลงานค้นพบพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ที่ค้นพบใหม่และได้รับการจดทะเบียน -</p>	1
<p>15. ผลงานที่ได้รับการจดสิทธิบัตร -</p>	1
<p>16. ผลงานวิจัยที่หน่วยงานหรือองค์กรระดับชาติว่าจ้างให้ดำเนินการ</p> <p><u>บุญรัตน์ โขชน์บันดาลชัย</u>. (2558). <i>การศึกษากฎหมายควบคุมคาลิโนของประเทศสิงคโปร์</i> (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: กรมสรรพสามิต.</p> <p><u>บุญรัตน์ โขชน์บันดาลชัย</u>, และศุทธิณี อยู่สวัสดิ์. (2557). <i>การปฏิรูปการช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย: กรณีศึกษาพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก</i> (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย.</p>	1

ผลงานทางวิชาการตามเกณฑ์มาตรฐานย้อนหลัง 5 ปี	น้ำหนัก
17. ผลงานวิชาการรับใช้สังคมที่ได้รับการประเมินผ่านเกณฑ์การขอตำแหน่งทางวิชาการแล้ว -	1

ขอรับรองว่าผลงานทางวิชาการข้างต้น ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา เป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการ เป็นผลงานทางวิชาการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง และเขียนตามรูปแบบบรรณานุกรม

(ลงชื่อ)..... 

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญญรัตน์ โชคบันดาลชัย)

เจ้าของประวัติและผลงานทางวิชาการ

## ประวัติและผลงานทางวิชาการของอาจารย์ประจำหลักสูตร

ชื่อ - สกุล

(ภาษาไทย) : รองศาสตราจารย์จิประภา มากลีน

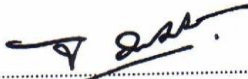
(ภาษาอังกฤษ) : Assoc.Prof. Jiraprapa Maglin

ผลงานทางวิชาการตามเกณฑ์มาตรฐานย้อนหลัง 5 ปี	น้ำหนัก
1. งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับความร่วมมือระหว่างประเทศ -	0.8
2. งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับชาติ -	0.6
3. งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับนานาชาติ -	1
4. งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับภูมิภาคอาเซียน -	1
5. งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับสถาบัน -	0.4
6. งานสร้างสรรค์ที่มีการเผยแพร่สู่สาธารณะในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง หรือผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ online -	0.2
7. ตำราหรือหนังสือที่ได้รับการประเมินผ่านเกณฑ์การขอรับตำแหน่งทางวิชาการแล้ว <b>จิประภา มากลีน. (2558). กฎหมายลิขสิทธิ์. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.</b>	1
8. ตำราหรือหนังสือที่ผ่านการพิจารณาตามหลักเกณฑ์การประเมินตำแหน่งทางวิชาการแต่ ไม่ได้นำมาขอรับการประเมินตำแหน่งทางวิชาการ -	1
9. บทความวิจัยหรือบทความทางวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการที่ปรากฏในฐานข้อมูล กลุ่มที่ 2 -	0.6
10. บทความวิจัยหรือบทความวิชาการฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการ ประชุมวิชาการระดับชาติ -	0.2
11. บทความวิจัยหรือบทความวิชาการฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการ ประชุมวิชาการระดับนานาชาติ หรือในวารสารวิชาการระดับชาติที่มีอยู่ในฐานข้อมูล ตามประกาศ ก.พ.อ. หรือระเบียบคณะกรรมการการอุดมศึกษาว่าด้วย หลักเกณฑ์การ พิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ.2556 -	0.4
12. บทความวิจัยหรือบทความวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่อยู่ใน ฐานข้อมูล ตามประกาศ ก.พ.อ. หรือระเบียบคณะกรรมการการอุดมศึกษาว่าด้วย หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ.2556 -	1



ผลงานทางวิชาการตามเกณฑ์มาตรฐานย้อนหลัง 5 ปี	น้ำหนัก
<p>13. บทความวิจัยหรือบทความวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่ไม่อยู่ในฐานข้อมูล ตามประกาศ ก.พ.อ. หรือระเบียบคณะกรรมการอุดมศึกษาว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ. 2556 แต่สถาบันนำเสนอสถาบันอนุมัติและจัดทำเป็นประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไป และแจ้งให้ กพอ./กกอ. ทราบภายใน 30 วันนับแต่วันที่ออกประกาศ (ซึ่งไม่อยู่ใน Beall's list) หรือตีพิมพ์ไว้ในวารสารวิชาการที่ปรากฏในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 1 <b>จิปกระภา มากลีน.</b> (2561). วิเคราะห์ (ร่าง) พระราชบัญญัติความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ... ของประเทศไทย. <i>วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร</i>, 11(2), 149-170. (TCI กลุ่ม 1)</p> <p><b>จิปกระภา มากลีน.</b> (2559). มาตรการทางกฎหมายเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมพืชอย่างยั่งยืน. <i>วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร</i>, 9(2), 67-94. (TCI กลุ่ม 1)</p>	0.8
<p>14. ผลงานค้นพบพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ที่ค้นพบใหม่และได้รับการจดทะเบียน</p> <p>-</p>	1
<p>15. ผลงานที่ได้รับการจดสิทธิบัตร</p> <p>-</p>	1
<p>16. ผลงานวิจัยที่หน่วยงานหรือองค์กรระดับชาติว่าจ้างให้ดำเนินการ</p> <p><b>จิปกระภา มากลีน.</b> (2558). <i>มาตรการทางกฎหมายเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมพืชอย่างยั่งยืน</i> (รายงานผลการวิจัย). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.</p>	1
<p>17. ผลงานวิชาการรับใช้สังคมที่ได้รับการประเมินผ่านเกณฑ์การขอตำแหน่งทางวิชาการแล้ว</p> <p>-</p>	1

ขอรับรองว่าผลงานทางวิชาการข้างต้น ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา เป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการ เป็นผลงานทางวิชาการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง และเขียนตามรูปแบบบรรณานุกรม

(ลงชื่อ) 

(รองศาสตราจารย์จิปกระภา มากลีน)

เจ้าของประวัติและผลงานทางวิชาการ

## ประวัติและผลงานทางวิชาการของอาจารย์ประจำหลักสูตร

ชื่อ – สกุล

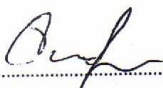
(ภาษาไทย) : ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรรยารักษ์ สุวพันธ์

(ภาษาอังกฤษ) : Asst.Prof. Janyarak Suvapan

ผลงานทางวิชาการตามเกณฑ์มาตรฐานย้อนหลัง 5 ปี	น้ำหนัก
1. งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับความร่วมมือระหว่างประเทศ -	0.8
2. งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับชาติ -	0.6
3. งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับนานาชาติ -	1
4. งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับภูมิภาคอาเซียน -	1
5. งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับสถาบัน -	0.4
6. งานสร้างสรรค์ที่มีการเผยแพร่สู่สาธารณะในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง หรือผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ online -	0.2
7. ตำราหรือหนังสือที่ได้รับการประเมินผ่านเกณฑ์การขอรับตำแหน่งทางวิชาการแล้ว -	1
8. ตำราหรือหนังสือที่ผ่านการพิจารณาตามหลักเกณฑ์การประเมินตำแหน่งทางวิชาการ แต่ไม่ได้นำมาขอรับการประเมินตำแหน่งทางวิชาการ -	1
9. บทความวิจัยหรือบทความทางวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการที่ปรากฏในฐานข้อมูลกลุ่มที่ 2 -	0.6
10. บทความวิจัยหรือบทความวิชาการฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ -	0.2
11. บทความวิจัยหรือบทความวิชาการฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ หรือในวารสารวิชาการระดับชาติที่มีอยู่ในฐานข้อมูลตามประกาศ ก.พ.อ. หรือระเบียบคณะกรรมการการอุดมศึกษาว่าด้วย หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ.2556 -	0.4

ผลงานทางวิชาการตามเกณฑ์มาตรฐานย้อนหลัง 5 ปี	น้ำหนัก
12. บทความวิจัยหรือบทความวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่อยู่ในฐานข้อมูล ตามประกาศ ก.พ.อ. หรือระเบียบคณะกรรมการการอุดมศึกษาว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ.2556 -	1
13. บทความวิจัยหรือบทความวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่ไม่อยู่ในฐานข้อมูล ตามประกาศ ก.พ.อ. หรือระเบียบคณะกรรมการการอุดมศึกษาว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ. 2556 แต่สถาบันนำเสนอสภาสถาบันอนุมัติและจัดทำเป็นประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไป และแจ้งให้ กพอ./กกอ. ทราบภายใน 30 วันนับแต่วันที่ออกประกาศ (ซึ่งไม่อยู่ใน Beall's list) หรือตีพิมพ์ไว้ในวารสารวิชาการที่ปรากฏในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 1 <b>จรรยาภักษ์ สุวพันธ์.</b> (2559). Traditional knowledge Digital Library: What could we learn from India?, <i>วารสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร</i> , 9(1), 81-109. (TCI กลุ่ม 1)	0.8
14. ผลงานค้นพบพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ที่ค้นพบใหม่และได้รับการจดทะเบียน -	1
15. ผลงานที่ได้รับการจดสิทธิบัตร -	1
16. ผลงานวิจัยที่หน่วยงานหรือองค์กรระดับชาติว่าจ้างให้ดำเนินการ -	1
17. ผลงานวิชาการรับใช้สังคมที่ได้รับการประเมินผ่านเกณฑ์การขอตำแหน่งทางวิชาการแล้ว -	1

ขอรับรองว่าผลงานทางวิชาการข้างต้น ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา เป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการ เป็นผลงานทางวิชาการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง และเขียนตามรูปแบบบรรณานุกรม

(ลงชื่อ)   
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรรยาภักษ์ สุวพันธ์)  
 เจ้าของประวัติและผลงานทางวิชาการ

## ประวัติและผลงานทางวิชาการของอาจารย์ประจำหลักสูตร

ชื่อ - สกุล

(ภาษาไทย) : ดร.ฉัตรพร ทาระบุตร

(ภาษาอังกฤษ) : Dr.Chattaporn Harabut

ผลงานทางวิชาการตามเกณฑ์มาตรฐานย้อนหลัง 5 ปี	น้ำหนัก
1. งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับความร่วมมือระหว่างประเทศ -	0.8
2. งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับชาติ -	0.6
3. งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับนานาชาติ -	1
4. งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับภูมิภาคอาเซียน -	1
5. งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับสถาบัน -	0.4
6. งานสร้างสรรค์ที่มีการเผยแพร่สู่สาธารณะในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง หรือผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ online -	0.2
7. ตำราหรือหนังสือที่ได้รับการประเมินผ่านเกณฑ์การขอรับตำแหน่งทางวิชาการแล้ว -	1
8. ตำราหรือหนังสือที่ผ่านการพิจารณาตามหลักเกณฑ์การประเมินตำแหน่งทางวิชาการแต่ ไม่ได้นำมาขอรับการประเมินตำแหน่งทางวิชาการ -	1
9. บทความวิจัยหรือบทความทางวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการที่ปรากฏในฐานข้อมูล กลุ่มที่ 2 -	0.6
10. บทความวิจัยหรือบทความวิชาการฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการ ประชุมวิชาการระดับชาติ -	0.2
11. บทความวิจัยหรือบทความวิชาการฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการ ประชุมวิชาการระดับนานาชาติ หรือในวารสารวิชาการระดับชาติที่มีอยู่ในฐานข้อมูล ตามประกาศ ก.พ.อ. หรือระเบียบคณะกรรมการการอุดมศึกษาว่าด้วย หลักเกณฑ์การ พิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ.2556 -	0.4

ผลงานทางวิชาการตามเกณฑ์มาตรฐานย้อนหลัง 5 ปี	น้ำหนัก
12. บทความวิจัยหรือบทความวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่อยู่ในฐานข้อมูล ตามประกาศ ก.พ.อ. หรือระเบียบคณะกรรมการการอุดมศึกษาว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ. 2556 -	1
13. บทความวิจัยหรือบทความวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่ไม่อยู่ในฐานข้อมูล ตามประกาศ ก.พ.อ. หรือระเบียบคณะกรรมการการอุดมศึกษาว่าด้วย หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ.2556 แต่สถาบันนำเสนอสภาสถาบันอนุมัติและจัดทำเป็นประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไป และแจ้งให้ กพอ./กกอ. ทราบภายใน 30 วันนับแต่วันที่ออกประกาศ (ซึ่งไม่อยู่ใน Beall's list) หรือตีพิมพ์ไว้ในวารสารวิชาการที่ปรากฏในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 1 <b>Chattaporn Harabut.</b> (2561). The Policy and Regulatory Framework for Smart Grid Development in Thailand. <i>วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร</i> . 11(1), 75-97. (TCI กลุ่ม 1)	0.8
14. ผลงานค้นพบพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ที่ค้นพบใหม่และได้รับการจดทะเบียน -	1
15. ผลงานที่ได้รับการจดสิทธิบัตร -	1
16. ผลงานวิจัยที่หน่วยงานหรือองค์กรระดับชาติว่าจ้างให้ดำเนินการ -	1
17. ผลงานวิชาการรับใช้สังคมที่ได้รับการประเมินผ่านเกณฑ์การขอตำแหน่งทางวิชาการแล้ว -	1

ขอรับรองว่าผลงานทางวิชาการข้างต้น ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา เป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการ เป็นผลงานทางวิชาการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง และเขียนตามรูปแบบบรรณานุกรม

ลงชื่อ.....ศัทพร บศ.ปต.....

(ดร.ฉัตรพร ทาระบุตร)

เจ้าของประวัติและผลงานทางวิชาการ

## ประวัติและผลงานทางวิชาการของอาจารย์ประจำหลักสูตร

ชื่อ - สกุล

(ภาษาไทย) : ศุทธิณี อยู่สวัสดิ์

(ภาษาอังกฤษ) : Suttinee Yusawat

ผลงานทางวิชาการตามเกณฑ์มาตรฐานย้อนหลัง 5 ปี	น้ำหนัก
1. งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับความร่วมมือระหว่างประเทศ -	0.8
2. งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับชาติ -	0.6
3. งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับนานาชาติ -	1
4. งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับภูมิภาคอาเซียน -	1
5. งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับสถาบัน -	0.4
6. งานสร้างสรรค์ที่มีการเผยแพร่สู่สาธารณะในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง หรือผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ online -	0.2
7. ตำราหรือหนังสือที่ได้รับการประเมินผ่านเกณฑ์การขอรับตำแหน่งทางวิชาการแล้ว -	1
8. ตำราหรือหนังสือที่ผ่านการพิจารณาตามหลักเกณฑ์การประเมินตำแหน่งทางวิชาการ แต่ไม่ได้นำมาขอรับการประเมินตำแหน่งทางวิชาการ -	1
9. บทความวิจัยหรือบทความทางวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการที่ปรากฏในฐานข้อมูลกลุ่มที่ 2 -	0.6
10. บทความวิจัยหรือบทความวิชาการฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ -	0.2
11. บทความวิจัยหรือบทความวิชาการฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ หรือในวารสารวิชาการระดับชาติที่มีอยู่ในฐานข้อมูลตามประกาศ ก.พ.อ. หรือระเบียบคณะกรรมการการอุดมศึกษาว่าด้วย หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ.2556 -	0.4
12. บทความวิจัยหรือบทความวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่อยู่ในฐานข้อมูล ตามประกาศ ก.พ.อ. หรือระเบียบคณะกรรมการการอุดมศึกษาว่าด้วย หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ.2556 -	1

ผลงานทางวิชาการตามเกณฑ์มาตรฐานย้อนหลัง 5 ปี	น้ำหนัก
<p>13. บทความวิจัยหรือบทความวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่ไม่อยู่ในฐานข้อมูล ตามประกาศ ก.พ.อ. หรือระเบียบคณะกรรมการอุดมศึกษาว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ.2556 แต่สถาบันนำเสนอสถาบันอนุมัติและจัดทำเป็นประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไป และแจ้งให้ กพอ./กกอ. ทราบภายใน 30 วันนับแต่วันที่ออกประกาศ (ซึ่งไม่อยู่ใน Beall's list) หรือตีพิมพ์ไว้ในวารสารวิชาการที่ปรากฏในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 1</p> <p><b>ศุทธิณี อยู่สวัสดิ์.</b> (2559). การปฏิรูปการช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย : กรณีศึกษาพื้นที่ จังหวัดพิษณุโลก, <i>วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร</i>, 9(2), 95-118. (TCI กลุ่ม 1)</p> <p><b>ศุทธิณี อยู่สวัสดิ์.</b> (2558). ปัญหาการตีความกฎหมายป้องกันการทารุณกรรมสัตว์: ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายไทยและอังกฤษ, <i>วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร</i>, 8(2), 7-24. (TCI กลุ่ม 1)</p>	0.8
<p>14. ผลงานค้นพบพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ที่ค้นพบใหม่และได้รับการจดทะเบียน</p> <p>-</p>	1
<p>15. ผลงานที่ได้รับการจดสิทธิบัตร</p> <p>-</p>	1
<p>16. ผลงานวิจัยที่หน่วยงานหรือองค์กรระดับชาติว่าจ้างให้ดำเนินการ</p> <p>บุญญรัตน์ โชคบัณฑิตชัย, และ<b>ศุทธิณี อยู่สวัสดิ์.</b> (2557). รายงานการวิจัยเรื่อง <i>การปฏิรูปการช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย: กรณีศึกษาพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก</i>. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย.</p>	1
<p>17. ผลงานวิชาการรับใช้สังคมที่ได้รับการประเมินผ่านเกณฑ์การขอตำแหน่งทางวิชาการแล้ว</p> <p>-</p>	1

ขอรับรองว่าผลงานทางวิชาการข้างต้น ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา เป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการ เป็นผลงานทางวิชาการในรอบ 5 ปีย้อนหลัง และเขียนตามรูปแบบบรรณานุกรม

(ลงชื่อ)

ศุทธิณี อยู่สวัสดิ์.

(อาจารย์ศุทธิณี อยู่สวัสดิ์)

เจ้าของประวัติและผลงานทางวิชาการ

10. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขา  
นิติศาสตร์ พ.ศ.2561

หน้า ๗

เล่ม ๑๓๕ ตอนพิเศษ ๓๑๙ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๑

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์

พ.ศ. ๒๕๖๑

ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดให้จัดทำมาตรฐานคุณวุฒิสาขาหรือสาขาวิชา เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษานำไปจัดทำหลักสูตรหรือปรับปรุงหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน เพื่อให้คุณภาพของบัณฑิตในสาขาหรือสาขาวิชาของแต่ละระดับคุณวุฒิมีมาตรฐานใกล้เคียงกัน จึงจำเป็นต้องกำหนดมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ ให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ดังกล่าว

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ โดยคำแนะนำของคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ การจัดการศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ ต้องมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่า “มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๖๑”

ข้อ ๒ การจัดทำหลักสูตรหรือปรับปรุงหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ ต้องมุ่งให้เกิดมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิต โดยมีหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และองค์ประกอบอื่น ๆ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่แนบท้ายประกาศนี้

ข้อ ๓ สถาบันอุดมศึกษาใดจัดการศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ อยู่ในวันที่ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับ ต้องปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นไปตามประกาศนี้ ภายในปีการศึกษา ๒๕๖๓

ข้อ ๔ ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ข้างต้นได้ หรือมีความจำเป็นต้องปฏิบัติ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่จะพิจารณา และให้ถือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการอุดมศึกษานั้นเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๑

ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ



มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๖๑

เอกสารแนบท้าย

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๖๑

### มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์

๑. ชื่อ สาขาวิชา สาขาวิชานิติศาสตร์
๒. ชื่อปริญญา และสาขาวิชา  
ภาษาไทย นิติศาสตรบัณฑิต (น.บ.)  
ภาษาอังกฤษ Bachelor of Laws (LL.B.)

#### ๓. ลักษณะของสาขาวิชา

การศึกษานิติศาสตร์ในเชิงอุดมคติและเป็นแนวปฏิบัติของมหาวิทยาลัยในต่างประเทศจะครอบคลุมการศึกษาใน ๓ มิติ ได้แก่ (๑) ความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ของหลักกฎหมาย หรือที่เรียกว่าวิชานิติศาสตร์เชิงข้อเท็จจริง (๒) หลักกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน (กฎหมายบ้านเมือง : Positive law) หรือวิชานิติศาสตร์โดยแท้ และ (๓) การตั้งคำถามเกี่ยวกับภารกิจหลักของกฎหมาย อันได้แก่ การรักษาความสงบเรียบร้อย ศีลธรรมอันดี และความเป็นธรรมในสังคม หรือเรียกว่าวิชานิติศาสตร์เชิงคุณค่า อย่างไรก็ตามด้วยข้อจำกัดด้านงบประมาณ เนื้อหาการสอนวิชานิติศาสตร์ในระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ทั้งของรัฐและเอกชนจึงถูกมุ่งเน้นไปที่การศึกษาหลักกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในสังคมปัจจุบัน หรือกฎหมายบ้านเมืองหรือมิติของวิชานิติศาสตร์โดยแท้ดังที่กล่าวถึงข้างต้น โดยมีเป้าหมายเพื่อทำความเข้าใจในเนื้อหาและสามารถปรับใช้กฎหมายกับข้อเท็จจริงในสังคมในฐานะเป็นกฎเกณฑ์แบบแผน (Norm) ของสังคมซึ่งใช้เป็นมาตรฐานที่จะใช้ตัดสินว่าการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งถูกหรือผิด อย่างไรก็ตาม กฎหมายไม่ได้เกิดขึ้นอย่างโดดเดี่ยวโดยปราศจากบริบท หากแต่เกิดขึ้นจากประวัติศาสตร์ สภาพทางการเมือง สังคม เศรษฐกิจ และความคิดทางปรัชญา กฎหมาย จึงเป็นสิ่งที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความเปลี่ยนแปลงของบริบทแวดล้อมดังกล่าว การศึกษานิติศาสตร์เพื่อให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหากฎหมายอย่างถ่องแท้ นักศึกษากฎหมายต้องเป็นผู้มีความรู้เบื้องต้นในศาสตร์ด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นในด้านประวัติศาสตร์ ปรัชญา ทฤษฎีการเมือง เศรษฐศาสตร์ สังคมวิทยา รวมถึงความรู้ความสามารถและทักษะด้านภาษา อย่างเพียงพอที่จะบูรณาการกับวิชานิติศาสตร์ได้ ทั้งนี้เพื่อที่จะสามารถปรับใช้กฎหมายได้อย่างถูกต้อง

ส่วนการศึกษานิติศาสตร์ในเชิงคุณค่าซึ่งต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจในความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ ปรัชญา และแนวความคิดเกี่ยวกับภารกิจของนิติศาสตร์ซึ่งมุ่งเน้นในการอำนวยความสะดวกในการรักษาความสงบเรียบร้อย และการพิทักษ์รักษาศีลธรรมอันดีของสังคม ยังไม่ได้รับการสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดดอกออกผลอย่างเต็มที่ในสังคมไทย ดังนั้น ผลผลิตของบัณฑิตระดับปริญญาตรีทางนิติศาสตร์ของสังคมไทยส่วนใหญ่จึงเป็น “นักเทคนิค” ทางกฎหมาย ที่อาจสามารถปรับใช้หลักกฎหมายที่มีอยู่กับข้อเท็จจริงรายคดีที่เกิดขึ้น แต่ยังคงขาดทักษะในการแยกแยะวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ เพื่อให้กฎหมายสามารถสร้างความเป็นธรรมและความสงบเรียบร้อยให้เกิดขึ้นในสังคมไทย และยังคงขาดศักยภาพที่จะเป็น “วิศวกรสังคม” ด้วยเหตุที่วิชานิติศาสตร์เป็นศาสตร์ที่มีมิติในเชิงคุณค่าประกอบอยู่ด้วย บัณฑิตทางกฎหมายจึงไม่เพียงจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในกฎหมายที่สำคัญและปรับใช้กฎหมายให้ถูกต้องครบถ้วนเท่านั้น แต่ยังคงต้องเป็นผู้ที่ถึงพร้อมในทางจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพ มีความหนักแน่นมั่นคงในหลักการแห่งความยุติธรรมหลักนิติธรรม มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม และมีความรับผิดชอบในวิชาชีพแห่งกฎหมายด้วย

นอกจากนี้ การศึกษาวิชานิติศาสตร์แต่เพียงกฎหมายที่มีผลใช้อยู่ในปัจจุบันหรือการศึกษาแต่เพียงเนื้อหาของกฎหมายซึ่งเปรียบเสมือนร่างกาย แต่ขาดซึ่งจิตวิญญาณของกฎหมาย (Spirit) ก็ไม่อาจเรียกได้ว่าเป็นการศึกษาวิชานิติศาสตร์ที่สมบูรณ์ได้ ด้วยเหตุนี้ การศึกษาความคิด วิธีคิด วิธีการ และทัศนคติของนักกฎหมายที่มีต่อระบบกฎหมาย รวมทั้งวิธีใช้และตีความกฎหมาย วิธีแบ่งแยกหมวดหมู่ของกฎหมาย วิธีค้นพบกฎหมาย ตลอดจนวิธีเสริมกฎหมายให้สมบูรณ์ อันเป็นวิธีการทำให้กฎหมายเจริญงอกงามขึ้นตามความเปลี่ยนแปลงของสังคมแต่ละยุคสมัย ซึ่งรวมเรียกว่า “นิติวิธี” (Juristic method) นับว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน ยิ่งไปกว่านั้น หากพิจารณาจากความเปลี่ยนแปลงของกฎหมายในยุคสมัยปัจจุบันที่มีกฎหมายพิเศษใหม่ ๆ เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา อันมีผลให้กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันมีจำนวนมากและไม่สามารถที่จะศึกษาเรียนรู้ได้อย่างครบถ้วนทุกฉบับในระดับปริญญาตรี การศึกษาวิธีคิดในทางกฎหมายหรือนิติวิธีก็ย่อมมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น เพราะนิติวิธีจะเป็นฐานสำคัญที่จะทำให้นักศึกษาสามารถต่อยอดการเรียนรู้และทำความเข้าใจกฎหมายใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไป การศึกษาในระดับสูงขึ้นไป รวมถึงการต่อยอดนำไปใช้เพื่อประกอบวิชาชีพกฎหมายต่อไป

การศึกษานิติศาสตร์ในมหาวิทยาลัยจะเป็นการศึกษาในเชิงวิชาการและเน้นการศึกษาในเชิงทฤษฎี แต่ลักษณะเฉพาะประการหนึ่งของวิชานิติศาสตร์คือมีความเป็นวิชาชีพอยู่ในเนื้อหาวิชาโดยธรรมชาติ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วจะมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาที่ชัดเจนระหว่างมหาวิทยาลัยและองค์กรวิชาชีพ โดยมหาวิทยาลัยจะรับภาระหน้าที่ในการศึกษากฎหมายในเชิงวิชาการ ส่วนการศึกษากฎหมายเพื่อประกอบวิชาชีพทางกฎหมายจะเป็นภาระความรับผิดชอบขององค์กรวิชาชีพภายหลัง จากที่ผู้ศึกษากฎหมายสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีแล้ว ซึ่งเป็นการศึกษาที่เน้นทักษะที่จำเป็นสำหรับประกอบวิชาชีพยิ่งกว่าเนื้อหาในเชิงทฤษฎี อย่างไรก็ตาม การแบ่งแยกอย่างเด็ดขาดดังกล่าวอาจจะไม่สอดคล้องกับสภาวะความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ซึ่งอาชีพที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายไม่ได้จำกัดอยู่เพียงทนายความ อัยการ และผู้พิพากษา ซึ่งเป็นวิชาชีพทางกฎหมายที่สำคัญอีกต่อไป หากแต่ในภาคธุรกิจเอกชนก็มีความต้องการผู้มีความรู้ทางกฎหมายและทักษะในการประกอบวิชาชีพอย่างเพียงพออีกด้วย การจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยจึงต้องมีความยืดหยุ่นมากยิ่งขึ้น โดยจะยังคงเน้นการศึกษาในเชิงทฤษฎีหรือวิชาการ และจะต้องเสริมทักษะในทางปฏิบัติที่จำเป็นสำหรับการประกอบวิชาชีพกฎหมายให้นักศึกษาเพื่อให้ นักศึกษาสามารถต่อยอดเรียนรู้ได้ด้วยตนเองต่อไปในภาคสนาม

ในปัจจุบันกฎหมายเข้ามามีบทบาทเพิ่มขึ้นในสังคมไทย ทั้งในแง่ของการเกิดขึ้นขององค์กรภาครัฐ และการตรวจสอบการทำงานขององค์กรภาครัฐโดยประชาชน จนส่งผลให้สังคมเกิดความคาดหวังและความคาดหวังต่อบทบาทของนักกฎหมายทั้งในแง่ของวิชาความรู้ ทักษะ และคุณธรรมในระดับที่สูงมากอย่างเด่นชัดในรอบกว่าสิบปีที่ผ่านมา นอกจากนี้ พัฒนาการทางเศรษฐกิจและสังคมที่สำคัญอันได้แก่ การพัฒนาของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระแสโลกาภิวัตน์ นวัตกรรมใหม่ ๆ ของภาคธุรกิจเอกชน รวมไปถึงการรวมกลุ่มเศรษฐกิจต่าง ๆ ก็ล้วนเป็นปัจจัยสภาพแวดล้อมสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อมากน้อยหลากหลายต่างกันไปต่อการประกอบวิชาชีพกฎหมาย ที่ประชุมคณบดีคณะนิติศาสตร์และบรรดาผู้บริหารการเรียนการสอนสาขาวิชานิติศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาได้ตระหนักถึงสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปเช่นนี้มาโดยตลอด จึงเห็นควรที่จะได้มีการปรับปรุงหลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิตให้สามารถรองรับสภาพแวดล้อมดังกล่าวโดยจัดโครงสร้างของหลักสูตรให้กระชับ ยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลง พร้อมทั้งจะตอบสนองการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ และมีมาตรฐานที่ยอมรับความหลากหลายในทางเนื้อหา เพื่อที่จะสามารถผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีทางกฎหมายให้เป็นผู้มีความรู้พื้นฐานทางนิติศาสตร์เฉพาะแต่ที่สำคัญจำเป็น เปิดทางเลือก

ให้ศึกษาความรู้เฉพาะทางในกฎหมายเฉพาะด้านตามความถนัดหรือสนใจ อันจะเอื้ออำนวยสอดคล้องกับความสามารถหลายของพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองที่ดำเนินไปอยู่ในสังคมของไทย กับให้มีทักษะที่สำคัญจำเป็นเพื่อการประกอบวิชาชีพทางกฎหมายหรืออาชีพที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายและมีทักษะในการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองต่อไปในภายภาคหน้า ขณะเดียวกัน ในส่วนของความคาดหวังที่มีต่อคุณธรรมของนักกฎหมาย จะต้องมีการปลูกฝัง อบรม บ่มเพาะให้บัณฑิตทางกฎหมายประพฤติตนอยู่ในกรอบจริยธรรม จรรยาบรรณ มีความหนักแน่น มั่นคงในหลักการแห่งความยุติธรรม หลักนิติธรรม กับมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม และมีความรับผิดชอบต่อวิชาชีพนักกฎหมายให้มากยิ่งขึ้น

#### ๔. คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

(๑) มีความรู้ทั้งในภาพรวมและเชิงลึกในบรรดากฎหมายพื้นฐานที่จำเป็นและมีความสำคัญสำหรับการนำไปปรับใช้กับกฎหมายอื่น ๆ เพื่อศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป หรือค้นคว้าวิจัย หรือในการประกอบวิชาชีพ

(๒) สามารถใช้กฎหมายอย่างถูกต้องครบถ้วนตามหลักวิชาการ มีนิติทัศนะ คุณธรรมและจริยธรรม

(๓) มีทักษะในการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงปัญหาข้อกฎหมายอย่างมีความเชื่อมโยงหรือบูรณาการกับศาสตร์อื่น และสามารถหาข้อยุติหรือเสนอทางเลือกโดยคำนึงถึงหลักความยุติธรรมและหลักนิติธรรม

(๔) มีทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างเกื้อกูล และเป็นกัลยาณมิตร มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อชุมชน ท้องถิ่น สังคม และประเทศชาติ รวมไปถึงมีจิตใจให้ความใส่ใจแก่บุคคลหรือสังคมที่เดือดร้อนหรือด้อยโอกาส

(๕) มีทักษะในการใช้เทคโนโลยี การใช้ภาษาไทย และการใช้ภาษาต่างประเทศที่จำเป็นในการประกอบวิชาชีพกฎหมายหรืออาชีพอื่นตามควรแก่กรณี

#### ๕. มาตรฐานผลการเรียนรู้

จากคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสาขาวิชานิติศาสตร์ การจัดทำหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล จะต้องสอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้อย่างน้อย ๕ ด้านดังนี้

##### ๕.๑ มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

(๑) ตระหนักรู้ เข้าใจ และยึดมั่นในหลักความยุติธรรม หลักนิติธรรม มีความประพฤติที่สอดคล้องกับหลักคุณธรรมและจริยธรรมของนักกฎหมาย

(๒) มีความซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม และมีความตื่นตัวต่อปัญหากฎหมายที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น สังคม และประเทศชาติ

##### ๕.๒ มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านความรู้

(๑) มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายพื้นฐานและกฎหมายเฉพาะทั้งในแง่ทฤษฎี หลักการ แนวคิด บทบัญญัติของกฎหมาย และแนวคำพิพากษาหรือคำวินิจฉัยขององค์กรตุลาการ

(๒) สามารถนำความรู้ความเข้าใจ ในทฤษฎี หลักการ แนวคิด บทบัญญัติของกฎหมายไปปรับใช้กับปัญหาข้อเท็จจริง หรือค้นคว้าในระดับสูงขึ้นไป หรือวิจัยอย่างมีนิติทัศนะควบคู่กับคุณธรรม และสามารถบูรณาการเชื่อมโยงกับศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้

### ๕.๓ มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

(๑) มีความสามารถในการค้นหาหรือได้มาซึ่งข้อเท็จจริง รวมตลอดไปถึงการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปข้อเท็จจริงที่ได้มา อันเป็นทักษะที่สำคัญของการปฏิบัติงานด้านกฎหมาย

(๒) มีความสามารถในการใช้และการตีความกฎหมาย การเทียบเคียงและการค้นหา หลักเกณฑ์ที่เหมาะสมเพื่อนำมาใช้กับข้อเท็จจริงหรือปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างถูกต้องและเป็นธรรมแก่กรณี ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงหลักความยุติธรรมและหลักนิติธรรม

(๓) มีความสามารถในการค้นหาหรือได้มาซึ่งข้อมูลต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเอกสาร ตัวเลข หรือ จำนวน ข้อมูลสถิติ ตลอดจนการทำความเข้าใจ เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปและแปลผลข้อมูลที่ได้มาเหล่านั้น

(๔) มีความสามารถในการวิพากษ์ วิจารณ์ สนับสนุน ได้แย้ง รับฟังความเห็นจากบุคคลอื่น อันเป็นทักษะที่สำคัญของการปฏิบัติงานด้านกฎหมาย เพื่อนำไปสู่ข้อยุติและการเสนอทางออก หรือทางเลือก ได้อย่างรอบด้านและเป็นกัลยาณมิตร

(๕) ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความใฝ่รู้ ติดตามการเปลี่ยนแปลง ทางกฎหมาย สังคม เศรษฐกิจ การเมือง เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

### ๕.๔ มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

(๑) มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

(๒) รับ ฟังความเห็นของผู้อื่นอย่างใส่ใจและให้เกียรติแก่กัน และยอมรับความแตกต่าง ของความเห็น

(๓) มีความสามารถในการปรับตัวในสังคมที่มีความหลากหลาย มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ สามารถควบคุมอารมณ์และมีความอดทน

(๔) ใช้สิทธิเสรีภาพโดยไม่กระทบผู้อื่น และมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อประพฤตินั้นเป็นพลเมืองดี ของสังคม

### ๕.๕ มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี

(๑) มีความสามารถในการใช้ภาษาเขียนในทางกฎหมาย

(๒) มีความสามารถในการสื่อสารและการนำเสนอ ตลอดจนการตั้งคำถาม หรือการ ตอบคำถามที่ชัดเจนทำให้บุคคลอื่นเข้าใจได้ง่าย

(๓) มีทักษะในการใช้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่เหมาะสมแก่กรณี

(๔) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ ทั้งในด้านการศึกษา การค้นคว้า การสื่อสารระหว่างบุคคล และในการประกอบวิชาชีพหรืออาชีพ ได้อย่างเหมาะสมแก่กรณี

(๕) มีทักษะในการค้นหา ทำความเข้าใจ และนำไปใช้ซึ่งข้อมูลที่เป็นตัวเลข หรือจำนวน สถิติต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการใช้กฎหมาย การปรับปรุงพัฒนากฎหมาย และกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้อง

อนึ่ง มาตรฐานผลการเรียนรู้ข้างต้นเป็นมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ สถาบันอุดมศึกษาอาจเพิ่มเติมมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่เหมาะสมสมควร ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษา เอกลักษณ์และหรืออัตลักษณ์ของสถาบันอุดมศึกษา

## ๖. องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

ไม่มี

### ๗. โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ ประกอบด้วย หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี โดยมีจำนวนหน่วยกิตในแต่ละหมวดและหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี ที่มีผลใช้บังคับในปัจจุบัน ดังนี้

หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า ๑๒๐ หน่วยกิต แบ่งเป็น ๓ หมวดวิชา

๗.๑ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิต

๗.๒ หมวดวิชาเฉพาะ ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๘๔ หน่วยกิต

ประกอบด้วย กลุ่มวิชาแกน (วิชาบังคับทางกฎหมาย) กับกลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (วิชาเลือกทางกฎหมาย) ที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจทั้งในกฎหมายพื้นฐานที่สำคัญและจำเป็น กับมีความรู้ความเข้าใจลุ่มลึกในกฎหมายเฉพาะด้านตามความสนใจหรือถนัด และมีทักษะที่จะสามารถออกไปปฏิบัติงานวิชาชีพกฎหมาย หรืออาชีพอื่นที่ใช้กฎหมายได้ การจัดการหลักสูตรในหมวดวิชาเฉพาะกำหนดไว้ ดังนี้

(๑) กลุ่มวิชาแกน หมายถึงวิชาที่เป็นความรู้ในกฎหมายที่จำเป็นและมีความสำคัญ ซึ่งต้องศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานความรู้ทั้งสำหรับการศึกษาวิชาเลือกและสำหรับการประกอบวิชาชีพ หรืออาชีพ มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๖๖ หน่วยกิต

สำหรับองค์ความรู้ด้านกระบวนการยุติธรรมนั้น เป็นองค์ความรู้ที่ถูกรรจไว้ในกลุ่มวิชาแกน (วิชาบังคับ) โดยจะกระจายไปใน ๓ กลุ่มวิชาด้วยกันคือ กลุ่มวิชาหลักทั่วไปแห่งกฎหมาย กลุ่มวิชากฎหมายมหาชน และกลุ่มวิชากฎหมายวิธีสบัญญัติ

(๒) กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน หมายถึงวิชาเลือกที่เป็นความรู้ในกฎหมายเฉพาะเรื่อง ได้แก่ วิชาต่อเนื่องจากวิชาบังคับ วิชาที่เป็นความรู้ขั้นสูงขึ้นไป วิชาเฉพาะด้านอันเป็นเอกเทศ วิชาสัมมนาในปัญหาทางกฎหมายด้านต่าง ๆ ไม่ว่าในทางทฤษฎีหรือภาคปฏิบัติ วิชาที่ส่งเสริมด้านทักษะในการปฏิบัติงาน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สหกิจศึกษา หรือการค้นคว้าทำวิจัย/โครงการ เป็นต้น โดยอาจจัดวิชาเหล่านี้เป็นกลุ่มให้เลือกตามเนื้อหาสาระของวิชา หรือจัดเป็นกลุ่มวิชาเพื่อการประกอบวิชาชีพด้านหนึ่งด้านใดก็ได้ มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

๗.๓ หมวดวิชาเลือกเสรี ให้นักศึกษาเลือกจากบรรดาวิชาใด ๆ ที่เปิดสอนในสถาบันมีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

๗.๔ หมวดวิชาโทในสาขาวิชาอื่น/วิชาสาขาอื่น ในส่วนดังกล่าวนี้ไม่เป็นหมวดที่บังคับให้ต้องมีในหลักสูตร หากสถาบันประสงค์จะให้ผู้เรียนในหลักสูตรของตนมีความรู้หรือทักษะเพิ่มเติมในสาขาวิชาอื่น ก็อาจกำหนดให้ผู้เรียนศึกษาวิชาในสาขาวิชาอื่นเป็นวิชาโท หรือให้นักศึกษาศึกษาวิชาสาขาอื่น ๆ ตามความสนใจหรือความถนัดของแต่ละบุคคล\* จำนวนหน่วยกิตในหมวดนี้ให้เป็นไปตามเกณฑ์ของแต่ละสถาบัน

\* กล่าวคือ นักศึกษาไม่จำเป็นต้องศึกษาเฉพาะแต่กลุ่มวิชาในสาขาใดสาขาหนึ่งให้เป็นวิชาโทเท่านั้น

โครงสร้างหลักสูตร	จำนวนหน่วยกิต
๑. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า ๓๐
๒. หมวดวิชาเฉพาะ (วิชากฎหมาย)	
<u>ส่วนที่ ๑</u> วิชาแกนหรือวิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า ๖๖
<u>ส่วนที่ ๒</u> วิชาเฉพาะด้านหรือวิชาเลือกทางกฎหมาย	ไม่น้อยกว่า ๑๒
ทั้งนี้ รวมทั้งหมวดต้องไม่น้อยกว่า	๘๔
๓. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า ๖
๔. หมวดวิชาโท/วิชาสาขาอื่น (ถ้ามี)	ตามเกณฑ์แต่ละสถาบัน
จำนวนรวมทั้งหมดไม่น้อยกว่า	๑๒๐

#### ๘. เนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชา

การกำหนดเนื้อหาสาระสำคัญของหมวดวิชาเฉพาะนั้น พิจารณาจากผลการศึกษาวิจัยการศึกษากฎหมายในต่างประเทศ ผลการประชุมสัมมนาด้านการพัฒนาการเรียนการสอนที่จัดโดยคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย การประชุมร่วมกันระหว่างคณบดี/ประธานสาขาวิชา/หัวหน้าภาควิชา/หัวหน้าสาขาวิชานิติศาสตร์ในหลายครั้ง การรับฟังความเห็นจากองค์กรวิชาชีพ หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน ซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการรับบัณฑิตไปปฏิบัติงาน ตลอดจนผู้บริหารหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ประจำหลักสูตร ซึ่งได้สะท้อนให้เห็นแนวทางที่เหมาะสมในการกำหนดเนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชานิติศาสตร์ไว้ดังนี้

##### ๘.๑ กลุ่มวิชาแกน (วิชาบังคับทางกฎหมาย) ประกอบด้วยกลุ่มวิชาที่สำคัญดังต่อไปนี้

(๑) กลุ่มวิชาหลักทั่วไปแห่งกฎหมาย ในส่วนของกลุ่มวิชานี้จะเกี่ยวข้องกับหลักการทั่วไปแห่งกฎหมาย ระบบกฎหมาย หลักแนวคิดทฤษฎีในทางปรัชญาแห่งกฎหมาย ประวัติศาสตร์ของข้อความคิดและสถาบันทางกฎหมาย และหลักจริยธรรมจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพนักกฎหมาย วิชาเหล่านี้มีเนื้อหาสาระที่จะเป็นพื้นฐานแก่การศึกษากฎหมาย การใช้และการตีความกฎหมาย การทำความเข้าใจเหตุผลและหลักปรัชญาที่อยู่เบื้องหลังของกฎเกณฑ์ต่าง ๆ รวมตลอดถึงความเข้าใจในกรอบของการประกอบวิชาชีพ การดำรงตน และบทบาทของนักกฎหมายในสังคม จากเนื้อหาที่ค่อนข้างกว้างขวาง จึงจะกำหนดให้ศึกษาเป็นวิชาบังคับในสัดส่วนจำนวนไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต

(๒) กลุ่มวิชากฎหมายแพ่ง กฎหมายแพ่งเป็นกฎหมายพื้นฐานที่มีความเกี่ยวข้องพันกับการดำเนินชีวิตโดยทั่วไปของบุคคลทุกคนในสังคมเริ่มตั้งแต่ถือกำเนิดไปจนถึงแก่ความตาย การถือครองทรัพย์สิน การได้มาหรือเปลี่ยนแปลงซึ่งสิทธิในทรัพย์สิน การประกอบอาชีพ การประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ในครอบครัว การจัดการทรัพย์สินเมื่อถึงแก่ความตาย เป็นกลุ่มวิชาที่มีเนื้อหาสาระจำนวนมากทั้งที่ปรากฏในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์อันถือเป็นกฎหมายทั่วไปของกฎหมายเอกชน และยังปรากฏในพระราชบัญญัติอื่น ๆ ที่ถือเป็นกฎหมายพิเศษอีกเป็นจำนวนมาก การศึกษากฎหมายเอกชน



ในฐานะที่เป็นวิชาบังคับที่ต้องศึกษาจึงไม่อาจกระทำได้ทั้งหมด สมควรที่จะกำหนดให้ศึกษาแต่เฉพาะวิชาที่มีเนื้อหาสาระอันเป็นหลักพื้นฐานสำคัญในสัดส่วนจำนวนไม่น้อยกว่า ๑๕ หน่วยกิต

(๓) กลุ่มวิชากฎหมายอาญา กฎหมายอาญาเป็นกฎหมายพื้นฐานที่มีความสำคัญในการควบคุมความประพฤติหรือพฤติกรรมทั่ว ๆ ไปของบุคคลในสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ในกฎหมายนี้จะกำหนดว่าการกระทำใดเป็นสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ หากฝ่าฝืนจะได้รับโทษในลักษณะต่าง ๆ กันไปตามความร้ายแรงของการกระทำ ทั้งนี้ เพื่อแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรมของผู้ฝ่าฝืนให้สามารถกลับคืนมาอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างสงบสุข กฎหมายอาญาก็เช่นเดียวกับกฎหมายแพ่งที่มีทั้งปรากฏในประมวลกฎหมายอาญาและในพระราชบัญญัติอื่น ๆ อีกเป็นจำนวนมาก การศึกษากฎหมายอาญาในฐานะที่เป็นวิชาบังคับจึงกำหนดให้ศึกษาเฉพาะในส่วนของประมวลกฎหมายอาญาเป็นสำคัญ โดยกำหนดให้มีสัดส่วนจำนวนไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

(๔) กลุ่มวิชากฎหมายมหาชน กฎหมายมหาชนเป็นกฎหมายพื้นฐานที่มีความสำคัญในฐานะที่วางกลไกการจัดโครงสร้างของรัฐ การจัดสรรอำนาจอธิปไตย การกำหนดองค์กรใช้อำนาจและกำหนดกรอบการใช้อำนาจ สิทธิมนุษยชน และการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนที่เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย การจัดองค์กรและการบริหารองค์กรฝ่ายปกครอง การใช้อำนาจและกรอบการใช้อำนาจขององค์กรฝ่ายปกครอง รวมตลอดไปถึงกลไกการระงับข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายซึ่งมีลักษณะพิเศษต่างไปจากข้อพิพาทตามกฎหมายอื่น โดยเหตุที่กฎหมายมหาชนมีเนื้อหาสาระครอบคลุมตั้งแต่กฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายปกครอง ไปจนถึงศาลรัฐธรรมนูญและศาลปกครอง การศึกษากฎหมายมหาชนในฐานะที่เป็นวิชาบังคับจึงกำหนดให้ศึกษาเฉพาะส่วนที่เป็นพื้นฐานสำคัญ โดยกำหนดให้มีสัดส่วนจำนวนไม่น้อยกว่า ๘ หน่วยกิต

(๕) กลุ่มวิชากฎหมายพาณิชย์และธุรกิจ นอกเหนือไปจากหลักทั่วไปแห่งสัญญาที่กำหนดให้เป็นวิชาบังคับต้องศึกษาในส่วนของกลุ่มกฎหมายแพ่งแล้ว ยังมีสัญญาบางประเภทที่มีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตทั่วไปของบุคคลและการประกอบธุรกิจการค้า สมควรที่จะกำหนดให้เป็นวิชาบังคับต้องศึกษาในสัดส่วนจำนวนไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

(๖) กลุ่มวิชากฎหมายวิธีสบัญญัติ กฎหมายวิธีสบัญญัติเป็นกลไกในการใช้บังคับกฎหมายและเพื่อการระงับข้อพิพาท หากปราศจากกลไกเหล่านี้จะทำให้บรรดาสหิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบของบุคคลตามกฎหมายขาดความแน่นอนชัดเจนในการใช้บังคับ ซึ่งหลักกฎหมายวิธีพิจารณาความในกฎหมายแต่ละสาขาจะมีหลักการที่แตกต่างกัน จึงควรกำหนดให้เรียนทั้งระบบศาลแต่ละสาขากับหลักกฎหมายวิธีพิจารณาทางกฎหมายเอกชน กฎหมายอาญา และกฎหมายมหาชน รวมไปถึงการค้นหาข้อเท็จจริงเพื่อให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐาน ซึ่งล้วนแต่เป็นพื้นฐานสำคัญ จึงสมควรที่จะต้องกำหนดให้เป็นวิชาบังคับในสัดส่วนจำนวนไม่น้อยกว่า ๘ หน่วยกิต

(๗) กลุ่มวิชากฎหมายระหว่างประเทศ เป็นการศึกษากฎหมายระหว่างประเทศในสองมิติ กล่าวคือ การศึกษานิติสัมพันธ์ระหว่างเอกชนที่มีองค์ประกอบระหว่างประเทศ การกำหนดเขตอำนาจศาล การเลือกใช้กฎหมายต่อนิติสัมพันธ์ดังกล่าว รวมถึงการยอมรับและการบังคับตามคำชี้ขาดของศาลต่างประเทศ กับในอีกมิติหนึ่งเป็นการศึกษานิติสัมพันธ์ระหว่างรัฐในทางระหว่างประเทศ พันธกรณีของรัฐในกฎหมายระหว่างประเทศ โดยให้มีสัดส่วนจำนวนไม่น้อยกว่า ๕ หน่วยกิต

(๘) กลุ่มวิชากฎหมายเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การพัฒนาชุมชน หรือวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นอกเหนือไปจาก ๗ กลุ่มวิชาข้างต้น จะยังคงมีเนื้อหาสาระของสาขาวิชาอีกบางส่วนที่สถาบันแต่ละแห่งเห็นสมควรกำหนดให้ผู้เรียนศึกษาเป็นวิชาบังคับ ทั้งในแง่เนื้อหาที่เป็นพื้นฐานจำเป็นแก่การศึกษาวิชาอื่น ๆ สูงขึ้นไป หรือจำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพหรืออาชีพในอนาคต หรือเป็นวิชา



นิติศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับสาขาวิชาอื่นไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี หรือเป็นวิชาเฉพาะที่สถาบันมุ่งหวังให้เป็นอัตลักษณ์ของหลักสูตร โดยในส่วนนี้ให้มีสัดส่วนจำนวนไม่น้อยกว่า ๔ หน่วยกิต

อนึ่ง สำหรับวิชาที่สถาบันเห็นควรกำหนดขึ้นโดยเฉพาะตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร หรืออัตลักษณ์ของสถาบันนั้น ให้สถาบันกำหนดขึ้นตามที่พิจารณาเห็นสมควร

**๘.๒ กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน (วิชาเลือกทางกฎหมาย)** โดยเหตุที่ปัจจุบันมีกฎหมายใหม่ ๆ ถูกบัญญัติให้มีผลใช้บังคับเป็นจำนวนมาก มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ฉบับนี้จึงเห็นว่าการให้ผู้เรียนศึกษาวิชาบังคับในสัดส่วนมากกว่าสองในสามดังที่ผ่านมา ทำให้ผู้เรียนต้องศึกษาในวิชาที่อาจไม่ได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ หรือมีโอกาสใช้น้อยมากสำหรับบัณฑิตแต่ละรายและทำให้ขาดโอกาสที่จะศึกษาวิชาความรู้ใหม่ ๆ จึงมีความจำเป็นที่จะให้มีวิชาบังคับในสัดส่วนที่ลดลงจากเดิม เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ศึกษาวิชากฎหมายอื่น ๆ ที่มีอยู่มากมายให้มากขึ้นตามความสนใจและความถนัดของตน และเพื่อให้การเลือกศึกษาวิชาเลือกทางกฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพทั้งแก่ผู้เรียนและสถาบันผู้จัดการเรียนการสอน สถาบันอาจจะจัดกลุ่มวิชาเลือกให้เป็นกิจจะลักษณะหรือรูปธรรมตามเนื้อหาสาระ หรือตามแนวทางการประกอบอาชีพ หรือวิชาชีพ หรืออาจปล่อยให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจโดยไม่จัดเป็นกลุ่มก็ได้ โดยให้มีสัดส่วนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

อย่างไรก็ดี หากจะแบ่งวิชาเลือกทางกฎหมายเป็นกลุ่ม ๆ สถาบันอาจจัดกลุ่มในแนวทางตามตัวอย่างต่อไปนี้

- (๑) กลุ่มวิชาชีพในกระบวนการยุติธรรม
- (๒) กลุ่มวิชากฎหมายธุรกิจ
- (๓) กลุ่มวิชากฎหมายมหาชน
- (๔) กลุ่มวิชากฎหมายระหว่างประเทศและธุรกิจระหว่างประเทศ
- (๕) กลุ่มวิชากฎหมายสังคมและสวัสดิการ

### **๘.๓ ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชา กับมาตรฐานผลการเรียนรู้**

ในการจัดการเรียนการสอนแก่ผู้เรียนในสาขาวิชานิติศาสตร์ชั้นปริญญาตรีนั้น ในแต่ละวิชาไม่ว่าจะเป็นวิชาบังคับหรือวิชาเลือก โดยทั่วไปจะเป็นการเรียนรู้ในกฎเกณฑ์ที่ปรากฏทั้งในรูปของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ทฤษฎี หลักการและแนวคิดที่อยู่เบื้องหลังกฎเกณฑ์ทั้งหลาย การแปลความ การตีความ การใช้กฎหมาย ในความเป็นจริงผ่านตำรา งานวิจัย คำพิพากษาหรือคำวินิจฉัยขององค์กรตุลาการหรือองค์กรอื่น ๆ ซึ่งอาจแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับมาตรฐานผลการเรียนรู้ทั้ง ๕ ด้าน ดังนี้

(๑) มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ในส่วนนี้ นอกเหนือจากการจัดให้มีวิชาหลัก วิชาชีพ และจริยธรรมของนักกฎหมายขึ้นเป็นวิชาบังคับโดยเฉพาะเจาะจงเพื่ออบรมปลูกฝังแนวคิดแก่ผู้เรียนแล้ว ในการบรรยายการสอนในชั้นเรียนจะมีการสอดแทรกข้อคิดเห็นด้านหลักเหตุผล ความยุติธรรม ความเป็นธรรม เมื่อได้มีการศึกษาบทบัญญัติ แนวคิด และคำวินิจฉัยทางกฎหมายในแต่ละส่วนของเนื้อหา เพราะในการอธิบายทำความเข้าใจในหลักกฎหมาย การแปลความ และการปรับใช้ ย่อมแสดงให้เห็นอยู่ในตัวถึงความเป็นเหตุเป็นผลที่ยุติธรรมในการนำกฎหมายไปปรับใช้ การที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ในลักษณะเช่นนี้ ตลอดระยะเวลาที่ศึกษาเล่าเรียน ย่อมก่อให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง จนนำไปสู่การปฏิบัติตนอย่างเป็นนิสัย เพื่อไปประกอบอาชีพ ซึ่งถือว่าเป็นการปลูกฝังที่ดำเนินไปอย่างเป็นลำดับนับตั้งแต่เข้าเรียนจนสำเร็จการศึกษา

นอกจากนี้ การจัดให้มีวิชาทักษะในการปฏิบัติงานด้านกฎหมาย การฝึกงาน สหกิจศึกษา จะช่วยให้ผู้เรียนได้พบสถานการณ์จริงในวิชาชีพหรือการประกอบอาชีพ ซึ่งจะทำให้หลักคุณธรรมและจริยธรรมที่ได้รับการปลูกฝังมาตั้งแต่ต้นได้รับการเปรียบเทียบให้เห็นจริงจัง อันจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจในรูปธรรมของหลักคุณธรรมและจริยธรรมด้วยตนเอง และนำไปปรับใช้เพื่อดำรงตนในอนาคต

(๒) มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ในการเรียนการสอนแต่ละรายวิชาไม่ว่าในวิชาบังคับหรือวิชาเลือกทางกฎหมาย ผู้เรียนจะได้รับความรู้ทั้งจากบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ทฤษฎี หลักการและแนวคิดที่อยู่เบื้องหลังกฎเกณฑ์ทั้งหลาย การแปลความการตีความ การใช้กฎหมายในความเป็นจริงผ่านตำรา งานวิจัย คำพิพากษาหรือคำวินิจฉัยขององค์กรตุลาการหรือองค์กรอื่น ๆ เพื่อนำไปปรับใช้กับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในการประกอบวิชาชีพหรืออาชีพได้อย่างถูกต้อง และยังเป็นพื้นฐานให้แก่การไปศึกษาชั้นสูงที่ลุ่มลึกขึ้นในระดับบัณฑิตศึกษา นอกจากนี้ จะยังได้รับทราบถึงปัญหาในการปรับใช้กฎหมาย ความไม่เหมาะสม หรือความล้าสมัยของบทบัญญัติบางส่วน หรือผลกระทบที่จะเกิดจากการใช้บังคับกฎหมาย หรือการมีช่องโหว่ที่ยังไม่มีกฎหมายบัญญัติ จากอาจารย์ผู้สอนอันจะทำให้ผู้เรียนมีมุมมองในเชิงวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัย ที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคตต่อไปด้วย

(๓) มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา ในการประกอบวิชาชีพกฎหมาย หรืออาชีพที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายนั้น การแสวงหาหรือค้นหาเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงเป็นเรื่องที่สำคัญในเบื้องต้นก่อนที่จะนำไปสู่กระบวนการค้นหาหลักกฎหมายที่ถูกต้องเหมาะสมมาปรับใช้แก่ข้อเท็จจริงหรือข้อพิพาทแห่งคดี ในการเรียนการสอนวิชากฎหมายจะละเว้นในเรื่องของข้อเท็จจริงไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในแต่ละคดี หรือข้อเท็จจริงที่สมมุติขึ้นเพื่อใช้ในการเรียนการสอน ล้วนจะถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือให้เกิดความเข้าใจในบทบัญญัติแห่งกฎหมาย การปรับใช้และการตีความ ผู้เรียนจะถูกฝึกฝนทักษะต่าง ๆ เกี่ยวกับการค้นหา วิเคราะห์ สรุปข้อเท็จจริง จากนั้นจึงจะค้นหากฎหมายหรือหลักเกณฑ์ มาวิเคราะห์เพื่อปรับใช้หรือเทียบเคียงใช้ให้ถูกต้องตามที่ได้ศึกษามา รวมไปถึงการค้นหาข้อมูลด้านอื่น ๆ ประกอบ เพื่อทำความเข้าใจกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในบริบทต่าง ๆ ซึ่งในกระบวนการเหล่านี้จะมีการวิพากษ์วิจารณ์การโต้แย้ง ทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายอยู่เกือบตลอดในแทบทุกวิชาตลอดการศึกษาในหลักสูตร และโดยเหตุที่กฎหมายมีการปรับปรุงแก้ไขหรือบัญญัติขึ้นใหม่อยู่ตลอดเวลาตามพัฒนาการของสังคมการเมืองและเศรษฐกิจ การปรับใช้กฎหมายโดยไม่ตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงของกฎหมายและสังคม เป็นความรับผิดชอบอันสำคัญที่ผู้เรียนจะได้รับการบอกเล่าและฝึกฝนอยู่ตลอดเวลาในห้องเรียน

(๔) มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ทักษะในการทำงานเป็นทีม การรับฟังความเห็นของผู้อื่น การปรับตัว ความอดทน ล้วนเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นในการประกอบวิชาชีพหรืออาชีพที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย ผู้เรียนจะได้ฝึกฝนทักษะเหล่านี้ทั้งในวิชาทักษะปฏิบัติงานทางกฎหมายและในการฝึกงาน รวมไปถึงการฝึกฝนในชั้นเรียนในวิชาของชั้นปีที่สูงขึ้นที่เป็นวิชาสัมมนาในปัญหากฎหมายด้านต่าง ๆ และวิชาเลือกเฉพาะทางที่มีชั้นเรียนขนาดเล็กซึ่งจะมีวิธีการเรียนการสอนที่หลากหลายมากกว่าการบรรยาย

(๕) มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี การเขียนเป็นทักษะที่สำคัญของนักกฎหมายซึ่งนักศึกษาจะฝึกฝนผ่านการเรียนการทำงานและการสอบในเกือบทุกรายวิชาในหลักสูตร ส่วนการสื่อสารด้านการฟัง การพูด การซักถาม การแสดงความคิดเห็น และการนำเสนอ รวมไปถึงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อค้นหาคำพิพากษา/คำวินิจฉัย และข้อมูลอื่น ๆ ล้วนเป็นทักษะที่สำคัญของนักกฎหมายเช่นกัน ทักษะเหล่านี้จะถูกฝึกฝนในชั้นเรียนเช่นเดียวกัน

นอกเหนือไปจากทักษะการใช้ภาษาไทยซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ขาดไม่ได้แล้ว ทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศ ก็เป็นส่วนสำคัญที่อาจจะมิในบางกลุ่มวิชาเลือก อาทิ วิชาภาษาอังกฤษทางกฎหมายเป็นส่วนสำคัญที่จำเป็นต้องศึกษา ในขณะที่ภาษาต่างประเทศอื่นผู้เรียนอาจศึกษาได้ในคณะอื่นที่เปิดสอนในสถาบันของตน หรือสถาบันภายนอก

#### ๙. กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้

๙.๑ กลยุทธ์การสอน สำหรับแนวทางที่สถาบันใช้ในการประสาทความรู้ตามกลุ่มสาระวิชาแก่ผู้เรียน เพื่อให้บัณฑิตสาขาวิชานิติศาสตร์มีความรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ รวมถึงคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งมีความสำคัญในการปฏิบัติงานนั้น อาจแบ่งได้เป็น ๒ ระดับ คือ กลยุทธ์การสอนระดับหลักสูตร และกลยุทธ์การสอนระดับรายวิชา

(๑) กลยุทธ์การสอนระดับหลักสูตร ในระดับหลักสูตรจะมีการจัดลำดับของรายวิชาก่อนหลัง ทั้งในแง่ของรายวิชาและในแง่ของชั้นปีของผู้เรียน ผสมผสานกันไปในลักษณะของแผนการศึกษาตลอดระยะเวลา ๔ ปี ให้ผู้เรียนทราบล่วงหน้าไว้ในหลักสูตรของสถาบัน โดยวิชาเฉพาะที่เป็นวิชาบังคับ จะกำหนดให้ศึกษาวิชาที่เป็นพื้นฐานหลักเสียก่อนในเบื้องต้นตั้งแต่ชั้นปีที่ ๑ และชั้นปีที่ ๒ จากนั้นจึงกำหนดให้ศึกษาวิชาบังคับที่มีเนื้อหาสืบเนื่อง หรือวิชาบังคับที่ต้องใช้ความรู้พื้นฐาน ในชั้นปีที่ ๒ และชั้นปีที่ ๓ ต่อไป สถาบันควรที่จะกำหนดในแผนให้ศึกษาเสร็จสิ้นภายในชั้นปีที่ ๓ เพื่อให้ผู้เรียนจะได้เริ่มศึกษาวิชาเฉพาะที่เป็นวิชาเลือกในชั้นปีที่ ๓ สำหรับการเตรียมพร้อมเพื่อไปฝึกงานหาประสบการณ์ในช่วงภาคฤดูร้อนของชั้นปีที่ ๓ หรือในชั้นปีที่ ๔ และเมื่อได้ไปฝึกงานหาประสบการณ์แล้ว ผู้เรียนจะได้มีโอกาสศึกษาวิชาเลือกที่เหมาะสม หรือมีความถนัดในชั้นปีที่ ๔ ต่อไป การกำหนดแผนการศึกษาเป็นลำดับเช่นนี้จะดำเนินไปอย่างสอดคล้องกับการพัฒนาความรู้ความถนัดหรือความสนใจของผู้เรียนที่จะค่อย ๆ คลี่คลายตัวให้เกิดความชัดเจนเมื่อศึกษาไปได้ระยะหนึ่ง ดีกว่าที่จะปล่อยให้ศึกษาวิชาเลือกไปอย่างไม่มีทิศทาง

ในส่วนของวิชาเลือกนั้น สถาบันควรจะได้กำหนดวิชาเลือกให้เป็นกลุ่มวิชาตามเนื้อหา สาขาวิชาย่อย หรือตามแนวทางการประกอบวิชาชีพ หรือตามแนวการศึกษาต่อหลังปริญญา เพื่อให้องค์ความรู้ในวิชาเลือกที่ผู้เรียนได้รับมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างกันเป็นระบบ แต่ก็มิได้ปิดโอกาสหากผู้เรียนประสงค์จะเลือกเรียนตามความสนใจที่หลากหลายของตนเอง

เกี่ยวกับการฝึกงานเพื่อฝึกฝนทักษะหรือหาประสบการณ์จากการทำงานหรือสหกิจศึกษานั้น สถาบันควรพิจารณาความพร้อมทั้งในส่วนของสถาบันและผู้เรียนว่า จะจัดให้เป็นการลงทะเบียนศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร หรือเป็นประสบการณ์ที่เลือกไปดำเนินการนอกหลักสูตร และไม่ว่าจะดำเนินการอย่างไร สถาบันควรพิจารณาดำเนินการประสานงานสนับสนุนให้แก่ผู้เรียนในการนี้ด้วย

สำหรับสถาบันการศึกษาที่กำหนดให้การเพิ่มพูนทักษะการทำวิจัยของนักศึกษาเป็นนโยบายในการจัดการศึกษาเพื่อให้นักศึกษาสามารถต่อยอดการศึกษาในระดับสูงต่อไปได้นั้น ก็อาจพิจารณากำหนดให้มีรายวิชาว่าด้วยระเบียบวิธีวิจัยทางนิติศาสตร์เป็นรายวิชาเลือกหรือรายวิชาบังคับก็ได้ อีกทั้งสถาบันการศึกษาอาจกำหนดให้การทำสารนิพนธ์ระดับปริญญาตรีเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับปริญญาตรีทางนิติศาสตร์ด้วยก็ได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับนโยบายและความพร้อมของสถาบันการศึกษา

(๒) กลยุทธ์การสอนระดับรายวิชา ในระดับรายวิชานั้น สถาบันจะต้องจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้และมีทักษะตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนด โดยจะต้องพิจารณาเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของรายวิชาประกอบเป็นสำคัญ อาทิ ในรายวิชาที่เป็นวิชาบังคับในกฎหมายพื้นฐานที่สำคัญ ซึ่งมักเป็นชั้นเรียนขนาดใหญ่ อาจใช้การสอนแบบบรรยายและอภิปราย (Lecture and discussion method)

เป็นหลักร่วมกับการสอนแบบเน้นกรณีปัญหา (Problem – based method ) ในขณะที่รายวิชาที่เป็นวิชาเลือก ซึ่งอาจจะมีขนาดชั้นเรียนเล็กลงและมุ่งให้ผู้เรียนศึกษาตามความสนใจ อาจจัดการเรียนการสอนหลายแบบ ประกอบกัน ไม่ว่าจะเป็นการเรียนการสอนเชิงสัมมนา การสอนแบบเน้นกรณีปัญหา ประกอบกับการสอนแบบเน้นการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (Self-study method ) การสอนแบบมุ่งเน้นการคิดวิเคราะห์ (Criticality-based method) หรือในกรณีของรายวิชาที่มุ่งเน้นทักษะของผู้เรียน อาจจัดการเรียนการสอนแบบเน้นสมรรถนะ (Competency – based method ) การสอนแบบมุ่งเน้นการสร้างผลผลิต (Productivity - based method) การสอนแบบสาธิต (Demonstration method) การสอนแบบใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation method ) การสอนกฎหมายเชิงคลินิก (Clinical legal education) เป็นต้น

นอกจากนี้ การสื่อสารความคิด ความเข้าใจ การโต้เถียงวิพากษ์วิจารณ์ รวมไปถึงการรับฟังผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นการสื่อด้วยเอกสารหรือการเขียน หรือด้วยวาจาในรูปของการโต้เถียง การอภิปราย การนำเสนอ หรือการประชุม ล้วนเป็นทักษะที่สำคัญยิ่งของนักกฎหมาย ผู้สอนในแต่ละรายวิชาควรที่จะได้จัดให้นักศึกษามีการฝึกฝนทักษะเหล่านี้ประกอบไปด้วย อันจะทำให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะเหล่านี้ไปตลอดจนจบการศึกษา และมีทักษะเหล่านี้ติดตัวออกไปประกอบอาชีพการงานได้เป็นอย่างดี

**๙.๒ การประเมินผลการเรียนรู้** หมายถึง การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งต้องวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้ครบตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ของหลักสูตรทั้ง ๕ ด้าน เทคนิคหรือวิธีการ สามารถทำได้หลายรูปแบบ เช่น การสอบข้อเขียน ซึ่งอาจจะเป็นการสอบปลายภาคแต่เพียงอย่างเดียว หรืออาจจะประกอบด้วย การสอบกลางภาคและการสอบปลายภาค รวมถึงการกำหนดให้มีการทดสอบย่อยก็ได้ การมอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองแล้วนำเสนอต่อผู้สอนและเพื่อนร่วมห้อง การนำเสนอเป็นรายงาน การอภิปราย การวัดผลจากพฤติกรรมในห้องเรียน การวัดผลการเรียนรู้ในแต่ละด้านจะต้องเลือกใช้เทคนิคหรือวิธีการวัดผลที่เหมาะสม เพื่อให้การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง เที่ยงตรง และเป็นไปตามที่คาดหวัง

เกณฑ์การวัดและการประเมินผลต้องเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยสถาบันเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การวัดผลและเกณฑ์ขั้นต่ำของแต่ละรายวิชา อย่างสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้และวิธีการสอนของแต่ละรายวิชา รวมทั้งพัฒนาการของผู้เรียน

ตัวอย่างวิธีการวัดและประเมินผล ได้แก่

(๑) ด้านคุณธรรม จริยธรรม ใช้การสังเกตพฤติกรรม การประเมินตนเอง การประเมินโดยเพื่อนร่วมชั้นเรียน หรือกลุ่มงาน การสอบข้อเขียน การประเมินผลงานที่มอบหมาย

(๒) ด้านความรู้ ใช้การสอบข้อเขียน การสอบปากเปล่า การสอบปฏิบัติ การเขียนรายงาน และนำเสนอด้วยวาจา

(๓) ด้านทักษะทางปัญญา ใช้การสอบข้อเขียน การสอบปากเปล่า การสอบปฏิบัติ การเขียนรายงาน การวิจัยและนำเสนอด้วยวาจา การสังเกตการณ์ให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น การมอบหมายงานที่ต้องกระตุ้นให้เกิดการประมวลความรู้ของผู้เรียน

(๔) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ใช้การสังเกตพฤติกรรม การประเมินตนเอง การประเมินโดยเพื่อนร่วมชั้นเรียนหรือกลุ่มงาน การประเมินผลงานที่มอบหมาย และการนำเสนอ

(๕) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ใช้การสอบข้อเขียน การสอบปากเปล่า การสอบปฏิบัติ การสังเกตจากการให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ใช้การประเมินผลงานที่มอบหมายและการนำเสนอ

#### ๑๐. การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้

สถาบันต้องกำหนดระบบและกลไกในการทวนสอบยืนยันว่าผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาทุกคนมีผลการเรียนรู้ทั้ง ๕ ด้าน ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์

๑๐.๑ การทวนสอบขณะที่ผู้เรียนกำลังศึกษาอยู่ แยกเป็นการทวนสอบในระดับรายวิชา โดยให้ผู้เรียนประเมินผลการเรียนการสอนกับการทวนสอบในระดับหลักสูตร และควรจัดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันเพื่อทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ และรายงานผล

๑๐.๒ การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ภายหลังผู้เรียนสำเร็จการศึกษา ในส่วนนี้ สถาบันต้องสำรวจหรือวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพของบัณฑิตอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลมาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนและหลักสูตรแบบครบวงจร รวมทั้งการประเมินคุณภาพของหลักสูตรและหน่วยงานโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่ว่าจะเป็นคณาจารย์ ผู้เรียน บัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิต และผู้ประเมินภายนอก

#### ๑๑. คุณสมบัติผู้เข้าศึกษาและการเทียบโอนผลการเรียนรู้

๑๑.๑ คุณสมบัติผู้เข้าศึกษา ผู้เข้าศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ ต้องสำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า

๑๑.๒ การเทียบโอนผลการเรียนรู้ ให้เป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำหนดโดยสภาสถาบันภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

#### ๑๒. คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน

๑๒.๑ คุณวุฒิของคณาจารย์ คุณวุฒิของอาจารย์ผู้สอน อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์พิเศษ ให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี ที่มีผลใช้บังคับในปัจจุบัน

๑๒.๒ บุคลากรสนับสนุน สถาบันควรมีบุคลากรสนับสนุนที่มีคุณวุฒิและมีความรู้ความสามารถทักษะด้านต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับความจำเป็นและความต้องการของการจัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ

#### ๑๓. ทรัพยากรการเรียนการสอนและการจัดการ

สถาบันควรสนับสนุนและจัดทรัพยากรเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุผลตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ตามศักยภาพของแต่ละสถาบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การจัดให้มีห้องสมุด ตำรามาตรฐาน วารสารทางวิชาการสาขาวิชานิติศาสตร์และสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง คำพิพากษา คำวินิจฉัย และฐานข้อมูลทางกฎหมายที่สำคัญอย่างพอเพียง โดยให้คำนึงถึงขนาดและศักยภาพของแต่ละสถาบัน

(๒) การจัดให้มีเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ในการเรียนการสอน การฝึกทักษะต่าง ๆ และการค้นคว้าหาข้อมูล

(ก) การจัดให้มีห้องเรียนที่มีโสตทัศนูปกรณ์ สื่อการสอนที่ทันสมัย ตลอดจนสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแก่การเรียนรู้ในขนาดที่หลากหลายสอดคล้องกับลักษณะรายวิชาต่าง ๆ และมีจำนวนที่เพียงพอ

(ข) การประสานงานกับสถาบันอุดมศึกษาอื่น หรือหน่วยงานอื่นเพื่อจัดให้มีทรัพยากรทางการเรียนการสอนร่วมกันเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนและคณาจารย์

#### ๑๔. แนวทางการพัฒนาอาจารย์

สถาบันควรจัดให้มีกลไกและระบบในการพัฒนาอาจารย์ให้มีความรู้ความสามารถและศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของคณาจารย์อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ตามศักยภาพและความจำเป็นของแต่ละสถาบัน ตัวอย่างของกลไกและระบบดังกล่าวอาจประกอบด้วย

(๑) การปฐมนิเทศอาจารย์ใหม่ (ถ้ามี)<sup>๖</sup>

(๒) การอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การพัฒนางานวิชาการ การวัดและประเมินผล และการวิจัย

(๓) ระบบการพัฒนาความรู้และศักยภาพของอาจารย์อย่างต่อเนื่อง ทั้งในเรื่องของการสนับสนุนการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป และการให้ทุนไปศึกษาอบรมระยะสั้นเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ หรือวิชาชีพ

(๔) การสร้างระบบสนับสนุนให้ผลิตผลงานทางวิชาการ การให้ทุนสนับสนุนการวิจัย การจัดให้มีช่องทางการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ อาทิเช่น การจัดสัมมนาทางวิชาการ การประชุมทางวิชาการ การจัดทำวารสารทางวิชาการ

(๕) การจัดทำความตกลงกับสถาบันอุดมศึกษาอื่นหรือหน่วยงานอื่น เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลหรือทรัพยากรสนับสนุนการเรียนการสอน การแลกเปลี่ยนคณาจารย์ การร่วมมือในการเรียนการสอน หรือการทำวิจัยร่วมกัน และการจัดกิจกรรมทางวิชาการร่วมกัน

#### ๑๕. การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

สถาบันที่จัดการเรียนการสอนสาขาวิชานิติศาสตร์ต้องสามารถประกันคุณภาพหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ โดยกำหนดตัวบ่งชี้หลักและเป้าหมายผลการดำเนินงานทั่วไป ตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบัน และอย่างน้อยต้องมีตัวบ่งชี้ดังต่อไปนี้

(๑) อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร

(๒) มีรายละเอียดของหลักสูตรตาม มคอ.๒ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์

(๓) มีการจัดทำรายละเอียดของรายวิชา และประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตาม มคอ.๓ และ มคอ.๔ อย่างน้อยก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกรายวิชา

(๔) มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา และรายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตาม มคอ.๕ และ มคอ.๖ ภายใน ๓๐ วัน หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาที่เปิดสอนให้ครบทุกรายวิชา

<sup>๖</sup> หมายความว่าไม่ได้เป็นการบังคับที่ต้องดำเนินการทุกปี หากในบางปีไม่มีการรับอาจารย์ใหม่เข้าปฏิบัติงาน ก็ไม่มีเหตุอันใดต้องจัดให้มีการปฐมนิเทศ



(๕) มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร ตาม มคอ.๗ หรือเกณฑ์มาตรฐานอื่น ภายใน ๖๐ วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา

(๖) มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดใน มคอ.๓ และ มคอ.๔ (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ ๒๕ ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา

(๗) มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือการประเมินผล การเรียนรู้ จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.๗ หรือเกณฑ์มาตรฐานอื่น ของปีการศึกษา ที่ผ่านมา

(๘) อาจารย์ใหม่ (ถ้ามี) ทุกคน ได้รับการปฐมนิเทศหรือคำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอน

(๙) อาจารย์ประจำหลักสูตรทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ อย่างน้อยปีการศึกษาละหนึ่งครั้ง

(๑๐) จำนวนบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน (ถ้ามี) ได้รับการพัฒนาวิชาการ และ/หรือ วิชาชีพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ต่อปีการศึกษา

(๑๑) ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕๑ จากคะแนนเต็ม ๕.๐

(๑๒) ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตใหม่ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕๑ จากคะแนนเต็ม ๕.๐

หรือ สถาบันอุดมศึกษาสามารถกำหนดตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ได้เอง ซึ่งแต่ละหลักสูตรมีอิสระในการกำหนดตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ใช้ในการติดตาม ประเมิน และ รายงานคุณภาพของหลักสูตรประจำปีทีระบุไว้ในหมวดที่ ๑ - ๖ ของแต่ละหลักสูตร ตามบริบทและ วัตถุประสงค์ในการผลิตบัณฑิต

สถาบันที่เปิดการเรียนการสอนอาจกำหนดตัวบ่งชี้เพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับพันธกิจและ วัตถุประสงค์ของสถาบัน หรือกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่สูงขึ้น เพื่อยกระดับมาตรฐานของตนเอง โดยกำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร

สถาบันที่จะได้รับการรับรองมาตรฐานหลักสูตรตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ ต้องมีผลการดำเนินการบรรลุตามเป้าหมาย ตัวบ่งชี้ที่ ๑ - ๕ และมีผลการดำเนินการ บรรลุตามเป้าหมายตัวบ่งชี้อย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ของทั้งหมด อยู่ในเกณฑ์ต่อเนื่อง ๒ ปีการศึกษา ก่อนการรับรอง

#### ๑๖. การนำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ สู่การปฏิบัติ

ระบุกระบวนการที่สถาบันอุดมศึกษานำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ สู่การพัฒนา หลักสูตรใหม่หรือหลักสูตรปรับปรุง ดังนี้

๑๖.๑ ให้สถาบันอุดมศึกษาพิจารณาความพร้อมและศักยภาพในการบริหารจัดการศึกษา ตามหลักสูตรในหัวข้อต่าง ๆ ที่กำหนดในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์

๑๖.๒ แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ ตามมาตรฐาน คุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วยกรรมการอย่างน้อย ๕ คน โดยมีอาจารย์ ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย ๒ คน ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานิติศาสตร์ ซึ่งเป็นบุคคล ภายนอกอย่างน้อย ๒ คน เพื่อดำเนินการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี

สาขาวิชานิติศาสตร์ โดยมีหัวข้อของหลักสูตรอย่างน้อยตามที่กำหนดไว้ใน มคอ.๒ (รายละเอียดของหลักสูตร)

๑๖.๓ การพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ตามข้อ ๑๖.๒ นั้น ในหัวข้อมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง นอกจากมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ แล้ว สถาบันอุดมศึกษาอาจเพิ่มเติมมาตรฐานผลการเรียนรู้ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาต้องการให้บัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชานิติศาสตร์ของตนมีคุณลักษณะเด่น หรือพิเศษกว่าบัณฑิตในระดับคุณวุฒิและสาขาวิชาเดียวกันของสถาบันอื่น ๆ เพื่อให้เป็นไปตามปรัชญาและปณิธานของสถาบันฯ และเป็นที่น่าสนใจของบุคคลที่จะเลือกเรียนหลักสูตรของสถาบันฯ หรือผู้ที่สนใจจะรับบัณฑิตเขาทำงาน เมื่อสำเร็จการศึกษา โดยให้แสดงแผนที่การกระจายความรับผิดชอบต่อมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping) เพื่อให้เห็นว่าแต่ละรายวิชาในหลักสูตรมีความรับผิดชอบหลัก หรือความรับผิดชอบรองต่อมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านใดบ้าง

๑๖.๔ จัดทำรายละเอียดของรายวิชา รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยมีหัวข้ออย่างน้อยตาม มคอ.๓ (รายละเอียดของรายวิชา) และ มคอ.๔ (รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม) ตามลำดับ พร้อมทั้งแสดงให้เห็นว่าแต่ละรายวิชาจะทำให้เกิดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในเรื่องใดบ้าง สถาบันฯ ต้องมอบหมายให้ภาควิชา/สาขาวิชาจัดทำรายละเอียดของรายวิชาทุกรายวิชา รวมทั้งรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนามให้เสร็จเรียบร้อยก่อนการเปิดสอน

๑๖.๕ สถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอสภาสถาบันฯ อนุมัติรายละเอียดของหลักสูตร ซึ่งได้จัดทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์แล้วก่อนเปิดสอน โดยสภาสถาบันฯ ควรกำหนดระบบและกลไกของการจัดทำและอนุมัติรายละเอียดของหลักสูตร รายละเอียดของรายวิชา และรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนามให้ชัดเจน

๑๖.๖ สถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอรายละเอียดของหลักสูตร ซึ่งสภาสถาบันอุดมศึกษาอนุมัติให้เปิดสอนแล้วเสนอสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับทราบภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันที่สภาสถาบันฯ อนุมัติ

๑๖.๗ เมื่อสภาสถาบันอุดมศึกษาอนุมัติตามข้อ ๑๖.๕ แล้ว ให้มอบหมายอาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชาดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามกลยุทธ์การสอนและการประเมินผลที่กำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร รายละเอียดของรายวิชา และรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม ให้บรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของสาขา/สาขาวิชา

๑๖.๘ เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอน การประเมินผลและการทวนสอบผลการเรียนรู้แต่ละรายวิชาและประสบการณ์ภาคสนามในแต่ละภาคการศึกษาแล้ว ให้อาจารย์ผู้สอนจัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชาซึ่งรวมถึงการประเมินผลและการทวนสอบผลการเรียนในรายวิชาที่ตนรับผิดชอบ พร้อมปัญหา/อุปสรรคและข้อเสนอแนะ โดยมีหัวข้ออย่างน้อยตาม มคอ.๕ (รายงานผลการดำเนินการของรายวิชา) และ มคอ.๖ (รายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม) ให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรประมวล/วิเคราะห์ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินการ และจัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรในภาพรวม ประจำปีการศึกษาเมื่อสิ้นปีการศึกษา โดยมีหัวข้ออย่างน้อยตาม มคอ.๗ (รายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร) เพื่อใช้ในการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนากลยุทธ์การสอน กลยุทธ์การประเมินผล และแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น และหากจำเป็นจะต้องปรับปรุงหลักสูตรหรือการจัดการเรียนการสอนก็สามารถกระทำได้



๑๖.๘ เมื่อครบรอบหลักสูตร ให้จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร โดยมีหัวข้ออย่างน้อย ตาม มคอ.๗ (รายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร) เช่นเดียวกับการรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรในแต่ละปีการศึกษา และวิเคราะห์ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการหลักสูตร ในภาพรวมว่าบัณฑิตบรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ รวมทั้งให้นำผลการวิเคราะห์ มาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร และ/หรือการดำเนินการของหลักสูตรต่อไป

**๑๗. การเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ ซึ่งบันทึก  
ในฐานข้อมูลหลักสูตรเพื่อการเผยแพร่ (Thai Qualifications Register : TQR)**

การเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ให้เป็นไปตามการกำหนดของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และที่แก้ไขเพิ่มเติม

-----

## 11. ข้อบังคับมหาวิทยาลัยนเรศวร ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ.2559



### ข้อบังคับมหาวิทยาลัยนเรศวร ว่าด้วย การศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๙

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงข้อบังคับมหาวิทยาลัยนเรศวร ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๙ ให้เกิดความเหมาะสมยิ่งขึ้น

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนเรศวร พ.ศ. ๒๕๓๓ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุม ครั้งที่ ๒๑๘ (๔/๒๕๕๙) เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๙ จึงให้ออกข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยนเรศวร ว่าด้วย การศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๙”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับกับนิสิตที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อบังคับมหาวิทยาลัยนเรศวร ว่าด้วย การศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๙ บรรดาข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง หรือประกาศอื่นใดกำหนดไว้แล้วในข้อบังคับนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๔ ในข้อบังคับนี้

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยนเรศวร

“สภามหาวิทยาลัย” หมายความว่า สภามหาวิทยาลัยนเรศวร

ข้อ ๕ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

๕.๑ หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาการและทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าซึ่งกระทรวงศึกษาธิการรับรอง

๕.๒ หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง หรือเทียบเท่า หรือระดับอนุปริญญา (๓ ปี) หรือเทียบเท่าในสาขาวิชาที่ตรงกับสาขาวิชาที่จะเข้าศึกษาในหลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการจากสถาบันการศึกษาซึ่งสภามหาวิทยาลัยรับรอง

๕.๓ หลักสูตรปริญญาตรีแบบก้าวหน้าทั้งทางวิชาการและทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการรับรอง มีค่าเฉลี่ยสะสมไม่น้อยกว่า ๓.๕๐ จากระบบ ๔ ระดับคะแนนหรือเทียบเท่าและระหว่างศึกษาในหลักสูตรแบบก้าวหน้า หากภาคการศึกษาใดมีผลการเรียนต่ำกว่า ๓.๕๐ จะถือว่าขาดคุณสมบัติในการศึกษาหลักสูตรแบบก้าวหน้า

๕.๔ เป็นผู้มีร่างกายแข็งแรง และไม่เป็นที่โรคติดต่อร้ายแรง อันเป็นอุปสรรคต่อการศึกษา

๕.๕ ไม่เคยต้องโทษตามคำพิพากษาของศาลถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความที่กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

๕.๖ ไม่เคยถูกคัดชื่อออก หรือถูกไล่ออกจากสถาบันการศึกษาใดๆ เพราะความผิดทางความประพฤติ

#### ข้อ ๖ การรับเข้าศึกษา

มหาวิทยาลัยจะทำการสอบคัดเลือก หรือคัดเลือกผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า หรือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หรือเทียบเท่า หรือ ระดับอนุปริญญา (๓ ปี) หรือเทียบเท่า ในสาขาวิชาที่ตรงกับสาขาวิชาที่จะเข้าศึกษาในหลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาการ และทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ หรือหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) หรือหลักสูตรปริญญาตรีแบบก้าวหน้าทั้งทางวิชาการและทางวิชาชีพ หรือปฏิบัติการ เข้าเป็นนิสิตเป็นคราวๆ ไป ตามประกาศและรายละเอียดที่มหาวิทยาลัยหรือสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษากำหนด

#### ข้อ ๗ การรับโอนนิสิต หรือนักศึกษาจากสถาบันการศึกษาอื่น

๗.๑ มหาวิทยาลัยอาจรับโอนนิสิต หรือนักศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาอื่น ซึ่งมหาวิทยาลัยรับรอง

๗.๒ คุณสมบัติของผู้ขอโอนมาเป็นนิสิตของมหาวิทยาลัย

๗.๒.๑ มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๕

๗.๒.๒ ได้ศึกษาในสถาบันการศึกษาที่มหาวิทยาลัยรับรองมาแล้วไม่น้อยกว่า

หนึ่งปีการศึกษา

๗.๓ ผู้ประสงค์ที่จะขอโอนมาเป็นนิสิตมหาวิทยาลัย ต้องปฏิบัติดังนี้

๗.๓.๑ ยื่นคำร้องต่อมหาวิทยาลัยตามแบบฟอร์มที่กำหนด โดยส่งถึงมหาวิทยาลัยไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ก่อนวันลงทะเบียนของภาคการศึกษาที่ประสงค์จะเข้าศึกษา หรือ

๗.๓.๒ ให้สถานศึกษาเดิมจัดส่งระเบียบผลการเรียนและรายละเอียดเนื้อหา รายวิชาที่ได้เรียนไปแล้วมายังมหาวิทยาลัยโดยตรง

๗.๔ มหาวิทยาลัยอาจพิจารณาให้ความเห็นชอบรับโอน โดยผ่านการพิจารณาจาก คณะหรือหน่วยงานที่เทียบเท่า

๗.๕ การเทียบโอนหน่วยกิตและผลการเรียน

๗.๕.๑ มหาวิทยาลัยจะพิจารณาเทียบโอนรายวิชาที่เรียนมา โดยความเห็นชอบของคณะหรือหน่วยงานที่เทียบเท่า ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในประกาศมหาวิทยาลัย

๗.๕.๒ การเทียบโอนหน่วยกิตและผลการเรียนจากสถาบันการศึกษา

ต่างประเทศ ให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

๗.๕.๓ การเทียบโอนหน่วยกิตและผลการเรียนจากสถาบันอุดมศึกษา

ภายในประเทศ ในกรณีมีข้อตกลงในการลงทะเบียนเรียนข้ามสถาบัน ให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

๗.๕.๔ การเทียบโอนหน่วยกิตและผลการเรียนในการจัดวิชาศึกษาทั่วไป รายวิชาในหลักสูตร สำหรับหลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) จากรายวิชาที่ได้ศึกษามาแล้วใน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หรือระดับอนุปริญญา ให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

#### ข้อ ๘ การขอเข้าศึกษาเพื่อปริญญาที่สอง

๘.๑ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาจากมหาวิทยาลัยนเรศวร หรือจากสถาบัน อุดมศึกษาอื่น อาจขอเข้าศึกษาต่อเพื่อปริญญาตรีสาขาวิชาอื่นเป็นการเพิ่มเติมได้ แต่ต้องเป็น ผู้มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๕



๘.๒ การแสดงความจำนงขอเข้าศึกษา ต้องปฏิบัติดังนี้

๘.๒.๑ ยื่นคำร้องต่อมหาวิทยาลัยตามแบบฟอร์มที่กำหนด โดยส่งถึงมหาวิทยาลัยไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ก่อนวันลงทะเบียนของภาคการศึกษาที่ประสงค์จะเข้าศึกษา

๘.๒.๒ การรับเข้าศึกษา มหาวิทยาลัยอาจพิจารณารับเข้าโดยผ่านความเห็นชอบของคณะ หรือหน่วยงานที่เทียบเท่า

๘.๓ การเทียบโอนหน่วยกิต

๘.๓.๑ การเทียบโอนหน่วยกิตให้นำข้อ ๗.๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๙ การรายงานตัวเป็นนิสิต

๙.๑ ผู้ที่สอบคัดเลือกได้ ผู้ที่ได้รับการคัดเลือก ผู้ที่ได้รับอนุมัติให้โอนมาจากสถานศึกษาอื่น หรือผู้ที่ได้รับอนุมัติให้เข้าศึกษาต่อหรือผู้ที่เข้าศึกษาเพื่อปริญญาที่สองจะต้องไปรายงานตัว และเตรียมหลักฐานต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ในประกาศมหาวิทยาลัย เพื่อขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต ในวัน เวลา ที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๙.๒ กรณีนิสิตไม่ไปรายงานตัวตามวันเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด ให้ถือว่า สละสิทธิ์การเข้าเป็นนิสิต เว้นแต่ได้รับอนุมัติจากมหาวิทยาลัยเป็นรายๆ ไป

๙.๓ เมื่อขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้ว มหาวิทยาลัยจะกำหนดรหัสประจำตัวนิสิต โดยทางคณะจะจัดอาจารย์ที่ปรึกษาให้ และให้อาจารย์ที่ปรึกษามีหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนแนะนำแนวการศึกษาให้สอดคล้องกับแผนกำหนดการศึกษา

ข้อ ๑๐ ระบบการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยมีระบบการจัดการศึกษา ๒ ระบบ คือ การศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ

๑๐.๑ การศึกษาในระบบ เป็นการศึกษาในหลักสูตรที่มีการกำหนดจุดมุ่งหมาย แผนการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดผลและการประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษา

๑๐.๒ การศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดผล และการประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษา

๑๐.๓ มหาวิทยาลัยใช้ระบบการจัดการศึกษา ระบบทวิภาค โดยแบ่งการจัดการศึกษาออกเป็น ๒ แบบ คือ

๑๐.๓.๑ แบบ ๒ ภาคการศึกษาต่อปีการศึกษา เป็นการจัดการศึกษาปกติ ซึ่งเป็นภาคการศึกษาบังคับ มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ มหาวิทยาลัยอาจเปิดภาคฤดูร้อน ซึ่งเป็นภาคการศึกษาไม่บังคับและใช้ระยะเวลาเรียนประมาณ ๘ สัปดาห์ โดยจัดชั่วโมงเรียนของแต่ละรายวิชา ให้มีจำนวนชั่วโมงต่อหน่วยกิต ตามที่กำหนดไว้ในภาคการศึกษาปกติของระบบทวิภาค

๑๐.๓.๒ แบบ ๓ ภาคการศึกษาต่อปีการศึกษา ใช้ระยะเวลาเรียนไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ต่อภาคการศึกษา ทั้งนี้ต้องจัดการเรียนให้มีจำนวนชั่วโมงต่อหน่วยกิต ตามที่กำหนดไว้ในภาคการศึกษาปกติของระบบทวิภาค

๑๐.๔ กรณีที่หลักสูตรสาขาวิชาใด ประกอบด้วยรายวิชาที่จำเป็นต้องเปิดสอนในภาคฤดูร้อน เพื่อการฝึกงานหรือฝึกภาคสนาม หรือกรณีศึกษาให้ถือเสมือนว่าภาคฤดูร้อนเป็นส่วนหนึ่งของภาคการศึกษาภาคบังคับด้วย

๑๐.๕ มหาวิทยาลัย ใช้ระบบหน่วยกิตในการดำเนินการศึกษา จำนวนหน่วยกิตใช้แสดงถึงปริมาณการศึกษาของแต่ละรายวิชา

### ๑๐.๖ การคิดหน่วยกิต

๑๐.๖.๑ รายวิชาภาคทฤษฎีที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า ๑๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต ระบบทวิภาค

๑๐.๖.๒ รายวิชาภาคปฏิบัติ ที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า ๓๐ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต ระบบทวิภาค

๑๐.๖.๓ การฝึกงาน หรือการฝึกอบรมในต่างประเทศ ที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต ระบบทวิภาค

๑๐.๖.๔ การฝึกสหกิจศึกษา ทั้งในประเทศหรือต่างประเทศ ใช้เวลาฝึกสหกิจศึกษา ไม่ต่ำกว่า ๑๖ สัปดาห์อย่างต่อเนื่อง โดยมีจำนวนหน่วยกิต ๖ – ๙ หน่วยกิต ระบบทวิภาค

๑๐.๗ มหาวิทยาลัยอาจกำหนดเงื่อนไขที่ต้องผ่านก่อน (Prerequisite) สำหรับการลงทะเบียนบางรายวิชา โดยนิสิตต้องมีผลการเรียนระดับ D ขึ้นไป เพื่อให้สามารถเรียนรายวิชานั้นอย่างมีประสิทธิภาพ

๑๐.๘ รายวิชาหนึ่งๆ มีรหัสรายวิชาและชื่อรายวิชาที่กำกับไว้

๑๐.๙ รหัสรายวิชาประกอบด้วย

๑๐.๙.๑ เลขที่ ๓	ตัวแรก	แสดงถึง	สาขาวิชา
๑๐.๙.๒ เลขที่ ๔	ตัวแรก	แสดงถึง	ระดับชั้นปีของการศึกษา
๑๐.๙.๓ เลขที่ ๕	ตัวแรก	แสดงถึง	หมวดหมู่ในสาขาวิชา
๑๐.๙.๔ เลขที่ ๖	ตัวแรก	แสดงถึง	อนุกรมของรายวิชา

๑๐.๑๐ สภาพนิสิต แบ่งออกได้ ดังนี้

๑๐.๑๐.๑ นิสิตปกติ ได้แก่ นิสิตที่มีผลการเรียนและการสอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ ๒.๐๐ ขึ้นไป

๑๐.๑๐.๒ นิสิตรอพินิจ ได้แก่ นิสิตที่มีผลการเรียนและการสอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมมากกว่า ๑.๕๐ แต่ไม่น้อยกว่า ๒.๐๐

๑๐.๑๐.๓ นิสิตพ้นสภาพ ได้แก่ นิสิตที่มีผลการเรียนและการสอบได้ค่าน้อยกว่า ๑.๕๐ หรือ มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมมากกว่า ๑.๕๐ แต่ไม่น้อยกว่า ๒.๐๐ สามภาคการศึกษาปกติ

๑๐.๑๑ การจำแนกสภาพนิสิต จะกระทำเมื่อสิ้นภาคการศึกษา ของการศึกษาในระบบทวิภาค แบบ ๒ ภาคการศึกษาต่อปีการศึกษา หรือการศึกษาในระบบทวิภาค แบบ ๓ ภาคการศึกษา ต่อปีการศึกษา สำหรับผลการศึกษภาคฤดูร้อนให้นำไปรวมกับผลการศึกษาถัดไป ที่นิสิตผู้นั้นลงทะเบียนเรียน ยกเว้น ผู้ที่จบการศึกษาภาคฤดูร้อน

### ข้อ ๑๑ หลักสูตรสาขาวิชา

๑๑.๑ หลักสูตรระดับปริญญาตรีของแต่ละสาขาวิชา ประกอบด้วย

๑๑.๑.๑ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมายถึง หมวดวิชาที่เสริมสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ให้มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง เข้าใจ และเห็นคุณค่าของตนเอง ผู้อื่น สังคม ศิลปวัฒนธรรมและธรรมชาติ ใส่ใจต่อความเปลี่ยนแปลงของสรรพสิ่ง พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรม พร้อมให้ความช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ และเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคมไทยและสังคมโลก โดยให้มีจำนวนหน่วยกิตรวม ไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิต

๑๑.๑.๒ หมวดวิชาเฉพาะสาขา เป็นกลุ่มรายวิชาแกน วิชาเฉพาะด้าน วิชาพื้นฐานวิชาชีพ และวิชาชีพที่มุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติงานได้ โดยให้มีหน่วยกิตรวม ดังนี้



๑๑.๑.๒.๑ หลักสูตรปริญญาตรี (๔ ปี) ทางวิชาการ ทางวิชาชีพ หรือ ปฏิบัติการ ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวม ไม่น้อยกว่า ๗๒ หน่วยกิต

๑๑.๑.๒.๒ หลักสูตรปริญญาตรี (๕ ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า ๙๐ หน่วยกิต

๑๑.๑.๒.๓ หลักสูตรปริญญาตรี (ไม่น้อยกว่า ๖ ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า ๑๐๘ หน่วยกิต

๑๑.๑.๒.๔ หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวม ไม่น้อยกว่า ๔๒ หน่วยกิต และในจำนวนนั้นต้องเป็นวิชาทางทฤษฎีไม่น้อยกว่า ๑๘ หน่วยกิต

๑๑.๑.๒.๕ หลักสูตรปริญญาตรีแบบก้าวน้ำ ให้มีจำนวนหน่วยกิต รายวิชาระดับบัณฑิตศึกษา ไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

๑๑.๑.๓ หมวดวิชาเลือกเสรี เป็นรายวิชาที่เปิดโอกาสให้นิสิตเลือกเรียนรายวิชาใดๆ ในหลักสูตรปริญญาตรี เพื่อให้ผู้เรียนได้ขยายความรู้ทางวิชาการให้กว้างขวางออกไป ตลอดจนเป็นการส่งเสริมความถนัด และความสนใจของผู้เรียนให้ได้มากยิ่งขึ้น โดยให้มีจำนวนหน่วยกิตรวม ไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

๑๑.๒ หลักสูตรปริญญาตรี (๔ ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวม ไม่น้อยกว่า ๑๒๐ หน่วยกิต ให้ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๘ ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่เกิน ๑๒ ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

๑๑.๓ หลักสูตรปริญญาตรี (๕ ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวม ไม่น้อยกว่า ๑๕๐ หน่วยกิต ให้ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๑๐ ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่เกิน ๑๕ ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

๑๑.๔ หลักสูตรปริญญาตรี (ไม่น้อยกว่า ๖ ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวม ไม่น้อยกว่า ๑๘๐ หน่วยกิต ให้ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๑๒ ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่เกิน ๑๘ ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

๑๑.๕ หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวม ไม่น้อยกว่า ๗๒ หน่วยกิต ให้ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน ๔ ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่เกิน ๖ ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา ทั้งนี้ให้นับเวลาศึกษาจากวันที่เปิดภาคการศึกษาแรกที่รับเข้าศึกษาในหลักสูตรนั้น

๑๑.๖ เพื่อให้การลงทะเบียนเรียนรายวิชาสอดคล้องกับหลักสูตรสาขาวิชา ให้อาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตทำความเข้าใจหลักสูตร สาขาวิชา และแผนการศึกษานั้น และให้อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ให้คำปรึกษา ดูแลนิสิตลงทะเบียนเรียนรายวิชาให้สอดคล้องกับหลักสูตร สาขาวิชา

#### ข้อ ๑๒ การลงทะเบียนเรียน

๑๒.๑ การลงทะเบียนเรียน ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในประกาศมหาวิทยาลัย หากนิสิตมาลงทะเบียนหลังวันที่มหาวิทยาลัยกำหนด จะต้องชำระค่าปรับตามที่กำหนดไว้ในประกาศมหาวิทยาลัย

๑๒.๒ การลงทะเบียนรายวิชาใดๆ นิสิตสามารถลงทะเบียนเรียนหรือลงทะเบียนเพิ่ม-ถอน รายวิชา ผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ด้วยตนเอง ตามวันเวลาที่กำหนดไว้ในประกาศมหาวิทยาลัย



๑๒.๓ การลงทะเบียนรายวิชาหลังกำหนด ให้กระทำได้ภายในระยะเวลาของการขอเพิ่มรายวิชา หากพ้นกำหนดนี้ มหาวิทยาลัยอาจยกเลิกสิทธิ์การลงทะเบียนรายวิชาในภาคการศึกษานั้น

๑๒.๔ การลงทะเบียนเรียนจะสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อได้ชำระค่าธรรมเนียมต่างๆตามที่กำหนดไว้ในประกาศมหาวิทยาลัย

๑๒.๕ วิชาใดที่ได้รับอักษร I หรือ P นิสิตไม่ต้องลงทะเบียนเรียนรายวิชานั้นซ้ำอีก

๑๒.๖ การจัดการศึกษาในระบบทวิภาค แบบ ๒ ภาคการศึกษา ต่อปีการศึกษา นิสิตสามารถลงทะเบียนเรียนรายวิชาของแต่ละภาคการศึกษาปกติได้ ไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต แต่ไม่เกิน ๒๒ หน่วยกิต และสามารถลงทะเบียนเรียนรายวิชาสำหรับภาคฤดูร้อนได้ ไม่เกิน ๙ หน่วยกิต

การจัดการศึกษาในระบบทวิภาค แบบ ๓ ภาคการศึกษาต่อปีการศึกษา นิสิตสามารถลงทะเบียนเรียนรายวิชาของแต่ละภาคการศึกษาได้ ไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต แต่ไม่เกิน ๑๕ หน่วยกิต

กรณีนิสิตต้องการลงทะเบียนเรียนน้อยกว่า ๙ หน่วยกิต หรือเกินกว่า ๒๒ หน่วยกิต สำหรับการจัดการศึกษาในระบบทวิภาค แบบ ๒ ภาคการศึกษาต่อปีการศึกษา ตามวรรคหนึ่ง หรือต้องการลงทะเบียนเรียนน้อยกว่า ๖ หน่วยกิต หรือมากกว่า ๑๕ หน่วยกิต สำหรับการจัดการศึกษาในระบบทวิภาค แบบ ๓ ภาคการศึกษาต่อปีการศึกษา ตามวรรคสอง ให้ยื่นคำร้องขออนุมัติต่อมหาวิทยาลัย

๑๒.๗ การลงทะเบียนที่ผิดเงื่อนไข ให้ถือว่าการลงทะเบียนนั้นเป็นโมฆะ และรายวิชาที่ลงทะเบียนผิดเงื่อนไขนั้น ให้ได้รับอักษร W

๑๒.๘ นิสิตอาจขอลงทะเบียนเข้าร่วมศึกษารายวิชาใดๆ เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ (Audit) ได้โดยความเห็นชอบของอาจารย์ผู้สอนและคณะ หรือหน่วยงานที่เทียบเท่าที่รายวิชานั้นสังกัดอยู่ยินยอม และได้ยื่นหลักฐานนั้นต่อมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ นิสิตจะต้องชำระค่าหน่วยกิตรายวิชานั้นตามที่กำหนดไว้ในประกาศมหาวิทยาลัย และนิสิตจะได้รับผลการเรียนเป็นอักษร S หรือ U

๑๒.๙ ภาคการศึกษาปกติใด หากนิสิตไม่ได้ลงทะเบียนเรียนด้วยเหตุใดๆ ก็ตาม จะต้องขอลาพักการศึกษาสำหรับภาคการศึกษานั้น โดยทำหนังสือขออนุมัติลาพักการศึกษาต่อคณบดี และจะต้องเสียค่าธรรมเนียมเพื่อขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต/เพื่อรักษาสภาพนิสิตภายในสัปดาห์วัน นับจากวันเปิดภาคการศึกษา หากไม่ปฏิบัติตามดังกล่าว ต้องพ้นสภาพการเป็นนิสิต

๑๒.๑๐ มหาวิทยาลัยอาจอนุมัติให้นิสิตที่พ้นสภาพนิสิต กลับเข้าเป็นนิสิตใหม่ ถ้ามีเหตุผลอันสมควร โดยให้ถือระยะเวลาที่พ้นสภาพนิสิตนั้น เป็นระยะเวลาพักการศึกษา ในกรณีเช่นนี้ นิสิตจะต้องชำระค่าธรรมเนียมเพื่อขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต รวมทั้งค่าธรรมเนียมอื่นๆ ที่ค้างชำระเสมือนเป็นผู้ลาพักการศึกษา มหาวิทยาลัยไม่อนุมัติให้กลับเข้าเป็นนิสิตตามวรรคก่อน หากพ้นกำหนดเวลาสองปี นับจากวันที่นิสิตผู้นั้นพ้นสภาพการเป็นนิสิต

๑๒.๑๑ ในกรณีมีโครงการแลกเปลี่ยนนิสิต นักศึกษา ระหว่างสถาบันอุดมศึกษา หรือมีข้อตกลงเฉพาะราย หรือมีข้อตกลงในการลงทะเบียนเรียนข้ามสถาบัน

๑๒.๑๑.๑ มหาวิทยาลัยอาจพิจารณาอนุมัติให้นิสิตลงทะเบียนเรียนรายวิชาที่เปิดสอนในสถาบันอุดมศึกษาอื่น แทนการลงทะเบียนเรียนในมหาวิทยาลัยนเรศวรทั้งหมด หรือบางส่วนได้

๑๒.๑๑.๒ กรณีเป็นนิสิตหรือนักศึกษาจากสถาบันอื่น มหาวิทยาลัย อาจพิจารณาอนุมัติให้ลงทะเบียนรายวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยนเรศวร โดยชำระค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดไว้ในประกาศมหาวิทยาลัย

**ข้อ ๑๓ การเพิ่มและถอนรายวิชา**

๑๓.๑ การเพิ่มรายวิชาจะกระทำได้ภายใน ๒ สัปดาห์แรก นับจากวันเปิดภาคการศึกษา หรือภายใน ๑ สัปดาห์แรก นับจากวันเปิดภาคฤดูร้อน

๑๓.๒ การถอนรายวิชาจะกระทำได้ภายในกำหนดเวลาไม่เกินสัปดาห์ที่ ๑๒ ของเวลาเรียนของภาคการศึกษานับตั้งแต่วันเปิดภาคการศึกษา การถอนรายวิชาภายในกำหนดเวลาเดียวกันกับการเพิ่มรายวิชาจะไม่ปรากฏอักษร W ในระเบียนผลการศึกษา แต่ถ้าถอนรายวิชาหลังกำหนดเวลาการเพิ่มรายวิชานิสิตจะได้รับอักษร W

๑๓.๓ ชั้นตอนปฏิบัติในการเพิ่มและถอนรายวิชา ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในประกาศมหาวิทยาลัย

๑๓.๔ การคำนวณค่าระดับชั้นสะสมเฉลี่ยของนิสิตที่ย้ายสาขาวิชา หรือย้ายคณะให้นำเอาผลคูณของจำนวนหน่วยกิตกับค่าระดับชั้นของทุกรายวิชาที่ปรากฏในหลักสูตรสาขาวิชาที่รับเข้า ไม่ว่าจะป็นรายวิชาที่เทียบให้หรือไม่ก็ตาม รายวิชาที่ไม่ปรากฏในหลักสูตรสาขาวิชาที่รับเข้า ไม่ว่านิสิตจะได้รับค่าระดับชั้นใด จะไม่นำมาคำนวณค่าระดับชั้นสะสมเฉลี่ย

๑๓.๕ การคำนวณค่าระดับชั้นสะสมเฉลี่ยของนิสิตที่โอนย้ายมาจากสถาบันอุดมศึกษาอื่น ให้คำนวณค่าระดับชั้นสะสมเฉลี่ยเฉพาะรายวิชาที่เรียนใหม่

**ข้อ ๑๔ การวัดและการประเมินผลการศึกษา**

๑๔.๑ มหาวิทยาลัยจัดให้มีการวัดผลการศึกษภาคการศึกษาละไม่น้อยกว่าหนึ่งครั้ง

๑๔.๒ นิสิตต้องมีเวลาเรียนแต่ละรายวิชาไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนทั้งหมด จึงจะมีสิทธิ์ได้รับการวัดและประเมินผลในรายวิชานั้น ผู้ไม่มีสิทธิ์ได้รับการวัดและประเมินผลตามวรรคก่อน จะได้รับระดับชั้น F หรือ อักษร U

๑๔.๓ มหาวิทยาลัยใช้ระบบระดับชั้นและค่าระดับชั้นในการวัดและประเมินผล นอกจากรายวิชาที่กำหนดให้วัดและประเมินผลด้วยอักษร S และ U

๑๔.๔ สัญลักษณ์และความหมายของการวัดและประเมินผลรายวิชาต่างๆ ให้กำหนด ดังนี้

สัญลักษณ์	ความหมาย	ค่าระดับชั้น
A	ดีเยี่ยม (Excellent)	๔.๐๐
B+	ดีมาก (Very Good)	๓.๕๐
B	ดี (Good)	๓.๐๐
C+	ดีพอใช้ (Fairly Good)	๒.๕๐
C	พอใช้ (Fair)	๒.๐๐
D+	อ่อน (Poor)	๑.๕๐
D	อ่อนมาก (Very Poor)	๑.๐๐
F	ตก (Failed)	๐.๐๐
S	เป็นที่พอใจ (Satisfactory)	
U	ไม่เป็นที่พอใจ (Unsatisfactory)	
I	การวัดผลยังไม่สมบูรณ์ (Incomplete)	
P	การเรียนการสอนยังไม่สิ้นสุด (In Progress)	
W	การถอนรายวิชา (Withdrawn)	



กรณีที่มีการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาจากระบบ หรือการศึกษาตามอัธยาศัย ให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย โดยมีสัญลักษณ์การวัดผลและการประเมินผล ดังนี้

CE หน่วยกิตที่ได้จากการทดสอบ (Credits from examination)

CP หน่วยกิตที่ได้จากการเสนอแฟ้มสะสมงาน (Credits from portfolio)

CS หน่วยกิตที่ได้จากการทดสอบมาตรฐาน (Credits from standardized tests)

CT หน่วยกิตที่ได้จากการประเมินหรืออบรมที่วัดโดยหน่วยงานต่าง ๆ (Credits from training)

CX หน่วยกิตที่ได้จากการยกเว้นการเรียน (Credits from exemption)

๑๔.๕ ระบบอักษร S และ U ใช้เฉพาะบางรายวิชาที่มหาวิทยาลัยกำหนด และประเมินผลด้วยอักษร S และ U

๑๔.๖ อักษร I เป็นสัญลักษณ์ที่แสดงว่านิสิตไม่สามารถเข้ารับการวัดผลในรายวิชานั้น ให้เสร็จสมบูรณ์ได้ โดยมีหลักฐานแสดงว่ามีเหตุสุดวิสัยบางประการ การให้อักษร I ต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ผู้สอนและการอนุมัติจากคณบดีที่รายวิชานั้นสังกัดอยู่ นิสิตจะต้องดำเนินการขอรับการวัดและประเมินผลเพื่อแก้อักษร I ให้สมบูรณ์ภายใน ๔ สัปดาห์นับแต่วันเปิดภาคการศึกษาถัดไปของการลงทะเบียนเรียน หากพ้นกำหนดดังกล่าวมหาวิทยาลัยจะเปลี่ยนอักษร I เป็นระดับชั้น F หรืออักษร U

๑๔.๗ อักษร P เป็นสัญลักษณ์ที่แสดงว่ารายวิชานั้นยังมีการเรียนการสอนต่อเนื่องอยู่ และไม่มี การวัดและประเมินผลภายในภาคการศึกษาที่ลงทะเบียน ทั้งนี้ให้ใช้เฉพาะบางรายวิชาที่มหาวิทยาลัยกำหนด อักษร P จะเปลี่ยนก็ต่อเมื่อมีการวัดและประเมินผล ภายในระยะเวลาไม่เกินวันสุดท้ายของการสอบปลายภาค ประจำสองภาคการศึกษาถัดไปหากพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ตามวรรคก่อนแล้ว มหาวิทยาลัยจะเปลี่ยนอักษร P เป็นระดับชั้น F หรืออักษร U

๑๔.๘ อักษร W เป็นสัญลักษณ์ที่แสดงว่า

๑๔.๘.๑ นิสิตได้ถอนรายวิชาที่ลงทะเบียนตามเงื่อนไขการลงทะเบียน

๑๔.๘.๒ การลงทะเบียนผิดเงื่อนไขและเป็นโมฆะ

๑๔.๘.๓ นิสิตถูกสั่งพักการศึกษาในภาคการศึกษานั้น

๑๔.๘.๔ มหาวิทยาลัยนเรศวรอนุมัติให้นิสิตถอนทุกรายวิชาที่ลงทะเบียน

๑๔.๙ อักษร S U I P และ W จะไม่ถูกนำมาคำนวณหาค่าระดับชั้นสะสมเฉลี่ย

๑๔.๑๐ การนับหน่วยกิตสะสม และการคำนวณหาค่าระดับชั้นสะสมเฉลี่ย

๑๔.๑๐.๑ การนับจำนวนหน่วยกิตสะสมเพื่อให้ครบหลักสูตร ให้นับเฉพาะหน่วยกิตของรายวิชาที่สอบได้เท่านั้น

๑๔.๑๐.๒ มหาวิทยาลัยจะคำนวณค่าระดับชั้นสะสมเฉลี่ยจากหน่วยกิต และค่าระดับชั้นของรายวิชาทั้งหมดที่นิสิตได้ลงทะเบียนในแต่ละภาคการศึกษา

๑๔.๑๐.๓ การคำนวณค่าระดับชั้นสะสมเฉลี่ยให้นำเอาผลคูณของจำนวนหน่วยกิตกับค่าระดับชั้นของทุกๆ รายวิชาตามข้อ ๑๔.๑๐.๒ มารวมกันแล้วหารด้วยจำนวนหน่วยกิตของรายวิชาทั้งหมด ยกเว้นข้อ ๑๔.๙ และในกรณีที่นิสิตลงทะเบียนเรียนรายวิชาใดรายวิชาหนึ่งมากกว่าหนึ่งครั้ง มหาวิทยาลัยจะคำนวณค่าระดับชั้นสะสมเฉลี่ยจากหน่วยกิตและค่าระดับชั้นที่นิสิตลงทะเบียนเรียนครั้งสุดท้ายเพียงครั้งเดียว

**ข้อ ๑๕ การเรียนซ้ำ**

๑๕.๑ รายวิชาใดที่นิสิตสอบได้ต่ำกว่า C นิสิตสามารถลงทะเบียนเรียนซ้ำได้

๑๕.๒ รายวิชาบังคับใดตามโครงสร้างหลักสูตรที่นิสิตสอบได้ F นิสิตต้อง

## ลงทะเบียนเรียนซ้ำ

๑๕.๓ รายวิชาบังคับใดก็ตามโครงสร้างหลักสูตรที่นิสิตสอบได้ U นิสิตต้องลงทะเบียนเรียนซ้ำ

### ข้อ ๑๖ การลา

#### ๑๖.๑ การลาป่วยและการลากิจ

นิสิตผู้ใดมีกิจจำเป็น หรือเจ็บป่วย ไม่สามารถเข้าชั้นเรียนในชั่วโมงเรียนได้ ให้ยื่นใบลาตามแบบฟอร์มของมหาวิทยาลัยผ่านอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำไปขออนุญาตจากอาจารย์ผู้สอน

#### ๑๖.๒ การลาพักการศึกษา

##### ๑๖.๒.๑ นิสิตจะขออนุญาตลาพักการศึกษาได้ในกรณีต่อไปนี้

- (๑) ถูกเรียกระดมพลหรือเกณฑ์เข้ารับราชการทหาร
- (๒) ได้รับทุนแลกเปลี่ยนนัศึกษาระหว่างประเทศ หรือ ทุนอื่นใด

ซึ่งมหาวิทยาลัยเห็นสมควรสนับสนุน

(๓) เจ็บป่วยหรือประสบอุบัติเหตุ

(๔) เหตุผลอื่นๆ ที่คณะเห็นสมควร

๑๖.๒.๒ นิสิตที่ประสงค์จะลาพักการศึกษาลดลงหนึ่งภาคการศึกษาปกติ หรือมากกว่า ให้ยื่นใบลาตามแบบฟอร์มของมหาวิทยาลัย พร้อมกับหนังสือยินยอมจากผู้ปกครอง ผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาถึงคณบดี เพื่อพิจารณาอนุมัติแล้วแจ้งมหาวิทยาลัยเพื่อทราบต่อไป

๑๖.๒.๓ นิสิตที่ลาพัก หรือถูกสั่งพักการศึกษาลดลงหนึ่งภาคการศึกษาปกติ หรือมากกว่า จะต้องชำระค่าธรรมเนียมเพื่อขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตทุกภาคการศึกษา

๑๖.๓ การลาออก นิสิตที่ประสงค์จะขอลาออก ต้องยื่นใบลาออกพร้อมหนังสือยินยอมจากผู้ปกครองผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาถึงคณบดี แล้วเสนอมหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณาอนุมัติ

### ข้อ ๑๗ การย้ายสาขาวิชา

๑๗.๑ การย้ายสาขาวิชาภายในคณะ ให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขของคณะและภาควิชา

๑๗.๒ การย้ายสาขาวิชาไปคณะอื่น จะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขต่อไปนี้

๑๗.๒.๑ นิสิตที่ประสงค์จะขอย้ายสาขาวิชาไปคณะอื่น จะต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา ภาควิชา และคณบดีคณะเดิม และได้เรียนตามแผนการศึกษาในคณะเดิมมาแล้ว ไม่น้อยกว่าสองภาคการศึกษาปกติ

๑๗.๒.๒ การย้ายสาขาวิชาไปคณะอื่นจะต้องได้รับความเห็นชอบจากมหาวิทยาลัย โดยผ่านการพิจารณาของคณะหรือหน่วยงานที่เทียบเท่าที่นิสิตสังกัดและจะรับย้ายไปสังกัดนั้น ทั้งนี้ ให้ทำเป็นประกาศมหาวิทยาลัย

๑๗.๒.๓ การย้ายสาขาวิชาหรือย้ายคณะจะสมบูรณ์ต่อเมื่อได้ชำระค่าธรรมเนียมการย้ายสาขา ตามประกาศของมหาวิทยาลัย และต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นก่อนวันเปิดภาคการศึกษาที่นิสิตประสงค์จะย้ายไป

๑๗.๒.๔ เมื่อนิสิตได้ย้ายสาขาวิชาแล้ว รายวิชาที่เคยเรียนมาอาจนำมาคำนวณหาค่าระดับชั้นสะสมเฉลี่ยในสาขาวิชาใหม่ได้

### ข้อ ๑๘ การพ้นสภาพนิสิต

นิสิตจะพ้นสภาพนิสิตด้วยเหตุดังต่อไปนี้

๑๘.๑ ตาย

๑๘.๒ ลาออก

๑๘.๓ โอนไปเป็นนิสิต นักศึกษาสถาบันการศึกษาอื่น



- ๑๘.๔ ขาดคุณสมบัติของการเข้าเป็นนิสิตข้อหนึ่งข้อใดตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๕
- ๑๘.๕ ไม่มาลงทะเบียนเรียนภายในเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนดตามข้อ ๑๒.๔
- ๑๘.๖ มีความประพฤติไม่สมควรเป็นนิสิต หรือกระทำการอันก่อให้เกิดความเสียหายแก่มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยเห็นสมควรให้ออนชื่อจากทะเบียนนิสิต
- ๑๘.๗ เมื่อได้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวรเป็นเวลา ๒ เท่าของเวลาที่กำหนดไว้ในแผนการศึกษาของสาขาวิชานั้นแล้วยังไม่สำเร็จการศึกษา
- ๑๘.๘ มีผลการเรียนอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้
- ๑๘.๘.๑ เมื่อเรียนมาแล้ว มีผลการเรียนน้อยกว่า ๑.๕๐ ต่อหนึ่งภาคการศึกษา
- ๑๘.๘.๒ เมื่อมีสถานภาพนิสิตรอพินิจ มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสม มากกว่า ๑.๕๐ แต่น้อยกว่า ๒.๐๐ สามภาคการศึกษาปกติ

**ข้อ ๑๙ การเสนอให้ได้รับปริญญาตรี**

- ๑๙.๑ ในภาคการศึกษาสุดท้ายที่นิสิตจะสำเร็จการศึกษา นิสิตจะต้องยื่นใบรายงานคาดว่าจะสำเร็จการศึกษา โดยผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาต่อมหาวิทยาลัยภายในระยะเวลา ๑ เดือน นับจากวันเปิดภาคเรียน ทั้งนี้ นิสิตต้องมีสถานภาพการเป็นนิสิตในภาคการศึกษาที่ยื่นใบรายงาน
- ๑๙.๒ นิสิตที่ได้รับการเสนอให้ได้รับปริญญาตรี ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้
- ๑๙.๒.๑ เรียนรายวิชาต่างๆ ครบตามหลักสูตรและเงื่อนไขของสาขาวิชานั้น และ ไม่มีรายวิชาใดได้รับอักษร I หรืออักษร P โดยใช้เวลาเรียน ดังนี้
- ๑๙.๒.๑.๑ การศึกษาเพื่อปริญญาตรี ๔ ปี สำเร็จการศึกษาได้ไม่ก่อน ๖ ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่ก่อน ๑๔ ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา
- ๑๙.๒.๑.๒ การศึกษาเพื่อปริญญาตรี ๕ ปี สำเร็จการศึกษาได้ไม่ก่อน ๘ ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่ก่อน ๑๗ ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา
- ๑๙.๒.๑.๓ หลักสูตรปริญญาตรี ไม่น้อยกว่า ๖ ปี สำเร็จการศึกษาได้ไม่ก่อน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่ก่อน ๒๐ ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา
- ๑๙.๒.๑.๔ การศึกษาเพื่อปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) สำเร็จการศึกษาได้ไม่ก่อน ๔ ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลาและไม่ก่อน ๘ ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา
- ๑๙.๒.๑.๕ การศึกษาเพื่อปริญญาที่สอง สำเร็จการศึกษาได้ไม่ก่อน ๒ ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่ก่อน ๓ ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา
- ๑๙.๒.๒ นิสิตที่ขอเทียบโอนรายวิชาต้องใช้เวลาศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยนเรศวรอย่างน้อย ๑ ปีการศึกษา
- ๑๙.๒.๓ มีค่าระดับขั้นสะสมเฉลี่ยตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๒.๐๐
- ๑๙.๒.๔ ได้รับการทดสอบความรู้ภาษาอังกฤษ และความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ
- ๑๙.๓ นิสิตที่จะได้รับการเสนอชื่อให้ได้รับปริญญาเกียรตินิยม นอกจากเป็นผู้มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๙.๒ แล้ว ต้องมีคุณสมบัติเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

๑๙.๓.๑ มีค่าระดับชั้นสะสมเฉลี่ยตลอดหลักสูตรตั้งแต่ ๓.๕๐ ขึ้นไป จะได้รับเกียรติคุณอันดับหนึ่ง แต่ถ้ามีค่าระดับชั้นสะสมเฉลี่ยตลอดหลักสูตรตั้งแต่ ๓.๒๕ ถึง ๓.๔๙ จะได้รับเกียรติคุณอันดับสอง

๑๙.๓.๒ ไม่เคยได้รับระดับชั้น F หรืออักษร U และต้องไม่ลงทะเบียนเรียนซ้ำในรายวิชาใด

๑๙.๓.๓ กรณีเป็นนิสิตที่มีการขอเทียบโอนผลการเรียน จำนวนหน่วยกิต ต้องไม่เกิน ๑ ใน ๖ ของจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร

ข้อ ๒๐ การอนุมัติปริญญา สภามหาวิทยาลัยนเรศวรจะพิจารณาอนุมัติปริญญาเมื่อสิ้นทุกภาคการศึกษา ยกเว้น กรณีที่นิสิตไม่สำเร็จการศึกษาตามแผนการเรียนที่หลักสูตรกำหนดให้อนุมัติ ในวันที่มีผลการเรียนโดยสมบูรณ์ในภาคการศึกษานั้นๆ และนิสิตต้องมีสถานภาพการเป็นนิสิตด้วย

ข้อ ๒๑ การให้รางวัลแก่ผู้เรียนดี

๒๑.๑ รางวัลเรียนดีประจำปี มหาวิทยาลัยจะมอบเกียรติบัตรให้กับนิสิตที่มีผลการเรียนดีประจำปีการศึกษาหนึ่งๆ โดยลงทะเบียนเรียนสองภาคการศึกษาปกติ ในปีการศึกษานั้น ไม่น้อยกว่า ๓๒ หน่วยกิต ไม่เคยได้รับระดับชั้น F หรือ อักษร U และต้องมีค่าระดับชั้นสะสมเฉลี่ย ในปีการศึกษานั้นๆ ๓.๗๕ ขึ้นไป นิสิตปีสุดท้ายของหลักสูตรไม่อยู่ในข่ายของสิทธิได้รับรางวัลเรียนดี

๒๑.๒ รางวัลเรียนดีตลอดหลักสูตร นิสิตที่เรียนดีตลอดหลักสูตร ได้รับปริญญา เกียรติคุณอันดับหนึ่งและมีผลการเรียนเฉลี่ยสะสม ๓.๗๕ ขึ้นไป มีสิทธิได้รับรางวัลเหรียญทอง

ข้อ ๒๒ การประกันคุณภาพของหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรกำหนดระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตร โดยมีองค์ประกอบในการประกันคุณภาพอย่างน้อย ๖ ด้าน คือ

๒๒.๑ การกำกับมาตรฐาน

๒๒.๒ บัณฑิต

๒๒.๓ นักศึกษา

๒๒.๔ อาจารย์

๒๒.๕ หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน

๒๒.๖ สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

ข้อ ๒๓ การพัฒนาหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย โดยมีการประเมินและรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรทุกปีการศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร เป็นระยะๆ อย่างน้อยตามรอบระยะเวลาของหลักสูตร หรือทุกกรอบ ๕ ปี

ข้อ ๒๔ นิสิตที่เข้าศึกษา ก่อนข้อบังคับนี้ ก็ให้ใช้ข้อบังคับนั้นต่อไปจนสำเร็จการศึกษา

ข้อ ๒๕ ให้อธิการบดีรักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้และเพื่อการนี้ให้มีอำนาจประกาศได้ การใดที่มีได้กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้ หรือไม่เป็นไปตามข้อบังคับนี้ ให้อธิการบดีมีอำนาจวินิจฉัยสั่งการตามที่เห็นสมควร แล้วรายงานให้สภามหาวิทยาลัยทราบ

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๙



(ศาสตราจารย์ ดร. นพ. กระแส ชนวงค์)

นายกสภามหาวิทยาลัยนเรศวร



12. ข้อบังคับมหาวิทยาลัยนเรศวร ว่าด้วย การศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ.2559 (แก้ไขเพิ่มเติม)  
ฉบับที่ 2 พ.ศ.2560



ข้อบังคับมหาวิทยาลัยนเรศวร  
ว่าด้วย การศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ.๒๕๕๙  
(แก้ไขเพิ่มเติม) ฉบับที่ ๒ พ.ศ.๒๕๖๐

.....

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงข้อบังคับมหาวิทยาลัยนเรศวร ว่าด้วย การศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ.๒๕๕๙ เพื่อขยายระยะเวลาการพ้นสภาพนิสิตของนิสิตชั้นปีที่ ๑ ที่เข้าศึกษาปีการศึกษา ๒๕๕๙ ออกไปอีก ๑ ภาคการศึกษา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๔(๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนเรศวร พ.ศ.๒๕๓๓ ประกอบกับมติสภามหาวิทยาลัยนเรศวร ในคราวประชุมครั้งที่ ๒๒๙ ๔/๒๕๖๐) เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๐ ให้ออกข้อบังคับไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยนเรศวร ว่าด้วย การศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ.๒๕๕๙ (แก้ไขเพิ่มเติม) ฉบับที่ ๒ พ.ศ.๒๕๖๐”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับกับนิสิตที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๐.๑๐ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยนเรศวร ว่าด้วย การศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ.๒๕๕๙ และให้ใช้ความดังต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๐.๑๐ สภานิสิต แบ่งออกได้ ดังนี้

๑๐.๑๐.๑ นิสิตปกติ ได้แก่ นิสิตที่มีผลการเรียนและการสอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ ๒.๐๐ ขึ้นไป

๑๐.๑๐.๒ นิสิตรอพินิจ ได้แก่ นิสิตที่มีผลการเรียนและการสอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมเฉลี่ยน้อยกว่า ๒.๐๐”

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๘.๘ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยนเรศวร ว่าด้วย การศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ.๒๕๕๙ และให้ใช้ความดังต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๘.๘ มีผลการศึกษาอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๑๘.๘.๑ เมื่อเรียนมาแล้วครบสองภาคการศึกษาปกติ ยังมีค่าระดับชั้นสะสมเฉลี่ยทั้งหมดไม่ถึง ๑.๕๐

๑๘.๘.๒ เมื่อเรียนมาแล้วครบสี่ภาคการศึกษาปกติ ยังมีค่าระดับชั้นสะสมเฉลี่ยทั้งหมดไม่ถึง ๑.๗๕

๑๘.๘.๓ เมื่อเรียนมาแล้วครบสี่ภาคการศึกษาปกติขึ้นไปยังมีค่าระดับสะสมเฉลี่ยทั้งหมดไม่ถึง ๑.๗๕”

สำเนาถูกต้อง

นางสาวพรเพ็ญ อ่อนศรี)

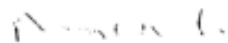
นิติกร

/ข้อ ๕ ให้อธิการบดี...

-๒-

ข้อ ๕ ให้อธิการบดีรักษาการตามข้อบังคับนี้ ในกรณีที่มีปัญหาการปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ หรือมิได้กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้ ให้อธิการบดีเป็นผู้วินิจฉัยตีความและให้ถือเป็นที่สุด และในการนี้ให้มีอำนาจในการออกประกาศ

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ มีนาคม พ.ศ.๒๕๖๐



(ศาสตราจารย์นายแพทย์ ดร.กระแส ชนวงษ์)  
นายกสภามหาวิทยาลัยนเรศวร

สำเนาถูกต้อง



(นางสาวพรเพ็ญ อ่อนศรี)

นิติกร

13. ข้อบังคับมหาวิทยาลัยนเรศวร ว่าด้วย การศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ.2559 (แก้ไขเพิ่มเติม)  
ฉบับที่ 3 พ.ศ.2561



ข้อบังคับมหาวิทยาลัยนเรศวร  
ว่าด้วย การศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2559  
(แก้ไขเพิ่มเติม) ฉบับที่ 3  
พ.ศ. 2561

.....

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงข้อบังคับมหาวิทยาลัยนเรศวร ว่าด้วย การศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2559 เพื่อเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการขอย้ายสาขาวิชาของนิสิตระดับปริญญาตรี และการให้อนุสัญญาหรือปริญญาตรีสำหรับนิสิตที่ไม่สำเร็จการศึกษาตามแผนการศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 14(2) และมาตรา 46 แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนเรศวร พ.ศ.2533 ประกอบกับมติสภามหาวิทยาลัยนเรศวร ในการประชุมครั้งที่ 248 (6/2561) เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2561 จึงให้ออกข้อบังคับไว้ดังนี้

ข้อ 1 ข้อบังคับนี้ เรียกว่า ข้อบังคับมหาวิทยาลัยนเรศวร ว่าด้วย การศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2559 (แก้ไขเพิ่มเติม) ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2561

ข้อ 2 ข้อบังคับนี้ให้ใช้กับนิสิตที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2560 เป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกความในข้อ 17 แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยนเรศวร ว่าด้วย การศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2559 และให้ใช้ความดังต่อไปนี้แทน

“ข้อ 17 การย้ายสาขาวิชา

17.1 นิสิตที่ประสงค์จะขอย้ายสาขาวิชาภายในคณะหรือระหว่างคณะ ต้องเรียนตามแผนการศึกษาในคณะเดิมมาแล้วอย่างน้อยหนึ่งภาคการศึกษาปกติ

17.2 ให้กำหนดหลักเกณฑ์การย้ายสาขาวิชา และทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัย

17.3 ให้มีคณะกรรมการพิจารณาการย้ายสาขาวิชาระหว่างคณะของนิติระดับปริญญาตรี โดยมีอธิการบดีหรือรองอธิการบดีที่ได้รับมอบหมายเป็นประธานคณะกรรมการ คณบดี/ผู้อำนวยการวิทยาลัยที่นิติประสงค์จะย้ายออกจากสาขาวิชาเดิมและย้ายเข้าสาขาวิชาใหม่เป็นกรรมการ ผู้อำนวยการกองบริการการศึกษาเป็นเลขานุการ และหัวหน้างานทะเบียนนิติและประมวลผลเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ในกรณีนิติขอย้ายสาขาวิชาภายในคณะ/วิทยาลัย เมื่อคณะ/วิทยาลัยพิจารณาในเบื้องต้นแล้ว ให้เสนอมหาวิทยาลัยพิจารณา

17.4 การย้ายสาขาวิชาภายในคณะหรือระหว่างคณะจะสมบูรณ์ต่อเมื่อได้ชำระค่าธรรมเนียมการย้ายสาขา ตามประกาศของมหาวิทยาลัย และต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นก่อนวันเปิดภาคการศึกษาที่นิติประสงค์จะย้ายไป

17.5 เมื่อนิติได้ย้ายสาขาวิชาแล้ว รายวิชาที่เคยเรียนมาอาจนำมาคำนวณค่าระดับชั้นสะสมเฉลี่ยในสาขาวิชาใหม่ได้”

ข้อ 4 ให้ยกเลิกความในข้อ 20 แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยนเรศวร ว่าด้วย การศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2559 และให้ใช้ความดังต่อไปนี้แทน

“ข้อ 20 สภามหาวิทยาลัย เป็นผู้พิจารณาอนุมัติปริญญาหรืออนุปริญญา เมื่อสิ้นทุกภาคการศึกษา

20.1 นิติต้องมีคุณสมบัติตามข้อ 19.2

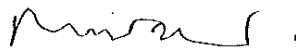
20.2 นิติที่มีคุณสมบัติไม่ผ่านเกณฑ์ตามข้อ 19.2 มหาวิทยาลัยอาจพิจารณาให้เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอนุปริญญาหรือปริญญาตรีได้ ทั้งนี้ นิติต้องศึกษาและสอบผ่านรายวิชาต่างๆ รวมทั้งมีจำนวนหน่วยกิตอยู่ในเกณฑ์ระดับอนุปริญญาหรือปริญญาตรี ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดและให้ทำเป็นประกาศของมหาวิทยาลัย

20.3 นิติที่ไม่สำเร็จการศึกษาตามแผนการศึกษาที่หลักสูตรกำหนดให้อนุมัติในวันที่มีผลการเรียนโดยสมบูรณ์ ในภาคการศึกษานั้นๆ เป็นวันสำเร็จการศึกษา และในภาคการศึกษานั้น นิติต้องมีสถานภาพการเป็นนิสิตด้วย”



ข้อ 5 ความอื่นใดนอกเหนือจากนี้ ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยนเรศวร ว่าด้วย การศึกษา  
ระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2559 และข้อบังคับมหาวิทยาลัยนเรศวร ว่าด้วย การศึกษาในระดับปริญญาตรี (แก้ไขเพิ่มเติม)  
ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560 ทุกประการ

ประกาศ ณ วันที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ. 2561



(ศาสตราจารย์นายแพทย์ ดร.กระแส ชนวงค์)

นายกสภามหาวิทยาลัยนเรศวร

## 14. ผลการสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต

คณะนิติศาสตร์ ได้จัดทำแบบสำรวจและเก็บข้อมูลของผู้ใช้บัณฑิต ประจำปีการศึกษา 2561 หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต โดยวิธีการส่งแบบสำรวจความพึงพอใจของนายจ้าง/ผู้ประกอบการและผู้ใช้บัณฑิตต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ซึ่งมีผู้ตอบแบบสำรวจจำนวน 52 คน สรุปผลได้ดังนี้

### 1. ประเภทของหน่วยงานและระดับตำแหน่งของผู้ตอบแบบสำรวจ

หน่วยงาน	ร้อยละ
หน่วยงานราชการ	69.44
หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ	8.33
หน่วยงานเอกชน	16.67
อื่นๆ	5.56

หน่วยงานนายจ้างผู้ใช้บัณฑิตส่วนใหญ่ ร้อยละ 79 เป็นหน่วยงานภาครัฐ เช่น ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ รองลงมาประมาณ ร้อยละ 17 เป็นหน่วยงานภาคเอกชน เช่น บริษัทประกัน ธนาคาร เป็นต้น

### 2. ผลสำรวจความเห็นเกี่ยวกับทักษะ 5 ด้านของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษา ปรากฏผล ดังนี้

**2.1 ด้านคุณธรรมจริยธรรม** มีประเด็นสำรวจ 8 ข้อ ได้คะแนนเฉลี่ย 4.62 โดยประเด็นสำรวจที่ได้คะแนนสูง ตามลำดับ มีดังนี้ 1.มีความซื่อสัตย์ สุจริต 2.การเคารพกฎ ระเบียบของหน่วยงาน และ 3.ความมีระเบียบวินัยในการทำงาน

ประเด็น	ร้อยละ
1. มีความซื่อสัตย์ สุจริต	4.81
2. เคารพกฎเกณฑ์ ระเบียบขององค์กร/หน่วยงาน	4.69
3. มีระเบียบวินัย	4.64
4. มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ	4.64
5. มีความเสียสละและเห็นต่อประโยชน์ส่วนรวม	4.58
6. มีความขยันหมั่นเพียรในการทำงาน	4.58
7. ตรงต่อเวลา	4.53
8. มีความอดทนต่อสภาวะแวดล้อมในการทำงาน	4.50
<b>รวม</b>	<b>4.62</b>

**2.2 ด้านความรู้** มีประเด็นสำรวจ 6 ข้อ ได้คะแนนเฉลี่ย 4.32 โดยประเด็นสำรวจที่ได้คะแนนสูง ตามลำดับ ดังนี้ 1.บัณฑิตมีความสามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์ 2.เป็นผู้แสวงหาความรู้เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง และ 3.มีความรู้ในระดับที่สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

ประเด็น	ร้อยละ
1. มีความสามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์	4.44
2. เป็นผู้แสวงหาความรู้เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง	4.42
3. มีความรู้ในระดับที่สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล	4.36
4. มีความรู้ในหลักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับหน้าที่การงาน	4.28
5. มีความเข้าใจขั้นตอนและวิธีการในการปฏิบัติงานในหน้าที่	4.22
6. มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพ	4.22
<b>รวม</b>	<b>4.32</b>

**2.3 ด้านทักษะทางปัญญา** มีประเด็นสำรวจ 9 ข้อ ได้คะแนนเฉลี่ย 4.44 โดยประเด็นสำรวจที่ได้คะแนนสูงตามลำดับ ดังนี้ 1.มีความมุ่งมั่นทำงานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย 2.มีทัศนคติเชิงบวกต่องานที่ทำ 3.กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสม และ 4.มีความสามารถในการแก้ปัญหาส่วนตัว

ประเด็น	ร้อยละ
1. มีความมุ่งมั่นทำงานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย	4.61
2. มีทัศนคติเชิงบวกต่องานที่ทำ	4.61
3. กล้าแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสม	4.47
4. มีความสามารถในการแก้ปัญหาส่วนตัว	4.47
5. มีการวางแผนและสามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จตามกำหนดเวลา	4.42
6. มีความสามารถในการรวบรวมข้อมูล แนวคิด และ ประเมินข้อมูลต่างๆ ได้	4.39
7. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ	4.39
8. มีความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน	4.33
9. มีความสามารถนำเสนอข้อมูลและแนวคิดเพื่อใช้ในการตัดสินใจ	4.25
<b>รวม</b>	<b>4.44</b>

**2.4 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ** มีประเด็นสำรวจ 8 ข้อ ได้คะแนนเฉลี่ย 4.52 โดยประเด็นสำรวจที่ได้คะแนนสูงตามลำดับ ดังนี้ 1.มีความสามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมงาน 2.มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย และ 3.มีความสามารถในการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล

ประเด็น	ร้อยละ
1. มีความสามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมงาน	4.75
2. มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย	4.69
3. มีความสามารถในการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล	4.61
4. มีความสามารถในการทำงานเป็นทีม	4.56
5. ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.56
6. มีความสามารถในการประเมินการทำงานและปรับปรุงงานของตนเอง	4.39
7. มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่น	4.36
8. มีความสามารถในการแสดงภาวะความเป็นผู้นำในการทำงาน	4.22
<b>รวม</b>	<b>4.52</b>

2.5 ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีประเด็นสำรวจ 4 ข้อ ได้คะแนนเฉลี่ย 4.15 โดยประเด็นสำรวจที่ได้คะแนนสูงตามลำดับ ดังนี้ 1.มีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงาน 2.มีความสามารถในการสื่อสารการใช้ภาษาไทย และ 3.มีทักษะในการวิเคราะห์และจัดการข้อมูลเชิงตัวเลข

ประเด็น	ร้อยละ
1. มีความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงาน	4.42
2. มีความสามารถในการสื่อสารการใช้ภาษาไทย	4.28
3. มีทักษะในการวิเคราะห์และจัดการข้อมูลเชิงตัวเลข	4.22
4. มีความสามารถในการสื่อสารการใช้ภาษาอังกฤษ	3.94
<b>รวม</b>	<b>4.15</b>

ความเห็นของนายจ้างเพิ่มเติมที่มีต่อบัณฑิต ดังนี้

### 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- 1.1 มีความซื่อสัตย์ เคารพกฎเกณฑ์และมีระเบียบวินัย
- 1.2 มีความขยัน อดทน พร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

### 2. ด้านความรู้

- 2.1 มีความรู้ในวิชาชีพในระดับดี
- 2.2 มีความพยายามในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับวิชาชีพและงานในหน้าที่

### 3. ด้านทักษะทางปัญญา

- 3.1 สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้งานได้ดี
- 3.2 มีทักษะวิชาชีพในการทำงานในลักษณะสร้างสรรค์
- 3.3 มีความพร้อมและกระตือรือร้นจะเรียนรู้สิ่งใหม่ แสวงหาความรู้เพิ่มเติม

4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
  - 4.1 สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี
  - 4.2 มีความรับผิดชอบดีและกระตือรือร้นในการทำงาน
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
  - 5.1 มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในระดับที่สามารถสื่อสารได้โดยเฉลี่ยค่อนข้างดี
  - 5.2 มีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศได้ดีมาก

### สรุป

จากการสำรวจพบว่าบัณฑิตของคณะนิติศาสตร์ ทำงานในหน่วยงานภาครัฐเป็นสัดส่วนที่สูงมาก โดยมีสัดส่วนผู้ใช้บัณฑิตภาครัฐจำนวนสูงถึงร้อยละ 70 ส่วนภาคเอกชนและภาคอื่นๆ เช่น สำนักงาน ทนายความ บริษัท ธุรกิจส่วนตัว ฯลฯ มีสัดส่วนร้อยละ 30

ผลการสำรวจเพื่อประเมินคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษา 5 ด้าน ปรากฏว่า ผลคะแนนประเมินสูงสุดคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ได้คะแนนเฉลี่ย 4.62 ผู้ใช้บัณฑิตเห็นว่า บัณฑิตเป็นผู้มีความโดดเด่นทางด้านความซื่อสัตย์สุจริต เป็นผู้มีการยาบรรณในวิชาชีพนักกฎหมาย และเคารพกฎระเบียบของหน่วยงาน

ผลสำรวจคุณภาพบัณฑิตอีก 4 ด้าน ปรากฏผลคะแนนประเมินดังต่อไปนี้ตามลำดับ คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ได้คะแนนเฉลี่ย 4.52 ด้านทักษะทางปัญญา ได้คะแนนเฉลี่ย 4.44 ด้านความรู้ ได้คะแนนเฉลี่ย 4.32 และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ได้คะแนนเฉลี่ย 4.15

จากผลสำรวจแสดงว่าบัณฑิตมีทักษะอยู่ในระดับดีมาก โดยได้คะแนนเฉลี่ยรวมทั้ง 5 ด้าน เท่ากับ 4.40 บัณฑิตเป็นผู้มีจริยธรรมนักกฎหมายและมีความสุจริตอันเป็นคุณสมบัติเอกลักษณ์สำคัญเฉพาะด้านของคณะนิติศาสตร์ ส่วนด้านภาษาต่างประเทศจัดอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างดี

**15. Program structure of Bachelor of Laws**  
**โครงสร้างหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563**

คุณลักษณะนิสิตตามตัวบ่งชี้ของหลักสูตร / สาขาวิชา (Expected Learning Outcomes)		แผน 2
4. นิสิตมีความสามารถในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มีทักษะการทําวิจัย มีความพร้อมที่จะประกอบวิชาชีพ และมีความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศและภาษาอังกฤษสำหรับวิชาชีพนักกฎหมาย	<p>มีความรู้ทางกฎหมายและกฎหมายเฉพาะด้านเป็นอย่างดี มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในการประกอบวิชาชีพที่ดี</p> <p>มีความรู้ ความสามารถในการค้นคว้าวิจัย วิเคราะห์ แก้ปัญหาต่างๆ จากการทําวิจัยได้ในเบื้องต้น ตลอดจนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ในวิชาชีพ สามารถประกอบวิชาชีพและศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศได้</p>	ภาคการศึกษาที่ 7-8
<b>หมวดวิชาเฉพาะ / วิชาบังคับ / วิชาเลือก / ลงพื้นที่ทำวิจัยทางกฎหมาย</b>		
3. นิสิตมีความรู้ทางกฎหมายเฉพาะด้าน และมีทักษะการใช้ การตีความ และการคิดวิเคราะห์ ทางนิติศาสตร์ เช่น กฎหมายเกี่ยวกับวิธีพิจารณาความ หลักกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยทรัพย์สินทางปัญญา กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยการค้าและการลงทุน รวมทั้ง มีความรู้ในหลักกฎหมายเฉพาะเรื่องที่ทันสมัย		ภาคการศึกษาที่ 5-6
<b>หมวดวิชาเฉพาะ / วิชาบังคับ</b>		
2. นิสิตมีความรู้พื้นฐานทางนิติศาสตร์ที่สำคัญ และจำเป็น เช่น กฎหมายว่าด้วยแพ่งและพาณิชย์ กฎหมายอาญา และความรู้เกี่ยวกับกฎหมายหลักๆ ที่นิสิตจำเป็นต้องรู้		ภาคการศึกษาที่ 3-4
<b>หมวดวิชาเฉพาะ / วิชาแกน</b>		
1. นิสิตได้รับความรู้ มีทักษะการใช้ชีวิตและการปรับตัว เพื่อมีความพร้อมที่จะศึกษาสาขานิติศาสตร์		ภาคการศึกษาที่ 1-2
<b>หมวดวิชาศึกษาทั่วไป</b>		

หมายเหตุ นิสิตหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต ชั้นปี 3 ประมาณร้อยละ 90 เข้ารับการฝึกประสบการณ์ในภาคฤดูร้อน จากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เป็นระยะเวลา 2 เดือน

## 16. Curriculum Map of Bachelor of Laws

### แผนที่การกระจายรายวิชา หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563

ปี 1			ปี 2			ปี 3			ปี 4	
ภาคต้น	ภาคปลาย	ภาคฤดูร้อน	ภาคต้น	ภาคปลาย	ภาคฤดูร้อน	ภาคต้น	ภาคปลาย	ภาคฤดูร้อน	ภาคต้น	ภาคปลาย
001211 ภาษาอังกฤษ พื้นฐาน 3(2-2-5)	001212 ภาษาอังกฤษ พัฒนา 3(2-2-5)		001213 ภาษาอังกฤษเชิง วิชาการ 3(2-2-5)	230271 การสื่อสาร ภาษาอังกฤษเพื่อ วัตถุประสงค์ทาง นิติศาสตร์ 1(0-2-1)		230371 การสื่อสาร ภาษาอังกฤษ เพื่อการวิเคราะห์ เชิงวิชาการทาง นิติศาสตร์1(0-2-1)	230372 การสื่อสาร ภาษาอังกฤษเพื่อ การนำเสนอผลงาน ทางนิติศาสตร์ 1(0-2-1)		230403 กฎหมายอาชีพอากร 3(3-0-6)	230400 กฎหมาย ล้มละลายและ การฟื้นฟูกิจการ 2(2-0-4)
001xxx รายวิชา ศึกษาทั่วไป กลุ่มวิชา มนุษยศาสตร์ 3(2-2-5)	001201 ทักษะภาษาไทย 3(2-2-5)		001xxx รายวิชา ศึกษาทั่วไป กลุ่มวิชา วิทยาศาสตร์และ คณิตศาสตร์ 3(2-2-5)	001xxx รายวิชา ศึกษาทั่วไป กลุ่มวิชา วิทยาศาสตร์และ คณิตศาสตร์ 3(2-2-5)		230302 กฎหมายว่าด้วย ห้างหุ้นส่วน บริษัท 3(2-2-5)	230300 ตราสารเปลี่ยนมือ 3(3-0-6)	นิสิตสามารถนำ ความรู้ไปใช้ในการ ฝึกทำงาน เพื่อหา ประสบการณ์ ระหว่าง	230407 นิติปรัชญา 3(3-0-6)	230401 กฎหมาย แรงงาน 3(3-0-6)
001xxx รายวิชา ศึกษาทั่วไป กลุ่มวิชา สังคมศาสตร์ 3(2-2-5)	001xxx รายวิชา ศึกษาทั่วไป กลุ่มวิชา มนุษยศาสตร์ 3(2-2-5)		230200 กฎหมายลักษณะ หนี้ 3(2-2-5)	230205 กฎหมายอาญา ภาคความผิด 3(2-2-5)		230303 กฎหมายว่าด้วย ครอบครัว 3(2-2-5)	230304 กฎหมายว่าด้วย มรดก 3(2-2-5)	ปิดภาคเรียน ทั้งในภาครัฐ และภาคเอกชน เช่น สำนักงาน นายความ, ที่ปรึกษา กฎหมาย	230452 กฎหมายอนุรักษ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมเพื่อ การพัฒนาอย่าง ยั่งยืน 3(3-0-6)	230404 กฎหมาย ระหว่างประเทศ แผนก คดีบุคคล 3(3-0-6)
000281 กีฬาและการ ออกกำลังกาย 1(0-2-1)	001xxx รายวิชา ศึกษาทั่วไป กลุ่มวิชา สังคมศาสตร์ 3(2-2-5)		230201 กฎหมายว่าด้วย ละเมิด จัดการงาน นอกสั่ง ลากม็ควรไต่ 3(3-0-6)	230206 เอกเทศสัญญา 1 3(2-2-5)		230305 กฎหมายวิธีพิจารณา ความแพ่ง 1 3(2-2-5)	230308 กฎหมายลักษณะ พยานหลักฐาน 3(3-0-6)		230408 วิจัยทางกฎหมาย 4(2-4-6)	230405 หลักวิชาชีพ นักกฎหมาย 1(0-2-1)
230100 กฎหมายแพ่ง หลักทั่วไป 3(3-0-6)	230101 กฎหมายนิติ กรรมและสัญญา 3(3-0-6)		230202 กฎหมายว่าด้วย ทรัพย์ 3(2-2-5)	230207 กฎหมายว่าด้วย กู้ยืม ผากทรัพย์ และหลักประกัน 2(2-0-4)		230307 กฎหมายวิธี พิจารณาความ อาญา 3(2-2-5)	230330 กฎหมายปกครอง 3(2-2-5)		230476 ภาษาอังกฤษ สำหรับ นักกฎหมาย 1 2(1-2-3)	230477 ภาษาอังกฤษ สำหรับ นักกฎหมาย 2 2(1-2-3)

ปี 1			ปี 2			ปี 3			ปี 4				
ภาคต้น	ภาคปลาย	ภาคฤดูร้อน	ภาคต้น	ภาคปลาย	ภาคฤดูร้อน	ภาคต้น	ภาคปลาย	ภาคฤดูร้อน	ภาคต้น	ภาคปลาย			
230102 กฎหมายมหาชน เบื้องต้น 3(2-2-5)	230204 กฎหมาย รัฐธรรมนูญ 3(2-2-5)		230203 กฎหมายอาญา ภาคทั่วไป 3(2-2-5)	230208 พระธรรมนูญศาล ยุติธรรม และ ระบบศาลไทย 2(2-0-4)		230402 กฎหมายระหว่าง ประเทศแผนก คดีเมือง 3(2-2-5)	230XXX วิชาเลือก 2 หน่วยกิต		230XXX วิชาเลือก 2 หน่วยกิต	230406 ประวัติศาสตร์ กฎหมายไทย 2(2-0-4)			
				230301 เอกเทศสัญญา 2 3(2-2-5)		230XXX วิชาเลือก 2 หน่วยกิต	230XXX วิชาเลือก 2 หน่วยกิต		230XXX วิชาเลือก 2 หน่วยกิต	230XXX วิชาเลือก 2 หน่วยกิต			
				วิชาเลือกเสรี 3 หน่วยกิต						วิชาเลือกเสรี 3 หน่วยกิต			
<p>นิสิตได้รับความรู้ มีทักษะการใช้ชีวิตและสามารถปรับตัวได้ดีในสังคม มีความพร้อมที่จะศึกษาสาขานิติศาสตร์</p>			<p>นิสิตมีความรู้พื้นฐานทางนิติศาสตร์ที่สำคัญ และจำเป็น เช่น กฎหมายว่าด้วยแพ่งและพาณิชย์ กฎหมายอาญา และความรู้เกี่ยวกับกฎหมายหลัก ๆ ที่เป็นพื้นฐานที่นิสิตจำเป็นต้องรู้ ทำให้ทราบถึงแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ทางด้านกฎหมาย</p>			<p>นิสิตมีความรู้ความเข้าใจแนวคิด ทฤษฎีทางกฎหมายเฉพาะด้าน และมีทักษะการใช้การตีความ และการคิดวิเคราะห์ ทางนิติศาสตร์มากยิ่งขึ้น เช่น กฎหมายเกี่ยวกับวิธีพิจารณาความ หลักกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยทรัพย์สินทางปัญญา กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยการค้าและการลงทุน รวมทั้ง ได้มีความรู้ในหลักกฎหมายเฉพาะเรื่องที่ทันสมัย ตลอดทั้ง การฝึกนำเสนอผลงานวิชาการ วิเคราะห์ Case study ทางด้านกฎหมาย เป็นภาษาอังกฤษได้ดี</p>			<p>ภาคนอกหลักสูตรที่นิสิตเลือกเรียนจะมีความรู้และประสบการณ์ที่เพิ่มมากขึ้นในสาขาวิชานิติศาสตร์ที่เลือกเรียน ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในสาขาวิชานิติศาสตร์ที่เลือกเรียน และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี</p>			<p>นิสิตมีความสามารถในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มีทักษะการทำวิจัยและลงพื้นที่เก็บข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์และสามารถแก้ไขปัญหาจากโจทย์วิจัยได้เป็นอย่างดี รวมทั้ง มีความพร้อมที่จะประกอบวิชาชีพ และมีความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศและภาษาอังกฤษสำหรับวิชาชีพนักกฎหมาย</p>	
<p>Programme Learning Outcomes (Competence based education)</p>													
<p>บัณฑิตสามารถทำอะไรได้เมื่อเรียนจบหลักสูตรบัณฑิตได้รับความรู้ในการอ่าน การเขียน ตีความ และมีความเข้าใจด้วยทฤษฎีกฎหมาย ตลอดจนสามารถคิด วิเคราะห์แก้ปัญหาต่างๆ เป็น รวมทั้งนำความรู้ที่ได้ไปใช้งานได้อย่างเหมาะสม นอกจากนั้น ยังสามารถนำความรู้ไปต่อยอดการเรียนต่อในระดับปริญญาโท ปริญญาเอก ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อนำความไปสอบเป็นผู้พิพากษา, อัยการ และสามารถประกอบวิชาชีพอื่นทางด้านกฎหมายได้เป็นอย่างดี</p>													
<p>Philosophy</p> <p>สร้างบัณฑิตให้เป็นผู้มีความรู้คุณธรรมและสามารถนำสังคมได้</p>													



